inkeriläisten viesti

numero 1

tammikuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpyiänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija:
	INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Nousevaa polvea Helsingin inkeriläisten paikallisosaston joulujuhlassa Agricolan seurakuntakodissa 16. joulukuuta 1979. Inkeriläisten vunukoita oli juhlassa tänäkin vuonna runsaasti samoin kuin muutakin yleisöä. Nuoret takana vasemmalta: Lasse Kekki, Riikka Kekki ja Mia Joutsiniemi, edessä Jari Korkkinen ja Tuilan perheen reipas Kaisa-tyttö.

Matti Vironmäki:

»Miksi synnyin maailmaan?»

Äskettäin päättyneen vuoden lopulla ilmestyi kirja, jonka nimi on **»Ihmisen ääni»**. Se sisältää hiljattain edesmenneen akateemikko **Mika Valtarin** mietteitä menneiltä vuosilta. Kirjan monissa kohdissa ja varsinkin yhdessä luvussa etsitään vastausta kysymykseen, mikä tekee ihmiselämän tarkoitukselliseksi. Kirjailija on otsikoinut luvun sanoilla »Miksi synnyin maailmaan?»

Kirjailijamestari oli kysymystä miettiessään 45-vuotias eli mies parhaimmillaan. Hän oli nähnyt ja kokenut paljon maailman tapahtumia ja tunsi elämänmenon sekä valoisia että varjoisia puolia. Hän oli myös jo saavuttanut kuuluisuutta monilla teoksillaan ei vain kotimaassa vaan rajojemme ulkopuolellakin. Elämänrytmi miehen ympärillä sykki vilkkaana. Kaiken keskellä ahdisti ongelma: »Miksi synnyin maailmaan?»

Elämän tarkoitusta ovat kyselleet usein ja paljon lukemattomat muutkin. Kyseleminenhän on juuri ihmiselle ominaista. Eläin ei osaa miettiä olemassaolon eikä muunkaan tarkoitusta. Ihmiset ovat kaikkina aikoina ja kaikkialla tutkineet ja yhä tutkivat usein vaikeitakin asioita. Yksi niistä on juuri kysymys, miksi elämme. Voidaan myös sanoa, että tämä asia varsinkin nykyaikana tuntuu askarruttavan mieliä ehkä enemmän kuin aikaisemmin. Valtavien maailman tapahtumien järkyttäminä elämän iltapuolen ihmiset yksinäisyydessään, jossa on aikaa mietiskellä, pohtivat: »Mikä olen? Miksi olen? Mihin olen menossa?» Myös työn ja kiireen keskellä väsyvät keski-ikäiset ja nuoretkin tekevät samoja kysymyksiä. Sanoipa minulle yllättäen eräs alakoulun lapsikin, kun koululle mennessäni keskustelin päivänavauksen aiheista: »Puhu siitä, miks' me ollaan olemassa!»

Miksi ollaan olemassa? Tämä kysymys on varmaan usein ahdistanut myös monia tämän lehden lukijoita. Eikä ihme, sillä onhan elämänvaiheissamme ollut ja ehkä parhaillaan on paljon sellaista, minkä käsittäminen on vaikeaa. Henkilökohtaisen olemassaolomme ongelmia ajatellessamme olemme samalla kyselleet: »Mikä on ollut tarkoitus esiisillämme ja -äideillämme sekä heistä alkunsa saaneilla sukupolvilla ja heimolla, jonka vaiheet ovat kautta aikojen olleet täynnä tuskaa ja kärsimystä? Onko kaikki ollut tarkoituksetonta ja ikäänkuin sattuman aiheuttamaa?»

Tällaista miettiessämme voimme päätyä erilaisiin ratkaisuihin. Mutta älköön kukaan kuitenkaan vaipuko ajatukseen, etteikö elämällä muka olisi mitään tarkoitusta. On varmasti, vaikka meidän on sanottava, kuten Mika Valtari nöyrästi toteaa: »Alistun mahdollisuuteen, etten koskaan saa tietää, miksi synnyin maailmaan. Voin vain uskoa, että sisimmässä itsessäni toteutan elämäni tarkoitusta. Tämän häilyvän, köyhän uskon

jatkuu s. 5.

Matti Pönniö:

Muistelmia Lempaalan kouluoloista ja Pietarin opettajaseminaarista 20. vuosisadan alkuajoilta

(Jatkoa joulukuun numerosta.)

Kaksiluokkaisessa jatkokoulussa

Kun saman vuoden syksynä 1910 Lempaalan kylän koulussa avattiin kaksiluokkainen jatkokoulu (dvuhklassnoje utshilishtshe), päätti isäni opettaja Räikkösen kehotuksesta lähettää minut sinne.

Sisäänpääsytutkinnosta selviydyin hyvin. Pitempimatkalaisille oli täällä järjestetty ilmainen ruoka ja majoitus koulun puolesta. Paikkakuntalaiset asuivat kotonaan. Yhteisasuntola oli opettaja Krasnikovin huvilassa, jossa tytöillä oli oma huone ja pojilla oma huone. Asuntola oli ahdas. Vuoteet olivat kiinni toisissaan. Minä sain luvan muuttaa asumaan tätini luokse, koska heidän talonsa oli aivan koulun vieressä. Myöhemmin tädin perhe rakennutti yhden ison huoneen lisää, ja tyttöoppilaat pääsivät sinne asumaan.

Koulussa oli sekä suomalaisia että venäläisiä oppilaita. Suomalaiset olivat luterilaisia, venäläiset kreikkalaiskatolisia. Siihen aikaan ei tunnettu »inkeriläis»-nimitystä: Suomessa asuvia sanottiin »suomenpuoloisiksi» ja Venäjän puolella rajaa asuvia »venäjänpuoloisiksi». Suomalaisista oppilaista muistan Anna Kinnasen, Anna Lipiäisen, Katri Känkäsen, Iida Kuparisen, Matti Kähärin, Juho Kurjen, Väinö Hokkasen, Jussikaisen ja Lappalaisen — viimeksi mainittujen kahden pojan etunimiä en enää muista.

Myös kreikkalaiskatoliset venäläiset puhuivat melkein kaikki suomea. Opettajana oli Nikolai Aleksandrovitsh Aleksejev — hyvä opettaja, mutta kovasti venäläismielinen. Meillä ei ollut lainkaan lupaa puhua keskenämme suomea — että oppisimme paremmin venäjän kieltä.

Toisaalta, olihan hän siinä oikeassakin. Mutta se venäläistyttäminen oli niin kovin silmiinpistävää, että se herätti meissä vastarintaa.

Opetus oli tiukkaa — runojakin saatiin päntätä ulkoa päähän vaikka minkä verran. Kansakoulussa opetettavien aineiden lisäksi tulivat fysiikka, kemia ja luonnontiede. Varsinkin ainekirjoitukset tuntuivat vaikeilta. Esimerkiksi annettiin aiheeksi sananlasku: hleb solj jesh a pravdu rež (syö leipää ja suolaa, mutta puhu totta) tai kuva, jossa palokuntalainen pelastaa lasta palavasta talosta. Niiden pohjalta piti sitten kirjoittaa aine. Toivoin monasti, että tulipalo polttaisi koko koulun, että pääsisi irti koko touhusta.

Ainoina helpotuksen aiheina olivat uskonto ja sen ohessa opetettu suomen kieli. Niitä kävi lauantaisin meille suomalaisille opettamassa kirkkoherra Paavo Sonny. Hänen käyntinsä olivat kuin raikkaan tuulen puhallus kuumassa erämaassa.

Voimistelua meille pojille opetti eräs vahtimestarin arvoinen herra rajavartiostosta, jonka kasarmi oli lähellä koulua.

Keväällä 1912 oli loppututkinto. Se oli yhtä juhlallinen kuin kansakoulun päästötutkintokin, mutta ei enää niin pelottava kuin edellinen. Jakovlev, kansakoulujen tarkastaja ja useita opettajia oli läsnä. Kaikki oppilaat läpäisivät tutkinnon ja saivat todistuksensa. — (Tämä mielenkiintoinen muistelmakertomus jatkuu helmikuun numerossa.)

Sokurii

Tuli Ruotsista vieraita, mieluisia. Elävästi muistuivat lapsuuden kesäillat, yhdessä vietetyt. Oli mukana ensi kertaa Suomessa käyviäkin ja itsestään selvänä asiana lähdettiin tutustumaan kaupunkiin. Viettäähän Turku suurta syntymäpäiväänsä, Auransillan pielessä sen näkee ihan keltaisin kukin ilmaistuna — 750 vuotta.

Ihasteltiin tätä päivää: tori ja kauppahalli, ihmeteltiin myös eilistä: museot. Luostarinmäellä, aidossa vanhassa Turussa, vasta mukavaa oli! Rauhallista, kiireetöntä, monta asiaa niin yksinkertaisesti ratkaistuna ja silti asiallista. Kuin nyt vaikka vesirännit... Mene itse katsomaan.

Osuttiin tietysti puotiinkin. Ostettiin mansikkakaramelleja tötterössä ja ihmeteltiin muinaisia tarvikkeita. Ei tämän päivän nuori taida täikampaakaan tuntea. Tarpeellinen tavara aikoinaan. Kauniista sarvesta oli mallikappale tehty, ihan olisi tehnyt mieli käteen ottaa... Ja sitten silmä siirtyi sokeritoppaan. Juttu lähti entistäkin vilkkaammin luistamaan.

Muistat sie...? Hän muisti, kun äiti toi sokeritopan kotiin, minä en. Meille äiti toi »linnasta», kaupungista, pussissa erikokoisia paloja. Suurimmat olivat nyrkin kokoisia, pienimmät sormenpään. Ei se ollut rikottua toppasokeria, vaan sellaiseksi valmistettua — epämuotoisia, pyöreäkulmaisia möhkäleitä. Tätä sokeria ostettiin mieluimmin kuin »pelenoita», sahattua. Sahattu soker oli hupaa, suuret kimpaleet laadultaan kovaa, väriltään sinertävää ja paljon riittoisampaa tsajun kanssa suuhun pistettynä.

A muistat sie ko koulus juaettii Suomen Punaisen Ristin lähettämää sokeria? Suu loksahti auki. Muistanks mie? En, ko en tietäntkää... Mutta eräs muistikuva tuli elävänä mieleeni, jostakin muistojen kätköistä. Lie ollut vuosi 1931—1932. Olin kai toista vuotta koulussa, siinä, jonka kuva oli tämänkin lehden kannessa. Muistikuva oli jo livahtamaisillaan unholaan. Sain viime hetkellä hännästä kiinni ja sovitettua oikeaan kohtaan »historiassa».

Ihan totta, koulussa sanottiin kerran, että tuokaa tuopit tai mukit mukaan, ruvetaan jakamaan teetä sokerin kera, ja leipää... Siirryttiin suureen luokkaan, missä ikkunat katsoivat kirkolle päin, useamman luokan oppilaat yhtä aikaa. Sisään kannettiin suuri samovaari, nyt muistissa miehen korkuinen, ja valaminen alkoi. Tuoppi kiehuvaa tsaijuu, sokeri joukkoon ja pala leipää, puhantkaa (vuokaleipää). Silmä kovana seurattiin toimitusta; en muuten sitä enää muistaisi, melkein 50 vuotta sitten tapahtunutta ja omaa vuoroa sydän pamppaillen odotellen. Kuri ja järjestys oli mallikelpoista: ei kukaan uittanut toistaan...

Että ihan Suomen Punainen Risti lähetti, en tähän päivään asti kuullutkaan, nyt tiedän... Tietäisikö joku kertoa asiasta enemmän?

En muista kauanko tätä autuutta riitti, ei yhtä lukukautta kauempaa ainakaan. Tämä lienee ollut sitä aikaa, kun kerran koulusta palattuani julistin jo ovella äidille, joka sattui olemaan kotosalla: »Tiedäks sie, että myö olemme maailman onnellisimpia lapsia...» »Voi lapsikullat... oli äidin vastaus...

Sokeritopasta mieleen

---

jatkoa s. 3.

on riitettävä minulle, koska olen vain ihminen.»

Suuren kirjailijan sanoja »köyhästä uskosta» lukiessani muistan erään muinaisen vaeltajan mietteitä ihmiselämän tarkoituksesta. Hän kirjoitti vuosituhansia sitten: **»Herra, meidän Jumalamme! Mikä on ihminen, että Sinä häntä muistat ja ihmislapsi, että pidät hänestä huolen? Sinä teit hänestä lähes jumalolennon ja panit hänet hallitsemaan kättesi tekoja.»** (Ps. 8: 2—7) Tällaisten ylevien sanojen edessä kumarran nöyrästi ja tunnustan: Elämälläni on tarkoitus. Sen täysin käsitän vasta sitten, kun aikani loppuu ja käyn Hänen luoksensa, jolta olen saanut elämänlahjan.

Karassi otseruss

On se ihmeellistä, miten ne ajat, joista laulun sanoin sanotaan »Oi, niitä aikoja...», tulevat nyt mieleen, niin kuin karassi otseruss, petroolia jonottamassa. On kuin puhuisi outoa kieltä tai muuttuisi itse vähä-älyiseksi, kun ei saa puhekumppaniaan ymmärtämään puhettaan. Tarvitaan liian paljon sanoja, selityksiä, yksinkertaiselta tuntuvan asian ilmaisemiseksi. Taitaa se olla niin, että ollut on mennyttä ja jo unholaan painumassa vinhaa vauhtia. Ei näilläkään tarinoilla ole muuta merkitystä kuin vilauttaa vielä niille, jotka olivat mukana siinä entisessä, vanhoja muistoja, uskomattomia tänään...

Meillä päin, Äijänmäen liepeillä, oli polttopuista ikuinen pula, ja siksi kesäisin keitettiin ruoka melkein yksinomaan priimuskeittimellä. Polttoaineena käytettiin paloöljyä, petroolia. Keittäminen kävi nopeasti, mutta homma oli nokista ja katkuista. Priimus-neulatkin, polttimon reiän puhdistamiseen, olivat aina poikki, ja lähikaupassa harvoin saatavissa. Oli muistettava »linnareissulla» ostaa. Käytettiin petroolia talvellakin veden keittämiseen, perunapadan keittäminen oli jo kannattamatonta. Öljyn saanti ei niin yksinkertaista ollut.

Kesäisin, kuin kylissä asui kaupunkilaisia kesäasukkaita — eläjiä, melkeinpä joka töllissä, myytiin öljyäkin useammassa paikassa. Meidän kylässä myytiin monena kesänä venäläisen kirkon puistossa, tammien ja lehtikuusien siimeksessä. Jono kokoontui jo hyvissä ajoin ennenkuin kuorma oli paikalla. Uusi jonottaja kysyi aina jonoon tullessaan viimeiseltä: Kuka on viimeinen? Olen teidän jälkeenne. (Kto posljeedni ja za vami.) Jono sen kuin kasvoi: milloin aloitettiin jonotus liian aikaisin, milloin taas petroolitynnyrit ajettiin paikalle paljon myöhästyneenä ilmoitetusta ajasta. Muistaakseni ajo tapahtui hevospelillä. Ajan myötä tunnelma jonossa tiivistyi. Kiilaajia pidettiin silmällä kun nämä tunnetusti lipeväkielisinä, juttelivat muina miehinä jonossa olijoiden kanssa ja sopivan tilaisuuden tullen sujauttivat kannunsa jonottajan käteen — ota muka, kun vuorosi tulee, minullekin. Saattoi nimittäin käydä niin, että juuri minun vuorollani jakelu loppuikin, ehkä etuilijan ansiosta. Jonossa puhua pälpätettiin suomea ja venäjää ja molempia yht'aikaa. Jos oli lämmin ilma, oli mukavaa ottaa mukaansa kirja, aika ei silloin tullut pitkäksi. Öljyjonossa seisominen oli yleensä lasten hommaa kylässä. Olivathan aikuiset kolhoosin pellolla arkena. Tuli luettua monta, monta kirjaa ja otettua aurinkoa — ja vuoro jonossa koko ajan läheni... Jos jo alun pitäen öljyä oli tuotu liian vähän, säännösteltiin litramäärä kohta. Saatettiin antaa vain kolme litraa ostajaa kohti. Silloin oli nopeasti saatava lisävoimia. Sadesäällä, tai jos muuten ei ollut sillä päällä, että jaksoi istua pari-kolme tuntia kirkkopuistossa öljyn hajussa, sai yrittää myyjän avuksi »pumppaajaksi». Pumpattuaan määrätylle määrälle, sai itselleen, vaikkei vuoro vielä ollutkaan. Näin jono siirtyi nopsempaan, harvoin myyjällä oli apulainen viran puolesta. Lapselle pumppaaminen oli liian raskasta, kokeilin joskus...

Kylään ei öljyä aina tuotu, silloin sitä haettiin Krasnoje Selosta, meiltä noin viiden kilometrin matka maanteitse. Matka oli tehtävä takaisin päin kävellen. Junassa ei öljyä saanut kuljettaa. Jos kiinni joutui niin sakot tuli... Matkan päähän lähdettäessä ei pientä kannua kannattanut ottaa, vaan kaksi ja niin suurta kuin kantaa takaisin suinkin jaksoi.

Tavallisesti meitä silloin oli pari—kolme. Oli rattoisampaa kulkea, ja turvallisempaa. Ei kylläkään mitään koskaan sattunut. Takaisin tulo kesti ymmärrettävistä syistä — oli levättävä, ja lopuksi useammin ja useammin. Muistan tuoneeni 12 litraakin kerralla.

Öljymatkoilla kesäisin hiukan tienattiin-

Hyvää Uutta Vuotta!

Jouluna ei ollutkaan
tilanteeni hallinnassa.
Enkä käynyt ollenkaan
äidin luona Tallinnassa.
Sehän perhejuhlaa oisi
joka muorill' ilon toisi.
Mutta meillä oli lakko.
Rahan säästöön oli pakko.
Anna anteeks', äiti-muori!
Kohta alkaa vuosi nuori.
Ota vastaan paketti,
sytytä myös raketti!
Ehkä iloa se tuottaa.
Elä vielä monta vuotta.
Kesällä me tavataan.
Silloin pitkän loman saan.

Hyvää Uutta Vuotta kaikille!

— Järvisaaren Einari

Odotus

Viestimme minua kiinnostaa,
sitä ma odotan aina.
Silloin uutiset suoraan saa
eikä murhekaan paina.

Yksinäisyys tahtoo tulla
ilman lehteämme.
Omaiset on Viros mulla,
näin muodostui elämämme.

Viestistämme heti näkee
kuka heimoveljist elää,
huomaa aktiivista väkee,
kenen laulu kuoros helää.

Kuka ennen opetti
ja kulttuuria johti
vihollisuus lopetti,
tuntematonta kohti
kaikki papit, opettajat
kirjailijat vietiin...
Sitä vielä nykyäänkin
surumielin mietin.

Mutta »Viesti» ilahduttaa,
pysyy heimomieli.
Pikkumurheet karisuttaa,
säilyy äidinkieli.

— Järvisaaren Einari

---

kin. Kesäasukkaat tuottivat mielellään, varsinkin pitemmän matkan takaa. Maksuksi saattoi saada 50 kopeekkaa ja hyvässä lykyssä aterian tai jotain hyvää. Mielelläni minä näitä matkoja tein, vaikka kantamus painoi.

Talvella öljyä sai vain kaupungista. Äiti kertoi monta kertaa miten hän »syvän syles» tuli junamatkan kotiin ja varjeli öljypulloa, toivoen ettei konduktööri tulisi, tai että hänellä olisi huono hajuaisti yleisissä hajuissa tai hän ei ihmisenä olisi tietävinäänkään. Kerrankin oli korkki, paperitollo, pettänyt ja äiti hädissään piti sormeaan tulppana koko matkan, noin tunnin verran. Sormi oli ollut ihan sininen... Toin minäkin koulusta tullessani, Krasnoje Selosta, junassa koululaukussa, kirjojen kanssa samassa sovussa. Ajoin vain yhden pysäkin välin, niin että jännitysaika ei ollut kovin pitkä. Kerran en uskaltanut pitää kolmen litran kannua vieressäni, vaan jätin vaunun eteiseen — ajattelin, jos löydetään, en ole tietävinäni. Sain sen kotiin...

Hätä panee jäniksenpojankin lupsimaan.

H-vi

Lämminhenkinen joulujuhla

Agricolan seurakuntakodissa

Joulukuun 16. vietti Helsingin paikallisosasto perinteistä pikkujouluaan Agricolan kirkon seurakuntakodissa. Väkeä oli juhlaan saapunut ennätyksellinen määrä — runsaasti yli sata henkeä — joukossa ilahduttavan paljon nuoria, inkeriläisten vunukoita, joita Yhdistyksen puheenjohtaja Matti Vironmäki ja paikallisosaston puheenjohtaja Yrjö Korkkinen kilvan haastattivat. Nokkelasti nuoret vastailivat kiperiinkin kysymyksiin ja saivat yleisön hymyilemään kyyneleet silmissä ja osoittamaan lämpimästi suosiotaan.

Erityistä arvokkuutta tähän pikkujoulujuhlaan toi taiteilijaprofessori Lauri Santtu, tunnettu taidegraafikko ja taidekasvatuksen veteraani, inkeriläisten hyvin tuntema runonlausuja ja murrekaskujen taitaja. Professori Santtu oli saapunut tilaisuuteen lahjoittaakseen Inkeriläisten yhdistykselle hellyttävän herkän graafisen teoksensa »Lapsuusmuisto». Teos oli tarkoitettu päävoitoksi arvoille, jotka myytäisiin Inkeriläisten Viestin tukemiseksi. Sysäyksen tähän kauniiseen tekoon professori Santtu kertoi saaneensa Inkeriläisten Viestissä taannoin olleesta kirjoituksesta »Taivaan portilla». Siinä eräs inkeriläinen kertoo, miten hän nuorena pa-

Taiteilija Lauri Santtu luovuttaa teoksensa, »Lapsuusmuisto», josta saatavat arpajaistulot on tarkoitettu Inkeriläisten Viestin tukemiseksi. Onnellisen voittajan nimen voinemme julkaista jo helmikuun numerossamme.

kolaistyttönä oli toukokuun viimeisenä päivänä katsellut, kun uudet ylioppilaat tulivat koulusta valkolakit päässään ja ruusuja käsissään, ja miten hänestä silloin oli tuntunut kuin olisi tullut taivaan portille. Muutamia vuosia myöhemmin hän itse oli mukana samanlaisessa tilaisuudessa vastaleivottuna ylioppilaana. Taiteilija Santtu kertoi liikuttuneensa tarinasta niin, että hänestä alkoi tuntua, että hänenkin olisi tehtävä jotakin inkeriläisten hyväksi. Luovutuspuheen jälkeen ei yleisön suosionosoituksista kaikkein unohtumattomimpana jäi mieleen siksi, että siinä oli sekä haikeutta että uskoa tulevaisuuteen. Haikeutta siksi, että kun Agricolan kirkon isäntä ja sydämellinen isähahmo, kirkkoherra Matti Vironmäki, vuoden lopussa luovuttaisi isännänvaltikkansa seuraajalleen, saattoi tämä jo tutuksi tullut kodikas seurakuntasali olla nyt viimeistä kertaa inkeriläisten joulujuhlien näyttämönä. Uskoa tulevaisuuteen antoi kuitenkin osaltaan se, että vaikka Agricolan seurakunta uuden vuosikymmenen alusta saa toi-

Joulupukki, joulupukki, valkoparta vanha ukki on jokaisen joulujuhlan kohokohta siellä, missä vain lapsia on mukana. — Ja kyllä siinä vanhakin nuortuu kuin lapsi leikkimään.

tahtonut tulla loppua. — Sadasta arvasta myytiin tilaisuudessa heti 65 kpl, ja taulu arvottaisiin heti, kun loputkin arvat olisi myyty. Palaamme aiheeseen seuraavassa numerossamme. Tässä yhteydessä kiitämme taiteilija Santtua sydämellisesti hänen arvokkaasta lahjastaan.

Tämä harvinaisen lämminhenkinen joulujuhla jäi varmaan unohtumattomana läsnäolleiden heimoystävien mieleen. Kenties se sen isännän, inkeriläisten purren peräsimessä on yhä sama mies, kenties entistä uudistuneimmin voimin, nyt kun virkatehtävät eivät enää vaadi suurinta osaa ajasta. Uskoa tulevaisuuteen antoi myöskin se havainto, että meillä yhä on ystäviä, jotka meitä kannustavat jatkamaan, kuten professori Santun kaunis ele osoitti, sekä myös juhlassa mukana olleet lapset, joiden juhla joulu oikeastaan on. — AL

Kuvassa Juho Steenari edessä oikealla.

Juho Steenari

IN MEMORIAM

Kuljit kauan kanssamme. Kotiväki kilvan kiittää.
Kyllä kanssasi kauemmankin kulkea kehtaisimme.
Katsoi Kaitsija Korkein, kylvönsä kalliin kypsyneen.
Katkaisi Kultaviljan, korjasi kärsineen Kultaisehen kotihinsa,
kussa kivut, kärsimykset kaikkosivat.

Kuitenkin käy kaipuu keskuudessamme kauan, kauan.
Katsoit, Kaitsija Korkein, kuorman kannettavaksemme.
Kuitenkin, Kaikkivaltias, kiitollisina, kukin kohdaltamme,
kyvyillämme kuormamme kannamme.

JUHO STEENARI

synt. 16. 4. 1925 Lempaalan srk:ssa
kuoli 16. 12. 1979 Boråsissa (Ruotsissa)

kaipaamaan jäivät:

puoliso, lapset perheineen,
sisko ja veljet perheineen,
sukulaiset ja lukuisat ystävät ja
työtoverit

Kutsu käy kaikkien kohdalla, kunhan Kansojen Kaitsija
katsoo kylvönsä kypsyneeksi.

Kaihoten, kaivaten, kaikesta kiittäen:

Kotiväki

Paavo Halttusen muistolle

Paavo Halttunen Hammarbacksvägen 26 A Västerås har avlidit 1979-09-27 66 år gammal. Han var född 1913-05-30 i by Luumitsa Kubanitsa församling i Ingermanland. Han kom till Sverige 1945. Under längsta tiden här var han bosatt i Västerås och hade anställning vid ASEA till sin pensionering. Han var änkeman sedan 1976 och efterlämnar närmast dotter Lembi och son Viktor med familjer.

Tämmöisen ilmoituksen moni meistä hänen ystävistään tulimme lukemaan syyskuun sanomalehden palstalta. Ei tullut mitenkään yllätyksenä ystävämme Paavon poismeno rajan yli tuonpuoleisiin, josta ei koskaan takaisin tulla, sillä hänen raskas sairautensa jo pitemmän aikaa antoi aavistuksen meille tästä.

Ystävämme Paavo Juhonpoika Halttunen oli syntynyt 1913-05-30 Luumitsan kylässä Kubanitsan seurakunnassa Inkerissä. Käytyään kansakoulun kotipaikkakunnallaan hän vielä jatkoi koulua ja itseopiskelua niin kauan kuin hänellä oli siihen mahdollisuutta. Hän oli yksi niistä senaikaisista nuorukaisista, joka vaikeuksista huolimatta yritti ammentaa kaiken sen tiedon ja koulutuksen, mikä oli silloisissa inkerinsuomalaisten olosuhteissa mahdollista. Siellä paikkakunnalla suuremman osan nuoresta elämästään ennen toista maailmansotaa toimi hän eri paikoissa kirjurina ja kirjanpitäjänä. Vuosi 1935 oli raskas vuosi Paavon ja hänen omaistensa elämässä; tällöin tuli hänenkin isänsä kohdalle tuntematon karkoitusmatka jonnekin, josta ei pois tultu, Siperiaan muuhun Kauko-Itään? Sitten seurasi toinen maailmansota, saksalaismiehitys ja siirto Suomeen 1943.

Ja vuonna 1945 oli jälleen lähdettävä, tällä kertaa Ruotsiin. Täällä asettui hän asumaan perheineen, vanha äiti mukaan luettuna, Västmanlandin lääniin ja lopullisesti Västeråsin kaupunkiin. Hän työskenteli ASEA:n tehtaalla eläkeikäänsä saakka.

Ystävämme Paavo perheineen oli yksi niistä inkerinsuomalaisten kanta-asukkaista, jotka aina muistivat meille suomalaisille ominaiset perinteemme ja uskomme korkeimpaan.

Me Västeråsissa ja sen ympäristössä asuvat inkerinsuomalaiset ja suuri osa Ruotsissa asuvista suomen suomalaisista, joita on runsaasti Västeråsissa, tulemme kaipauksella muistamaan häntä ja kunnioittamaan hänen muistoaan.

Aappo Björn, Västerås

AATAMI VAINIKKA

s. 27. 2. 1889 Tuutarissa, Inkerissä, Pajulan kylässä
k. 21. 11. 1979 Gävlen Sairaalassa Ruotsissa

Valoisana säilyy muistosi.

Kaipaamaan jäivät

tytär
ja omaiset

kauas kotiseudulta nuorimman lapsen ollessa yhden vuoden ikäinen. Pakomatka takaisin kotiseudulle karkoituspaikalta, vailla kansalaisoikeuksia, passittomana pakolaisena, erillään aviopuolisosta, lasten sekä itsensä elättäminen muutaman vuoden aikana. Toisen maailmansodan aikana sodan jalkoihin joutuminen ja perheen hajoaminen. V. 1942 Viroon vaeltaminen sota-ajan kurjuutta ja nälkää pakoon. Siirtyminen Suomeen v. 1943, ja v. 1947 Ruotsiin.

Aviopuolison kuoleman jälkeen, vuodesta 1967 lähtien, Liisa Hyrkäs vietti hiljaisen esirukoilijan elämää. Varmaankin suuri orpouden tunne pusersi lasten sekä lastenlasten sydämistä esille oheisen kauniin kuolinilmoituksen paikalliseen sanomalehteen:

Liisa Hyrkäs poissa

Inkerissä syntyneitten rivit aina vain harvenevat Ruotsissa. Örebrossa Längbron kirkossa siunattiin 19. 10. 1979 Liisa Hyrkäs haudan lepoon. Siunauksen toimitti pastori Esko Lehtonen. Örebron suomenkielinen helluntaiherätyksen kuoro lauloi kauniisti kirkossa, haudalla sekä muistotilaisuudessa Markku Mieskosen johdolla. Arkun kantajina olivat neljä omaa poikaa, tyttärenpoika ja vävy. Surun murtaminakin Hyrkkään lapset tunsivat iloa siitä, että kaikki kuusi saivat olla yhdessä ensimmäisen kerran eläessään, sillä olosuhteitten pakosta heillä ei ollut koskaan aikaisemmin ollut mahdollisuutta kerääntyä yhteen samanaikaisesti. Vanhin ja nuorin tapasivat toisensa ensimmäisen kerran äidin hautajaisissa.

Liisa Hyrkäs, os. Iho, oli syntynyt Inkerissä Hietamäen seurakunnassa Heimosin kylässä 7. 6. 1902. Hän solmi avioliiton v. 1922 Juhani Hyrkkään kanssa Suomen Vuissakan kylästä. Ottaisi liian paljon palstatilaa, jos kaikki yksityiskohdat, tämän kuuden lapsen äidin sisältörikkaasta elämästä tähän kirjoittaisi. Mainittakoon vain lyhyesti muutamia kohtia:

Onnellinen lapsuus ja nuoruus syntymäkodissa. Onnelliselta ja lupaavalta näyttävä alku avioliitossa. Tarmokkaan yksityisyritteliäisyyden vuoksi kansanvihollisiksi leimattuina karkoitettiin koko perhe v. 1928

Raskaan surun murtamana ilmoitamme, että Jumala on kutsunut pois luotamme rakkaan äitimme ja mummomme

LIISA HYRKÄS

** 7/6 1902*
† 1/10 1979

Lapset ja lastenlapset

Niin turvaisasti, niin
luottavasti sä armot
Kristuksen omistit. Ja
lapsen lailla niin
huolta vailla sä pääsi
lepohon kallistit. Siis
Rauhan Maassa, tuoll'
autuaassa, nyt nauti
lepoa suloisaa! Me
muistelemme ja siunailemme
sydäntäs hellää rakastavaa.

A.J.

Joukostamme poistuneita

Matti Rosaus, synt. 28. 5. 1908, kuoli 23. 11. 1979 Mölnlyckessä. Eino Pirhonen, synt. 23. 3. 1918, kuoli 28. 11. 1979 Mölnlyckessä. Aleksander Voipää, synt. 28. 12. 1919, kuoli 29. 11. 1979 Mölnlyckessä. Sofia Tuhkanen, synt. 17. 6. 1903, kuoli 23. 11. 1979 Boråsissa. Juho Steenari, synt. 16. 4. 1925, kuoli 16. 12. 1979 Boråsissa.

RUOTSIN PUOLELTA

SVENSKA SPALTEN

Eino Hanski: Brödrabataljonen

En intressant bok för ingermanländarna har just utkommit i Sverige: Eino Hanski, Brödrabataljonen. Bokförlaget Bra Böcker, ca 69 kr. Hanski har blivit omtyckt författare genom sina självbiografiska verk. För första gången har han nu tagit upp ett ämne, som han personligen inte upplevt på nära håll. Genom intervjuer och källforskning har han inhämtat bakgrundsfakta. Med författarens rätt har han sedan av detta material format en roman. Mycket intressanta uppgifter innehåller förordet och epilogen.

Förord

Egentligen skulle väl denna bok ha skrivits av en finsk författare. Men då mig veterligen ingen har tagit upp ämnet, ansåg jag mig skyldig att åtminstone i någon mån belysa vad de fångar som sedermera ingick i Heimopataljoona 3 (Brödrabataljonen 3) fick utstå den gången i de finska lägren. Och vad som sedan hände dem.

Döden härjade bland dessa krigsfångar. Att många av dem överlevde lägren berodde på att de hamnade hos finska bönder som gav dem en mänsklig behandling. Till dessa bönder mitt tack.

Min berättelse bygger på åtskilliga intervjuer med ögonvittnen från sommaren 1941 och fram till slutet av 1944. Dessa män var överlevande från Brödrabataljonen 3.

Endast med hänsyn till dem, och till de dödas efterlevande, använder jag fingerade namn på såväl offer som bödlar.

Författaren

Boken tillägnas alla de förrådda, de stupade och de ännu levande medlemmarna av Heimopataljoona 3. De var chanslösa från början. De hade växt upp i Ingermanland och var därför Sovjetmedborgare. Men de var dubbelspråkiga; för många var finskan det naturliga språket. Så kom kriget mot Finland och de stoppades in i Röda Armén: knappt mer än pojkar, de flesta. När de togs till fånga svältes och misshandlades de. De dog som flugor av undernäring.

Men ingermanlänningarna — till skillnad från »vanliga» ryska fångar — fick en chans, och många tog den: för att överleva. De erbjöds att bli finska medborgare om de gick in i finska armén. De fick mat, de fick vapen, de kämpade mot sina förra kamrater. Och när de gjort sitt förråddes de — deporterades tillbaka till Sovjet. Inte många överlevde.

A.P.

Två dikter av Pernilla H i m i l ä i n e n, skolelev i fjärde klass, Ulricehamn. Sverige.

JAG ÄR RÄDD

Jag är rädd för varje bil och hund
Så matte får ta mig på armen en stund.
Jag jagar inga möss
då får man bara löss.
Mat får jag ändå
i min egen lilla vrå.

SNURRANS HISTORIA

Min dumma matte
i en låda mig satte.
Jag tycker hon är dum
jag fick ju knappast rum.
Hon ville inte se mig mer
hur bedjande jag än
på henne ser.
Men då blir jag arg
försöker likna en varg.
Jag visar mina tänder
och klöser mattes händer.
Men då blir hon också arg
... jag kan nog ej
likna en varg.

Borås

Boråsin Inkerin kerhon vuosikokous Carolin seurakuntatalolla 17. 2. 1980 klo 15.00. Tervetuloa.

Museoviraston 26. kansanperinteen keruukilpailu alkaa

Museoviraston kansatieteen toimisto julistaa 26. koko maata käsittävän kansanperinteen keruukilpailun, jonka aiheet ja kysymykset on julkaistu Museoviraston kyselylehdessä.

Ilmaisen kyselylehden ja vastauspaperia vapaakirjekuorineen saa museoviraston kansatieteen toimistosta, postiosoite PL 913, 00101 Helsinki 10, katuosoite Nervanderinkatu 13, 00100 Helsinki 10, puh. 90-40251.

Pääkyselynä on tällä kertaa pankit ja säästäminen ennen 1950-lukua. Kyselyllä pyritään saamaan tietoa siitä, kuinka pankkiin aluksi suhtauduttiin, miksi luovuttiin sukanvarsi- tai kirstunpuohjasäästämisestä, mitä muistikuvia on pankissa asioimisesta, millä tavalla rahan ja tavaran säästäminen ilmeni jokapäiväisessä elämässä jne.

Muut kyselyaiheet ovat: rakentajat ja rakentaminen sekä rakennusten maalaus, isäntien kokoukset, nykyajan mukavuuksia, leikkikalut, kesäjuhlat, huviretket, kesytetyt eläimet, sairasruoka, vasenkätisyys, pataterva ja adventti- eli joulukalenteri.

Joka vuosi on museoviraston kansanperinnekilpailuun tullut runsaasti vastauksia. Edellisen kilpailun tulos oli n. 27 000 vastausliuskaa. Tällä hetkellä on arkistossa jo yli 600 000 liuskaa kansanperinnettä. Eri puolilla Suomea olevien vapaaehtoisten tiedonantajien avulla saadaan useista ilmiöistä selville koko maan tilanne. Samalla erottuvat myös alueelliset erikoispiirteet. Entisajan tietoja ja elämänkokemusta voidaan nykyaikanakin käyttää hyödyksi, jos vain halutaan. Tuoreimpana esimerkkinä mainittakoon, että Maatalouden tutkimuskeskus kokeilee parhaillaan tuhohyönteisten torjunnassa vanhoja menetelmiä, joista saatiin tietoja muutamia vuosia sitten järjestetyssä perinnekilpailussa.

Kaikki asiasta kiinnostuneet henkilöt ovat tervetulleita mukaan nyt julistettavaan kilpailuun. Tiedonannot yksittäisiinkin kysymyksiin ovat tutkimukselle tärkeitä.

Kilpailuaika päättyy 15. 2. 1980. Tulokset julkaistaan kevään kuluessa. Parhaille vastaajille jaetaan palkintoina rahaa ja kirjoja.

OHJEEKSI avustajille

Julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset: Jos Sinulla ei ole kirjoituskonetta, käsinkirjoitettukin teksti kelpaa. Käsikirjoitusta laatiessasi on hyvä muistaa seuraavat seikat:

1. Kirjoita tarpeeksi harvoin rivivälein, että väleihin mahtuvat mahdolliset korjaukset. Sama koskee sekä koneella että käsin kirjoitettua tekstiä.
2. Kirjoita selvällä käsialalla niin, ettei esim. isojen ja pienten kirjainten, a- ja o-kirjaimen, e- ja l-kirjaimen välillä synny tulkintavaikeuksia. Varsinkin henkilön- ja paikannimissä täsmällisyys ja selvyys on erittäin tärkeää, joten ne olisi viisainta tekstata.
3. Jätä kirjoitusarkin molempiin reunoihin tarpeeksi tilaa kirjapainolle annettavia ladontaohjeita varten.
4. Kirjoita vain arkin toiselle puolelle.
5. Älä kirjoita julkaistavaksi tarkoitetun kirjoituksen kanssa samalle arkille mitään muuta tekstiä (viestiä toimittajalle, ohjeita laskutuksesta, osoitetta tms.).
6. Lähetä kirjoituksesti ajoissa, niin että se on toimituksessa viimeistään ilmestymistä edeltävän kuukauden 15. päivänä, eli kesäkuun numeron kirjoitukset viimeistään 15. toukokuuta.
7. Lähettäessäsi maksullisen ilmoituksen merkitse selvästi, minkä kokoisen tai hintaisen ilmoituksen haluat. Ilmoitushinnat ks. etukannen sisäsivu.
8. Älä lähetä rahaa toimitukseen vaan Inkerikotiin Inkeriläisten Yhdistys ry:n konttoriin, jonka osoitteen ja tilinumeron löydät lehtemme etukannen sisäsivulta.

Toimitussihteerin terveisiä

Uuden vuoden ja varsinkin uuden vuosikymmenen alku on aina jonkinlaista tilinteon aikaa, katseen luomista taaksepäin ja myös uuden alkavan ajanjakson arviointia. Vuosikymmenen aikaisia lehden sivuja selaillessa voi todeta, mitä kaikkea on ehtinyt tapahtua. Moni ystävä on sen aikana poistunut joukostamme, mutta ilahtuneena voi myös panna merkille, että yhä on sama nimi joulurunon alla kuin vuosikymmen sitten. Samat ovat myös »laulujen» aiheet: kiitollinen mieli siitä, että vainon ja kärsimysten raskaat vuodet ovat ohi, elämä on saanut kulkea pitkään tasaista latuaan.

Vaikka moni ystävä on joukostamme poissa, on mennyt vuosikymmen, jota voisi luonnehtia vaikkapa juurien etsinnän vuosikymmeneksi, tuonut meille myös uusia ystäviä maailman eri kulmilta. Moni uusi ystävä on myös täältä Suomesta viime vuosina löytynyt ja joukkoomme juurtunut. Uusien ystävien löytyminen täällä monesti niin epäystävällisessä maailmassa tekee iloiseksi, kaksin verran iloiseksi tekee se, että vanhat ystävät muistavat, sillä helpompaa kuin ystävän löytäminen on ystävän menettäminen. Siksi uuden vuosikymmenen kynnyksellä mieltä lämmittivät ne iloiset ja rohkaisevat joulutervehdykset, jotka toimituksella oli ilo ottaa vastaan niin valtameren kuin Pohjanlahdenkin takaa sekä myös täältä koti-Suomesta. Kiitos Teille, ystävät, jokaiselle erikseen ja kaikille yhteisesti. Kiitos menneitten vuosien luottamuksesta ja hyvästä yhteistyöstä. On hyvä aloittaa kanssanne tämä uusi vuosi, joka on nimetty kansainväliseksi luonnonsuojeluvuodeksi. Toivokaamme, että tulevasta vuosikymmenestä muodostuu rauhan ja ystävyyden vuosikymmen koko maailmalle.

Toimitussihteeri

Inkeriläisten yhdistys ry:n vuosikokous

Marianpäivänä 23. 3. 1980 klo 14.00 Inkerikodissa Karjalatalossa Käpylänkuja 1, Helsinki. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Johtokunta

Lahjoituksia Inkeriläisten Viestin tukemiseksi

Matti Iho 100 mk, Väinö Iho 100 mk, Eeva Liski 20 mk, Lilja Stenvall 100 mk (Turku). Helena Ukkonen, Nordberg, Ruotsi 25 kr.

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Helmikuun kuukausitilaisuus, joka on samalla paikallisosaston vuosikokous, pidetään Inkerikodissa Karjalatalossa 24. 2. 1980 klo 14. Maaliskuun tilaisuus 23. 3., huhtikuun tilaisuus 27. 4. ja toukokuun tilaisuus 25. 5. 1980 klo 14. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin. Seuraavan kerran kokoonnumme 31. 1. 1980.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Paikallisosaston **vuosikokous** pidetään Karjalaisten talossa Itäpellontie 2 sunnuntaina 17. 2. 80 klo 14. Esillä sääntömääräiset asiat.

Johtokunta

TULE MUKAAN INKERI-KUOROON

Jos pidät laulamisesta, tule mukaan Inkeri-kuoroon ja tuo ystäväsikin. Tai jos et itse laula, mutta Sinulla on laulavia ystäviä, ohjaa heidät luoksemme. Harjoittelemme Inkerikodissa joka tiistai ja aloitamme klo 17.00. Ohjelmistossamme on sekä hengellistä että vähän kevyempää klassista. Meillä on innostunut, innostava ja taitava johtaja, ja pyrimme mahdollisimman hyvään tasoon Inkerin kuulun lauluperinteen säilyttämisessä. Tule siis mukaan tähän arvokkaaseen työhön Sinäkin, inkeriläinen tai inkeriläisten ystävä!

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 2 helmikuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpyiänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Tässä poseeraa Boråsin kuusi kauneinta inkeriläistyttöä omin käsin ompelemissaan Tuutarin upeissa kansallispuvuissa. Jälleen kerran voi pahoitella mustavalkoisen kuvan tylyyttä tälle värihehkulle. Tyttäret vasemmalta: Helena Rikkinen, Aino Kekkonen-Koch, Helmi Korpelainen, Martta Pappinen, Inkeri Rinne ja Meeri Hihnala. Valokuvat Viktor Tiikun kamerasta.

Matti Vironmäki:

Rakkautta opettelemaan!

Eräs tuttavani antoi minulle kirjasen, jonka otsikkona ovat sanat *»Suurin on rakkaus»*. Sanat ovat Pyhästä kirjasta, jossa myös samassa yhteydessä todetaan, että »rakkaus voittaa kaiken». Onko todella näin jäin miettimään kirjasen luettuani.

Elämän kokemuksesta tiedämme, että rakkaus on tosiaan suuri voima. Se ohjailee monella tavalla elämäämme. Mitä olisimmekaan, elleivät vanhemmat rakastaisi lapsiaan ja lapset vanhempiaan. Tai miten toisenlaista olisikaan elämä, ellei olisi esim. yleistä lähimmäisen rakkautta ja isänmaan rakkautta. Nämä rakkauden lajit ovat saaneet usein aikaan ihmeellisiä tekoja, joista historia tietää kertoa paljon. Osoituksia uhrautuvasta mielestä toisen hyväksi ja puolesta on nykyaikanakin. Hiljaisuudessa tapahtuvaa lähimmäisen auttamista ja hätään joutuneiden tukemista on varmaan enemmän kuin julkisen sanan ja tiedotusvälineiden kautta saadaan kuullakaan. Mutta onko sitä tarpeeksi?

Onko nykymaailmassa todella rakkaus suurin voima, joka ohjaa ihmisten käyttäytymistä sekä yksilöinä että yhteisöinä? Näin tulee varmaan moni usein kysyneeksi, kun katselee elämän menoa ympärillään ja kuuntelee sanomia maailmalta. Miten järkyttäviä uutisia saammekaan yhtenään kuulla sekä läheltä että kaukaa! On kaikkialla tavattoman paljon rakkauden vastakohtaa, uhkauksia, toinen toisensa lyömistä, vihaa ja väkivaltaa. On yhä edelleen tosiasia, minkä muinaiset roomalaiset tuhansia vuosia sitten ilmaisivat sanoin: »Homo homini lupus» (»Ihminen on ihmiselle susi»). Suden mieli ja käyttäytyminen näkyy nykyään sekä yksilöissä että kansoissa. Miksi näin? Onko sanonta, että rakkaus on suurinta, täysin vanhentunut ja paikkansapitämätön väite?

Näin en usko olevan. Olen kaikesta huolimatta optimisti. Ajattelen, että nykyistä sairasta ihmiskuntaa voidaan hoitaa vain rakkaudella, josta olemme oppineet: *»Kaikki se uskoo, kaikki se toivoo ja kaikki se kärsii eikä se koskaan häviä» (1 Kor. 13).* Kumpa tällaista rakkautta itsekukin omistaisimme!

Entä mistä sitä saisimme — kysymme. Jo kysymyksen tehdessämme tiedämme jokainen, että rakkautta ei saada kuin tavaraa kaupan hyllyltä. Myös ymmärrämme, että rakkaus ei tule »kuin roska silmään», vaikka näin joskus väitetäänkin. Rakkaushan on, kuten jo psykologia opettaa, tunnejärjestelmä, joka syntyy vähitellen lukuisista eri tilanteissa koetuista ja samaan aihepiiriin kuuluvista tunteista. Rakkautta voidaan oppia, kuten monia muitakin asioita elämässämme. Samoin on myös vihan laita. Sekin on tunnejärjestelmä, joka vähitellen kasvaa, jos niin annetaan tapahtua.

Kun näin on, tulisi meidän jokaisen entistä enemmän nykyisenä väkivallan ja laittomuuden aikakautena, jokaisen henkilökohtaisesti, opetella sitä, että sellaiset rakkauden piiriin kuuluvat tunne-elämän seikat kuin kunnioittamisen ja hoivaamisen sekä auttamisen mieli, tyytyväisyys ja iloisuus ynnä kiitollisuus, harkinta ja itsensähillitsemisen taito saisivat meissä valtaa. Silloin on odotettavissa, että osaamme itse rakastaa ja myös meitä rakastetaan.

Toivo Kajavan juhlapäivä

Puutarhuri *Toivo Kajava* täytti 70 vuotta 20. 1. 1980 Kauniaisissa. Syntymäpäiväjuhla vietettiin seuraavana sunnuntaina Inkeri-kodissa Helsingin paikallisosaston kevättoiminnan alkajaistilaisuuden yhteydessä, jossa paikallisosaston naiset olivat kattaneet korean juhlapöydän ja päivänsankari tarjosi koko väelle maukkaat piirakkakahvit.

Kukkien kasvattaja syntymäpäiväkukkiensa keskellä kodissaan Kauniaisissa. Jo vuosia ovat Toivon kasvattamat omenat ja juurekset olleet paikallisosaston tilaisuuksissa arpajaisten voittoina, hänen kasvattamansa kukat koristaneet juhlapöytiä ja ilahduttaneet muita merkkipäivänviettäjiä. Viesti onnittelee sydämellisesti jälkikäteen ikinuorta, pirteää ja aktiivista yhdistyksen jäsentä ja Viestinkin avustajaa.

Juhlan muun ohjelman ohella Toivo Kajava muisteli sukunsa ja elämänsä vaiheita. Hän kertoi mm., että aikoinaan Ruotsinvallan aikana jonakin nälkävuonna kaksi Kajava-nimistä miestä oli lähtenyt Kuusamosta ja mennyt etsimään elämisen mahdollisuuksia Inkerinmaalta. He olivat asettuneet Kelttoon, löytäneet suomalaiset elämänkumppanit ja perustaneet kodit. Siitä sitten vuosikymmenien aikana oli kasvanut laaja Kajava-suku. — Toivo Kajavan lapsuuskoti oli Kelton seurakunnan Saakrovan kylässä, josta hän v. 1932 siirtyi Suomeen.

»Suomessa oli siihen aikaan ankara lama-aika», kertoili Kajava. »Työtä en meinannut saada mistään eikä mitään työttömyysavustuksia silloin ollut. Rahaa oli taskussa 50 mk. Olin hätää kärsimässä. Mutta sitten useita viikkoja turhaan työtä etsittyäni eräs helsinkiläinen ystäväni kehotti minua menemään Inkeriliittoon opettaja Juuso Mustosen luo, joka oli auttanut monia meikäläisiä. Hän soitti kohta tuttavalleen maisteri Ignatiukselle Maataloushallitukseen. Ignatius, joka oli silloin Suomen puutarhojen ja taimistojen tarkastaja, soitti puolestaan ystävälleen puutarha-arkkitehti Paul Olssonille Kauniaisiin ja kertoi, että puutarhatyöhön tottunut nuorimies on työtä vailla. Silloin työpaikka järjestyi heti huhtikuun alusta.»

»Paul Olssonin taimitarha oli siihen aikaan Suomen suurimpia», jatkoi Kajava. »Siellä oli n. 50 työntekijää. Pääsin aluksi

puutarhaharjoittelijaksi pienellä palkalla, mutta palkkahan ei ollut silloin pääasia vaan työ. Pian saavutin hyvän ammattitaidon. Minulle näet olivat jo kotoa käsin puutarha-asiat tuttuja, sillä meillä oli Keltossa suuri puutarha. Palkkani kohosi, pystyin säästämään ja v. 1937 ostin maata ensimmäisen hehtaarin. Maa oli silloin halpaa Kauniaisissakin, vain kolme markkaa neliömetri eli nykyrahassa 3 penniä. Siihen istutin kohta syksyllä 100 omenapuuta ennenkuin aloin rakentaa taloa. Ne puut kuitenkin talvella 1939—40, jolloin oli ankara pakkanen, paleltuivat. En siitä kuitenkaan lannistunut, vaan seuraavana syksynä istutin uudet 120 puuta, jotka ovat menestyneet ja tuottaneet hyviä satoja.»

»Paul Olssonin palveluksessa olin», jatkoi Kajava, »melkein 20 vuotta. Sotien jälkeen ostin vielä maata pari hehtaaria ja perustin oman taimitarhan ja mansikkaviljelykset. Suomessa oli sodan jälkeen hyvät ajat ja korkeasuhdanne. Taimistotuotteilla ja mansikoilla oli taattu menekki. Työtä oli, vaikka olisi tehnyt yöt ja päivät. Ja niin minä teinkin», naurahti kertoja.

Toivo Kajava kertoi sitten vielä, että taimitarhan viljelyä hän harjoitti »kunnes täytti 65 vuotta ja pääsi eläkkeelle». »Silloin alkoi olla ammattityövoimasta huutava puute, joten oli lopetettava taimistojen viljely. Ajattelin myös Raamatun sanoja: »Mitä se auttaa ihmistä, vaikka hän voittaisi koko maailman, mutta saisi sielullensa vahingon.» Nyt on jäljellä vain hedelmätarha, mansikoita ja vihanneksia, joita viljelemme omiksi tarpeiksi.»

Juhlan isännän kertomus elämästään päättyi kyynelsilmin sanottuihin ajatuksiin: »Olen kiitollinen Jumalalle, että hän on siunannut työni ja antanut hyvän terveyden. Olen kiitollinen Jumalalle myös siitä, että 30 vuoden jälkeen sain tavata äitini sekä veljeni ja siskoni ym. omaiseni siellä kotipuolessa vanhassa Inkerissä.»

Puheen jälkeen Inkeri-kodissa kajahti voimakkaasti kiitosvirsi: »Sä Herra meitä johtanut oot kautta vainon ajan...» Virren aikana varmaan useimmat ajattelivat johdatusta, jota myös ovat saaneet kokea.

MaVi

H_2O

Mua varoitettiin että
Älkää juoko Turun vettä
Käytä aivoi, säästä mahaa
vaikka veisi vähän rahaa

Ei siinä tarvita profeetan aivoi
etsi lähteitä, porakaivoi
Pankista vähäinen rahasi nosta
ja vaikka kaupasta vetesi osta.

Pyhäjärvi on herroille taakka
mutta odota siihen saakka
kun taas on kirkkaana Auran pinta
vedellä kallis on hinta.

Saasteilla turmeltu
jokemme vesi.
Kalat ei elä
ja linnut ei pesi.

Paniikkiin silti ei ole syytä.
Älä esitä päätöntä kanaa.
Kaupasta suodatin avuksi pyydä,
äläkä tuijota laitoksen hanaa.

Enemmän pulloista, tölkeistä juo
maitokin joskus hyötyä tuo.
Johan on otettu testaus vedestä
Kemistit toimii meidänkin edestä.
Olethan reippaana, eikös juu?
Hanankin vesi kirkastuu.

telakan Einari luonnon suojelijain asialla

KIITOS

Lausun parhaat kiitokseni niille ystäville ja tuttaville — Suomessa ja Ruotsissa — jotka muistivat minua täyttäessäni 70 vuotta. Erittäin suuret kiitokset Helsingin paikallisosaston ahkerille naisille, jotka olivat kattaneet kauniin kahvipöydän Inkerikotiin 27. 1. 1980.

Toivo Kajava

Matti Pönniö:

Muistelmia Lempaalan kouluoloista ja Pietarin opettajaseminaarista 20. vuosisadan alkuajoilta

(Jatkoa tammikuun numerosta.)

Seminaariin valmistautuminen

Koska maatilamme oli pieni ja meitä oli kolme poikaa, päätti isäni lähettää minut oppilaaksi Kolppanan opettajaseminaariin. Hän puhui tästä sekä kirkkoherralle että kanttori Järveläiselle. Nämä sanoivat kumpikin, että koeta saada polkasi Pietarin opettajaseminaariin, niin sitä kautta saadaan oma mies opettajaksi omalle paikkakunnalle. Kolppanan seminaarin käyneitä ei nimittäin päästetty opettajiksi Pietarin kihlakuntaan, koska sitä pidettiin liian suomalaisena. Robert Räikkönen oli ainoa Kolppanan seminaarin käynyt opettaja Lempaalan kirkkokoulussa. Juho Kokkonen oli jonkun aikaa opettajana Rokasaaren koulussa, mutta hänetkin häädettiin sieltä pois. Ainoastaan kiertävinä uskonnon opettajina kansakouluissa olivat opettajat Brax ja Huuhka.

Isänl noudatti kirkkoherran ja kanttori Järveläisen neuvoa. Menin tämän vuoksi opettaja Aleksejevin luokse pyytämään ohjeita anomusten kirjoittamisessa ja muissa toimenpiteissä, koska hän oli jo aikaisemmin toimittanut seminaariin Anna Pekkasen ja Emma Pesosen. Kun olin selittänyt hänelle asiani, hän sanoi: »Sinun on aivan turhaa yrittääkään sinne, koska pääsytutkinto on vaikea. Olet koko kesän puhunut yksinomaan suomea, joten venäjän taitosl on unohtunut, ja sinne on niin paljon muita pyrkijöitä, ettei sinulla ole minkäänlaisia mahdollisuuksia sinne pääsyyn.» Kun pyysin saada kuitenkin yrittää, hän lopulta suostui ottamaan minut valmennettavakseen sanoen, että hänellä on muitakin oppilaita valmennettavina, joten tule sinäkin. Määräpäivänä tulivat sinne minun lisäkseni Anna Kinnanen, Amalia Karhu ja Makárova, jonka etunimeä en enää muista. Kaikki he olivat olleet samalla luokalla kanssani kaksiluokkaisessa jatkokoulussa. Näistä Amalia Karhu oli Korkiamaan kätilön tytär. Sukunimestään huolimatta hän oli kreikkalaiskatolinen, koska äiti oli venäläinen ja kotikieli todennäköisesti venäjä, sillä hän puhui huonosti suomea. Makárova oli myös kreikkalaiskatolinen, mutta hallitsi hyvin suomen kielen.

En enää muista, mitä kaikkea meille tuolla valmennuskurssilla opetettiin — ainakin Venäjän kirjallisuudella oli tärkeä asema. Kerran opettaja käski meidän kirjoittaa Tshitshikovin luonteenkuvauksen ('karakteristiikan') Gogolin teoksesta Kuolleet sielut. En ollut lukenut koko teosta, ja kuulemani perusteella kirjoitin vain: »Tshitshikov oli sellainen ihminen, jonka harrastuksena oli ihmisten petkuttaminen». Kun sitten opettaja näki paperini, hän kysyi: »Oletko lukenut Kuolleet sielut?» Vastasin, etten ole lukenut. Silloin hän meni kasvoiltaan aivan punaiseksi ja sanoi: »Nuu i provoroonil!» ('nythän päästit sivu suun' tai 'löit laimin'). Määräaikaan mennessä hän kuitenkin kirjoitti puolestani anomuksen seminaarin johtajalle sekä Pietarin kihlakunnan maalaishallinnolle, että minut otettaisiin koulutettavaksi sen kustannuksella. Tätä ennen minun piti hakea kirkkoherranvirastosta papintodistus (metritsheskoje svideteljstvo). Sen kaavake oli painettu venäjäksi viralliselle 23,7 × 37,5 cm:n kokoiselle paperiarkille. Siihen merkittiin syntymäpäivä ja syntymähetki, vanhempien ja ristivanhempien nimet ja että minut oli kastanut kirkkoherra Saarinen (arkkitehti Eliel Saarisen isä). Kun siihen tuli vielä monta isokokoista leimamerkkiä sopivanhintaisen leimamerkin puuttuessa, se oli aika juhlallinen paperi nykyisiin papintodistuksiin verrattuna.

Elokuun lopulla 1912 sain kutsun saapua pääsytutkintoon. Isäni vei minut hevosella Parkalan asemalle, sieltä jatkoin junalla Pietariin Suomen asemalle, sieltä raitiovaunulla Bolshoi prospektin päähän ja siitä ajurilla seminaariin. Osoite oli Sankt Peterburgskaja (myöhemmin Petrogradskaja) Zemskaja Utshiteljskaja Shkoola. — Käytän kirjoituksessani kuitenkin vain seminaari-nimitystä, koska sitä käytettiin myös koulussa.

Koulun alue oli ympäröity korkealla lankkuaidalla, ja sisälle pääsi Petrovskijn kadun puolelta komean rautaportin kautta ja vastakkaiselta puolelta vaatimattomamman puuportin kautta. Suoraan rautaportilta johti läpi koko alueen leveä katu, jonka päässä oli tiiliskivestä rakennettu voimalaitos. Rakennuksen edessä oli San Gallia esittävä muistopatsas. Tämän pääkadun poikki kulki lehmuksien ja liuskakivikäytävien reunustama katu, jonka varrella, kummallakin puolella, sijaitsi neljä kaksikerroksista rapattua puutaloa puistoineen. Toisen samansuuntaisen, mutta lyhyemmän kadun varrella, joka päättyi leveään pääkatuun, olivat ruokalarakennus ja yhteensä viisi kaksikerroksista rapattua puutaloa, joissa sijaitsivat opettajien ja oppilaiden asunnot sekä luokkahuoneet, seminaarin kanslia ja opettajaneuvoston huoneet. Niissä rakennuksissa, joissa ei ollut luokkahuoneita, oli tavallisesti neljä asuntoa, kaksi alakerrassa ja kaksi yläkerrassa. Asunnot käsittivät neljä huonetta, keittiön ja WC:n. Isoimmissa huoneissa asui alaluokkalaisia 3—5 henkeä, pienemmissä huoneissa oli vain kaksi asukasta, yleensä neljännen tai viidennen luokan oppilaita. Kullakin oppilaalla oli hyllyillä varustettu iso kaappi, jossa sai säilyttää vaatteet ynnä muun omaisuutensa.

Seminaarin oppilaita varten oli kymmenen luokkahuonetta, harjoituskoulun oppilaita varten viisi luokkahuonetta. Lisäksi olivat erikseen luokkahuoneet piirustuksen, fysiikan, kemian ja laulun opetusta varten. Kuoron ja orkesterien harjoittelutilana oli iso sali harjoituskoulun toisessa kerroksessa.

Alueella oli lisäksi pieni tähtitorni kaukoputkineen ja kaksi urheilukenttää, joista toinen oli talvella luistinratana. Alueen ulkopuolella, voimalaitoksen takana olevassa kaksikerroksisessa kivirakennuksessa oli alakerrassa käsityö- ja veistosali, toisess. kerroksessa voimistelusali.

Petrovskijn kadun toisella puolella sijaitsivat lääkärin ja sairaanhoitajan sekä hammaslääkärin vastaanottohuoneet. Lääkärin vastaanotto oli joka aamu ja hammaslääkärin muistaakseni kahtena iltana viikossa. Lisäksi siellä oli sairastuvat erikseen tyttöjä ja poikia varten. Saunassa käytiin kerran viikossa. Sauna sijaitsi koulun ulkopuolella. Koulun puolesta annettiin kymmenen kopeekan saunaliput. Sauna oli yleinen, mutta siisti. Halvemman saunalipun hinta oli viisi kopeekkaa.

→

SIKA JA TAMMI

I. A. Krylov
suom. P. Steenari

Sika, ikitammen alla röhkien
terhoja söi enemmän kuin kylläksensä.
Päätettyään runsaan ainehensä,
nukkumahan paneutui alle sen.

Siitä silmät auki saatuaan
ja ylös noustuaan
tammen juuria käy tonkimaan.
— Kuules, siitä vahingoittuu puu,
varis oksalta näin sanoo varoitellen;
— kun juuret paljastat
se kuivettuu.
— Kuivettukoon, vastaa sika
siihen uhmaellen.
— Sehän minuhun ei koske laisinkaan,
kunhan terhoja on joista lihoan.

Virkkaa tammi siihen:
— Sua inhoan,
jos ylös nostaa voisit kärsäsi
ja silmäs itarat,
niin näkisit
ett' terhot oksissani kasvavat.

Suomentajan lisäys:
— Vielä nykyäänkin näkee paljon
pahaa,
hyvin moni omaa oksaa sahaa!

Seminaarissa nukuttiin kahden lakanan välissä, jotka vaihdettiin joka viikko. Myös omat alusvaatteet pestiin talon puolesta. Niihin oli vain ommeltava kuhunkin vaatekappaleeseen henkilökohtainen numero.

Koulu oli siis sisäoppilaitos. Joka vuosi sinne otettiin 35 tyttöä ja 35 poikaa, joista muodostettiin A- ja B-luokat. Pääsyvaatimuksena oli 14—16 vuoden ikä ja kaksiluokkaisen jatkokoulun tai kuusivuotisen kaupunkikoulun päästötodistus. Kaikkiaan koulussa oli noin 350 oppilasta. Kurssi oli viisivuotinen.

Tästä seminaarista tiedetään hyvin vähän, vaikka joka vuosi sieltä valmistui Pietarin kuvernementtiin ja Inkerin kouluihin noin 70 opettajaa.

Sisäänpääsytutkinto

Elokuussa 1912 oli sisäänpääsytutkintoon saapunut 417 tyttöä ja 127 poikaa. Joukossa oli meitä Inkerin suomalaisia poikia Nikolai Kaasalainen, Mikko Kammari, Juho Nirkkonen, Väinö Niukkanen, Raikkerus — jonka etunimeä en muista — sekä minä. Raikkerus meni sitten Kolppanan seminaariin, kun ei päässyt tänne, ja valmistui opettajaksi vuotta ennen meitä.

Tutkinto kesti koko viikon, koska pyrkijöitä oli paljon. Ensimmäisenä päivänä oli venäjän kielen kirjallinen koe. Opettaja Suvorovskij luki meille Pohjois-Siperian oloja käsittelevän kertomuksen »Viimeinen säde». Se piti sitten kirjoittaa muistista paperille. Hän luki sen niin epäselvästi, ettei siitä jäänyt paljoakaan mieleen, ja luulin, että kirjoitukseni meni aivan huonosti. Kun sinä vuonna oli erittäin hyvä tattivuosi, lohdutin itseäni sillä, että pääsen kotiin tatteja keräämään ja saan niillä paljon rahaa, minkä vuoksi suhtauduin koko tutkintoon melko välinpitämättömästi.

Suullisissa kokeissa samainen Suvorovskij ja naisopettaja Maljtshevskaja sattuivat kyselemään kieliopista sellaisia asioita mitkä tiesin hyvin.

Kirjallisuutta koskevissa kokeissa kyseltiin myös Gogolin teoksia, jotka olin lukenut. Lopuksi sain lausua Lermontovin runon »Paarus» (purje). Suullisista kokeista selvisin hyvin. Kaikissa muissakin aineissa sattuivat kysymään aina sellaisia asioita, mitkä osasin erittäin hyvin. Kun opettaja Aleksejev tuli tutkintojen loppupuolella ottamaan selvää, miten hänen oppilaansa olivat menestyneet, hän sanoi minulle: »Sinullahan on mennyt hyvin — melkein kaikissa aineissa on viitonen!» — tämä oli korkein numero mikä siellä annettiin ja vastasi siis kymppiä.

Kun tutkintojen päätyttyä koulun kanslian ulko-oven vieressä olevalla ilmoitustaululla julkaistiin sitten hyväksyttyjen nimet paremmuusjärjestyksessä, oli tytöistä ensimmäisenä Aleksandra Fomitsheva ja pojista ensimmäisenä olin minä. Kyllä venäläiset ja varsinkin hylätyiksi tulleet noituivat: »Tshort tshuhna pervym postupil!» (»Pirun suomalainen pääsi ensimmäisenä»).

Kävi niin, että meistä neljästä Lempaalan kaksiluokkaisen jatkokoulun oppilaista hyväksyttiin vain Anna Kinnanen ja minut. Sekä Karhu että Makarová, joiden äidinkieli oli venäjä, karsiutuivat pois. Mitä lienee tuuminut tämän jälkeen opettajamme Aleksejev...

Tosin kouluaikana olin vain keskitason oppilas ja selviydyin viisivuotisesta kurssista kertaakaan luokalle jäämättä etupäässä ahkeruuteni ansiosta.

Neljännellä luokalla ollessani antoi koulun johtaja minulle ehdot lasten psykologiasta. Sain kesällä lukea tätä koskevan paksun kirjan ja kirjoittaa lyhennelmän sen tärkeimmistä kohdista. Kirjoitin sen sisällöstä monta vihkoa. Kirjassa oli mm. seuraavan sisältöinen lause: »Kelvoton opettajaksi on sellainen henkilö, joka ei tunnusta sitä, että opettajan tehtävä on pyhä.»

(Jatkuu maaliskuun numerossa)

Lahjoituksia
Inkeriläisten Viestin hyväksi

A. K., Borås	30 kr
Saima Suominen, Helsinki	400 mk
Oskar Himiläinen, Ruotsi	100 kr

Abram Peussa 90 v.

Helmikuun 10. pv. 1980 täytti Abram Peussa 90 vuotta. Hän on syntynyt Peussalan kylässä Skuoritsan seurakunnassa. Nuorena miehenä hän joutui osallistumaan ensimmäiseen maailmansotaan. Jumalan suojelemana Peussa tuli kotiin kahden vuoden jälkeen rintamalta. Urhoollisuudesta keisarillisen kaartin tarkka-ampujarykmentissä hänelle myönnettiin kolmannen ja neljännen luokan Yrjön risti. Seurasi vallankumous ja kolhoosien perustamisen aika. Abram Peussa nautti toisten kyläläisten luottamusta, joten paras mies valittiin uuden vastaperustetun kolhoosin »Peussan» puheenjohtajaksi. Peussa itse kertoo, että kun kirjanpitäjää ei löytynyt sakista niin piti ottaa myös se työ itse tehtäväksi. Tämän hän suoritti niin huolellisesti, että hänelle annettiin piiristä tehtäväksi kouluttaa myös naapurikolhoosien kirjanpitäjät.

Seurasi toinen maailmansota, ja saksalaiset valloittivat Inkerin. Tuli aika jolloin taasen sai kuulla Jumalan sanaa vapaasti. Peussan koti oli heti käytettävissä hartaustilaisuutta varten, kun Juhani Jääskeläinen kierteli Inkerissä. Valmiina palvelemaan kanssaihmistä Peussa halusi pestä Jääskeläisen saappaat, koska ne olivat kovin kuraiset. Vaikka hän oli paljon nähnyt maailmaa, niin piti kovin ihmetellä kun ensimmäisen kerran näki suomalaiset saappaat, joissa oli kumiterät ja nahkavarret.

Kohtalo johdatti Peussan Suomeen 1943 ja edelleen Ruotsiin 1947. Vaiheita pitkän elämänsä varrelta on hän pistänyt muistiin paperille. Tämä saisi olla esimerkkinä kaikille vanhemman polven inkeriläisille. Kaikki tällaiset muistiinpanot ovat pala Inkerin historiaa. Eskilstunassa hän nauttii vanhuuden päiviään kunnioitettuna kunnon inkeriläisenä.

Inkeriläisten Viesti osallistuu onnitteluihin näin jälkikäteen.

A.P.

Terve, Uusi Vuosi

Soi, kellot soi!
Soi! kuuluu kauas yli merien ja maitten:
Oi, Terve Uusi vuosi!
Jokaisen ihmisen iloksi,
jokaisen kansan turvaksi,
soi, kellot soi!

Omista aatteistani otan ajatukseni, toivomukseni saan kirkkaan kuvan ajatuksistakin. Haluan hyvää Uutta Vuotta toivottaa!

Onnellista, murheetonta, ja etenkin terveyttä. Sillä elämä kulkee samaa rataa ja meitä kaikkia kantaa sama maa. On olemassa ainoastaan yksi — Taivaan Herra, joka kohtalomme määrää eteenpäin.

Oi, Terve Uusi Vuosi!
Onpa ilta armain, loistavat kynttilät kirkkaudellaan.

Kuuluu laulu — Uuden Vuoden parhain!
Tuo meille uutteruutta, voimaa, rakkautta.
Jää taaksi vanha mennyt vuosi muistoineen.

Uusi Vuosi! Hävitä pois vaivat sekä synnit jokaisen sydämestä. Tuo rauha maan päälle! Tuo turvaa ihmisille ja armoa. Tarjoa uutta apua. Lopeta sodat! Elämän verkosto on kallis.

Ystävä! nauti Uusi Vuosi ilon tunnelmissa jätä mennyt vuosi sydänlokeroon.

Kiitä Herraa! Kätes yhteen liitä, rukoilemme yhdessä ja luovutamme vaikka murun rakkautta Herralle.

Soi, kellot soi! Terve Uusi Vuosi!

Lempi Sjöberg

Rakkaamme

ANNA KORKKA

o.s. Suutarinen

Synt. 25. 10. 1896
Kuoli 17. 1. 1980

Kaipaamaan jäivät

Puoliso
Lapset
Lastenlapset
Lastenlastenlapset
Muut sukulaiset ja ystävät

Soitteli tuuli kauan jo meille
surun viestiä hiljalleen.
Katseli aikaa elämän Herra
kutsui pois sairaan, väsyneen.

Siunattu 26. 1. 80.

MINUN OMA ITKU

Yksinäistä itkua ei tarvitse peittää eikä hävetä tai koristaa sitä. Ei huoli kuivata kyyneleitäkään, silloin se on aitoa ja ajateltavan omaa. Näin ajattelen, että itkun pitää olla, omistaa se itsellesi.

Jälkeen itkun on hyvä olo. Sitä ei kukaan tiedä, koska se on minun oma itku. Sitä ei tarvitse toisten tietää, silloin se venytetään maailman pitkäksi itkulankaksi ja jostain näkyy ilkeä hymy.

Minun itkuni on minun.

L. S.

ANNA-MARIA HYNNINEN

(o.s. Elvi)

s. 10. 3. 1896, Inkerissä, Venjoen seurakunnassa, Pääsölan kylässä
k. 7. 12. 1979, kotonaan, Ruotsin Eskilstunassa

Nukkuneen osa on onnekkain
siks' siunaten suon sen lähteneelle,
ja hiljennyn rukoillen:
Suo Herra rauha hälle.
Hetkenä aamun hiljaisen
tuli luoksesi rauha iäinen.

Helmi Jokelainen
(Anna-Maria Hynnisen tukena monen vuoden ajan, hänen kuolemaansa asti.)

Hautaus toimitettiin Eskilstunan hautausmaalla 14. 12. 1979. Lämmin kiitos kaikille osanotosta.

Helmi

Talvijuhlat Boråsissa

Kuvassa vasemmalla: lääninrovasti E. Saarinen ja past. Jussi Jänis, oik. J. Korpelainen sekä unkarilaisen papin rouva ja tytär.

Kun yli kaksikymmentä vuotta sitten heräsi tämä talvijuhla-ajatus, niin silloin erikoisesti painotettiin, että talvijuhlia vietettäisiin nimenomaan laulujuhlina. Tätä traditiota onkin jatkettu. Yleensähän meidän Inkerin suomalaisten juhliin aina aivan kuin itsestään selvänä asiana on kuulunut, että siellä on runsaasti laulua. Olemmehan laulavan kansan parista lähtöisin.

Niinpä nytkin lauantaina 5. 1. 1980 klo 15 Gustav Adolfin seurakuntatalolla juhlien alkajaistilaisuudessa, kohta Inkerin kerhon puheenjohtajan J. Korpelaisen tervetuliaistoivotusten jälkeen lauloi meille Ev. Yhdistyksen laulukuoro kolme laulua urkurimme Arvi Haikosen johdolla. Inkeri Rinne toimi illan kuuluttajana. Ilona Rinne esitti pianonsoittoa, laulettiin yhteislauluna Karjalan kunnailla, jonka jälkeen lääninrovasti Eero Saarinen Helsingistä piti mielenkiintoisen esitelmän »Kirkot itäblokin maissa». Kulttuuri 75:n Greetta-kuoro esitti muutamia kauniita kansansävelmiä Pauli Grekulan johdolla. Saimme myös kuulla korkeatasoista yksinlaulua hänen esittämänään. Kolme eestiläistä naista esitti meille eestinkielisen näytelmän nimeltään »Tyhjällä maalla», joka on edelliseltä vuosisadalta peräisin. Vaikka kuinka tarkkaan yleisö yritti sitä kuunnella, silti monella taisi olla kielivaikeuksia sen sanatarkasti ymmärtämisessä, mutta olihan heimohenkeä juhlassamme. Lisäksi oli ohjelmaksi järjestetty leikillisiä pikku kilpailuja.

ISK:n puheenjohtaja Armas Paakkonen esitti tervehdyksen, ja taas laulettiin yhdessä. Näin meni kolmisen tuntia miellyttävästi yhdessä ollessa, yleisöä oli runsaasti ja tunnelma leppoisa.

Kahvitilaisuudessa oli tunnelma lämmin ja kodikas. Juhlatunnelmat valokuvannut Viktor Tilkku.

Sunnuntaina jatkettiin juhlia, oli vuorossa jumalanpalvelus Gustav Adolfin kirkossa, jossa alttaripalveluksen toimitti past. V. Kurujoki. Ev. Yhdistyksen kuoro lauloi A. Haikosen johdolla. Juhlasaarnan piti lääninrovasti Eero Saarinen.

Kirkosta siirryimme viereiseen seurakuntataloon, jossa kerhon naisväki, joka oli pukeutunut vielä uutuuttaan hohtaviin, omin käsin tehtyihin kauniisiin Tuuterin kansallispukuihin, tarjoili juhlayleisölle hyvät kirkkokahvit. Kahvi jos mikä lämmittää mieltä ja virittää kieltä. Niinpä puheensorinaa olikin tupa täysi tämän seurustelun aikana. Liioittelematta voipi sanoa, että meillä oli hyvä olla näillä juhlilla. Siitä puhuvat myös omaa kieltään V. Tilkun ottamat valokuvat.

Yhdessäoloa jatkettiin vielä juhlaseuroilla, joissa past. J. Jänis toimi kuuluttajana. Ev. Yhdistyksen kuoro lauloi ja seuroissa puhuivat pastorit V. Kurujoki, J. Jänis, Rantanen sekä lääninrovasti Eero Saarinen, joka päätti puheensa rukouksella. Myös virsiä veisattiin, ja loppuvirtenä oli kiitosvirsi Herraa hyvää kiittäkää.

Olimme taas näilläkin juhlilla läheisesti kanssakäymisissä toistemme kanssa ja saimme rohkaisua arkielämäämme sekä tämän alkavan vuoden toimiin.

T.J.

Aatami Vainikan muistolle

Päättyi polku tämä maallinen.
Sai levon silmät väsyneen.
Ihmiskohtalo, niin paljon kokenut.
Ikiuneen on nyt nukahtanut.
Omistit suuren lahjakkuuden.
Sait kyvyn tuoda esiin runouden.
Jäi jälkeesi niin paljon arvokkuutta
mi säilyy meidän muistoissa.
Eväänäsi oli syvä heimohenki,
kotiseudullesi sykki sydämesi.
Lepää rauhassa nyt luona Kaikkivaltiaan,
laula iloiten mukana enkelkuoron Jumalan.
Riemuitse kera rakkaimpiesi.

Lilja Hedbom
Gävle

Vanhuksen ilo

Viime kesäkuun suvisena päivänä soitin Aatami Vainikan ovikelloa. Hänen aukaistuaan kuuluivat suloisen lämpimät sanat: »Voi tyttökulta, sinä tulit, tervetuloa!» »Niin, tulen vain tervehtimään setää, näin illan suussa.» Silitin vanhuksen rypytöntä poskea. Hän hymyili ilosta. Sedän puhevaikeuksista huolimatta meillä oli oikein herttainen hetki, istuimme verannolla, rupattelimme kaikista asioista, sekä menneistä hetkistä että nykypäivän huolista. Iltapäivän auringonsäteet pukivat hopeapajun vieläkin kauniimmaksi. Ihailimme sen hopeahohtoa. Setä hymyili vähän ylpeästi, ja sanoi: »Olenhan Pajulan poikia. Lasteni kotipihalle istutin pienen oksan. Siitä kasvoi vieläkin komeampi, on vain toista sukua, siis punapaju. Antaa iloa keväisin valkoisine urpuineen ja kesäisin kauniine soikeine lehtineen.»

Lasten iloisia ääniä kuului siellä täällä. Tuokion hiljaisuuden jälkeen vanhuksen silmät säteilivät ilosta, jopa tuli hymykin huulille. Setä kertoi Hilma-tyttärensä käyneen pikku-Juhanan kanssa isoisänisää tervehtimässä; se toi hänelle juhlaa arkeen. Vanhus rakasti lapsia, kertoi heidän olevan keskipisteenä näin »ehtoonpäivinä». Hän sai osakseen lastensa lapsilta suurta lämpöä ja hellyyttä.

Me muistelimme kotoisia lauantai-iltoja; niinpä vanhus kertoi vävypoikansa Lennartin hakevan hänet vihtasaunaan jok'ainoa perjantai. Samalla hymähti saunan tekevän hyvää, ja teen juonti oli vieläkin parempaa.

Käytän sanaa »setä», sillä vanhus kuului vanhempieni ikäluokkaan, siksi juuri se loi hänelle arvokkuutta.

Nautimme kesäkuun suvi-illasta. Puheemme kääntyi juhannusjuhlaan, samalla tuntui vanhuksessa levottomuutta; hän valitti ettei voi tätä juhlaa auttaa, vaikka ennen oli avuksi kaikkialla. »Niin, niin setä kulta, ette ole jääneet unholaan. Me tulemme avajaistilaisuudessa kuulemaan sedän kirjoittaman 'Juhlatervehdysrunon'.» Tuostapa vanhuksen silmäkulmaan ilon kyynel vierähti ja hän virkkoi: »Voi, voi se on suuremmoista.» Niinpä vanhus kantoi kortensa kekoon. Toivoen siunausta kaikille, voimia sekä menestystä osanottajille hän toivotti onnea ja samalla kaunista juhannussäätä.

*

Tapanani oli aina käydä silloin tällöin vanhusta tervehtimässä, niinpä heinäkuun alkupäivinä poikkesin taas sinne. Vanhus oli vieläkin iloisempi ja vähän näkyi ylpeyden ja kiitollisuuden hymyä huulilla, kun emme unohtaneet hänen kantamaansa kortta. Me gävleläiset olimme iloisia, että saimme ottaa vastaan monisatapäisen pitkänmatkaiset juhlavieraamme gävleläisen vanhuksen kirjoittamilla sanoilla, jotka hän itsekin sai kuulla viimeisen kerran.

Olemme kiitollisia toinen toisillemme, kun jaksoimme viedä läpi pienillä voimilla juhlamme monipuolisen ohjelman runsaine juhlavieraineen, ja olemme iloisia kauniista ilmasta. Samoin olemme iloisia ja kiitollisia kun herttaiset emäntämme huolehtivat niin hyvin juhlavieraistamme aamuisin ja jäähyväistilaisuuden aikana.

*

Elimme syksyä kohti, jotkut puut jättivät vihreät pukunsa, ruohokenttiä peittivät kullankeltaiset lehdet, samoin myös hopeapaju hohti kultaa ylväänä vanhuksen verannon edustalla, odottaen uutta kesää, joka tuli... Vanhus joutui sairaalaan. Hänen oltuaan muutamia viikkoja siellä hopeapajun kultalehtinen puku leijaili tuulen mukana kauas, kauas pois, lumi peitti maan ja vanhus nukkui uskossa rauhallisesti ikiuneen 21. 11. 1979 90 vuoden ikäisenä.

Muistan eräästä runosta vanhuksen sanat:

»Jumala kulkenut on mukanani
Jumala hoivannee myös vanhuuttani.»

Nämä sanat pitivät paikkansa. Vanhus pääsi sinne rauhaisaan kotiin.

Siunauksen toimitti ystävämme kommininsteri Voldemar Takkel Evika Livet -kappelissa 7. 12. 79 omaisten, sukulaisten ja suuren ystäväpiirin saattaessa vanhuksen ikuiseen lepoon. Rouva Kerttu Jonsson lauloi Ilmari Hannikaisen »Matkamiehen virren» ja J. S. Bachin motetin »Jeesus auttajain».

VINTERFEST I DAGARNA TVÅ

Borås Ingermanländska Förening höll sin traditionella vinterfest den 5—6 jan i Gustav Adolfs församlingshem.

Helgens festligheter inleddes på lördagseftermiddagen med en »folklig afton». Vi som skulle hjälpa till med att förbereda och genomföra programmet träffades lite tidigare. Panik! Värmesystemet i festsalen, som vi skulle ha varit i, var nästan helt avstängt på grund av energisparande. Hastigt och lustigt fick vi ett nytt rum i passande storlek. En febril verksamhet inleddes med att iordningställa möblemanget, så att det passade våra avsikter. Vi hann i alla fall ordna det hela innan publiken kom.

Det såldes lotter på en handgjord korg från Afrika och på en docka klädd i Tuuteris folkdräkt. Lotterna hade en strykande åtgång, för de flesta ville bli lyckliga ägare till de fina vinsterna.

Programmet, för vilket Inkeri Rinne var konferenciär, var mycket omväxlande med bl.a. pianosolo av Ilona Rinne, solosång av Pauli Grekula, körsång av damkören Kreetat och Lutherska Evangelieföreningens kör och tal av kontraktsprosten Eero Saarinen från Finland. Han berättade om kyrkans situation i öststaterna. Armas Paakkonen talade bl.a. om Eino Hanskis nyutkomna bok »Brödrabataljonen», som handlar just om oss ingermanländare. En uppmaning till Er att läsa den! Tre damer från Borås Estniska Förening framförde ett litet teaterstycke på estniska. Det handlade om hur man förr i tiden valde fästman till en giftasvuxen flicka. Detta var ett mycket trevligt och originellt inslag i programmet. Fler handgjorda korgsaker auktionerades ut av Jussi Korpelainen. Han hade inga som helst svårigheter med att bli av med sakerna. Sist på programmet var det lekar. Wivvi och Martta ledde det hela. Publiken tjöt av skratt bl.a. när några herrar virade in några damer i toalettpapper.

Det var första gången som de vackra Tuuteri-folkdräkterna visades upp offentligt. Naturligtvis gjorde de succé. De flesta flickorna har själva knåpat ihop sina dräkter (se Viesti nr 11 nov -79).

Festligheterna fortsatte på söndagen med högmässa. Under tiden var vi några som dukade och gjorde i ordning för fika efter kyrkan. Husmor Emilia Pyykkönen hade bakat en massa gott fikabröd. De varma köttpirogerna och det nykokta kaffet spred en förförisk doft. Ett mycket uppskattat inslag var, när vi flickor gick omkring i våra folkdräkter och serverade kaffe. Fikat smakade toppen. Tusen tack Emilia för allt du bakat!

Snabbt som bara den dukade vi undan och diskade för att i samma lokal kunna börja mötet (fortfarande nästan ingen värme i festsalen). Det var många tal och mycket sång som vi bjöds på. Denna gången hade programmet ett mer andligt innehåll. Prästerna Eero Saarinen, Vilho Kurujoki, Juhani Rantanen och Jussi Jänis talade. Lutherska Evangelieföreningens kör och Pauli Grekula bjöd oss på sång, för att nämna något ur programmet.

Publiken, som var talrik, verkade vara nöjd och belåten. Förhoppningsvis tyckte de att helgen varit innehållsrik både till kropp som själ. Alla fann troligtvis något som passade just henne eller honom. Det var kul att så många sökt sig till detta ingermanländska sammanhang. Synd bara att så få unga ställer upp. Vi får hoppas på bättring och ett nytt vaket intresse för vårt ursprung!

Martta

Jatkoimme muistotilaisuutta hotelli Triangelnissa omaisten osoittaessa monipuolista vieraanvaraisuutta.

Komminister Voldemar Takkel puhui vanhuksen elämänvaiheista. Lauloimme yhdessä hänen muistolleen ja kuoromme lauloi poismenneen kirjoittaman laulun »Nevan joki» ja Putron »Rukouksen». Saimme kuulla myös Aatami Vainikan kirjoittamat kaksi runoa, »Vuodet vaihtui» ja »Lauantailta».

Lepää rauhassa ystävämme. Elämäsi pitkällä taipaleella olet kylvänyt monta kultajyvää, toivottavasti ne itävät, ja pieni heimomme tulee niittämään sen kasvavan viljan.

Kelolan Helmi
Gävle

»Natten går tunga fjält runt gård och stuva, kring jord som sol förlät skuggorna ruva. Då i vårt mörka hus stiger med tända ljus, Sankta Lucia, Sankta Lucia...»

Sjungandes denna välkända sången tågade Lucian Maria in med sina tärnor Tina och Veronika. Lilla söta Ann-Sofi debuterade som tärna i år. Till en början såg hon lite förskräckt ut, men snart hade hon vanan inne och tyckte att detta var väl inte så farligt. Flickorna genomförde ett långt och stämningsfullt program med många sånger och versläsning. Stugan var fullpackad med ett 40-tal andäktigt lyssnande människorbåde unga som gamla.

Efter luciatåget bröt sorlet återigen lös. Nu hade vi allt väntat tillräckligt länge på den efterlängtade julgröten. Det var trångt om utrymmena i stugan, men det gick i alla fall bra att äta den goda gröten med tillhörande socker, kanel och mjölk. Mandeln hamnade hos lucian. Lussebullarna och pepparkakorna smakade också toppenbra. Husmor med hjälpredor hade dukat och pyntat så vackert. Julgranen med sina ljus och dekorationer fattades inte heller.

Julsånger sjöng vi bl.a i väntan på tomten. Han hittade rätt även i år. Tomten var välkommen av oss allihopa förutom av hunden Mimmi, som gjorde några tappra försök att skrämma iväg honom, dock utan att lyckas. Snälla barn och vuxna fanns det naturligtvis. Tomten som var gammal fick hjälp med utdelningen av de medhavda klapparna. Efter att ha sjungit en sång för honom, vinkat av honom, önskat honom God Jul och bett honom komma igen nästa år, började prasslandet. Alla var nyfikna på vad de fått. Nötknäckandet, fruktätandet, och godistuggandet avslöjade klapparnas innehåll. Detta prasslande och tuggande blandat med massor av prat med bordsgrannarna upptog en bra stund av kvällen. Dessutom fick vi julhälsningar från en Finlandsgäst. Sorlet och värmen tilltog. Elden i den öppna spisen sprakade så hemtrevligt. Tiden gick tyvärr så fort. Nu var det återigen dags att säga hej då och tack för en trevlig julfest ordnad av Borås Ingermanländska Förening lördagen den 8 december ute i Mökki.

Tina, Wivvi och Martta

INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT MÖLNDALISSA 1980

(20—22 kesäkuuta)

Muun muassa tulee seuraavaa ohjelmaa:

— Jumalanpalveluksia
— Juhlaseurat
— Kansallista ohjelmaa
— Urheilutilaisuus
— Ohjelmaa lapsille ja nuorille

TERVETULOA aurinkoiseen (!) KESÄMÖLNDALIIN

— — —

INGERMANLÄNDARNAS SOMMARFEST I MÖLNDAL 1980

(20—22 juni)

Bland annat kommer att finnas följande aktiviteter:

— Gudstjänster
— Möten
— Sammankomst med nationellt program
— Idrottstävlingar
— Barn- och ungdomsprogram

VÄLKOMNA till ett soligt (!) SOMMARMÖLNDAL

Juhlakomitean puolesta
Inkeri Peterson
Ullas Lyckas väg 16
430 50 Kållered

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Maaliskuun kuukausitilaisuus pidetään Inkerikodissa Karjalatalossa 23. 3., huhtikuun tilaisuus 27. 4. ja toukokuun tilaisuus 25. 5. 1980 klo 14. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin. Kokoonnumme maaliskuussa 6. ja 20. päivä klo 13.00 Inkerikodissa.

TULE MUKAAN INKERI-KUOROON

Jos pidät laulamisesta, tule mukaan Inkeri-kuoroon ja tuo ystäväsikin. Tai jos et itse laula, mutta Sinulla on laulavia ystäviä, ohjaa heidät luoksemme. Harjoittelemme Inkerikodissa joka tiistai ja aloitamme klo 17.00. Ohjelmistossamme on sekä hengellistä että vähän kevyempää klassista. Meillä on innostunut, innostava ja taitava johtaja, ja pyrimme mahdollisimman hyvään tasoon Inkerin kuulun lauluperinteen säilyttämisessä. Tule siis mukaan tähän arvokkaaseen työhön Sinäkin, inkeriläinen tai inkeriläisten ystävä!

INKERILÄISTEN YHDISTYS RY:N VUOSIKOKOUS

Marianpäivänä 23. 3. 1980 klo 14.00 Inkerikodissa Karjalatalossa Käpylänkuja 1, Helsinki. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Erovuorossa olevat jäsenet: Vilho Mustonen (Turku) sekä Helsingistä Anneli Tuohimäki, Ida Riipinen ja Kauko Mustonen. Lisäksi on valittava uusi jäsen edesmenneen Hertta Allanmaan tilalle.

Johtokunta

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 3 maaliskuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonioppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjaiataio, Käpyiänkuja i, 006i0 Heisinki 6i Puh. 90-793 796 Postisiirtotiii Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/i sivu mk 200,— i/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuoiiniimoitukset 30,— Kiitos- ym. iim. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 4 B 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Heisinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotiii 416608-9 Lehti iimestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Kevätauringon paiste saa mieien virittymään jo kesän odotukseen. Ja tulevan kesän kesäjuhiiin, jotka pidetään Möindaiissa Ruotsissa juhannuksena ja Suomen Turussa heinäkuun aiussa. Kuvamme on otettu Viipurin kesäjuhiilta v. 1935. Meneiiiään on juhiamarssi.

Eero Rautajoki:

Sananlaskuja, sanontoja ja runoja

Kerätessäni Inkerin kansanviisautta on käsiini tullut muutamia niin hauskoja sanontoja, että niistä voi riimitellä vaikkapa yhtenäisen kertomuksen.

Lapsien kasvatuksessa on sormilla ollut merkityksensä. Niinpä Uudellamaalla ja Inkerissä sama asia opetettiin eri sanoin, mutta samaa asiaahan se oli kummassakin maakunnassa. Runot kuuluivat seuraavasti:

Inkerissä:
»Täin tappaja,
voin lappaja,
pitkä Pietaar,
nimetön Matti,
Sakar-sormi.»

Uudellamaalla:
»Täs on isä tukeva,
täs on äiti puuhaisa,
täs on veikko pitkä mies,
täs on sisko senpä ties,
vihdoin viimeiseksi tulee
pikkuperheen nuorin».

Kun kansaa valistettiin poliittisilla puheilla, alkoivat iskostukset syöpyä lastenkin mieliin. Niinpä leikeissä kiinnitettiin huomio johonkin ja sanottiin: »Toverit ja kansalaiset, kirput ja karmannikkaiset!» Mutta leikkien keskenkin piti joutua ruokailuun. Niinpä äiti saattoi lähettää jonkun lapsista huutamaan pihalta muita lapsia syömään. Siitä syntyi seuraava vuoropuhelu: »Tulkaa kottii syömää!» — »Mis sie sit elät, ko kottiis syöt?» Lainaukset Spankkovalta. Juttua voitaisiin jatkaa Lempaalasta jonkun kertojan mieleen jääneellä murrelauseella, kun yksi ruokailija istui pöydässä liian leveästi: »Sierrä, Sipret, sinnemäks, jot Kuaprokii suap kualii!»

Tytöt ja pojat tapasivat iltasella kylän keinulla ja poikien piti jotenkin kiinnittää tyttöjen huomio itseensä. Siihen oli liekkulaulu Spankkovalta omiaan:

»Täs on poika tammenkanto,
tappeluu ei pelkää,
teräksiset niskasuonet,
tsukunaine selkä!»

Joskus tappelu oli ainoa paremmuuden näytön mittapuu ja siitä sanottiin ainakin Tuutarissa: »Hyvä tapa tappelus, kuka enemmän kerkijää.»

Tyttöjen mietteitä jo pienestä pitäen valaisee Aatami Vainikan tuutarilainen sananlasku: »Ei niin pientä piikalasta, joka ei mieti miehelää.» Samaa mietti ehkä Hietamäen tyttö sanoessaan:
»Issäin ajjaa isvoskaa,
veikkoin vettää heinii,
ko miul olis kamotti
ja kymmenen ruplan peili.»

Liissilän tytöllä olivat asiat jo paremmalla tolalla, ja hän runoili seuraavasti:
»Massina männöö rautatietä,
viheltää ja huutaa.
Tytön helmet heläjäät,
ko poika mättää suuta.»

Lienevätkö pojat aina niin valmiita avioliiton karikoihin olleetkaan, koskapa kosiomiehen piti lausua kaverilleen: »Issäin otti äitiin, äijäin otti ämmän, miun pittää ottaa vieras ventolainen.» Ehkäpä kosijaa rohkaisi rukkasten jälkeen ystävän sanonta: »Kala etsii syvempää, ihminen hyvempää.» Joku toinen saattoi sanoa: »Toivoos on hyvä elää.» Tai sanottiin: »Kaikkii mies muuta kattuu vua ei nuoreen naimistaan.» (A. Vainikan kokoamat.)

Kun vanhemmillakin oli jotakin sanomista naimapuuhiin, saattoi hietamäkeläisillä olla pahansuopuutta kertoessaan nauraen Tyrön ämmien sanoneen: »Akka olis naittanut poikansa, mut ko munat märkäniit.» Perunoilla oli Inkerissä monia nimityksiä ja maamunat tai munat tarkoittivat perunoita. Ehkäpä nykyajan ihmiset sanoisivat asian toisin ja valittaisivat, ettei pojan avioituminen ollut ekonomisesti mahdollista ainakaan vielä tänä vuonna.

»Poimisin heliät hiekat...»

Yksi elämän monista hyvistä antimista on ystävä, jonka kanssa ajatuksia vaihdettaessa unohtuu aika ja paikkakin. Eläytyminen toisen ajatuksiin innostaa ja avartaa keskustelijoita ja avaa sisäisiä näkemyksiä, itselleen aavistamattomia... Saattaa havahtua todellisuuteen lehden kolahdettua aamuyöstä luukusta. Mitä ihmettä, istuimmeko yhteen menoon...? Ei voi olla...? Ja sittenkin...

Jotakin tällaista, mutta voimakkaammin, elin lukiessani »pukin» jälkikäteen tuomaa Anu Kaipaisen »Poimisin heliät hiekat» (WSOY).

Kyllähän me itse kukin Larin Paraksen nimen tunnemme — Lempaalassa syntyneen, Inkerissä. Mitäpä muuta muistamme kuin, että lauloi itkuvirsiä, luetteli runoja, kymmeniä tuhansia ja kuoli köyhyyteen ja kurjuuteen.

Vaan luepas kirja, ja mikä on lukiessa, kun saa sen elämään myös omilla, vähäisillä, mustoillaan: toteaa, vertailee, ihmettelee... Huomaamattaan siirtyy Parasken mukana laitumille, kylille, liekuille, praasniekoille, häihin ja hautajaisiin. Riipaisevaa, syvältä kouraisevaa ja kipeää tarinaa, samalla lämmintä ja sydämellistä, hyvää tekevää kuin kuuma saunan löyly.

Kirjan tekijä on löytänyt oikean muodon, tavan, kertomiselleen, aiheeseen sopivan: tarinaa, satua, totta, unta, vai lie itse keksittyä, mutta... »kai ne olivat tosia syntyessään». Kerronta etenee paikoitellen kuin mahtava saarna tai urkujen pauhu. Henkeä salpaa lukiessa.

Ihmeellistä tarinaa, paikoin hiitrasti, ovelasti, kerrottua, kiehtovaa. On kuin Parasken maailmassa ei rajoja olisikaan, vaikka oli Inkeri, Karjala, Venäjä, Suomi. Kaikki sulassa sovussa yhtenäisenä elämän tantereena. Sydän tuskasta värähtäen lukee julmasta orjuudesta, ruoskimisesta ja raskaasta raadannasta. Iloitsee arjen pienistä iloista ja Parasken ihmeellisestä olemuksesta. Vaikka hän eli raskaan työntäyteisen elämän ja henkilökohtaisesti vaikean kohtalon: miehen aikainen sairaus ja kuolema, kuuden lapsen, yhdeksästä, lapsena menetys, loputon puute ja kurjuus, ihmisten ymmärtämättömyys ja tietämättömyys ympärillään, niin mikään ei lannistanut. Saada laulaa ymmärtävälle yleisölle kaikki ne virret, luettelemiset ja mojolaulut, jotka oli elämänsä aikana, jo lapsena, oppinut, tallettanut muistissaan ja omiaankin tehnyt. Tulihan se hetki, onneksi...

Erikoisesti ihastutti jalo luonteen piirre: vaikka häntä, Paraskea, solvattiin, syyteltiin, moitittiin, kadehdittiin, hän ei vastannut samalla mitalla, vaan yritti ymmärtää sanojaa, asettua hänen tilalleen ja kas... vastapuolikin lauhtui... Kerrassaan herkullinen on kuvaus, kun Paraske houkuttelee körttiläisen Hetan »Ryssän kirkkoon» kanssaan.

Tällaista kirjaa ei voi arvostella, sen elää lukiessaan. Tuntuu kuin lukisi jostakin oikein läheisestä ja tutusta ihmisestä ja kaikki hänen kokemansa kiinnostaa, liikuttaa, järkyttää. Tunnelmat tuntuvat tutuilta, ikään kuin itse joskus eletyiltä, vaikka näin ei ole voinut olla, vai oliko?... Olihan emo joskus, muinoin, jotain kertoillut...

Onnellisena, kiitollisena... hiekkoja poiminut... **Helvi Othman**

ARVOISAT TILAAJAMME

Pyydämme Teitä ystävällisesti tarkistamaan, että olette uudistaneet Viestin tilauksenne vuodelle 1980 marraskuun numeron välissä olevalla tilillepanokortilla tai muulla tavoin. Jos ette ole muistaneet, tehkää se **viipymättä** em. tilillepanokortilla, siten varmistatte lehtenne tulon edelleen. Ja muistakaa: nimi ja osoite selvästi korttiin. Myös niitä tilaajia, jotka maksaessaan arvelevat ehkä unohtaneensa merkitä nimensä maksukorttiin, pyydämme varmistamaan tilauksensa Inkerikotiin kirjeitse tai puhelimella konttorin aukioloaikana (torstaisin klo 16.30—18.30) tai toimitukseen (osoitteet ja puh.numerot etukannen sisäsivulla).

SEUKKO-SEURA

Seukkoseura on toiminut täällä Helsingin Karjalatalon Inkerikodissa 4 vuotta. Moni on kysynyt mikä tämmöinen »Seukkoseura» on ja miten se toimii. Seukkoseura on

Seukkoseuralaiset koolla 31. tammikuuta syntymäpäiväkahveilla. Syntymäpäivänsankarit (alla vas.) Maria Paasonen ja Toivo Kajava.

Inkerin suomalaisten ja heidän ystäviensä yhteenliittymä, joka toimii kristillisellä pohjalla. Sen tilaisuuksissa hengellisiä lauluja ja virsiä, luetaan raamattua ja muuta uskonnollista kirjallisuutta. Seukkoseura kokoontuu pari kertaa kuukaudessa arkipäivinä, koska melkein kaikki sen jäsenet ovat eläkeläisiä, jotka asuvat Helsingissä ja lähiympäristössä. Seukkoseura tekee myös retkiä. Viime keväänä seura teki retken Espooseen. Retken kohteena oli Ekumeeninen keskus Espoon Kunnarlassa ja Kaisankoti samalla suunnalla. Kaisankodin perusti presidentinrouva Kaisa Kallio, etupäässä eläkkeellä olevia vanhoja kotiapulaisia varten. Myös Espoon kotiseutumuseossa »Glimsissä» seura kävi, sekä Suomen Raamattuopistossa Kauniaisissa.

Seukkoseuraa johtaa Ruth Hämeen-Anttila, kokoonkutsujana ja emäntänä toimii Susanna Kössi apulaisenaan Aune Lindblad. Lukemattomat kahvit he ovat keittäneet ja piirakat leiponeet. Heille tuhannet kiitokset ahkeruudestaan ja uhrautuvaisuudestaan.

Viime kesänä Seukkoseura teki retken »Hvittreskiin» entiseen kuuluisan suomalaisen arkkitehdin Eliel Saarisen huvilaan, joka toimii nykyisin museona. Espoon vanhalla kivikirkolla ja hautausmaalla kävivät seuralaiset katsomassa Antti Kekin ja Väinö Pietari Kekin ja Juho Karvasen hautoja.

Tammikuun 31 päivänä tätä vuotta oli seura täysilukuisena koolla. Vietettiin kahden seuralaisen 70-vuotisjuhlia. Maria Paasonen Maloskovitsasta ja Toivo Kajava Keltosta olivat täyttäneet tammikuussa 70 vuotta. Alina Rajatammi luki raamattua ja Toivo Kajava puhui pitäen samalla rukoushetken.

14. päivänä helmikuuta oli Seukkoseura taas koolla ja tälläkin kerralla oli löytynyt yksi 70-vuotias. Hän oli Maria Hokkanen Tyrön Seurakunnasta Suomenlahden etelärannalta. Oli sentään vanha heimosotaveteraani Antti Talonlahti, entinen Totti Rääpyän Miinalan kylästä sekä Aatami Junninen Skuoritsan Kesälän kylästä. Laura Kuortti luki kappaleen psalmista 67, kiitos Jumalan siunauksesta. Kysyin rouva Kuortilta, mitä Seukkoseura on hänelle antanut. Hän vastasi: »Olen täällä kristillisessä seurassa hyvien ystävieni Inkerin suomalaisten kanssa. Täällä saa kokea yhteenkuuluvaisuutta ja ystävällisyyttä, jota nykyaikana tarvitaan.» T. K.

Matti Pönniö:

Muistelmia Lempaalan kouluoloista ja Pietarin opettajaseminaarista 20. vuosisadan alkuajoilta

(Jatkoa helmikuun numerosta.)

Seminaarin oppilaana

Tullessani seminaariin siellä oli suomalaisia oppilaita seuraavasti:

Viidennellä luokalla: Yrjö Särkkinen ja muutamia tyttöjä, joiden nimiä en enää muista.

Neljännellä luokalla: Wilhelm Ahava ja Haaranen-niminen poika sekä muutamia tyttöjä.

Kolmannella luokalla: Emma Pesonen, Talonpoika-niminen tyttö ja Jaakko Paavilainen.

Toisella luokalla: Anna Pekkanen, Kaasalainen-niminen poika, Antti Kaasonen, Juho Marttinen, Adolf Pellinen, Aleksander Peuramäki ja Soikkonen-niminen poika.

Ensimmäiselle luokalle hyväksyttiin: Anttalainen-niminen tyttö, Anna Kinnanen, Olga Olonen, Nikolai Kaasalainen, Mikko Kammari ja allekirjoittanut. Lisäksi luokallamme oli kaksi suomea puhuvaa kreikkalaiskatolista (inkerikkoa) Pekka Ivanov ja Aleksander Pavlov. Virolaisia meidän luokallamme oli kolme: Amalia Bergman, Ida Berlin ja Edvard Tontto. Latvialaisia olivat Melita Eglit, Florentina Leischkaljn ja Johan Auseklis.

Ollessani sitten viidennellä luokalla olivat koulussamme edellä mainittujen ensimmäiselle luokalle päässeiden lisäksi seuraavat aikoinaan kolmannelle luokalle jääneet suomalaiset oppilaat: Juho Marttinen ja Adolf Pellinen. Neljännellä luokalla olivat Maikki Ahava, Katri Känkänen, Juho Nirkkonen ja Väinö Niukkanen. Lisäksi oli suomea puhuva kreikkalaiskatolinen Anna Nikiitina. Kolmannella luokalla olivat Amalia Räikkönen, Laamanen- ja Tyniläinen-nimiset tytöt ja Mikko Kanninen. Toisen ja ensimmäisen luokan suomalaisten oppilaiden nimiä en enää muista.

Oppiaineet olivat seuraavat: uskonto, venäjän kieli, kasvatusoppi, aritmetiikka, algebra, geometria ja trigonometria, fysiikka, kemia, luonnontiede, historia, maantiede, lainoppi, anatomia, yleinen ja koulun terveysoppi, lausunta, lasten kirjallisuuden yleistuntemus, käsityöt (pahvi ja puu), kaunokirjoitus, piirustus, musiikki, voimistelu, yleinen ja lasten psykologia sekä venäjän kielen, aritmetiikan, geometrian, luonnontieteen, maantieteen ja historian metodiikat. Saman aineen opettajia oli useampia.

Uskonnon opettajana meillä oli entinen Kolppanan seminaarin johtaja, Tuutarin kirkkoherra Jaakko Raski, joka kävi kerran viikossa seminaarissa. Uskonnon opetuksen ohella hän opetti meille suomalaisille oppilaille myös suomen kieltä. Muistan vielä, miten hän oli ihastunut Juhani Ahon kirjoittamassa »Kevään kevät»-novellissa esiintyvään vokaalisointuun. Uskontoa hän opetti myös virolaisille ja latvialaisille oppilaille — venäjäksi.

Arkea ja juhlia. Herätys oli aamulla — muistaakseni klo 7.30, aamutee vehnäsämpylän kera klo 8.30. Sunnuntaisin oli aamukahvi klo 9.00. Oppitunnit olivat klo 9—12 ja klo 13—16. Lounas syötiin klo 12—13 ja päivällinen klo 17—18. Saman pöydän ääressä istui noin kymmenisen ruokailijaa. Kussakin pöydässä oli pöytäpäivystäjä, jonka tehtävänä oli hakea ruoka keittiön luukulta, jakaa se ja ruokailun jälkeen olla tiskaamassa tai kuivaamassa astioita.

Siinä kävi melkoinen kalina ja kolina kun noin 35 henkilöä oli samanaikaisesti hommissa. Ruoka oli yleensä hyvää, mutta kasvavassa iässä olevilla nuorilla pyrki aina olemaan nälkä. Kaupasta täytyi ostaa jotain iltapalaksi. Sokeria jaettiin kerran kuussa — en muista oliko määrä yksi vai kaksi naulaa. Monet söivät osuutensa jo

alkukuussa ja olivat loppukuun ilman, mikäli ei ollut rahaa millä ostaa ylimääräistä sokeria. — Eräs oppilas sävelsi aarian nimeltä »Seminaristi ilman sokeria»... Maitoa saatiin kahdesti viikossa. Sitä toi Valkeasaaresta opettaja Matti Kälviäisen äiti.

Tupakanpoltto oli vapaata ja sallittu sitä varten varatuissa huoneissa. Suurin osa meidän luokkamme oppilaista oli tupakoitsijoita. Tytöistä sen sijaan ei tupakoinut kukaan. Samoin alkoholin käyttö oli melkein tuntematonta. Vaikka kadun toisella puolella oli viinakauppa, josta etupäässä työläiset kävivät ostamassa aina »sotkan» (sadasosa ämpäriä) viinaa. Kämmeneen lyöden he avasivat pullon ja tyhjensivät sen katukäytävällä, haukkasivat suolakurkkua päälle ja veivät pullon takaisin kauppaan.

Täytyy sanoa, että moraali oli koulussa korkealla tasolla. Huolimatta siitä että koulussa oli saman verran tyttöjä kuin poikiakin, ei minkäänlaisia rakkausseikkailuja kouluaikana sattunut. Tosin eri sukupuolta olevien oppilaiden käynti toistensa asunnoissa oli kielletty, mutta päivät oltiin samoissa luokkahuoneissa, läksyt valmistettiin yhdessä ja iltakävelyt suoritettiin yhdessä. Vain kaksi tyttöä minun aikanani erosi koulusta mennäkseen naimisiin ulkopuolisten miesten kanssa. — Jopa samalla luokalla olevat tytöt ja pojat teitittelivät toisiaan. Vain aniharvat olivat sinuja keskenään. Myös opettajat teitittelivät oppilaita ensimmäiseltä luokalta lähtien.

Kerran vieraanamme oli Novgorodin seminaarin oppilaita. Meitä oikein huvitti se, miten nämä hyörivät meidän koulun tyttöjen ympärillä, niin kuin eivät olisi tyttöjä koskaan nähneetkään. Meille tytöt olivat vain koulutovereita ja seurustelu oli aivan luonnollista.

Lauantaisin, paitsi paaston aikana, pidettiin rukasalissa tanssiaisia. Siellä oli hyvä parkettilattia kuten kaikissa muissakin rakennuksissa. Pöydät, penkit ja tuolit pantiin kokoon, oma yhtye huolehti tanssimusiikista, ja niin sitä päivystävän opettajan valvonnassa tanssittiin valssia, polkkaa, krakovjakia, lezginkaa ynnä muita sen aikaisia tansseja. Tanssimaan opetettiin ensimmäisellä luokalla voimistelutunneilla ennen vuosijuhlaa, jotta jokainen pystyisi jo silloin tanssimaan.

Vuosijuhlaa vietettiin lokakuussa. Tätä varten vuokrattiin kaupungilta joku isompi huoneisto. Ollessani ensimmäisellä luokalla oli käytössämme Kalashnikovin pörssin juhlahuoneisto. Ohjelmasta huolehtivat etupäässä seminaarin oppilaat. Saatiin kuulla kuorolaulua, sinfonia- ja balalaikkaorkesterien esityksiä, yksinlaulua, viulu- ja huilusooloja ynnä muuta. Tanssimusiikista huolehti sotilassoittokunta. Jokainen oppilas sai tuoda juhlaan yhden tuttavansa. Minun vieraanani oli lapsuudentoverini — myöhemmin oopperalaulaja — Sulo Räikkönen. Vuonna 1914 — jolloin olin kolmannella luokalla — orkesteri soitti vuosijuhlassa kaikkien ensimmäiseen maailmansotaan osallistuvien liittolaisten kansallishymnit. Meistä suomalaisista orkesterissa soittivat mm. Nikolai Kaasalainen huilua, Adolf Pellinen klarinettia ja minä soitin käyrätorvea. Yleensä orkesterissa soitettiin venäläisten säveltäjien kapaleita. Muita olivat mm. Händelin Largo, toreadorien marssi Bizet'n oopperasta Carmen, aarioita Massagnin opperasta Cavalleria rusticana, Carmen Sylva -niminen valssi ynnä muita.

Seminaarissa oli tapana, että kukin luokka järjesti kerran vuodessa ohjelmallisen illanvieton ruokasalissa. Esitettiin joku näytelmäkappale, lausuntaa, yksinlaulua, viulu-, huilu- tai klarinettisooloja jne. Meidän luokkamme esitti yhtenä vuotena Gogolin »Reviisorin» erittäin onnistuneesti.

Meillä suomalaisilla oli koulussa oma seura »Kipinä», jonka tarkoituksena oli suomen kielen säilyttäminen ja kehittäminen keskuudessamme. Järjestettiin laulu- ja näytelmäharjoituksia sekä illanviettoja. Näytelmäkappaleista en muista enää muita kuin »Palvelukseen halutaan» ja Kiven »Kihlaus». Joskus seminaarln johtaja Janson oli läsnä iltamissamme. Hän oli hyvin vapaamielinen ja suhtautui erittäin myötämielisesti meihin suomalaisiin, virolaisiin ja latvialaisiin. Itse hän oli syntyisin virolainen.

Ollessani viidennellä luokalla opettajat esittivät toivomuksen, että suomalaiset oppilaat järjestäisivät seminaarille ohjelmallisen illanvieton suomen kielellä. Tätä varten pyysimme, että opettaja Juho Susi ja hänen puolisonsa toimisivat valmentajinamme ja ohjaajinamme. Ohjelmassa oli kuorolau-

lua. Esitettiin mm. »Maamme»-laulu, »Suomen laulu», »Kitkat-katkat» ja muutamia Mooses Putron säveltämiä lauluja. Adolf Pellinen ja minä esitimme kalevalaisissa asuissa Kalevalan laulantaa: »Lyökämme käsi kätehen...» Nikolai Kaasalainen soitti huilulla suomalaisista lauluista kootun sävelmäketjun, potpurin. Lisäksi esitettiin laulun säestyksellä kansallispuvuissa rouva Suden ohjaamat tanhuesitykset »Heilu keinuni korkealle» ja toinen tanhu, jonka nimeä en muista, mutta jonka sanat kuuluivat: »Kukkaset kumartaa varrella tien, oi ystäväin. Lakkiaan heiluttaa heinäkin pien!...» jne. »Koiviston polska» tanssittiin Kaasalaisen soittaman huilun säestyksellä. Ohjelma oli kaikin puolin onnistunut ja sai runsaat suosionosoitukset.

Vierailuja ja opintoretkiä. Kouluaikanamme kävi Pietarissa teatterikiertueita Suomesta. Mohovaja-kadun varrella eräässä teatterissa esitettiin mm. Gustaf von Numersin näytelmä »Pastori Jussilainen» ja Ibsenin näytelmiä. Niitä käytiin joukolla katsomassa. Myös raittiusseura Alku järjesti iltamia Tallikadulla. Niissä oli hyvin kodikas tunnelma. Lisäksi saatiin koululaslippuja lukuisiin teatteri- ja oopperaesityksiin. Myös koululla vieraili huomattavia taiteilijoita ja esitelmöitsijöitä, mm. eräs japanilainen professori nimeltään Moitshi Jamagutshi, joka piti venäjäksi esitelmän Japanin kouluoloista.

Kauppakorkeakoulun juhlasalissa käytiin kuuntelemassa byliinojen laulajaa, mikä vastasi Kalevalan laulujen esityksiä. Byliinoja esitti vanha naisihminen, jolla oli kimeä voimakkaasti värisevä ääni. Vuonna 1916 kävi opettaja Viljam Sippola Suomesta tutustumassa seminaariimme. Toimin pari päivää hänen tulkkinaan. Hän oli näkemäänsä ja kuulemaansa erittäin ihastunut.

Kouluaikana tehtiin opintoretkiä lukuisiin museoihin, joista mainittakoon Eremitaashi, eläintieteellinen museo, eläintarha, kasvitieteellinen puutarha, kansatieteellinen museo, Aleksanteri III:n museo (nykyisin Venäläinen taidemuseo) ja vuorimuseo (josta mieleeni jäi maanalainen käytävä nimeltä »Kärsimys paksuille»...). Lisäksi käytiin Iisakin kirkossa, Pietari-Paavalin linnoituksessa sekä Pietarin lähellä sijaitsevissa kaupungeissa kuten Tsarskoje selossa, Hatsinassa, Pietarhovissa, Kronstadtissa ja Pavlovskissa, missä saatiin kuunnella paikallisen sinfoniaorkesterin konserttia, josta mm. Aale Tynni mainitsi muistelmissaan Inkerijuhlassa Helsingissä 1977.

Lukukauden lopussa ensimmäinen luokka teki opintoretken Suomeen — Imatralle, Ensoon, Saimaalle, Saimaan kanavalle, Lauritsalaan, Lappeenrantaan ja Viipuriin, josta palattiin takaisin Pietariin.

Toisella luokalla tehtiin retki Latviaan. Riian tuomiokirkossa kirkon urkuri antoi meille konsertin. Urut, jotka tuolloin jo olivat sähkökäyttöiset, olivat aikaisemmin vaatineet 12 miehen voiman ilman polkemiseen. Riiasta mentiin jalan Siguldaan ja Aa-joelle, missä maisemat olivat erittäin kauniita vanhoine linnanraunioineen. Erästäkin paikkaa Aa-joen rannalla nimitettiin »paratiisin nurkkaukseksi».

Virossa tutustuttiin Viljannin ja Tallinnan nähtävyyksiin. Tallinnan edustalla oli silloin keväällä 1914 suuria englantilaisia sotalaivoja, sillä kuningas Yrjö V oli samanaikaisesti vierailulla Pietarissa.

Kolmas luokka teki opintoretken Ukrainaan ja Krimille, neljäs luokka Volgalle ja Kaukasiaan. Nämä kaksi viimeksi mainittua retkeä jäivät meidän luokkalaisilta tekemättä, koska elokuussa 1914 syttyneen maailmansodan takia ei opintoretkiä varten saatu enää rautatievaunuja. Sodan aikana oli seminaarissa hoidettavina neljä lievästi haavoittunutta sotilasta, joiden hoitokustannuksiin myös seminaarilaiset ottivat osaa. Haavoittuneita käytiin usein haastattelemassa, ja he kertoivat meille sotakokemuksiaan.

Urheilua. Ollessani kolmannella luokalla voimistelunopettajamme järjesti luokkien väliset urheilukilpailut. Ohjelmassa oli sadan metrin juoksu, kuulantyöntö, kiekonheitto, korkeus-, pituus- ja seiväshyppy. Minäkin edustin luokkaani näissä kilpailuissa, mutta palkinnoille en päässyt, koska neljännen ja viidennen luokan pojat olivat isompia ja parempia. Talvella hiihdossa olin luokkani paras.

(viimeinen osa huhtikuun numerossa)

MENNYT NUORUUS

Nuoruus on mennyt
ja joutunut vanhuus,
monet nuoruuden muistot on tallella vaan.
On rakkaimmat muistot antanut nuoruus,
ne jäädä ei voi meiltä unholaan.

Muistoni mullakin nuorina säilyy
väri hiusteni vaikka jo muuttunut on.
Muistot raskaimmatkaan ei hevillä häivy
mut penkomaan niitä olen kovin haluton.

Kotiseutuni jäi liki puolivuossataa sitten
kun lähteä sain maailmaa taivaltamaan.
Muistoja riittää, usein mietin mkisi en
niistä jotakin ryhtyisi kirjoittamaan.

Ei riitä, jos joskus jonkun kerran
rivin muutaman muistoja piirrän vaan.
Aiheita riittäisi paksun kirjankin verran,
niistä kirjailija kyllä pystyisi kirjoittamaan.

Paras olla on hiljaa ja seurata viljaa,
joka jälkeemme jää tänne nousemaan.
Sitä historiaa pitkää sitten lukea saa,
ja uskon sen meistä kaiken tulkitsevan.

Antaa olla nuo arvet, ne ärtyy kun revit,
ne auta ei meitä, ne pahenee vaan.
Suokoon Luoja, että askel lastemme on
kevyt,
kun maailmaa tätä jälkeemme jäävät he
taivaltamaan.

Oli meidän nuoruus toista,
ei löydy sen moista,
nykynuori ei sitä uskoisikaan.
Oli iloista kulkea nuoruuden tiellä,
kun vielä jokaisella oli koditkin turvanaan.

Nousi tuuli, se myrskynä aaltosi,
löi kodit ja nuoretkin aalloillaan pois.
Vaan kodit rakkaat ja nuoruuden päivät,
kuka muistoistamme ne riistää vois.

NAULAL KEITETTYY LOHKOO

Sotamies tulj kyllää ja puisti talost syötävää. Mut ko olliit huonot ajat, ei ruokaa oikee ruatsittu antaa vieraal. No, ei mittää. Hiä kaivelj kormannostaa naulan, kiäntelj ja katselj sitä ja luatj kui hyö kerran sovas tekkiit naulast keitoksen. Talon väki tahtoi välttämättä nähhä sellasen ihmeen. Sotamies vua ronkais sitä naulaa kormannossaa . . .

Jos olis mikäikkää astee ja vettä, nii voijais vaik koitella, miten se käis, luatj sotamies puoliks itseksee. No, tuotii tsukuniekka, vettä ja pantii pliitta palamaa. Naula puotettii pattaa ja sit katsottii ja uoteltii mitä hänest tulloo.

Sotamies hämmentelj vettä ja luatj, jot kyll täst keitosta tulloo tällainkii, a maku paranis ko ois monjaa tarttu panna sekkaa. Tartut löytyit ja puotettii tsukuniekkaa. Kyl täst varmast tulloo hyvä iltanen tälläinkii, mut ko viel ois panna pien lihansimare sekkaa makkuu antamaa. No jos siihen ei muuta ennää, nii annetaa. Onha tiä nii suur asja ja ihme sentää ko naulast tulloo keitosta.

Ja nii tsukuniekkaa pantii simare lihhaa ja vielä vähän sitä ja tätä ja porkkanaa ja suolaakii, pertsupalkooki löytyi vähän, lauravanlehteekii puolikas. Keitos tulj valmiiks. Se olj sakjaa ja nii makuisaa jot, jot. Vaik se oljkii vua yhest naulast tehty.

Leo muistelj . . .

Liian varhain mun tukkani harmaaksi
muuttui,
kun maailma suuttui
ja sotakin syttyi niin ankara.
Vaan Herran siipien alla hyvä on olla,
ne meille ain oli turvana.

Herraanhan kaikessa turvata saamme
ja nytkin hän varjelkoon tämän maan,
joka rakas on kotimaamme.
Hänen hyvän tahtonsa täällä
kaikessa tiedämme tapahtuvan.

Liisa Makara

Isälle, syntymäpäivä-sankarille 10. 2. 1980

Olet syntynyt kaukana korvessa
helmikuun pakkasen hohteessa.
Sinä täytät nyt vuotta jo monta,
on peräti yhdeksänkymmentä noita.

Sä ylenit maassa ihanassa
Inkerissa kaukaisessa.
Hiljaa keinuit kätkyessä
suuressa perheväessä.

Oli ihana myös nuoruusaika.
Oli turvana sulla kotipaikka.
Vaikka vuodet vieri pois aikanaan,
on koti muistoissa ennallaan.

Jo nuorena alkoi sun elämän työs,
ja raskaalla työllä päättyi yös.
Sinä suurelle perheelle leivän toit,
arjen aamusta päivän laskuun koit.

On raskas myös ollut elämän taakka,
vaan jaksanut olet iltaan saakka.
Sä kovia koit vuoksi muiden erheen,
sä raataen kasvatit suuren perheen.

Myös sotavuodet sä raskaat koit
ja vuodatit verta,
vaan kunniamerkit sä kotiin toit,
sota kun päättyi kerta.

Nyt taakse jääneet on myrskyiset päivät,
vaan joskus no raskaita muistojen häivät,
kun mietit aikoja kovia
menetettyjä rakkaita, omia.

Sait jättää kodin niin monta kertaa,
vaan alati jaksoit sä ahertaa.
Ja elämä alkoi taas uudestaan,
ei menneitä joutanut suremaan.

Nyt istut tässä miettimässä,
vuotta yhdeksänkymmentä täyttämässä.
Monen monta on ystävää seurassa
kera omaisten sua onnittelemassa.

Sinulla ystäviä riittää,
heitä täällä tahdot kiittää
eriksenä jokaista
sekä yhdessä kaikkia.

Aino Vrooman

Pienen ihmisen tuntoja 40 vuotta sitten

Oli joulukuun aamu. Lumeton alkutalvi. Ilmassa oli pitkään ollut jotakin uhkaavaa. Me, lapset, teimme kouluun lähtöä. Äiti palmikoi vielä kiireellä jonkun tukkaa. Isä tuli ulkoa kireäilmeisenä ja sanoi: »Tulkaa ulos, takarappulle.» Menimme kaikki hänen perässään, äitikin.

Ensin oli ihan hiljaista. Sitten jymähti kerran... toisen, kolmannen... Katsoimme isää kysyvästi: mitä oli tekeillä? »Nuo jymähdykset ovat tykin ammuntaa... Sota on syttynyt... Suomea vastaan...» Äidin rinnasta pääsi syvä huokaus, isän ilme oli ahdistunut. Kukaan ei tuolloin aavistanut mihin alkanut »leikki» tulee päättymään.

Kun maailma paloi, sanoi isä kerran, loimuava taivaanranta silmien edessä: »Niin kovaa taistelua kuin nyt käydäänkin, niin muistakaa minun sanoneen, että sitten vasta tapellaankin, kun tehdään loppuselvityksiä kuka on voittaja ja voitettu ja kuka mitä saa. Emme tajunneet tuolloin »kylmää sotaa». Isä itse ei sitä ollut näkemässä.

Kului vuosia, maailma ei tullut enää entiseksi. Itsenäinen Suomi vietti 60-vuotisjuhlaansa. Kävi niin, että ainoana työpaikalla olevana nostin juhla-aamuna siniristilipun salkoon liehumaan. Muistin elävästi tapahtumat neljäkymmentä vuotta sitten ja tunsin syvää kiitollisuutta... Siunaa ja varjele meitä ja vapaata isänmaatamme, Suomea.

H-vi

VALTAMEREN TAKAA

IN MEMORIAM

Toisten henkilöitten lähtö täältä maallisesta elämästä kirpaisee sydäntämme raskaasti ja syvästi. Yksi tällainen oli Valdemar Nevalaisen (synt. 4. p:nä syyskuuta 1912, Ropsussa, Inkerissä) muutto iäisyyteen 16. p:nä maaliskuuta 1978, Tranemossa, Ruotsissa.

Tutustuin tähän asiallisen hiljaiseen ja rehelliseen aseveljeen Volosovassa 38 v. sitten. Valdemarilla oli lähimmäisenrakkautta kunnioittava sydän ja hänen ystäväpiirinsä laajeni jatkuvasti. Asiallisen rauhallisesti hän suoritti tehtävänsä niinä kovan koettelemuksen vuosina, jotka joutui palvelemaan kunniakkaana alikersanttina. Vietin monia unohtumattomia rupatteluhetkiä, jolloin juteltiin niin vakavista kuin kevyistäkin aiheista. Hänen läsnäolonsa lämmitti. Hän osasi siirtää voimaa, rohkaisten kuulijaansakin.

Meillä luoduilla ovat huomisen päivän polutkin tuntemattomia, mutta Ylhäisen Sallimuksen voimakas käsi vei Valdemarin ja hänen valittunsa Aino-tytön vihkipallille joulukuun toisena päivänä 1946. Heille syntyi tytär Lilja ja kaksoset: Aili ja Albert.

Käydessäni perheeni kanssa 1968 ruotsinmatkalla heitä tervehtimässä, en voinut aavistaakaan, että se jäisi viimeiseksi yhdessäoloksemme. Kun viime kesänä toistimme matkamme, oli Aino meitä autollansa Limmaretin rautatieasemalla vastassa, ja ensimmäiseksi halusimme mennä Tranemon »Jumalan puistoon», Valdemarin lepopaikkaa katsomaan. Myöhemmässä vaiheessa oli Valdemarin tomumaja saanut seurakseen alle vuoden ikäisen Daniel-vunukan, jonka muistokivilaatan päällä valkoinen rauhankyyhkynen vartioi.

⟶

RUOTSIN PUOLELTA

HAASTE!
Suomen inkeriläisille — ISK:lle!

Göteborgin Seudun Inkeriläisten Kerho haastaa Suomen inkeriläisistä kootun joukkueen sekä Ruotsin inkeriläisistä ISK:n joukkueen yleisurheiluotteluun juhannuksena Mölndalin kesäjuhlien yhteydessä pidettäviin yleisurheilukilpailuihin. Joukkue saa käsittää korkeintaan 6 kilpailijaa. Sama kilpailija saa osallistua useampaan lajiin. Kilpailijan on oltava inkeriläistä sukua.

Lajit: 200 m, 1500 m, pituushyppy, kuulantyöntö, 4 x 100 m (4 x 25 m säkkijuoksu).

Jokaisessa lajissa täytyy aina olla kaksi osanottajaa jokaisesta joukkueesta. Pistelaskenta on 7, 5, 4, 3, 2, 1. Ilmoitukset viimeistään 15. toukokuuta osoitteella: GSIK, Box 356, 401 25 Göteborg.

BUSSIMATKA GÖTEBORGIN KESÄJUHLIIN

Gävlen Inkerin Suomalaisten Kerho järjestää bussimatkan Göteborgin kesäjuhlille juhannusaattona 1980 seuraavaa reittiä pitkin: Gävle — Eskilstuna — Västerås — Örebro — Göteborg ja takaisin. ISK tukee Gävlen kuoron ja muiden bussimatkustajien kustannuksia 1000 kr:lla, jos bussi tulee jokseenkin täyteen. Matkalle halukkaiden ilmoittauduttava 10. toukokuuta 1980 mennessä M. Silvastille, puh. 026-126342, postitse os. Lingonvägen 2 E 80361 Gävle tai L. Matikaiselle, puh. 026-116355, postitse os. Falkvägen 31, 80226 Gävle.

Johtokunta

GÖTEBORGIN SEUDUN INKERIN KERHO

järjestää viikonloppuleirin 16.—18. toukokuuta eestiläisten kesäkodilla Fpäråsissa, Koitjärvellä. Kaikki ovat tervetulleita leirille.

Maksu tule olemaan 100 kr aikuisilta ja 60 kr lapsilta (alle 16 vuotta) sekä eläkeläisiltä.

Elvira Paakkonen, puh. 031-88 26 05 ja Inkeri Peterson, puh. 031-75 21 81, ottavat vastaan ilmoittautumisia 1. 5. 1980 mennessä. Tulkaa mukaan!

i p

Rakkautta hohtaa hautakummun hoidossa ja sen ihanasta punertavakraniittisesta muistokivestä. Valdemar ansaitsee tämän. Hän oli vahva tuki, ymmärtäväinen ja rakastavainen aviokumppani. Hän omisti päivittäin ajastansa lapsillensa, mikä on suurin pääoma, jonka voimme lapsillemme jättää. Lapsista varttui vastuunalaisia kansalaisia, ja heillä on kaikilla nyt jo omat perheensä.

Ei vain omaiset, vaan myös paljon menetti se lukematon ystäväjoukko, joka Valdemar Nevalaisella oli.

Eteläinen vieno tuuli
surumme tään kertokoon.
Taivaan kutsun Valdemar kuuli,
vaivoista jo vapaa on.

Juho Pakkanen

SVENSKA SPALTEN

Ingermanländernas ättlingar i Sverige — några funderingar

Vilka är dessa ättlingar?

De är, kort sagt, barn och barnbarn till de ingermanländare som kom till Sverige huvudsakligen under åren 1944. Dessa ingermanländare, varav många nu redan är döda och många andra är i mogen ålder, tillhör huvudsakligen den lilla folkgrupp av finsktalande lutheraner som under Sveriges stormaktstid på 1600-talet flyttade från dåvarande Sveriges östra riksdel (företrädesvis landskapen Savolax och Tavastehus i nuvarande Finland) till det nya svenska landskapet Ingermanland..

Denna folkgrupp, som bevarade bl a sitt språk, sina seder och bruk och sin religion i 240 år under ryskt välde, skingrades under andra världskriget, varvid några tusen av dess medlemmar hamnade i Sverige. Man kan med andra ord säga att denna spillra hittade tillbaka till Sverige efter ett kvartsårtusende under främmande makt.

Hur går det för ättlingarna?

Redan de ingermanländare som kom till Sverige anpassade sig mycket snabbt i sitt nya forna hemland. Bortsett från språket var ju mycket redan bekant — kyrkan var nästan likadan och seder och bruk var inte heller så stor skillnad på. Barnen och barnbarnen har helt smält in i det svenska samhället och tycks klara sig mycket bra.

Varför bry sig om arvet?

Varför skall ättlingarna bry sig om att ta vara på och föra vidare arvet från tidigare generationer, då de redan är välanpassade i Sverige som de med rätta betraktar som sitt eget land?

Mycket kan sägas om varför man skall bry sig om arvet. Här endast några punkter:

— Allmänt gäller att hela den mänskliga kulturen bygger på att arvet — i ordets vidaste mening — överföres till nya generationer. Historien har många exempel på att hela kulturer har gått under då man har försummat överförandet av arvet.

— Redan vördnaden för tidigare generationer motiverar att man tar vara på arvet från dem och för det vidare. För ingermanländarnas ättlingar i Sverige gäller detta i särskilt hög grad då det ligger en fantastisk historia bakom dem — det är ju faktiskt tack vare tio generationers envisa kamp för sin kultur som det blev möjligt för en del av deras efterkommande att återvända till Sverige och för dessas ättlingar att åter få ha ett eget land.

— Att forska om sina rötter, sin historia och sitt arv berikar tillvaron och gör det lättare att förstå nuet och att sia om framtiden.

Vad kan jag göra?

Du har redan fått ett rikt arv av dina föräldrar. Tag väl vara på det, förkovra det och för det vidare till dina efterkommande. När man skall undersöka sina rötter och sin historia gäller det som står i en aktuell bok: Gräv där du står! Man skall vänta med arkiven och börja med nu levande människor som är närmast en. Arkiven finns ju alltid kvar och blir bara bättre genom pågående allt finare registre-

ring medan människorna ej finns kvar för alltid och inte blir de just bättre heller med åren.

Fråga din släkt och andra som du vet har något att berätta. Gör i ordning frågor i förväg och lämna plats för följdfrågor. Skriv ned svaren eller tag upp dem på band. Börja att fråga de äldsta.

När det gäller arkiv och sådant så finns det mycket rikt och intressant material i de svenska arkiven och i svensk litteratur om Ingermanland. Minst lika mycket finns i de finska arkiven och i finsk litteratur. Där bör ättlingarna passa på att anlita sina föräldrar och andra som tolkar.

Varför föreningar?

När det gäller att ta vara på kultur och arv från tidigare generationer och att föra dem vidare kan en förening uträtta mycket och ge sina medlemmar en rik och värdefull gemenskap på köpet. Så har det varit i många år och är alltjämt beträffande Finskingermanländarnas centralförbund i Sverige, i dagligt tal kallat ISK, och dess många lokalföreningar. Verksamheten har dock hittils bedrivits i huvudsak på finska språket med påföljd att ättlingar med familjer och andra närstående delvis har blivit utestängda av språksvårigheter.

Det är nu således hög tid att ordna föreningsverksamhet på svenska. Den kan tänkas bli ordnad på många olika sätt, t ex genom att den nuvarande föreningsverksamheten alltmer övergår till svenskan, att det bildas en svenskspråkig del inom den nuvarande organisationen eller att ättlingarna bildar en egen parallellorganisation till ISK och dess lokalföreningar. Gemensamt för alla alternativ bör vara att den nya verksamheten sker i nära samarbete med och med starkt stöd av den nuvarande organisationen.

Arbetsuppgifter för ättlingarnas föreningsverksamhet saknas inte! En del av dem är nämnda i Inkeriläisten Viestis novembernummer. Här kan läggas till t ex att skapa och upprätthålla kontakter med stamfränder i andra länder. Vad sägs om en gemensam resa till Kanada? Ingermanländarna i Kanada — bered er att ta emot oss!

UTMANING!
till Finlands ingermanländare och ISK!

GSIK utmanar Finlands ingermanländare och ISK (ingermanländare i Sverige) att ställa upp med var sitt lag i en friidrottstävling i samband med sommarfesten i Mölndal under midsommaren 1980. Laget får bestå av högst 6 tävlande. Tävlande får ställa upp i flera grenar. Tävlande måste ha ingermanländskt påbrå.

Grenar: 200 m, 1500 m, längdhoppning, kulstötning, 4 x 100 m (4 x 25 m säcklöpning).

I varje gren skall 2 tävlande från varje lag deltaga. Poäng beräknas enligt 7, 5, 4, 3, 2, 1 allt efter placering. Anmälan skall ske senast 15 maj till GSIK, Box 356, 401 25 Göteborg.

— — —

GÖTEBORGSDISTRIKTETS INGERMANLÄNDSKA FÖRENING

anordnar ett veckoslutsläger 16—18 maj på esternas sommarställe i Fjärås, Koitjärvi. Alla är välkomna till lägret.

Deltagaravgiften blir 100 kr för vuxna och 60 kr för barn (under 16 år) samt pensionärer.

Elvira Paakkanen, tel. 031-88 26 05, och Inkeri Peterson, tel. 031-75 21 81, tar emot anmälningar fram till den 1. 5. 1980. Kom med!

i p

Utmaning

Du som är ättling till ingermanländare och läser dessa rader — låt dem bli en utmaning till dej! Bli en »grävare» och om du redan gräver, gräv djupare! Kom med i föreningsverksamheten och var med om att utforma den! Jag är förvissad om att det arbete och den möda som du lägger ner i föreningen kommer att ge dej riklig belöning — du berikar ditt liv, får en härlig och värdefull gemenskap med sina stamfränder och många vänner för livet! Du blir också bättre rustad att överföra arvet till dina efterkommande.

Nuorten palsta

SYDÄMEN TUTKIMUS

Kuten arvoisat kuulijani tietävät, on sydän lihaselin, jonka tehtävänä on ylläpitää verenkiertoa.

Se yleinen käsitys, että sydän olisi vain nelilokeroinen on jo aikoja vanhentunut: Kuuleehan usein sanottavan, että se ja se asia tuli sydämen sisimmästä, täytyy siis olla vielä viideskin salainen kompukka, jota suurista ponnisteluistani huolimatta en ole vielä löytänyt. Kenties tulevaisuudessa onnistun.

Jotta sydän ei irtoaisi paikaltaan, täytyy sillä olla juuretkin: Kuuleehan joskus sanottavan, että se ja se asia koski sydänjuuriin asti; toisinaan saattaa sydän hypähtää kurkkuun, mutta juuret estävät sitä karkaamasta.

Sydämen koko saattaa suuresti vaihdella eri ihmisillä. Val mitä sanotte seuraavasta: Kaksi torimatamia tapasi toisensa sodan aikan Turussa, jolloin toinen kehaisi: »Sain yhdeltä maalaistuttavalta 2 hehtolitraa perunoita ilmaiseksi!»

Tähän sanoi toinen: »Kuinka sinä hennoit ottaa sellaisen määrän ilmaiseksi?»

— »Niin, mutta kun hän antoi ne hyvästä sydämestä.» — Sydämen täytyy siis olla melko avara, jotta siihen mahtuu 2 hehtolitraa perunoita mahdollisesti laatikkoineen, vahinko vain, ettei tuo maalaistuttava huomannut samalla leikata hyvästä ja ehkä rasvoittuneesta sydämestään pientä palaa kastikeaineiksi. Sydämet voivat olla hyviä ja pahoja, lue pahentuneita.

Pahat sydämet kaipaavat tuulettamista. Sodan aikana asia kyllä hoidettiin ampumalla sydämiin tuuletusreikiä, mutta rauhan aikana asia vaatii vielä kehittelyä.

Jotkut ihmiset saattavat tulla toimeen ilman sydäntäkin sen jälkeen kun ovat lahjoittaneet toiselle sydämensä. Tiedetään myös erään historian henkilön tulleen toimeen puolella sydämellä. Kirjoittihan Runeberg Klingsporista: »Kaks on kättä, yksi silmä, sydäntä vain puolikas.»

Jos kaksi nuorta haluavat avata keskiyöllä sydämensä sydänkäpyselleen, ei liene niin sydämetöntä, joka kieltäisi heiltä sydänten kosketuksen.

Jatkotutkimuksia ajatellen toivon saavani apua lukijakunnaltani näissä tutkimusasioissa.

Kannaksen kulkija

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Maaliskuun kuukausitilaisuus pidetään Inkerikodissa Karjalatalossa 23. 3., huhtikuun tilaisuus 27. 4. ja toukokuun tilaisuus 25. 5. 1980 klo 14. Tervetuloa.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1980 tilaisuudet pidetään Karjalaistentalossa Itäpellontie 2 alkaen klo 14: 2. pääsiäispäivänä 7. 4., Helluntaina 25. 5., Mikkelinpäivänä 5. 10., Pyhäinpäivänä 1. 11., 2. joulupäivänä 26. 12., Ruissalon Birkassa alkaen klo 14: Äitienpäivänä 11. 5., kesäkuun tilaisuus 29. 6., heinäkuun tilaisuus 27. 7., elokuun tilaisuus 31. 8. Tervetuloa.

Johtokunta

TULE MUKAAN INKERI-KUOROON

Jos pidät laulamisesta, tule mukaan Inkeri-kuoroon ja tuo ystäväsikin. Tai jos et itse laula, mutta Sinulla on laulavia ystäviä, ohjaa heidät luoksemme. Harjolttelemme Inkerikodissa joka tiistai ja aloitamme klo 17.00. Ohjelmistossamme on sekä hengellistä että vähän kevyempää klasslsta. Meillä on innostunut, innostava ja taitava johtaja, ja pyrimme mahdollisimman hyvään tasoon Inkerin kuulun lauluperinteen säilyttämisessä. Tule siis mukaan tähän arvokkaaseen työhön Sinäkin, inkeriläinen tai inkeriläisten ystävä!

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin. Kokoonnumme huhtikuussa 10. ja 24. päivä klo 13.00 Inkerikodissa.

INKERILÄISTEN YHDISTYS RY:N VUOSIKOKOUS

Marianpäivänä 23. 3. 1980 klo 14.00 Inkerikodissa Karjalatalossa Käpylänkuja 1, Helsinki. Käsitellään sääntöjen määräämät asiat. Erovuorossa olevat jäsenet: Vilho Mustonen (Turku) sekä Helsingistä Anneli Tuohimäki, Ida Riipinen ja Kauko Mustonen. Lisäksi on valittava uusi jäsen edesmenneen Hertta Allanmaan tilalle.

Johtokunta

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

Terve, kuu, kumottamasta,
Kaunis, kasvot näyttämästä,
Päivä-kulta koittamasta,
Aurinko, ylenemästä!
Kuu kulta, kivestä pääsit,
Päivä kaunis kalliosta,
Nousit kullaisna käkenä,
Hopeisna kyyhkyläisnä
Elollesi entiselle,
Matkoillesi muinaisille.

(Kalevala)

numero 4 huhtikuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:

Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. 90-631 285
Toimitussihteeri:
Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin)
Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62
(toimituksen osoite)

KONTTORI:

Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki 61
Puh. 90-793 796
Postisiirtotili Hki 30636-4
Auki torstaisin klo 16.30—18.30

TILAUSHINTA:

30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.

ILMOITUSHINNAT:

1/1 sivu mk 200,—
1/2 » » 120,—
1/4 » » 70,—
Kuolinilmoitukset 30,—
Kiitos- ym. ilm. 20,—
Kuva ilmoituksessa 45,—
Osoitteenmuutos 5,—

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:

Armas Paakkonen
Tingsgatan 4 B
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5

PÄÄASIAMIES SUOMESSA:

Hannu Vironmäki
PL 362 00121 Helsinki 12
Puh. 90-662 668
Postisiirtotili 416608-9
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

Isäntä ja renki

I. A. Krylov

suom. P. Steenari

motto:

Me hädän tullen valmiit kääntymään
hänen puoleensa,
jok' valmis auttamaan.
Mutt' harteilta kun hätä poistuu,
niin melko usein sama toistuu:
häntä kilvan arvostellaan juuri,
— ja jos hän syytön lie
— on se ihme suuri!

Kotihinsa heinätöistä
isäntä ja renki kulkee
illansuussa metsän kautta,
— yllättäen karhu eteen
sylihinsä heti sulkee
isännän ja murjoo raukkaa,
kääntää, hakee mistä alkais,
mistä ensikerran haukkaa.
— Tahvo, rakas, älä hylkää,
ole kiltti, auta, veli;
alta karhun hädissänsä
isäntä nyt rukoeli!

Uuden Herkuleksen voimin
tarttuu kirveeseensä renki,
— huitaisu ja puoli päätä
karhulta pois, hanko mahaan,
— karjaisu ja jopa karkas
Mesikämmeneltä henki.
— Vaara ohi, alta karhun
isäntä nyt moitteen syytää:
— Hosuit suotta liikaa, Tahvo,
kuuluisi sun anteeks' pyytää.
— Kuinka, anteeks', minkä sitten
olen minä tehnyt pahan?
— Hosuit turhaan liikaa »tollo»,
pilasit vain karhunnahan!

Eero Rautajoki 60 v
1. 5. 1980

Sukujuuriltaan hämäläinen Eero Rautajoki on tunnettu inkeriläisten keskuudessa mm. aktiivisesta työstään kansanperinteen vaalimisessa. Hän on tallentanut yksityiskohtaisesti ja runsaasti vanhan kansan tietoa esim. inkeriläisistä häätavoista, historiasta, sananlaskuista ym. Tallennustyö on tapahtunut haastattelemalla ja muistitietoa keräämällä. Löytämiään valmiiksi kirjoitettuja tietoja kaukaisista ajoista ja tavoista hän on täydentänyt haastatteluin. Sen lisäksi, että Rautajoen keräämä kansanperinne tallentuu jälkipolville, hän on myös hyödyntänyt sen nykypäivän ihmisille lukemattomin kirjoituksin ja puhein.

Eero Rautajoki on ollut muutenkin mukana inkeriläisten riennoissa. Hän on toiminut Tampereen paikallisosastossa sihteerinä vuoden ja puheenjohtajana 15 vuotta. Järjestökautensa hän aloitti kuitenkin jo vuonna 1931. Muissa järjestöissä hän kuului mm. paikallisen punaisen ristin, sotaveteraanien, reuman, sosiaalikuraattorien ja setlementin johtokuntiin sekä invalidien työtuen edustajistoon. — Valtakunnallisissa johtoelimissä Rautajoki on ollut mukana reumaliiton valtuustossa, Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvostossa ja yhdistyksen hallituksessa sekä Mittauspatteriston killan valtuuskunnassa ja hallituksessa.

Rautajoki syntyi 1. 5. 1920 Helsingissä ja vietti lapsuutensa Käpylässä. Lapsuusvuosia alkoivat varjostaa 30-luvun pulavuodet, jotka aiheuttivat perheen muuton Poriin vuonna 1934. Muutaman vuoden kuluttua Rautajoen isä kuoli ja perhe hakeutui vuoden 1938 aikana äidin entiseen kotikaupunkiin Tampereelle.

Rautajoki työskenteli aluksi rakennuksilla ja siirtyi sitten valtion rautateille. Tässä työssä sekä väestönsuojelutehtävissä hän toimi talvisodan aikana. Keväällä 1940 Rautajoki joutui armeijaan, josta vapautui vasta lähes viiden vuoden palveluksen jälkeen marraskuussa 1944. Jatkosodan alettua hän kuului 2. mittauspatteriin. Kun osasto pääsi Pohjois-Inkeriin, kutsuttiin Rautajoki topografiryhmän johtajaksi. Armeijassa palvellessaan hän rakensi tai rakennutti mm. 50 kolmiomittaus- tai tähystystornia. Nykyisin hän on sotilasarvoltaan ylikersantti.

Vapauduttuaan armeijasta Rautajoki palasi rautateille, mutta siirtyi pian Kajaanin seminaariin ja valmistui kansakoulunopettajaksi vuonna 1947. Seminaarissa hän tapasi vaimonsa Elsan. Perheeseen syntyi kolme poikaa, jotka nyt ovat jo aikuisia. Lapsenlapsia Rautajoilla on viisi.

Eero Rautajoki palveli yhteiskuntaa 37 vuotta. Erilaisissa opettajantehtävissä hän ehti olla 27 vuotta Tampereen kaupungin kansakoulujen palveluksessa, viimeksi kansalaiskoulun yleisaineitten opettajana. Hän sai sairauden perusteella työkyvyttömyyseläkkeen vuonna 1974.

Aikaisemmin mainitun järjestötoiminnan lisäksi Rautajoki on perehtynyt monien erikoisalojen toimintaan mm.: setlementtityö, kriminaalihuolto, jengi- ja nuorisotyö, rauhantyö YK:n puitteissa, maanpuolustus, väestönsuojelu, kansanperinne sekä kansalais-työväenopistotoiminta. Hän on luennoinut erilaisissa kerhoissa, kursseilla, järjestöissä, juhlissa ja opistoissa yli 30 vuoden ajan. Rautajoki on toiminut myös rikoksiin syyllistyneiden yksityisvalvojana.

Rautajoki on saanut ansaittua tunnustusta toiminnoistaan. Hänelle on myönnetty mm. Inkeriläisten Sivistyssäätiön ansiomerkki, Sosiaaliturvan Keskusliiton Benevolentia-

Matti Iho 95-vuotias

Helmikuun 20. pnä 1980 täytti Turussa ensimmäisen maailmansodan Karpaattien kävijä Matti Iho 95 vuotta.

Mitään suuria juhlavastaanottoja ei ollut, syystä että Matti, suurena saunan yhtävänä oli lähtenyt 20 asteen pakkasella saunaan kaupungille saakka, niin kuin tavallisesti, linja-autolla. Paluumatkalla pienikään auton odotus saunan jälkeen ei ollut hyväksi, ja niin joutui Matti sairaalaan saatuaan lievän keuhkokuumeen.

Sukulaiset ja ystävät eivät kumminkaan olleet unohtaneet Ihon Mattia, vaan vierailijoita kävi sairaalassa sankoin joukoin. Tämmöinen vierailu oli mahdollista, koska Matti sattui olemaan yksin potilashuoneessa.

Päivänsankarille laulettiin ja pidettiin puheita. Kukkia ja sähkösanomia saapui monen päivän ajan. Huone oli täynnä toinen toistaan kauniimpia kukkia. Tulkoon mainituksi (näin muistoksi jälkipolville) miten hyviä aikoja elämme: Kun tähän vuoden aikaan ostetaan ruusukimppuja, orkideoja, atsaleoja ym. upeita kukkakimppuja mitä loistavimmissa väreissä. Vierailijoita oli saapunut pitkienkin matkojen takaa. Rehtori Heikki Myllärille lämmin kiitos, kun jaksoi seistä siellä kuumassa huoneessa niin pitkän ajan.

Kiitollisena muisteli Matti Jumalan siunausta ja varjelusta pitkän elämänsä varrelta.

Vierailun päätteeksi entiselle laulukuorolaiselle ja suurelle laulun ystävälle tyttäret ja sukulaiset lauloivat: »Maa on niin kaunis, kirkas Luojan taivas. . .»

Hemerokallis

---

mitali, Maanpuolustuskiltojen kunniamerkki, Mittausristi, lippuja ja viirejä sekä useita kunniakirjoja ja plaketteja. Tampereen kaupunki on myöntänyt hopeisen Tamperemitalin aktiiviselle palvelijalleen. Parhaimmat tunnustukset ovat kuitenkin tasavallan presidentin myöntämät: vuonna 1967 SL R ja 1973 yliopettajan arvonimi.

Nykyisin Eero Rautajoki viettää eläkepäiviään Inkerin kansanperinnettä tallentaen ja avainkokoelmaansa kartuttaen. Toivotamme onnea ja terveyttä!

Oskar Himiläinen

KIITOS

Sydämellinen kiitos
Teille, sukulaiset,
ystävät ja tuttavat,
lähellä ja kaukana,
osoittamastanne huomaavaisuudesta
95-vuotissyntymäpäiväni johdosta.

Matti Iho

Matti Pönniö:

Muistelmia Lempaalan kouluoloista ja Pietarin opettajaseminaarista 20. vuosisadan alkuajoilta

(Jatkoa maaliskuun numerosta, viimeinen jakso.)

Loppusuoralla

Joulu- ja pääsiäislomaa oli pari viikkoa ja kesälomaa lähes kolme kuukautta. Jo alle kouluikäisenä piti kotona tehdä helpompia töitä, kuten kitkeä kasvis- ja mansikkapenkkejä, kantaa puita sisälle, tehdä käämejä kankaiden kutomisaikana ja niin edelleen. Niin myös nyt, koulupoikana, jouduin tekemään kaikkia töitä, mitä maalaistalossa eteen tuli. Sanottiin, että jos sinusta ei herraa tule, niin osaatpahan edes töitä tehdä. Kesällä sai jopa neljältä aamulla nousta etsimään hevosia vapailta laitumilta, kun hevoshakoja ei ollut.

Sota. Vanhempi veljeni Juho joutui syksyllä 1912 suorittamaan asevelvollisuuttaan ja sodan alkaessa 1914 suoraan rintamalle. Toinen veljeni Antti joutui sotaväkeen 1915 ja kohta sen jälkeen rintamalle Liettuaan, missä haavoittui tykistötulesta. Kun haavat olivat parantuneet, hän joutui takaisin rintamalle. Vanhin sisareni oli jo naimisissa. Työvoimaa tarvittiin kotona kovasti, vaikka kiireimpänä kesäaikana sitä saatiin palkata Suomesta.

Syksyllä 1916 kutsuttiin ikäluokka -97 sotapalvelukseen. Niille, joilla opinnot olivat kesken, annettiin lykkäystä. Minäkin jätin Pietarin sotilaspiirin esikuntaan anomuksen, ja palvelukseen astumiseni siirtyi melkein vuodella. Samana vuonna 1916 tuli keisarilta käsky, että koulujen ylemmillä luokilla oli poikaoppilaille annettava kutsuntaa edeltävää sotilaskoulutusta (doprizyvnaja podgotovka). Meilläkin viidennen luokan pojilla oli omatekoiset puukiväärit, joilla harjoiteltiin kivääriotteita. Myös ohjesääntöjä luettiin jonkin verran. Ei siitä palvelukseen astuessa paljoakaan apua ollut, mutta ei tarvinnut mennä kasarmeihin täydennyspataljooniin, vaan pääsi suoraan upseerikouluun. Meidän luokalta suurin osa pojista suoritti maalis-huhtikuussa 1917 lopututkinnot ja meni toukokuun alussa alkavalle kursille Pavlovin junkkerikouluun (Pavlovskoje Vojennoje Utshilistshe) Vain viisi meistä pojista jäi lukukauden loppuun saakka.

Helmikuun loppupuolella 1917 — vanhan ajanlaskun mukaan — puhkesi Pietarin tehtaissa lakkoja ja levottomuuksia. Työläisiin yhtyi myös sotilaita, ja niin alkoi vallankumous. Meiltä seminaarilaisilta oli silloin kielletty kaupungille meno, mutta melske kuului koululle saakka. Ammuntaa ja hurraahuutoja kantautui korviin lakkaamatta, yötä päivää. Tuntui siltä, että kaupungilla tapahtui jotain suurta.

Vähitellen joukko-osastot yksi toisensa jälkeen siirtyivät vallankumouksellisten puolelle. Viimeisenä siirtyi Pavlovin junkkerikoulu, jota sen jälkeen pidettiin vastavallankumouksellisena.

Vallankumousuhrien hautajaiskulkueessa oli myös koulumme mukana. Edessämme kannettiin kahden salon välissä punaista vaatetta, jolle oli tekstattu: »Tietoa vapaalle kansalle. Pietarin zemstvon opettajakoulu.» Matkan varrella, Ensimmäisellä linjalla, sattuivat jäät tulemaan suurella ryminällä erään talon katolta alas. Monet pelästyivät niin, että heittäytyivät maahan märälle kadulle. Oli nimittäin peloteltu, että ullakoilla on tsaarin poliiseja, jotka konekivääreineen saattavat tulittaa kulkuetta. Mitään välikohtausta ei kuitenkaan sattunut, ja rauhassa päästiin kulkemaan Marskentälle haudattavien uhrien ohi.

Loppututkinto. Huhtikuussa 1917 suoritettiin loppututkinnot ja saman kuun loppupuolella oli kurssin päättäjäisjuhla koulun ruokasalissa. Päivällisillä sekä opettajat että oppilaat puhuivat niistä tehtävistä, jotka vapaassa isänmaassa meitä odottivat. Liitän tähän valokopion saamani todistuksen loppuosasta, jossa on osa opettajaneuvostoon kuuluneiden opettajien allekirjoituksista.

Петроградъ, 22 апреля 1917 года

Председатель Педагогического Совета,
Председатель Петроградской Губернской Земской Управы

Uran alkutaival ja katkeaminen

Kesä-, heinäkuussa 1917 järjestettiin seminaarissamme suomenkieliset opettajakurssit. Opettajina olivat mm. Kolppanan seminaarin johtaja Kaapre Tynni, maisteri Juho Peräläinen, tohtori Johan Helo, joka myöhemmin oli Suomen suurlähettiläänä Pariisissa ja opettaja Juho Susi, joka opetti laulua ja lausuntaa. Kurssilaisten nimiä en enää muista. Tohtori Helo opetti luonnontiedettä. Kerran kun kurssilaiset olivat kovasti väsyneitä Hatsinassa vietetyn juhlan jälkeen, piti tohtori Helo luennon eläinten kosintamenoista ja sai siten kuulijakuntansa mielenkiinnon pysymään hereillä.

Valitettavasti minun oli keskeytettävä kurssi, kun heinäkuun ensimmäisenä päivänä oli ilmoittauduttava oppilaaksi Pavlovin junkkerikouluun. Tämä junkkerikoulussa oloaika bolshevikkikapinoineen heinäkuun alussa, vartiopalveluksineen Talvipalatsissa — mm. Kerenskin työhuoneen ovella ja pääesikunnassa — sekä lokakuun vallankumouksineen ja panttivankina oloineen vaatisi oman lukunsa, mutta se ei kuulu tämän muistelman piiriin.

Tammikuussa 1918 Venäjän armeijan ylipäällikkönä oli kommunisti vänrikki Krylenko. Hänen aikanaan ruvettiin perustamaan puna-armeijaa ja samalla kotiuttamaan tsaarin ja Kerenskin aikana palveluksessa olleita sotilaita. Niinpä Krylenko antoi tammikuussa käskyn, että kaikki opettajat oli vapautettava sotapalveluksesta. Tammikuun 18. päivänä pääsin minäkin vapaaksi. Ehdin olla kotona korkeintaan kymmenen päivää, kun Hipelinmäeltä tuli meille Tahvo Äijäläinen mukanaan pöytäkirja, jossa minut oli valittu opettajaksi Hipelinmäen kansakouluun. Entinen opettaja Nikolai Krasnikov oli kansankokouksella erotettu virastaan. Hän oli ehtinyt olla pitkään opettajana tässä koulussa ja oli kovasti selittänyt, miten vaikeaa hänen on lähteä pois täältä vanhalla iällään, mutta mikään ei auttanut.

En ollut kovinkaan halukas lähtemään opettajaksi vieraaseen kuntaan, mutta kun Äijäläinen kovasti pyysi, niin suostuin lopulta ja vein pöytäkirjan ja koulutodistukseni Pietarin kihlakunnan zemstvoon (maalaishallintoon) herra Voloshinille, joka hoiti siellä kouluasioita. En ollut kovin mieluinen vieras tälle herralle, joka oli erittäin venäläismielinen ja saman linjan miehiä kuin opettaja Krasnikovkin. Mutta kun olin Pietarin opettajaseminaarin käynyt ja »kansa kaikkivaltias» oli minut opettajaksi valinnut, niin määrättiin minut ottamaan tehtävät vastaan 1. 2. 1918.

Hipelinmäen koulussa oli toinenkin opettaja, Anna Stepanova, erään metsänvartijan tytär Mustilasta. Hän oli ollut samalla luo-

kalla kuin minäkin Lempaalan kaksiluokkaisessa jatkokoulussa. Sen jälkeen hän ei ollut saanut mitään lisäkoulutusta. Hän oli kreikkalaiskatolinen, mutta suomalaisella seudulla syntyneenä ja kasvaneena puhui suomea. Kun oppilaita oli kaikkiaan 71, hän sai jäädä toiseksi opettajaksi lukukauden loppuun saakka. Kesällä valittiin minun esityksestäni toiseksi opettajaksi luokkatoverini Adolf Pellinen, mutta kun Puna-armeija tarvitsi upseereita, kutsuttiin hänetkin palvelukseen. Kuulin jälkeenpäin, että hän katosi tietymättömiin samana vuonna, Koltšakin vastaisella rintamalla.

Syksyllä 1918 avattiin koulut Myllymäelle ja Mustilan kyliin, niihin siirtyi osa oppilaistani, joten minulle jäi 50 oppilasta. Myllymäelle tuli opettajaksi minun aikanani seminaarissa vuotta nuoremmalla luokalla ollut Anna Nikitlna, joka oli kotolsin Tiinalan kylästä. Mustilaan tuli opettajaksl joku Kransnikovin suosittama venäläinen naisopettaja, jonka nimeä en enää muista.

Kun Krasnikov joutui pois Hipelinmäeltä, tekeytyi hän kommunistiksi, vaikka oli aikaisemmin ollut kova mustasotnialainen toimittaen tsaarin aikana mm. edellä mainitsemani kanttori Järveläisen, Matti Kähärin Mustilasta ja muutamia muita joksikin ajaksi maanpakoon. Nyt Krasnikov määrättiin kansakoulujen tarkastajaksi Lempaalan koulupiiriin. Niinpä hän kevättalvella 1919 tuli eräänä päivänä tarkastukselle Hipellnmäen kansakoululle. Aivan ensimmäiseksi hän kysyi, mlksi en opeta venäjän kieltä I ja II luokilla. Sanoin, että meillä oli syksyllä 1918 suomalaisten opettajien kokous Kolppanan seminaarissa ja siellä tehtiin päätös, että venäjän kielen opetus aloitetaan suomenkielisissä kouluissa vasta III luokalla. »Ei semmoinen kelpaa», hän sanoi. »Jopa lasten vanhemmatkin vaativat venäjän klelen opetusta hetl ensimmäiseltä luokalta alkaen.»

Tämä oli osaksl totta, sillä monet oppilaat kävivät koulua vain pari vuotta eivätkä näin ollen ollsl saaneet venäjän kielen opetusta lainkaan.

Sitten Krasnikov käski laulattaa lapsia. Meillä oli suomalaisia laulukirjoja ja muitakin suomalaisia oppikirjoja, joita opettaja Juho Pentikäinen oli hankkinut Suomesta ollessaan maalaishallinnon kansanvalistusosastolla. Niinpä laulettiin suomalaisesta laulukirjasta muutamia lauluja. Tämän jälkeen Krasnikov kysyi, osaavatko lapset laulaa »Marseljeesin». Sanoin ettei minulla ole nuotteja, jotta voisin opettaa. Entä »Nouse Inkeri» -laulun? Sanoin samat sanat, ettei ole nuotteja. Sen jälkeen hän vielä sanoi, että isäni ja kanttori Järveläinen ovat ahdasmielisiä nationalisteja. »Teidän ei pidä seurata heidän esimerkkiään, vaan täytyy olla vapaamielisempi.»

Vielä hän tarkasti ryyni- ja aurinkoöljyvaraston sekä niitä koskevan kirjanpidon. Näitä elintarvikkeita oli talvella 1919 annettu maalaishallinnosta Pietarista koululaisten lounasaterian valmistusta varten.

Myös Krasnikovin poika — jonkinlainen komissaari — kävi tarkastamassa, olivatko sotilaspaperini kunnossa.

Lempaalan koulu oli sellainen keskuspaikka, jossa pidettiin koulupiirin opettajien kokoukset. Siellä neuvoteltiin yleensä kaikista opetusta koskevista asioista, vapaasta valistustyöstä sekä myös opettajien elintarviketilanteesta. Eräässä kokouksessa opettaja Krasnikov esitti, että mentäisiin kesäksi kanttori Järveläisen tilalle, joka sijaitsi Lempaalan järven rannalla, ja kasvatettaisiin siellä viljaa, juurikasveja ja perunoita, ettei tarvitsisi olla talonpoikien armoilla. Sanoin siihen, että minä en ainakaan lähde, koska teen kotona kesällä töitä ja saan sieltä tarvitsemani elintarvikkeet. Tämä ei tietenkään ollut toisten mieleen, koska isääni pidettiin »kulakkina» ja minua vastaavasti »kulakin» poikana. Minua yritettiin saada liittymään kommunistiseen puolueeseen, mutta sanoin, etten tunne vielä ohjelmaa, joten en voi toistaiseksi liittyä. Yleensä sain tuntea painostusta kommunistien taholta, kun veljeni Antti karkasi Suomeen Puna-armeijaan kutsuttuna. Isäni oli sen takia panttivankina, ja minua uhkailtiin kaikin tavoin.

Heinäkuun 27. päivänä 1919 Pohjois-Inkerin vapaajoukot (n. 400 miestä) hyökkäsivät Lempaalaan. Liityin heihin samana päivänä. Siihen päättyi opettajanurani. Karttakeppi vaihtui kivääriin. Tuntui kuin raskas taakka olisi pudonnut harteiltani, vaikka kaikki omaisuus jäikin sinne, kun hävinneinä jouduttiin kiireesti vetäytymään Kirjasaloon.

Lahe Inkerikerho kuulumisii

Mein kerho kokontui vuosikokoukseensa 11. 2. 80 Joutjärven kirkon kerhohuoneessa ja meitä tull iha 16 henkee, se onki paljo, ku meill oll vieraana se teksasilaisherra ja hiä pitkii meitä toisii sängys kauan, jot hyvä näinkii. Meill kaikill oli kiitollinen mieli, hyväst toimintavuuvest. Olivathan ne Inkeriläisten kesäjuhlat meill aikamoinen urakka, joka antoi sitä toimintaa. Suu jäi hyvänmakuiseks. Ennenkuin varsinainen vuosikokous pääsi iha tosissaa alkamaa, myö juotiinkii iha täytekakkukohvit, mein tytöt Inkeri ja Helmi olivat emäntiin. Kyll olliit maukkaat tarjoukset. Kiitos vieläkii.

Ku mein puheenjohtaja sit jo sai puheenvuoron, niin kokous pääskii jo alkamaa. Kerhomme puheenjohtajana jatkaa edelleen rov. Juhani Jääskeläinen, sihteeriks jäi tai tull Marja Rämö, varapuheenjohtaja on Veikko Huuhtanen, rahastonhoitajana jatkaa Arvo Korkkinen ja muina johtokunnan jäseninä ovat Aino Lehtinen, Ruusa ja Arvi Kähäri, varalle tulivat Inkeri Nuorimaa ja Lempi Lindstet.

Muut kerhon järjestelyt menivät hyvässä sovussa paikolleen. — Mie vaa tahtoisin teill hyvät heimosisot ja veikot ilmoittaa sellaisest tärkiäst asjast, mein toimintaa liittyväst: Ko myö tahottais lähtee omalla autolla sinne Ruotsiin, niille Mölndaalin kesäjuhlille 20.—22. 6. 80, ja ku meitä ei iha taija löytyy niin paljo ku siihe linja-autoo soppii, nii myö annettais siullkii tillaisuus tulla mein kerall. Tämä matka olisi meill monelle sellane toiviomatka — sellaista tahottais tarjota toisillekkii, mospuit sie lähet mein kans. Mie paan tähän puhelinnumeroita, joist sie sitten saat lähempii tietoloi. Lahen suunta 918/631342 Rämö ja 37681 Korkkinen.

Terveisin Sihteer Mari

Liisa-täti on poissa

Surullinen, mutta ei mitenkään yllättävä tieto tuli meille joulun alla. Isäni täti Liisa Kotsalainen oli kuollut Hausjärven kunnalliskodissa, jossa hän joutui viettämään elämänsä viimeisiä päiviä toista vuotta.

Liisa Kotsalainen (o.s. Klemettilä) syntyi kesäkuun 19. päivänä vuonna 1901 Järvisaaren Ihalaisten kylässä ja asui siellä vuoteen 1932 saakka, jolloin solmi avioliiton Yrjänä Kotsalaisen kanssa. Yrjänä oli saman seurakunnan alueelta, Kantteelan kylästä, jonne nuori pari asettuikin asumaan. Yhteinen tie ei kuitenkaan ollut pitkä, sillä jo vajaan vuoden kuluttua Yrjänä kuoli tapaturmaisesti.

Syksyllä 1943 joutui Liisa lähtemään evakkotielle, ensin Viroon ja sieltä viimein Suomeen. Täällä löytyi työ- ja asuinpaikka Hausjärveltä, Oitin kylästä. Myös eläkepäivien asunto oli aivan Oitin keskustassa, ns. vanhusten talossa.

Muistamme Liisa-tädin ihmisenä, joka jatkuvasti kantoi huolta sukulaisistaan, varsinkin meistä nuoremman polven edustajista. Hänellä oli aikaa ja myös halua ottaa ei vain sukulaisten ilot vaan yhtä hyvin murheetkin omikseen.

Joulukuun ensimmäisenä päivänä 1979 Liisa-tädin siunasi haudan lepoon hänen sisarensa pojan poika Markku Pyysiäinen.

Liisaa kaipaavat sisar, veli perheineen sekä sisaren ja veljen lapset ja lapsenlapset.

I.P.

Etsitään

Hyvät viestin lukijat.

Käännyn teidän puoleenne, kun en muutakaan keksi. Olen kuin puusta pudonnut lehti, joka ei tiedä mistä puusta on pudonnut.

Äitini nimi oli Ida Björklund. Hänen isänsä nimi on ollut Adam, luultavasti hän on ollut seppä. Isästäni en tiedä muuta, kuin että hänen nimensä on ollut Paavo Ritari. Minä olen syntynyt -37. Syntymäpaikka on Skuoritsa. Tietääkö joku, onko Skuoritsan lähellä Sualisin joki ja Sualisin tie. Nämä nimet mainitaan valokuvien takana.

Olisin hyvin kiitollinen, jos joku tietäisi isästäni tai hänen sukulaisistaan jotain.

Ja syntymäseutuni tapahtumista olisin myös kiinnostunut.

Kaikki tiedot otan kiitollisena vastaan.

Vilho Ritari
Valjaskatu 6 A 6
15830 Lahti 83
Puh. 918/533 760

— — — — — — — — — — — — — — —

Anni Mikontytär *Soo* (o. s. Poutanen) Eestistä etsii tätinsä lapsia nimeltään: Toivo Aleksanteri *Myttynen*, synt. 1922—23, Rauha Aleksanterintytär *Myttynen*, synt. 1926—27.

Molemmat siirtyneet Suomeen v. 1937—38 Neuvostoliitosta Leningradin alueen Vselovskin rajoonista, Posetsinan kylästä. Ne jotka näistä etsityistä jotakin tietävät, vastannevat ystävällisesti Inkeriläisten Viestin toimitukseen (osoite etukannan sisäsivulla).

Lahjoituksia Inkeriläisten Viestin tukemiseksi

Turun Inkeriläisten paikallisosasto	1000	mk
Elina Pennanen, Helsinki	70	»
Antti Venna, Kotka	70	»
A. K., Borås	26.69	»
Sulo Turvikas, Ruotsi	8.89	»

Viesti kiittää lahjoittajia.

Taiteilija Lauri Santun Inkeriläisten Viestin tukemiseksi arpajaisvoitoksi lahjoittaman taulun voitti Elsa Luukkonen numerolla 50. Onnittelemme voittajaa.

Juhannuksena Ruotsiin

Tulevana kesänä teemme jälleen yhteisen bussimatkan Ruotsin kesäjuhlille, tällä kertaa Ruotsin länsirannikolle Mölndaliin, joka on aivan Göteborgin kaupungin kyljessä.

Lähtö Helsingistä torstaina 19. 6. 1980 klo 17.00 Aurorankatu 7:n edestä, josta suunnistamme Turkuun laivarantaan.

Matkan **hinta** edestakaisin 260 mk.

Hyttipaikkoja laivalla saatavissa. Lähempiä tietoja ja ilmoittautumisia: Ida Riipinen, Linnankoskenkatu 8 B, 00250 Helsinki 25 ja Yrjö Korkkinen, Vehkatie 15, 01300 Vantaa 30, puh. 835 857.

Kaikki joukolla mukaan.

Inkerin Suomalaisten kesäjuhlat Turussa 5-6. 7. 1980

Lauantaina 5. 7.

klo	10	Juhlahuoneiston avaus Puolalan koululla
»	11	Urheilukilpailut Raunistulan Urheilukentällä
»	17	Kansallinen juhla Puolalan koulussa
»	20	Nuorten illanvietto Karjalaisten talolla

Sunnuntaina 6. 7.

klo	7.30	Aamukahvi Puolalan koulussa
»	8.30	Kunnianosoitus Inkerin vainajien muistomerkillä
»	10	Juhlajumalanpalvelus ja H.p.eht. Mikaelin kirkossa
»	14	Päiväjuhla Puolalan koulussa

Yhteismajoitus ja ruokailu ovat Puolalan koululla.

Hotellimajoitus pyydetään varaamaan toukokuun aikana seuraavista hotelleista tai matkustajakodeista: Hotelli Seurahuone puh. 20681, Hotelli Turku puh. 26252, Matkustajakoti Matkakievari puh. 27208, Matkustajakoti Aura 11973, Matkustajakoti Turisti — Aula puh. 334484.

Kesäjuhlien urheilusta saa tietoja Keijo Korkalta, puh. 580201.

Tervetuloa Juhlatoimikunta

Juhlamatkan vaikutelmia

Hyvät Inkeriläisten Viestin lukijat! Luatikaa toisilkii entisen Inkerin muan ihmisil tiän Toronton Jussin hyvän ja pahan mielen asiat.

Kun täällä Amerikoissa on tullut oltua jo yli 28 vuotta, niin on tää nopea elämän rytmi tarttunut entiseen kilpikonnan nopeuden mieheenkin. Sen mukaan suunniteltiin vaimoni Eilan kanssa neljäviikkoisen lomamatkamme aikataulu Ruotsin ja Suomen kiertueesta. Mutta se osoittautui kaikeksi muuksi kuin lomanvietoksi. Sillä kävimme sukulaisia ja ystäviä tervehtimässä 11:ssä eri kaupungissa. Oltiin neljissä suurjuhlissa (Gävlessä ja Lahdessa inkeriläisten, Lappeenrannassa ulkosuomalaisten ja humppafestivaaleissa). Oltiin Örebrossa serkkuni miehen, Pekka Kirjosen 70-vuotissyntymäpäivillä. Odottamatta jouduttiin menemään hautajaisiin Helsinkiin, kun vaimoni Irja-siskon tytär Merja (26) kuoli Mallorcan hotellin tulipalossa. Otettiin ihania löylyjä kahdeksassa eri saunassa, joten olimme jo lopussa ihan »löylynlyömiä».

Mutta ne inkeriläisten juhlat, niin Ruotsissa kuin Suomessakin, olivat niin ihanan piristäviä, ettei siihen kauneimmatkaan kiitossanat riitä. Jumala antoi Teille viisauden sen järjestelyyn, Hän myös jokaisen ohjelman suorittajan vaivat palkitsee. Ja niissä oleva juhlayleisö, ovat kuin sukulaisia keskenään, iloinen luatiminen »sie ja mie» kuuluu silloin kaikkialta.

Tämä rakkauden ystävällinen henki on vaikuttanut karjalaiseen vaimooni jo silloin ensimmäisissä Borasin juhlissa ja hän on toistanut juhlilla käymistä jo Kanadastakin saakka kolme kertaa.

Mainitsen tässä vielä, että jos joku sattuu Lappeenrannassa käymään, niin älkää unhoittako käydä toisen maailmansodan sankarihaudoilla. Siellä lepää monia meidän pataljoonan, R.P. 6:n ja Heimopataljoona 3:n sankareita. Siellä lepää hyvä aseveljeni Nikolai Huopalainen, jonka hautakummun kukkamaljaan olen suomenmatkoillani asettanut muistojen ystävyyden kukat.

En ollut koskaan käynyt Larin Parasken patsaalla, mutta kun viime kesänä asteltiin Suomi-talolta (= Finlandia-talo) katukäytävää alas, niin huomasin kadun vieressä, puitten siimeksessä kyttyräisen, vanhan naisen istuvan muistopatsaan. Tunnistin sen heti kalevalaiseksi runonlaulajattareksi Larin Paraskeksi. Astuttiin patsaan luo, mutta sain tuntea harmia, kun ajan hammas oli syönyt kraniitista kaiken alkuperäisen kirjoituksen pois, joten ei löytynyt nimeäkään.

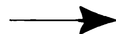
Tämä on viranomaisten huolimattomuutta ja osa niittenkin henkilöitten, jotka Kalevalanpäivänä laskevat sen juurelle sinipuna-keltaisen kukkavihkon, kuten on mainittu Inkeriläisten Viestin viime vuoden marraskuun numerossa.

Suosittelisin sen kirjoituksen uusimista, tai korvattavaksi metallilevyllä kirjoituksineen. Ja toiseksi älkää etsikö sitä patsasta Hesperian puistosta, vaan Hesperian puistoaidan ulkopuolelta, kadun varrelta.

Kun tässä kirjoituksesseni olen vielä Helsingissä ja lomastamme on jo kaksi viikkoa vierähtänyt, niin voin jo kokemuksesta sanoa Teille hyvät heimoni veljet ja sisaret: — Rakkaat sydämelliset kiitoksemme niistä rakkaista- ja rikkaista yhdessäolohetkistä.

Emme me pikkuisista narise. Kuten emme siitäkään kiusanteosta, että jo toisen kerran tilaatte ilmojen herralta toisen puolen lomamme ajaksi sateiset- ja kylmänpuoleiset ilmat, jolloin ei kahteen viikkoon läpäise yksikään auringon kultasäde paksuja pilviä.

Ja kun sitten kahdeksassa tunnissa lentää kotiin, Torontoon, niin 41 asteen helteessä ja kimaltavassa ja värähtelevässä ilmojen autereessa ei auta muu, kuin muuttua mahvialaiseksi mustine aurinkolaseineen ja vartalon verhoilussa vielä vähemmän kuin Niilo Ylivainiolla Jumalan työ-

RUOTSIN PUOLELTA

NÄYTTELY

Göteborgissa ja Mölndalissa kesäkuussa

Näiden kesäjuhlien inkeriläisten taide-, käsityö- ja valokuvanäyttely järjestetään siten, että ensin pidetään näyttely »Forum Börsenissä» Göteborgissa 2. 6.—20. 6. Juhannusaattona, siis kun inkeriläisten kesäjuhlat alkavat, näyte-esineet muutetaan Mölndalin »Folkets Husiin», jossa näyttely on avoinna juhlapäivien aikana.

Kaikki, jotka tahtovat ottaa näyttelyyn osaa — lähettämällä taideteoksia, käyttöesineitä, valokuvia tai vanhoja työkaluja — voivat ottaa yhteyttä Alina Kekkoseen, puh. 0302-20696, toukokuun 15:een mennessä. Näyttelyesineiden täytyy olla GSIK:ssa ennen 28. toukokuuta. Ne palautetaan näyttelyn jälkeen postitse tai rautateitse jälkivaatimuksella.

Alina Kekkoselle voi myös ilmoittautua, jos haluaa ottaa osaa ainoastaan juhannuspäivien näyttelyyn Mölndalissa.

GSIK — Göteborgin seudun Inkerin kerho, Box 356, 401 25 Göteborg

MÖLNDALIN KESÄJUHLAT

Majoituskysymyksissä voitte kääntyä Juho Soitun puoleen, puh. 031-812 042, tai osoitteella: GSIK, Box 356, 401 25 GÖTEBORG.

Ruokailu järjestyy yksinkertaisimmin ja halvimmin siten, että ostatte ruokakuponkeja jo heti juhannusaattona juhlatoimistosta. 68 kruunulla saatte kaksi kertaa aamiaisen ja kolme kertaa lämpimän ruoan ravintola »Kryddanissa», Folkets Hus, Mölndal.

ip

GÖTEBORGIN SEUDUN INKERIN KERHO

järjestää viikonloppuleirin 16.—18. toukokuuta eestiläisten kesäkodilla Fpäråsissa, Koitjärvellä. Kaikki ovat tervetulleita leirille.

Maksu tulee olemaan 100 kr aikuisilta ja 60 kr lapsilta (alle 16 vuotta) sekä eläkeläisiltä.

Elvira Paakkonen, puh. 031-88 26 05 ja Inkeri Peterson, puh. 031-75 21 81, ottavat vastaan ilmoittautumisia 1. 5. 1980 mennessä. Tulkaa mukaan!

i p

---

saralla Pyhän Hengen voimaa kuulijoihinsa valaessa.

Kuulkaas hyvät ystävät, nyt on Teidän vuoro tulla tännepäin ja varmasti takaamme viiden kuukauden kestävän kesän aurinkoiset päivät. Sadetta vain sen verran, ettei Ontarion järvestä makea vesi lopu, sillä jo tämänkin »kylän» kahden ja puolen miljoonan asukasmäärä käyttää sitä paljon.

Ja tiedättekö mitä! Tällä Ontarlo-järvellä ja neljän tuhannen km:n päässä olevalla Spankkovan seurakuntaan kuuluvalla Pornitsan kylän tiikillä (lammi) on yhtäläisyyttä. Tai sanoisinko vain se ero, että Pornitsan kylän miehet asettivat tiikkiinsä senaikaisen puuastuvan (ääes) veden »jakajaksi», että naiset tietävät toisella puolella astuvaa pestä pyykkiä ja toiselta puolelta ottaa puhdasta keitto- ja juomavettä. Mutta Ontario-järveen jo Luoja luomistyön alkana asetti veden »jakajaksi» saaren. Nyt sen saaren yhdelle puolelle virtaavat kahden ja puolen miljoonan ihmisen ulkohuoneisiin toimitetut tarpeet ym. saastat — tietenkin Jussille tuntemattoman monen siivllöimisen ja prosessin jälkeen — ja toiselta puolelta saarta saadaan tähän »kylään» makea vesi.

Jussi ei kyllä mene takaamaan, jos joku tulee tänne pitemmäksi ajaksl ja on himokkaanahkera sekoittamaan vodka- tai whiskylasiinsa tätä Ontario-järven makeaa vettä sellaisena, kiinteässä muodossa, tai kivennäisvesien nimityksellä, ettei silloin henkiparka lähtisi. Tunnen monta sen juoman takia koipensa oikaissutta, josta Jussi on ottanut yks'toistannella hetkellä vaarla ja ruvennut käyttämään makeaa vettä ilman sekoitusta.

Toronton Jussi

Aino Sörmvallin muistolle

Aino Sörmvallin poistuminen joukostamme tuo meille uuden muistutuksen riviemme kiireisestä harvenemisesta, melkein päivittäisestä supistumisesta. Ystävät! Hyvät lukijani! Mitäpä jos vähetessämme alkaisimme määrätietoisemmin etsiä tietä toistemme luo, pyrkiä yksimielisyyteen ja keskinäiseen kanssakäymiseen, kristilliseen rakkauteen. Niin kenties silloin monen yksinäisen, unohdetun matkaajan raskas korpitaival muuttuisi hiukan kevytkulkuisemmaksi poluksi ja mielensä virkistyisi matkaseurasta. Uskoisin, että Vapahtajammekin antaisi siunauksensa tällaisille pyrkimyksillemme ja — vieläpä omaan elämäämmekin.

Aino Sörmvall siunattiin haudan lepoon Boråsissa Ylösnousemus-kappelissa 13. 2. 1980. Lukuisa ystävä- ja tuttavajoukko — lähiomaisten kera — oli saapunut Ainoa saattelemaan hänen viimeisellä maisella matkallaan. Pauli Grekulan laulettua K. Jylhän laulun: »Vaiennut viulu», seurasi yhteisvirsi ja past. V. Kurujoen siunauspuhe. Kurujoen puheen lähtökohtana olivat psalminkirjoittajan sanat: Herra, opeta meitä laskemaan päivämme oikein, että me saisimme viisaan sydämen. Puhuja jatkoi: »Tieto on hyvää, oppikin tarpeellista. Mutta ne eivät tee kestään uskovaa, Herran opetuslasta. Vain Herralta saatu tieto, häneltä opittu viisaus ravitsee sieluamme». Tätä taitoa oli Aino Sörmvall saanut opetella Herran koulussa monivaiheisen elämänsä varrella.

Muistotilaisuudessa, Svarta Örnsordensin juhlahuoneistossa, sanoi past. J. Rantanen pitämässään puheessa: »Me vaellamme elämässämme tiettyä päämäärää kohti, teemme sitä tietyssä seurassa. Aikanaan tiemme erkanevat, tulee eronhetki, on jatkettava yksin. Olisi hyvä, jos tällöin voisimme sanoa Abrahamin palvelijan Eliesarin tavoin: Herra on antanut minun matkani onnistua, päästäkää minut nyt rauhassa menemään kotiin.» Edelliseen yhtyen muistutti past. J. Jänis yhteisestä vieraastamme, joka ei unohda ketään, ei säästä ketään. Vuorollaan kuolon enkeli vierailee keskuudessamme, ja lähdettyään luotamme jättää aina tyhjän paikan koteihimme ja surun omaisten ja ystävien sydämiin. Mutta tyhjäkään paikka ei silloin tunnu niin kolkolta, surukaan niin musertavan raskaalta, kun vierailijaa seurannut rakkaamme lähtiessään pyytelee: »Antakaa minun nyt rauhassa mennä Herrani tykö.» Neiti Helena Ille sanoi: »Ainoa ajatellessani ovat mielessäni kaikuneet Paavalin varmat toivorikkaat sanat: Sillä elämä on minulle Kristus, ja kuolema on voitto.» Ainon muistolle esittivät kaksinlaulua Meeri ja Arvo Hihnala. Vielä ennen Kurujoen loppusanoja lauloivat rouvat Maria Reho ja Meeri Hihnala Arvo Hihnalan säestämänä.

Aino Sörmvall, o.s. Põllä, oli syntynyt Inkerinmaalla Tuutarin seurakunnassa Pajulan kylässä 3. 3. 1911. Hän nukkui pois ajan vaivoista sairauden murtamana uskossa vapahtajaansa Boråsin sairaalassa 4. 2. 1980. Ainoa jäivät suremaan ja kaipauksella muistelemaan puoliso, sisaret ja veljet perheineen sekä laaja ystävä- ja tuttavapiiri. Aino! Siunattu olkoon Sinun viimeinen leposijasi maan päällä.

Jussi Jänis

SVENSKA SPALTEN

UTSTÄLLNING
i Göteborg och Mölndal i juni

Ingermanländarnas konst-, hantverks- och fotoutställning i anslutning till årets midsommarfest anordnas i två etapper. Först visas utställningen i Forum Börsen, Göteborg, under tiden 2. 6.—20. 6. På midsommarafton, således när den ingermanländska festen börjar, flyttas utställningen till Folkets Hus i Mölndal, där den är tillgänglig för festpubliken hela midsommaren.

Alla, som vill deltaga — genom att skicka konstverk, handarbeten, fotografier eller gamla arbetsredskap — ombedes kontakta Alina Kekkonen, tel. 0302-20696, före 15 maj. Utställningsföremålen skall vara GSIK tillhanda senast 28. 5. Efter utställningen returneras de per post eller järnväg mot efterkrav.

Den som endast önskar deltaga i midsommarutställningen i Mölndal, bör också anmäla detta till Alina Kekkonen.

GSIK — Göteborgin seudun Inkerin kerho
Box 356
401 25 Göteborg

MIDSOMMARFESTEN I MÖLNDAL

När det gäller **inkvarteringsfrågor**, vänd er till Juho Soittu, tel. 031-812 042, eller under adress: GSIK, Box 356, 401 25 GÖTEBORG.

Matfrågan under midsommarfesten i Mölndal ordnas enklast och billigast, om ni redan på midsommarafton köper matkuponger i informationen. För 68 kr får ni frukost två gånger och varmrätt tre gånger i restaurang »Kryddan», Folkets Hus, Mölndal.

ip

UPPGIFTER UR INVANDRARVERKETS REGISTER

Hos Statens Invandrarverk i Norrköping finns uppgifter om alla, som kommit som immigranter eller flyktingar till Sverige.

Där finns diverse uppgifter såsom polisförhör med flyktingar, som kommit in i landet, uppehållstillstånd och slutligen beviljande av svenskt medborgarskap, om sådant erhållits.

Invandrarverkets uppgifter är tillgängliga på följande villkor:

Om du själv kommit som invandrare till Sverige, får du ta del av uppgifter om dig själv.

Om du vill få tag i uppgifter om andra, t ex dina föräldrar, måste du få deras samtycke enligt ett intyg.

Detta kan se ut på följande sätt:
INTYG

Härmed ger vi vårt tillstånd till N. N. att ta del av de uppgifter som finns hos svenska myndigheter angående vår invandring till Sverige. Tillståndet gäller för obegränsad tid.

Ort och datum

Namn	Namn (även flicknamn)
Födelsedatum	Födelsedatum
Födelseort	Födelseort

Du kan åka till invandrarverket i Norrköping och se på uppgifterna eller be att få dem sända till en polisstation, dit du får gå för att läsa dem. Du får inte ta med dig upgifterna utan måste läsa dem på platsen. Kopior kan beställas, men det kostar en rejäl slant!

Skriv till invandrarverket och ange hur du vill förfara. Ange också hur du kan kontaktas för att ta del av uppgifterna.

Adress: Statens Invandrarverk
Box 6113
600 06 NORRKÖPING
Tel: 011-108 800
Viktor Pajunen

Besök Göteborg-Mölndal i midsommar

Reservera midsommar för ett besök i Göteborg-Mölndal. Det kommer att finnas svenskspråkigt program. Bl.a. planeras disco och visning av diabilder från Ingermanland, med svenskt tal.

Vi tror att utställningen kommer att ge mycket. Om du vet någon som har eller om du har programönskemål eller programinslag på svenska är du välkommen med dem till:

Viktor Aitman
Tel. 031/71 06 02 hem, 37 19 02 arb
eller under adress:

GSIK
Box 356
401 25 Göteborg

INKERIN-KERHO BORÅS

Tule mukaan Inkerin Kerhon toimintaan!

Siivoustalkoot Kerhon mökillä Kråkeredissa 80-05-10 klo 9.00. Tarjoomme talkoissa ruokaa ja kahvit. TERVETULOA!

»Maanantaitreffit» alkavat 80-05-12 klo 18.00 Kerhon mökillä. »Treffit» jatkuvat koko kesän. Olemme ajatelleet, että tänä kesänä parannettaisiin meidän huonoa kuntoamme. Ohjelmassa olisi siis kuntoilua. Jumppalenkki, voimistelu ja lentopalloilu ovat hyviä muotoja parantaa kuntoa. Joka kerran on ohjaaja mukana. Voit tiedustella »treffeistä» Victor Kainelaiselta puh. 033/ 120 466. OLET TERVETULLUT KUNTOILEMAAN!

Oletko ostanut Inkerin Kerhon jäsenkortin vuodeksi 1980? Jos et ole, ota yhteys Aleksander Kondrelliin puph. 033/104 800.

Inkerin Kerho

Halutaan ostaa tai lainata

Kuka tietää, mistä saisi ostaa tai lainata kirjan nimeltä **Antti Kivekäs,** jonka on kirjoittanut Pärnänen.

Ystävälliset vastaukset Inkeriläisten Viestin toimitukseen, jonka osoitteen löydätte lehtemme etukannen sisäsivulta.

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Huhtikuun kuukausitilaisuus pidetään Inkerikodissa Karjalatalossa 27. 4. ja toukokuun tilaisuus 25. 5. 1980 klo 14. Tervetuloa.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu jokaisen kuukauden toisena maanantaina.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1980 tilaisuudet pidetään Karjalaistentalossa Itäpellontie 2 alkaen klo 14: Helluntaina 25. 5., Mikkelinpäivänä 5. 10., Pyhäinpäivänä 1. 11., 2. joulupäivänä 26. 12. Ruissalon Birkassa alkaen klo 14: Äitienpäivänä 11. 5., kesäkuun tilaisuus 29. 6., heinäkuun tilaisuus 27. 7., elokuun tilaisuus 31. 8. Tervetuloa.

Johtokunta

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin. Kokoonnumme Inkerikodissa huhtikuussa 24. pnä klo 13.00, toukokuussa kokoonnumme 8. pnä poikkeuksellisesti klo 14.00.

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen ym.
Inkerin suomal. historia 60 mk (70 kr)
Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämänkerta 21 mk (25 kr)
Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot 15 mk (20 kr)
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 5 mk (10 kr)
Pertti Virtaranta
Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia 20 mk (25 kr)
Isien Usko, muistojulkaisu 10 kr
Postikortti, Haaparannan muistolaatta 1 kr
Postikortti, Örebron muistokivi 1 kr

Kemppi: Fenno-Ingrian lauluja 5 kr
Kemppi: Ristiltä ripille 10 kr

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 11 mk (15 kr)
Lauri Santtu
Murrejuttuja 11 mk (15 kr)
Gävlen kuoro 30 mk (35 kr)

Inkerin karttoja 23 mk (30 kr)
Inkerin lippuja 5 mk (10 kr)
Inkerin postimerkkejä sarja 40 mk (50 kr)
Adresseja 10 mk (15 kr)
Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1980 olisi syytä tilata. Hinta 30 mk (35 kr).

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 5 **toukokuu 1980**

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpyiänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Äskettäin poismenneen Ruotsissa asuneen Anna-Maria Hynnisen jäämistössä oli arvokkaita vanhoja valokuvia, jotka hänen ystävänsä Helmi Jokilainen ystävällisesti lähetti toimituksen käytettäväksi. Tämän kuvan takana oli merkintä »Kesäjuhlat vuodelta 50». Lukijoitamme varmaan kiinnostaisi tietää, missä kuva on otettu. Jos tunnistatte, kirjoitattehan siitä meille. Kuvien lähettäjällä ei ollut tietoa kuvien alkuperästä tms. Kiitämme häntä vaivannäöstä ja kiinnostuksesta asiaa kohtaan.

Matti Vironmäki:

Karjalan Liiton juhlat

Maamme historiassa kuluva vuosi on merkittävää aikaa. Talvisodasta, karjalaisten evakkoonlähdöstä ja Karjalan Liiton perustamisesta on kulunut neljäkymmentä vuotta.

Näiden kohtalokkaiden vuosikymmenien aikana isänmaamme itsenäisyys on säilynyt. Luovutetun alueen väki on entisiin seurakunnallisiin ja kunnallisiin johtajiin luottaen houkutuksista huolimatta nojannut niihin elämän perusarvoihin, jotka olivat sille tärkeitä jo Karjalassa. Suurimerkityksistä tässä asiassa on ollut Karjalan Liiton monipuolinen ja laaja toiminta. Viimemainitusta osoituksena voidaan todeta, että Liitolla on tälläkin hetkellä erilaisia kerhoja ja toimikuntia yhteensä yli 750 alaosastossa.

Karjalan Liiton työssä muun laajan kulttuuritoiminnan ohella on hengellisen elämän vaaliminen alusta lähtien ollut varsin näkyvää. Liitolla on nykyäänkin eri puolilla maata viitisenkymmentä hengellistä kerhoa. Niiden toimintaa ohjailee ja tukee Liiton hengellinen jaosto, jonka työssä tämän kirjoittajakin on saanut olla osallisena alusta lähtien. Jaostolle hyväksytyn työohjelman mukaisesti on eri puolilla maata järjestetty sekä valtakunnallisia että myös maakunnallisia ja paikkakunnallisia hengellisiä päiviä, joihin karjalaiset ovat osallistuneet jopa kymmentuhansin joukoin. Hengellisten päivien lisäksi on myös tehty luovutetun alueen kirkollisen perinteen keruutyötä Helsingin yliopiston kirkkohistoriallisen laitoksen ohjeiden mukaisesti.

Edellä mainitussa Karjalan Liiton toiminnassa myös inkeriläiset ovat olleet aktiivisesti mukana. Näin on syytä tehdä jatkuvasti. Ovathan meillä »laulut Laatokan kuulla saaneilla» itkut ja ilot samanlaisia. Myös on muistettava, että karjalainen väki varsinkin Kannaksella niinä vaikeina aikoina, joita inkeriläiset kokivat ensimmäisen maailmansodan jälkeen, osoitti meille erittäin suurta lähimmäisen rakkautta. Sitä emme varmaan koskaan unohtane.

Karjalan Liiton monipuolista toimintaa käsiteltiin eri tilaisuuksissa viime kuussa vietetyllä »Karjalan juhlaviikolla» Helsingissä. Viikon viimeisenä päivänä, sunnuntaina huhtikuun 20. päivänä, joka oli Liiton 40-vuotissyntymäpäivä, Inkeriläisten yhdistys ja Sivistyssäätiö edustajiensa (Juho Vesa, Pekka Kiijärvi, Matti Vironmäki) kautta kävi esittämässä sydämelliset onnittelut ja menestyksen toivotukset Liiton toiminnalle. Vastauspuheessaan Liiton varapuheenjohtaja Erkki Tuuli, joka on myös Inkeriläisten Sivistyssäätiön hal-

Sivistyssäätiön kevätkokous

Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvoston kokous pidettiin 8. 4. 1980 Inkerikodissa Helsingissä. Puhetta johti hallintoneuvoston puheenjohtaja varatuomari Erkki Tuuli ja sihteerinä toimi hallituksen puheenjohtaja Matti Vironmäki. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat. Niistä tärkeimmät olivat edellisen vuoden toimintakertomus ja tilit sekä toimintasuunnitelma ja talousarvio v. 1980. Asiat hyväksyttiin, kuten hallitus oli esittänyt.

Toimintakertomuksessa mm. todettiin, että v. 1979 talous perustui tulopuolella pääasiassa myyntiartikkeleista saatuun tuottoon ja korkotuloihin, yhteensä mk 8200,20. Lahjoituksia vuoden aikana oli saatu Inkeriläisten yhdistys ry:n Helsingin paikallisosastolta mk 3000,—. Suurimman yksittäisen menoerän mk 7260,— muodosti Inkerikodin vuokra Kiinteistö Oy Karjalaisten Heimotalolle. Muut kulut v. 1979 olivat mk 1682,10. Säätiön eri rahastoihin oli merkitty varoja vuoden lopussa yhteensä mk 135.393,50. Tilikauden ylijäämä oli mk 2448,10.

Toimintasuunnitelman mukaan päätavoitteena on edelleen Inkeri-kodin toiminnan kehittäminen ja käytön hyödyntäminen mm. päivävuokrauksen avulla. Lisäksi luonnollisesti jatketaan myyntiartikkeleiden myyntiä ja välitystä sekä tutkitaan mahdollisuuksia kustantaa tuottavia artikkeleita. Oman lehden, Inkeriläisten Viestin, tukeminen kuuluu myös tehtäviin samoin kuin yhteyksien pitäminen toimintaamme lähellä oleviin järjestöihin, joita ovat Inkeriläisten yhdistys paikallisosastoineen, Inkerinsuomalaisten Keskusliitto Ruotsissa, Karjalan Liitto ym.

Kokouksessa valittiin erovuoroiset hallintoneuvoston jäsenet (varatuom. Erkki Tuuli, prof. Pentti Kaitera ja prof. Jussi Tenkku) uudelleen hallintoneuvostoon v. 1980—82. Puheenjohtajaksi vuodeksi 1980 valittiin uudelleen Erkki Tuuli, varapuheenjohtajaksi prof. Eino Jamalainen. Tilintarkastajina jatkavat Aimo Autio KHT, varamiehenä Otto Sivonen KHT ja Heimo Kekki, varamiehenä Toivo Iho.

---

lintoneuvoston puheenjohtaja, kiitti hyvästä yhteistyöstä ja toivoi sen jatkuvan tulevinakin päivinä.

Tulkoon tässä yhteydessä vielä mainituksi, että Karjalan Liiton 40-vuotisjuhlat jatkuvat lähestyvänä kesänä. Silloin pidetään, tarkemmin sanottuna kesäkuun 14.—15. päivinä, Helsingissä suuret kesäjuhlat. Niiden ohjelmassa on mm. valtava »näytelmä» — lähes viisi kilometriä pitkä kulkue karjalaisuuden historiaa ja toimintaa osoittavine kavalkadeineen. Tämän juhlan, kuten tietenkin omatkin kesäjuhlamme Turussa (5.—6. 7.) ja Ruotsin Mölndalissa (20.—22. 6.), me inkeriläiset pidämme mielessämme ja osallistumme niihin mahdollisimman runsain joukoin.

Äidille

17. 4. 80

Huhtikuun 17. päivänä täytit, Äiti, 75 vuotta.
Ei tänne Liisa tyttönen syntynyt suotta.
Yhä touhua täynnä, kuin olisi Sinulla
vain seitsemäntoista vuotta.
Et istumaan jouda hetkeksikään,
kädet helmassa ristissäkään.

Tarkoita tämä ei sitä
ettet muka rukoilisikaan,
sitä teet Sinä aina, ei vain joskus sunnuntaina.
On Sinulla puhelinyhteys ylhäällepäin, luo Jumalan
langat kuumina, avoimina.
Ja pyyntöjä monta;
et muistaisi Luoja jokaista onnetonta,
joita Sinä niin mielelläsi tahtoisit auttaa.

On omaisia, ystäviä ja tuttuja lähellä ja kaukana,
jokaiselle heistä riittää Sinulta hyvä sana
ja muutakin millä voit kulloinkin kutakin ilahduttaa.

On lapset ja lastenlapset.
Nyt jo lapsen lapsen lapsi
ja hänellä ihana mummien mummi, harmaahapsi,
jonka luo tuo pikkuinen tapsi,
kätensä herttaiset ojentaa, jotain mummille sopertaa,
ja mummin kultainen sydän hellyydestä värähtää.

Sen hellyyden tahtoisimme iäksi taltioida,
siks' suokoon Korkein, et olisi Sinulla vielä
vuotta edessä monen monta,
joista ei soisi päivääkään onnetonta.

Onnea tänään nyt toivotamme.
Jumalaa kiitämme, siunauksen mukana
ruusumme liitämme,
ja lahjamme, pienet murut,
ne lievittäkööt sydämesi suuret surut.
Onnea, Onnea, Onnea vaan,
Rakas Äiti, me Sinulle toivotaan!

Ella

Retki lapsuuteen

Lapsuusiltaa Inkerissä
täällä vietän näin.
Joskus yksin ollessani
lennän kotiin päin.
Maailmansa lapsi omaa,
sinne teen mä retken.
Sieltä löytyy paikka soma,
siellä elän hetken.

Olemme uunin päällisellä
sisarukset kaikki.
Talvisäässä taivaan tähdet
ikkunasta tuikkii.

On ämmäkin jo lämpimässä;
meitä on nyt kuusi.
Satu rakkaan kertomana
on sama, aina uusi.

Eksynyttä lasten maassa
enkeli ain johtaa.
Kera linnun laulavaisen
kotikoivun kohtaa.

Satuhetket hämärässä
kaikki otin mukaan.
Näitä minun mielestäni
ei voi riistää kukaan.

Iltatähden suuntaan
ajassa ain kuljen.
Kotioven kynnyksellä
silmäni sit suljen.
— ei lapsuus irtoa ihmisestä —

Aino Vaittinen

Äidin muisto ja toivomus

Minä synnyin äitini helmahan,
minä kotona kehdossa keinuin.
Olin varmasti vallaton lapsena,
mutta äidin neuvot iäksi mielehen painui.

Muistan kun äitini minulle kertoi
sadut, nuo maailman suuret.
Muistan myös lapsuuskotini,
siellä on vahvimmat juuret.

Olen itse nyt äiti ja muistelen,
monet sadut minä kertonut olen.
Omille lapsille kertoessa
muistui mieleeni äitini oma.

Oi lapseni, jospa sä tietäisitkään
mitä on äidin sydän.
Se sydän on itsestään uhrautunut
ja rukoillut puolesta Sinun.

Muista, ett äidin sydämessä
olet Sinä tavaton pieni aina.
Vaikka joutuisit maailmaan myrskyisään
äiti tietää: olit mulle vain laina.

En saanut mä kotoa rikkauksia suuria,
en perintöjä äidin, en isän.
Silti perinnön parhaimman sain vanhem-
miltain:
olen saanut uskon Taivahan Isään.

Niinpä toivoisin Sinunkin, lapseni,
saavasi perinnön kotoa meiltä:
jos vaaroja sattuisi tielläsi,
rukoile Herraa, kätes yhteen liitä!

Lempi Sjöberg

KIITOS

**Jopa oli ihanaa täyttää vuosia paljon,
kun rakkaat omaiset ja ystävät runsaasti lahjoja tarjoo.
Sain isoja ihania ruusujakin ihan puolisensataa,
ynnä ruukkukasveja, neilikoita, freesioita ja monta orkideaa.
Kovin kauniilla, isolla sonjaruusukimpulla Inkeriläisten yhdistys,
Inkeriläisten Sivistyssäätiö ja Viestimme suuresti ilahdutti minut.
Toimitussihteeri, Anja Luoma, kiitoksin onnittelusähkösanomastasi
nyt oikein halaisin Sinut.
Samoin Te kaikki rakkaimpani ja ystäväni, yhteen luettuna,
ei kiitokseni koskaan voi multa Teidän kohdaltanne unohtua.**

Sydämellisin kiitoksin 75-vuotias Liisa Makara

Keitä Inkerin suomalaiset ovat olleet?

Kun luin viimeksi tulleen Viestin ruotsinkielisen tekstin, hämmästyin. Näin sitä eläkkeellä oleva historian opettaja saa vallan uutta valistusta! Olen aina oppinut, että Inkerissä asui Inkerin suomalaisia. Nyt sainkin lukea, että he ovat olleet ruotsalaisia ja että he Ruotsiin saapuessaan tulivat esiisiensä vanhaan kotimaahan. Vai sieltä ne savokot ja äyrämöiset lähtivätkin!

Omat esi-isäni ovat Oulujoen laaksosta, 1500-luvulle heidät tiedän. Aina he ovat olleet suomalaisia eivät koskaan ruotsalaisia. Ovat asuneet Suomessa eivätkä Ruotsissa. V. 1932 kävin ensi kertaa Ruotsissa, sen jälkeen usein. Aina olen tuntenut tulevani ulkomaille, en koskaan sukuni entiseen kotimaahan.

Mina förfäder härstammar från Oleåborgtrakten minst från 1500-talet. De ha aldrig varit svenskar utan alltid finnar. Aldrig ha de bott i Sverige utan i Finland. Jag har ofta varit i Sverige, men aldrig har jag kännt, att jag kommit till gamla hemlandet.

Arvidsson lausui: »Ruotsalaisia emme ole, venäläisiksi emme tahdo tulla, olkaamme siis suomalaisia.»

Nu lär vi edra bara: Drygt ett hundratal var vi svenkar, ung. 200 år ryssar, nu är vi igen svenskar!

Har ni aldrig varit finnar? Edra förfäder ens? Att några länder i 1600-talet tillhört Svenska riket det är en annan sak. I detta rike bodde finnar, ester, livländer etc. är en annan sak. Svenskar blev de nog inte.

Förvånad

Anna-Liisa Heikinheimo

»Suomesta, pääasiallisesti Karjalasta (äyrämöiset) ja Savosta (savakot), 1600-luvulla siirtyneet Inkerin suomalaiset olivat kyenneet vieraissa olosuhteissa säilyttämään kielensä, luterilaisen uskontonsa ja vankan suomalaisen identiteettinsä sekä omin voimin luomaan oman kansallisen kulttuurinsa koululaitokseen.» (Katkelma prof. Eino Jamalaisen puheenvuorosta Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokouksessa Marianpäivänä 25. 3. 1980.)

Maria Mehiläinen etsii tuttavia

Amerikassa elää New Yorkin kaupungissa vanhainkodissa inkerinsuomalainen vanhus Maria Mehiläinen. Hänestä on aikaisemmin kerrottu Ruotsin inkeriläisten lehdessä Isien Uskossa. Siihen aikaan eli vielä hänen miehensä. Nyt Maria Mehiläinen on yksin ja tarvitsisi yhteyksiä vaikkapa kirjeitten muodossa.

Erityisesti hän toivoo pääsevänsä yhteyteen novasolkkalaisten kanssa. Miehensä syntymäkylää Dolgia (?) hän kertoo turhaan etsineensä Inkerin kartasta. Hän itse oli syntynyt Kallivieren kylässä 1 helmikuuta 1898 ja on siis nyt täyttänyt 82 vuotta.

Jos siis joku lukijoista tuntee Maria Mehiläisen o.s. Voipää, voi hänelle kirjoittaa osoitteella **95 06 99th Av.Ozone Park, NY 11416, USA.**

Ehkäpä joku tämän luettuaan, häntä tuntemattakin voi lähettää hänelle kortin tai kirjeen. Siitä hän varmasti ilahtuu.

Maria Mehiläinen päättää kirjeensä näin. »Minun mieheni kuoli täällä Amerikassa kuusi vuotta sitten. Nukkuu ikuista unta Amerikan maaemon sylissä. Tänne on minunkin viimeinen leposijani varattu. Ehkäpä pääsette perille tästä minun kirjeestäni. Keväällä huhtikuussa kohtasi minua lievä halvaus oikealla puolella. Käteni niin paljon parani, että saan pitää kynää kädessä ja piirrellä näitä pustamia. Taivaan Isän siunausta teille ja kuulemiin.»

Maria Mehiläisen kirje, jossa edellä mainittujen lisäksi on monia henkilönimiä, on allekirjoittaneen hallussa. Tietoja voi myös saada Matilda Aatolaiselta Ribbingsgatan 15, 502 63 Borås.

Juhani Rantanen

Borås

OMAISIA ETSITÄÄN

Lilja Pöllä synt. 1922—23 Inkerissä (Venjoen seurakunta) Hörkkölän kylässä. Asui Suomessa Kokemäellä sodan aikana (Kokemäki, Piiteri). Jos joku tietää Liljan osoitteen tai hänen kohtalostaan, ottakaa yhteys.

Juho Jämsä
Atlasvägen 61, 9tr.
S-131 34 Nacka
Sverige

Inkeriläisten yhdistys ry:n vuosikokous

Inkeriläisten yhdistys ry:n vuosikokous pidettiin Inkerikodissa Helsingissä Marianpäivänä 23. 3. 1980. Läsnä oli arviolta 40 henkeä.

Yhdistyksen puheenjohtajan Matti Vironmäen toivotettua osanottajat tervetulleiksi hänet valittiin vuosikokouksen puheenjohtajaksi, jonka jälkeen hän kutsui kokouksen sihteeriksi Anja Luoman.

Kokouksen pöytäkirjantarkistajiksi valittiin Jussi Vesa ja Yrjö Korkkinen.

Todettiin, että kokous oli päätösvaltainen sekä laillisesti koolle kutsuttu. Kokouksesta oli ilmoitettu Inkeriläisten Viestin numeroissa 1 ja 2/1980.

Matti Vironmäki luki sekä Yhdistyksen että Lahden Inkeri-kerhon kuluneen vuoden toimintakertomuksen. Tämän jälkeen käydyssä keskustelussa todettiin, että viime kesän juhlamatkat olivat olleet antoisia ja piristäviä. Lahden kesäjuhlat saivat puheenjohtajalta erityisen kiitosmaininnan. Toimintakertomus hyväksyttiin yksimielisesti.

Yhdistyksen rahastonhoitaja Anneli Korkkinen esitti tilikertomuksen, joka hyväksyttiin. Kuultiin myös tilintarkastajien lausunto, ja tilivelvollisille päätettiin myöntää tili- ja vastuuvapaus.

Johtokunnan jäsenten palkkioista päätettiin seuraavaa: korvaus laskun mukaan, kuten tähänkin asti.

Johtokunnan erovuoroiset varsinaiset jäsenet olivat tällä kertaa: Vilho Mustonen Turusta, sekä Anneli Tuohimäki ja Kauko Mustonen Helsingistä. Kaksi ensin mainittua valittiin uudelleen, sekä heidän lisäkseen edesmenneen Hertta Allanmaan tilalle yhdistyksen rahastonhoitaja Anneli Korkkinen. Kauko Mustosen tilalle valittiin aiemmin varalla ollut Juhani Jääskeläinen Lahdesta. Erovuorossa oleva varajäsen Ida Riipinen (Helsinki) valittiin yksimielisesti uudelleen. Juhani Jääskeläisen tultua vakinaiseksi hänen tilalleen valittiin Anja Luoma Vantaalta.

Tilintarkastajiksi valittiin entiset, eli Seppo Kekki ja Eino Rännäli, sekä varalle Toivo Iho.

Jäsenmaksu, joka on 10 mk, päätettiin säilyttää toistaiseksi ennallaan.

Puheenjohtaja esitti toimintasuunnitelman vuodelle 1980. Sen mukaan julkaisutoimintaa harjoitetaan kuten tähänkin asti: Inkeriläisten viesti ilmestyy edelleen 12-numeroisena. Lehden tilaushinta on kuluvana vuonna 30 mk/vsk, mikä ei peitä painatus ym. kustannuksia. Lehden tilaushintaa ehdotettiin korotettavaksi vuoden 1981 alusta. Ehdotus hyväksyttiin. Uudeksi tilaushinnaksi tulee 40 mk/vsk. — Päätettiin edelleen pitää yhteyttä samoihin heimo- ja kulttuurijärjestöihin (Inkerin Suomalaisten Keskusliitto, Karjalan liitto, Kalevalaiset Naiset, Karjalan Sivistysseura jne.) kuin tähänkin asti. Ruotsin Inkerinsuomalaisten kesäjuhlille Mölndaliin tehdään jälleen yhteinen linja-automatka. Suomen kesäjuhlat pidetään tänä vuonna Turussa 5.—6. 7. — Paikallisosastojen toimintaa päätettiin edelleen tukea. Puheenjohtaja esitti kuluvan vuoden tulo- ja menoarvion toimintasuunnitelman toteuttamiseksi. — Toimintasuunnitelma hyväksyttiin yksimielisesti.

Seuraavaksi vuosikokouspaikaksi sovittiin edelleen Inkerikoti Helsingissä. Vanhan tavan mukaan kokouksesta ilmoitettaisiin Inkeriläisten Viestissä.

Johtokunnan ehdotuksesta päätettiin uusiksi kunniajäseniksi kutsua puutarhuri Toivo Kajava Kauniaisista ja yliopettaja Eero Rautajoki Tampereelta.

Ennen kokouksen päättymistä Lyydia Aadel pyysi, että johtokunta puoltaisi virsikirjakomitealle lähetettävää anomusta, että uuteen virsikirjaan otettaisiin sävelmä, jota Inkerissä oli laulettu virren 621 sanoihin vuodesta 1913 lähtien. Sävelmän oli L. Aadelin laulusta nuotein muistiin merkinnyt kanttori Ruskopää. Lyydia Aadel esitti virren myös kokouksessa. Johtokunta päätti puoltaa anomusta.

Kokouksen päätteeksi juotiin perinteiset piirakkakahvit, jonka jälkeen uusi johtokunta lähti järjestäytymään.

Liisa-täti on poissa

Surullinen, mutta ei mitenkään yllättävä tieto tuli meille joulun alla. Isäni täti Liisa Kotsalainen oli kuollut Hausjärven kunnalliskodissa, jossa hän joutui viettämään elämänsä viimeisiä päiviä toista vuotta.

Liisa Kotsalainen (o.s. Klemettilä) syntyi kesäkuun 19. päivänä vuonna 1901 Järvisaaren Ihalaisen kylässä ja asui siellä vuoteen 1932 saakka, jolloin solmi avioliiton Yrjänä Kotsalaisen kanssa. Yrjänä oli saman seurakunnan alueelta, Kantteelan kylästä, jonne nuori pari asettuikin asumaan. Yhteinen tie ei kuitenkaan ollut pitkä, sillä jo vajaan vuoden kuluttua Yrjänä kuoli tapaturmaisesti.

Syksyllä 1943 joutui Liisa lähtemään evakkotielle, ensin Viroon ja sieltä viimein Suomeen. Täällä löytyi työ- ja asuinpaikka Hausjärveltä, Oitin kylästä. Myös eläkepäivien asunto oli aivan Oitin keskustassa, ns. vanhusten talossa.

Muistamme Liisa-tädin ihmisenä, joka jatkuvasti kantoi huolta sukulaisistaan, varsinkin meistä nuoremman polven edustajista. Hänellä oli aikaa ja myös halua ottaa ei vain sukulaisten ilot vaan yhtä hyvin murheetkin omikseen.

Joulukuun ensimmäisenä päivänä 1979 Liisa-tädin siunasi haudan lepoon hänen sisarensa pojan poika Markku Pyysiäinen.

Liisaa kaipaavat sisar, veli perheineen sekä sisaren ja veljen lapset ja lapsenlapset.

I.P.

Pieni muisto . . .

Oli huikaisevan kirkas maaliskuu. Hanget hohtivat häikäisevinä auringossa. Oli vielä talven tuntu, pakkasta — mutta kevät jo kolkutteli iloisesti... Pitkä ensimmäinen sotatalvi kallistui loppuaan kohti. Se talvi alkoi lokakuun puolivälissä: ensimmäinen lumi ei sulanutkaan.

Taistelun tiimellyksessä kuolleet hevoset oli jo syöty, nahkoineen päivineen, riideltykin niistä. Ja tämä oli vasta alkua. Miehitys jatkui, rintama miljoonakaupungin ympärillä vakaantui. Pian ei muuta osannut ajatellakaan kuin ruokaa, ruisleivästä näki vain unta.

Näissä tunnelmissa oli kerran jätettävä kotikylä. Hanget hohtivat ja oli huikaisevan kirkas aamu... Lumitöihin se retki minun osaltani, palattuamme, myös päättyi. Huhtikuussa satoi niin paljon lunta, että oli lapioimalla aukaistava tiet. Mitä siihen väliin mahtui, onkin sitten pitkä muisteleminen... Se on sitä tuntematonta sotaa pienien ihmisten osalta.

H.O.

SUOMEN INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT TURUSSA

5.—6. heinäkuuta 1980. Ohjelmasta tarkemmin seuraavassa numerossa.

Joukostamme poistuneita

Susanna Karvanen, synt. 7. 11. 1911, kuoli 1. 3. 1980 Boråsissa.

VALTAMEREN TAKAA

Terveisiä Torontosta

Kyllä tämä verenvuotosairaus, jota allemerkinnytkin sairastaa, on saanut monta nimitystä, aivankuin lempilapsi: Kuninkaallistentauti, Joulun verenvuototauti, Haemophiliatauti ja von Willebrandtin tauti. Nämä nimitykset johtuvat siitä, että lääketiede on jakanut sen moneen eri ryhmään. Samoin on tämän sairauden lääkitys mennyt suuria askeleita eteenpäin.

Neuvostoliitossa olin jo lääkärin mukaan tuomittu kuolemaan, koska ei ollut käytössä verensiirtoa, mutta Taivaallinen Ylilääkäri tunsi asiat toisin. Helsingin kirurgisessa sairaalassa sain ensimmäisen verensiirron. Toisen kerran lisättiin suoniini täysiverta Ruotsissa, Vänersborgin sairaalassa 9. 2. 1951. Kun kolmannen kerran Kanadassa ja monet kerrat sen jälkeen tarvitsin vuotooni apua, nin sain jo veriplasmaa, joka oli erotetta täysiverestä, kumminkin se oli pullossa, ja siirto tapahtui letkua myöden tiputtamalla verisuoneen ja kuuden annoksen (junitin) siirto sitoi potilaan vuorokaudeksi petin omaksi.

Mutta viime vuonna sain ensi kerran jo verestä erotettua hyytymisainetta, jota verestäni puuttuu. Neularuisketta käyttäen sairaanhoitaja siirsi tuolilla istuessani suoneeni 15 minuutissa ainetta, joka vastasi 32 annosta, eli täysiverta 5 litraa. Tämän lisäksi annettiin veren hyydyttämiseen suun kautta nautittavaa nestemäistä lääkettä.

1964 sairaalassa ollessani sattui tapaus, ettei viikonloppuna Toronton veripankissa sattunutkaan olemaan minulle tarvittavaa verta, eikä sen ryhmän verenluovuttajia ollut Toronton kaupungissa tavattavissa, ja niin sitä toimitettiin lentokoneella 388 km:n päästä Sundburyn kaupungista.

Yhteensä 43 vuoden sisällä olen saanut edellä mainituissa muodoissa siirtona suoniini 86:ta litraa vastaavan määrän verat. Kiitollisuuteni osoiukseksi syntyi runo »Kiitos».

KIITOS

Olin vaarallisesti loukkaantunut,
maallisen elämän loppuvan näin.
Mutta elämän halussa suuressa
suuntasin kasvoni Jeesukseen päin.
Jeesus kuuli huokaukseni, johti
siunauksen potilaan petin luo.
Nyt petin yläpuolla veripullo,
josta suonet, solut ravintoa juo.
Se piristää veltostuneet lihakset
ja katsekin jo hymyyn kirkastuu.
Näin donoreitten rakkaus elvyttää,
poistuu sydämestä kuolon kylmä kuu.
Sain verta toistasataa junittia,
elämästä Jeesustani kiitän.
Sinut donorin, sisaren ja veljen
myöskin tähän kiitosjoukkoon liitän.

Toronton Jussi

Kirjoitettu Toronton General Hospitaalissa kello 6.00 aamulla syyskuussa 1979.

Juhlissa olija!

Gävlessä puhuttiin paljon siellä juhlissa ystävyydestä. Ja todella sillä on suuri merkitys. Minäkin sain kokea suurta ystävällisyyttä heti kun tulin yli Suomen lahden tuolla Eestistä, niin Suomessa kuin täällä Ruotsissakin. Siksi haluan tässä kirjoitella paljon terveisiä Eestissä asuvilta Inkeriläisiltä.

Oli hauskaa siellä juhlissa jossa muistetaan ympäri maailmaa asuvaa Inkerin kansaa. Olemme oikein kiitollisia siitäkin kun Suomesta aina jostain kirkosta ratioitaan Jumalan palvelus, joista meekiin otamme osaa suurella porukalla. Kiitoksia oikein paljon kaikille ystävyydestä jota matkalla pussissa sain kun tulin Göteborgiin ja kiitos kuoro levystä jotka minulle lahjoittivat.

Katri Vainikka
Tuutarin Pajulasta

RUOTSIN PUOLELTA

INKERINSUOMALAISTEN KESÄJUHLAT MÖLNDALISSA 1980 20/6—22/6
FINSK-INGERMANLÄNDERNAS SOMMARFEST I MÖLNDAL
1980 20/6—22/6

		Paikka/Plats	**Toimihenkilöt/Kontaktmän**	
20/6 -80				
kl 16.00	ISK:n Vuosikokous	Fässbergin koulussa	Inkerin-Suomalainen keskusliitto	
	» Årsmöte	Fässbergsskolan	Finsk-Ingermanländernas centralförbund	
18.00	Avajaistilaisuus	Fässbergin koulussa	Viktor Suomalainen	031/478774
	Festligheternas öppnande	Fässbergsskolan	Aarni Kähäri	031/534438
21.00	Illanvietto	Ei vielä päätetty		
	Kul på kvällen	Ej beslutat		
21/6 -80				
kl 8.00	Jumalanpalvelus	Fässbergin kirkossa	Antti Tervo	031/188996
	Högmässa	Fässbergs kyrka	Valentin Varkki	031/882746
11.30	Urheilukilpailut	Kvarnbyvallenilla	Eino Paakkonen	031/440285
	Idrottstävlingar	Kvarnbyvallen	Valdur Linkruus	031/883449
16.00	Juhlaseurat	Fässbergin koulussa	Valentin Varkki	031/882746
	Andaktsstund	Fässbergsskolan	Antti Tervo	031/188996
16.00	Nuoriso-ohjelma	Fässbergin koulussa	Inkeri Peterson	
	Ungdomsprogram	Fässbergsskolan	Viktor Suomalainen	
19.30	Inkeri-ilta	Fässbergin koulussa	Viktor Aitman	031/710602
	Ingermanländsk afton	Fässbergsskolan	Viktor Pajunen	031/206116
21.00	Disco	Folketshusissa	Martti Kurvinen,	
	Disco	Folkets Hus	Anne Leppänen	
			Maarit Paakkonen	031/258151
22/6 -80				
kl 8.00	Ehtoollisjumalanpalvelus	Fässbergin kirkossa	Antti Tervo	031/188996
	Nattvardsgudtjänst	Fässbergskyrkan	Valentin Varkki	031/882746
11.00	Päättäjäiset	Fässbergin koulussa	Viktor Suomalainen	031/478774
	Avslutning	Fässbergsskolan	Aarni Kähäri	031/534438
21/6—22/6				
	Touhutupa lapsille	Fässbergin koulussa	Alina Kekkonen	0302/20696
	Barnaktiviteter	Fässbergsskolan	Inkeri Peterson	031/752181
	Ruokailu/Mat	Restaurang Kryddan	Veikko Venäläinen	031/885396
	Majoitus/Nattlogi		Juho Soittu	031/812042

2/6—18/6 Näyttely Inkeriläisten näyttely: Forum Börsen, GA-torg, Göteborg — Alina Kekkonen 0302/20696

2/6—18/6 Utställning Ingermanländare visar: Forum Börsen G.A.-torg, Göteborg

20/6—28/6 — » — — » — Stadshushallenissa Mölndalissa.

ISK:N VUOSIKOKOUS

ISK:n vuosikokous pidetään perjantaina 20. kesäkuuta 1980 klo 16.00 Fässbergin koululla Mölndalin kesäjuhlien yhteydessä. Tervetuloa.

ISK:n johtokunta

URHEILUOHJELMA MÖLNDALIN KESÄJUHLISSA

1) **Yleisurheilu**

Aikuiset		200 m
		1500 m
		pituushyppy
		kuulantyöntö
		4 × 100 m
Nuoriso		60 m
Ikäluokat:		
	1971 ja myöh. synt.	100 m
	1969—1970 synt.	pituushyppy
	1967—1968 »	
	1965—1966 »	

2) **Lentopallo**; vähintäin 2 naista joukkueessa

3) **Naisten jalkapallo**

Ilmoittautua voi etukäteen Eino Paakkoselle, Nämndemansv. 46, 43300 Partille, tai paikan päällä.

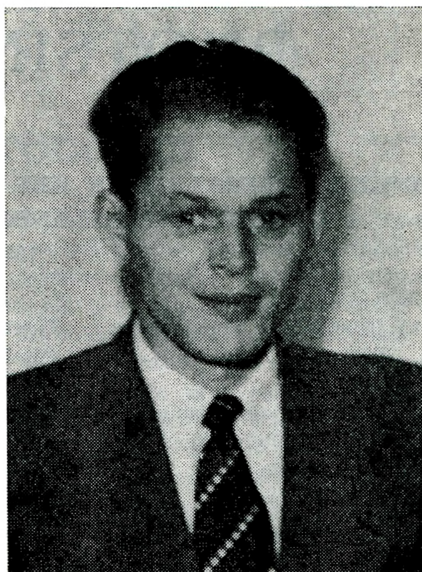
BORÅSIN INKERIN KERHO

Kerho järjestää taas Ruotsin inkeriläisten parhaan lasten kesäleirin Kerhon mökillä Kråkeredissa. Onhan meillä paras mahdollinen johtaja, Wirve Korpelainen, ja paras mahdollinen paikka, Kråkeredin mökki. Lapset, jotka olleet aikaisemmilla leireillä, voivat todistaa sen, sillä he ovat tulleet takaisin seuraavina vuosina. Se on todiste siitä, että lapset viihtyvät leireillämme.

Leiri pidetään 1980-07-20—1980-07-26. Leirin ohjaajana toimii siis Wirve Korpelainen. Häneltä saatte myös lisää tietoja leiristä (puh. 033/155 322).

Vanhemmat, lähettäkää lapsenne leirille, jossa he viihtyvät. Tervetuloa.

Inkerin Kerho

Juho Steenarin muistolle

Joulukuun 16. päivänä kuoli Boråsissa pitkällisen sairauden jälkeen Juho Steenari. Hän oli syntynyt Lempaalassa Inkerinmaalla 16. huhtikuuta 1925.

Häntä jäivät lähinnä kaipaamaan vaimo Helena, o.s. Mustonen, ja kolme tytärtä puolisoineen sekä lastenlapset.

Juho Steenari osallistui terveytensä päivinä moniin hyviin harrastuksiin. Eniten hänelle merkitsi varmaankin kuuluminen paikalliseen evankeliumiyhdistykseen, jonka kuoron uskollinen jäsen hän oli. Hän oli myös kauan Inkeriläisten Boråsissa sijaitsevan seurakuntakodin johtokunnan jäsen, joka tarvittaessa tarttui käytännön toimiin kodin ylläpitämiseksi ja korjaamiseksi.

Juho Steenarin hautaus ja muistotilaisuus 21 joulukuuta todisti edellä mainitusta kun kappeliin oli kerääntynyt toistasataa saattajaa. Ruumiinsiunauksen toimitti pastori Juhani Rantanen ja yksinlaulua esitti Pauli Grekula.

Muistotilaisuudessa puhuivat myöskin Jussi Jänis, Eeli Huttula ja Mikko Närhi. Evankeliumiyhdistyksen kuoro lauloi.

Aino Sörmvallin muistolle

Aino Sörmvallin poistuminen joukostamme tuo meille uuden muistutuksen riviemme kiireisestä harvenemisesta, melkein päivittäisestä supistumisesta. Ystävät! Hyvät lukijani! Mitäpä jos vähetessämme alkaisimme määrätietoisemmin etsiä tietä toistemme luo, pyrkiä yksimielisyyteen ja keskinäiseen kanssakäymiseen, kristilliseen rakkauteen. Niin kenties silloin monen yksinäisen, unohdetun matkaajan raskas korpitaival muuttuisi hiukan kevytkulkuisemmaksi poluksi ja mielensä virkistyisi matkaseurasta. Uskoisin, että Vapahtajammekin antaisi siunauksensa tällaisille pyrkimyksillemme ja — vieläpä omaan elämäämmekin.

Aino Sörmvall siunattiin haudan lepoon Boråsissa Ylösnousemus-kappelissa 13. 2. 1980. Lukuisa ystävä- ja tuttavajoukko — lähiomaisten kera — oli saapunut Ainoa saattelemaan hänen viimeisellä maisella matkallaan. Pauli Grekulan laulettua K. Jylhän laulun: »Vaiennut viulu», seurasi yhteisvirsi ja past. V. Kurujoen siunauspuhe. Kurujoen puheen lähtökohtana olivat psalminkirjoittajan sanat: Herra, opeta meitä laskemaan päivämme oikein, että me saisimme viisaan sydämen. Puhuja jatkoi: »Tieto on hyvää, oppikin tarpeellista. Mutta ne eivät tee kestään uskovaa, Herran opetuslasta. Vain Herralta saatu tieto, häneltä opittu viisaus ravitsee sieluamme». Tätä taitoa oli Aino Sörmvall saanut opetella Herran koulussa monivaiheisen elämänsä varrella.

Muistotilaisuudessa, Svarta Örnsordensin juhlahuoneistossa, sanoi past. J. Rantanen pitämässään puheessa: »Me vaellamme elämässämme tiettyä päämäärää kohti, teemme sitä tietyssä seurassa. Aikanaan tiemme erkanevat, tulee eronhetki, on jatkettava yksin. Olisi hyvä, jos tällöin voisimme sanoa Abrahamin palvelijan Eliesarin tavoin: Herra on antanut minun matkani onnistua, päästäkää minut nyt rauhassa menemään kotiin.» Edelliseen yhtyen muistutti past. J. Jänis yhteisestä vieraastamme, joka ei unohda ketään, ei säästä ketään. Vuorollaan kuolon enkeli vierailee keskuudessamme, ja lähdettyään luotamme jättää aina tyhjän paikan koteihimme ja surun omaisten ja ystävien sydämiin. Mutta tyhjäkään paikka ei silloin tunnu niin kolkolta, surukaan niin musertavan raskaalta, kun vierailijaa seurannut rakkaamme lähtiessään pyytelee: »Antakaa minun nyt rauhassa mennä Herrani tykö.» Neiti Helena Ille sanoi: »Ainoa ajatellessani ovat mielessäni kaikuneet Paavalin varmat toivorikkaat sanat: Sillä elämä on minulle Kristus, ja kuolema on voitto.» Ainon muistolle esittivät kaksinlaulua Meeri ja Arvo Hihnala. Vielä ennen Kurujoen loppusanoja lauloivat rouvat Maria Reho ja Meeri Hihnala Arvo Hihnalan säestämänä.

Aino Sörmvall, o.s. Pöllä, oli syntynyt Inkerinmaalla Tuutarin seurakunnassa Pajulan kylässä 3. 3. 1911. Hän nukkui pois ajan vaivoista sairauden murtamana uskossa vapahtajaansa Boråsin sairaalass 4. 2. 1980. Ainoa jäivät suremaan ja kaipauksella muistelemaan puoliso, sisaret ja veljet perheineen sekä laaja ystävä- ja tuttavapiiri. Aino! Siunattu olkoon Sinun viimeinen leposijasi maan päällä.

Jussi Jänis

Juho Steenarista jää jäljelle jääneille valoisa muisto. Ei vähiten hänen pitkän ja vaikean sairautensa ajalta, joka kypsytti häntä iankaikkiseen elämään. Puolison jäähyväissana kuolinilmoituksessa oli laulun sana

»Jeesus kun on mulla,
ahdistus sai tulla,
sen mun Herrani
käänsi parhaaksi.»

Svenska spalten

IDROTTSPROGRAMMET VID SOMMARFESTEN I MÖLNDAL

1) **Fri idrott**

Vuxna		200 m
		1500 m
		längdhopp
		kulstötning
		4 × 100 m
Ungdom		60 m
Åldersklasser:		
Födda	1971 och senare	100 m
»	1969—1970	längdhopp
»	1967—1968	
»	1965—1966	

2) **Volleyboll**; mixed (minst 2 damer per lag)

3) **Damfotboll**

Anmälningar kan i förväg göras till Eino Paakkonen, Nämndemansv. 46, 433 00 Partille, eller på platsen.

ÖVERGÅNG TILL SOMMARTID SÖNDAGEN DEN 6 APRIL

Söndagen den 6 april införs sommartid i Sverige. Övergången sker genom att klockan 02.00 normaltid ställs fram en timme till 03.00 sommartid. Timmen mellan 02.00 och 03.00 utgår således.

Sommartidsperioden avslutas den 28 september 1980 genom att klockan 03.00 sommartid då ställs tillbaka en timme till 02.00 normaltid.

Skälet till att sommartid införs är behovet av samordning med våra grannländer framför allt inom kommunikationssektorn. Sverige har valt samma sommartidsperiod som Danmark och flertalet övriga EG-länder. Även Norge har valt samma period.

Nuorten palsta

LEMMENKUKKA, ELI SUUDELMA (kasvitieteilijän kannalta)

Suudelma on huulikukka, joka on muodostunut kahdesta verhiö- ja kahdesta teriölehdestä. Verhiölehdissä esiintyy tavallisesti karvoja, nykyisin hyvinkin usein.

Huulikukka kukoistaa parhaiten kuutamosäällä ja varjoisissa paikoissa. Tavallisesti yritetään ennen kukintaa poistaa lähettyviltä vanhemmat kasviyksilöt, tai siirtyä varjoisempaan paikkaan.

Kukinnan tiheys vaihtelee suuresti eri kasviyksilöillä, tämä ei kuitenkaan vaikuta hedelmän muodostumiseen. Teriölehdissä esiintyy usein keinotekoista väriä, joka joskus voi tarttua verhiölehtiinkin.

Viime vuosina on huulikukkaa alkanut esiintyä yhä nuorempien kasviyksilöiden keskuudessa. Toistaiseksi ei tästä näytä olevan mitään haittavaikutuksia, jos tarkastellaan asiaa kasvitieteelliseltä kannalta.

Myös nykyinen kosmetiikka on ottanut kukinnan tiheyden huomioon valmistamalla yhä korkealuokkaisempia väriaineita monipuolisella värivalikoimalla.

Kasvitieteilijät ovat viime aikoina todenneet siirryttävän yhä hillitympiin väreihin. Tämä ei kuitenkaan merkitse kukinnan esiintymisen tyrehtymistä, vaikka nuorempien kasviyksilöiden taloudelliset mahdollisuudet lienevätkin jonkin verran rajoitetut. Silti kasvitieteilijäin ennusteiden mukaan kukinnan lopullisesta katoamisesta ei liene pelkoakaan, pikemminkin päinvastoin.

Kannaksen Kulkija

Toimitussihteerin terveisiä

Vain hyvän mielen asioita toivoisimme Viestin lukijoillemme tuovan. Aina ei valitettavasti näin käy. Joskus voi meistä riippumattomista syistä lukijamme saada pahan mielen. Näin kävi lukijallemme, joka huhtikuun Viestin avatessaan näki läheisensä kuvan paikalla vieraat kasvot. Oli sattunut ns. inhimillinen erehdys. Kuvalaatat olivat jostakin syystä vaihtuneet kahden muistokirjoituksen kohdalla. Tapaus on melko harvinainen, joskaan ei sen vuoksi yhtään vähemmän harmillinen, kun se sattuu omalle kohdalle. Tällaisen virheen tekee ehkä ymmärrettäväksi se seikka, että kirjapaino sijaitsee kahdensadan kilometrin päässä toimituksesta, ja kun toimitukseen tulee useinkin aivan viime tingassa lähetettyjä kirjoituksia, se pakottaa sellaisiin toimitusteknillisiin ratkaisuihin, että mahdollisuus virheisiin lisääntyy. Aina ei kömmähdys edes kosketa mattimyöhäistä kirjoittajaa, vaan sen kohteeksi joutuu viaton ja kirjoituksensa ohjeen mukaan täysin ajoissa lähettänyt kirjoittaja. Tehtyä ei kuitenkaan saa tekemättömäksi, kuten kokemuksesta hyvin tiedämme. Kun lehdessä on virheellinen tieto, on ainoa keino oikaista se seuraavassa mahdollisessa tilaisuudessa, ja toivoa vahingosta viisastuneena ja terveellisessä määrin vihastuneenakin, että kaikki jatkuisi taas molemminpuolisen luottamuksen ja ystävyyden merkeissä.

Tilaajiamme Kanadassa on askarruttanut Viestin tilaushinta lentopostissa lähetettynä. Hintahan täällä Suomessa on tänä vuonna 30 mk. Kun tilausmaksu lähetetään Kanadasta šhekkinä, ottaa pankki toimituspalkkiona 6 mk (kuusi markkaa). Lehden lähettäminen (halvin mahdollinen) maksaa tällä hetkellä lentopostissa n. 2 mk (kaksi markkaa), joten näin tilaushinnaksi Kanadaan ja muuallekin ulkomaille lentoteitse lähetettynä tulee n. 38 mk. Siispä, hyvät ystävät, jos lähetätte Viestin tilausmaksuksi Valtameren takaa 35 mk, jää Viestin tappioksi vielä 3 mk. Toimistonhoitajamme toivoisi myöskin, hyvät lukijamme ja ilmoittajamme, että ette odottaisi Viestin tilausmaksun tai maksullisen ilmoituksen laskuttamista, koska laskujen lähettäminen verottaa niukkoja varojamme, vaan lähettäisitte maksun suoraan Yhdistyksen tilille etukannen sisäsivulla olevaa tilinumeroa käyttäen.

Kaikenlaisista pienistä ja isommistakin harmeista huolimatta toivotan kaikille lukijoillemme oikein hyvää kevään jatkoa sekä virkistäviä ja antoisia kesäjuhlakokemuksia jälleen niin juhannuksena Göteborgissa Ruotsissa kuin heinäkuun alussa täällä Suomen puolellakin vanhassa kauniissa Turun kaupungissa.

Toimitussihteeri

OIKAISU

Huhtikuun numerossamme sivulla 9 ja sivulla 13 olevien muistokirjoitusten kuvat ovat vaihtuneet siten, että Aino Sörmvallin kuva on joutunut Liisa Kotsalaisen muistokirjoituksen yhteyteen ja Liisa Kotsalaisen vastaavasti Aino Sörmvallin muistokirjoitukseen Pahoittelemme tapahtunutta ja julkaisemme kirjoitukset uudelleen oikeine kuvineen tässä numerossa.

Toimitus

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Toukokuun kuukausitilaisuus pidetään Inkerikodissa Karjalatalossa 25. 5. 1980 klo 14. Tervetuloa.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu jokaisen kuukauden toisena maanantaina.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1980 tilaisuudet pidetään Karjalaistentalossa Itäpellontie 2 alkaen klo 14: Helluntaina 25. 5., Mikkelinpäivänä 5. 10., Pyhäinpäivänä 1. 11., 2. joulupäivänä 26. 12. Ruissalon Birkassa alkaen klo 14: Kesäkuun tilaisuus 29. 6., heinäkuun tilaisuus 27. 7., elokuun tilaisuus 31. 8. Tervetuloa.

Johtokunta

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

JUHANNUKSENA RUOTSIIN

Tulevana kesänä teemme jälleen yhteisen bussimatkan Ruotsin kesäjuhlille, tällä kertaa Ruotsin länsirannikolle Mölndaliin, joka on aivan Göteborgin kaupungin kyljessä.

Lähtö Helsingistä torstaina 19. 6. 1980 klo 17.00 Aurorankatu 7:n edestä, josta suunnistamme Turkuun laivarantaan.

Matkan **hinta** edestakaisin 260 mk.

Hyttipaikkoja laivalla saatavissa. Lähempiä tietoja ja ilmoittautumisia: Ida Riipinen, Linnankoskenkatu 8 B, 00250 Helsinki 25 ja Yrjö Korkkinen, Vehkatie 15, 01300 Vantaa 30, puh. 835 857.

Kaikki joukolla mukaan.

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, torstaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osoite viimeksi saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 6 kesäkuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Venjoen seurakunnan laulukuoro 1920-luvulla. Kuvan on lähettänyt Anna-Maria Hynninen Eskilstunasta vuosia sitten. Kuva löytyi toimituksen arkistosta, joka on nyttemmin karttunut viime talvena kuolleen Anna-Maria Hynnisen jäämistöstä saaduilla kuvilla.

Matti Vironmäki

Inkerin arkistot

Sukujuurien tutkiminen on mielenkiintoinen asia. Sitä harrastetaan nykyaikana varsin paljon. Avuksi meille inkeriläisille, joita luonnollisesti asia myös kiinnostaa, kerron seuraavassa sukututkimuksen lähteistä, joista varmaan on hyötyä monille.

Olen todennut, että Valtionarkistossa Helsingissä (osoite Rauhankatu 2) on tutkijain käytettävissä n. 50-sivuinen luettelo. Sen otsikkona on *»Pietarin P. Marian seurakunta ja Inkerin suomalaiset seurakunnat»*. Luettelosta ilmenee mm. seuraavaa:

V. 1703 perustettiin Pietarin suomalais-ruotsalainen seurakunta kaupunkia rakentamaan komennettuja lähiseutujen ja Inkerin suomalaisväestöä sekä lukuisia ruotsalaisia sotavankeja varten. Jumalanpalveluksia pidettiin aluksi vuokratalossa vuoteen 1733, jolloin keisarinna Anna lahjoitti kirkkoa varten tontin ja avusti rakentamista 500 ruplalla. Keisarinnan muistoksi vihittiin kirkko Pyhän Annan nimikoksi. P. Annan seurakunta oli edelleen kaksikielinen, kunnes 1745 sekä ruotsalaiset että suomalaiset valitsivat oman papin. V. 1769 valmistui ruotsalainen P. Katarinan kirkko ja vanha P. Annan puukirkko jäi suomalaiselle seurakunnalle.

Suomalaisen seurakunnan uusi kivikirkko, Pyhän Marian kirkko, valmistui 1805. Seurakuntaa kutsuttiin tästä lähtien nimellä *Pietarin suomalainen Pyhän Marian seurakunta.* Myöhemmin kirkkorakennusta laajennettiin ja korjattiin, kuten rakennuspiirustukset osoittavat.

Jo ennen seurakunnan jakoa oli suomalaisilla ja ruotsalaisilla osaksi eri kirkonkirjat. Suomalaisen seurakunnan historiakirjat alkavat vuodesta 1733 ja ulottuvat lähes aukottomina vuoteen 1936. Rippikirjat sensijaan ovat säilyneet vasta seurakunnan jaon jälkeiseltä ajalta, v:sta 1748. Sitäpaitsi puuttuu kirjoista 1700-luvun loppu ja 1800-luvun alku. Erityistä maaseurakuntaa ei ollut, mutta maaseutua varten pidettiin kuitenkin eri rippikirjaa samoin kuin sotilashenkilöitäkin varten vuoteen 1896. Historiakirjat olivat yhteiset.

Valtionarkistossa P. Marian seurakunnan arkistoa luetteloitaessa ja järjestettäessä on noudatettu — mikäli mahdollista — samoja menetelmiä kuin muitakin suomalaisia kirkonarkistoja luetteloitaessa. Todettakoon myös, että arkistoon kuuluu lisäksi Pietarissa toimineen Suomen henkikaartin rykmenttiä ja keisarillista sotaorpoinstituuttia varten perustetun Pyhän Konstantinin

sotilasseurakunnan rippi- ja historiakirjat 1810—1831 sekä kiertokirjeet ja saapuneet kirjeet sekä papintodistukset.

Inkerinmaan suomalaisten seurakuntien arkistoa koskevista luetteloista ilmenee, että kolmentoista seurakunnan kohdalta on tallessa erilaista aineistoa. Sitä ei tässä yhteydessä ole mahdollista tarkoin selostaa, mutta mainitsen kuitenkin pääkohtia:

Tuutarin ja *Hietamäen* seurakunnista on arkistomateriaalia varsin paljon. Rippikirjat ovat vuosilta 1756—60, 1766—70 ja 1782—1913. Syntyneiden ja kastettujen, vihittyjen ja kuolleiden luetteloja on vuosilta 1757—1793, 1834—36, 1859—62 ja 1900—1928. Kirkko- ja vaivaiskassan tilityksiä sekä vuositilastoja ja ansioluetteloja on vuosilta 1879—90. Lisäksi on Hietamäeltä rippikirjat vuosilta 1782—93, 1811—20, 1831—40, 1861—85 ja 1910—1924 sekä mm. rippikoululasten luettelot 1909—1923.

Kelton seurakunnan aineistoa on myös runsaasti. Kirkonkirjat vuosilta 1745—50, 1770—79, 1795—1806 ja 1871—1921 ovat jokseenkin täydelliset. Lisäksi on syntyneiden ja kastettujen luettelot 1905—1911 ja 1918—1933 sekä konfirmoitujen kirja 1892—1933. Avioliittoon kuulutettujen ja vihittyjen luettelot ovat vuosilta 1905—1929. Myös mm. kirkonkokousten pöytäkirjat v. 1742—1846 ja kirkkoneuvoston kokousten pöytäkirjat v. 1921—1929 ovat säilyneet.

Rääpyvän seurakunnan rippikirjat ovat lähes aukottomasti ajalta 1780—1921 sekä syntyneiden, vihittyjen ja kuolleiden kirjat vuosilta 1779—90, 1803—42 ja 1919—1936. — *Toksovasta* on rippikirja vain vuosilta 1910—1924 sekä kastettujen luettelot v. 1919—1936 ja vihityt v. 1892—1928. — *Kolppanan* seurakunnasta ovat säilyneet rippikirja vuosilta 1771—1782, rippilasten kirja v. 1876—96 sekä syntyneiden, vihittyjen ja kuolleiden luettelot v. 1841—59. — *Lempaalan* seurakunnan rippikirja v. 1881—95 ja kuolleiden kirja v. 1892—1918 sekä syntyneiden ja kastettujen luettelo 1917—1918 ovat myös tallessa. Lisäksi on kassakirja v. 1912—1919.

Muutamista seurakunnista on säilynyt arkistomateriaalia varsin vähän. *Gubanitsasta* on vain personaalikirjan kopio v. 1927—1937. *Kattila—Soikkola—Novasolkan* seurakunnista on vain rippikirja v. 1910—1924 ja *Kaprion* seurakunnasta rippikirja II v. 1907—1921. Venjoelta ovat säilyneet rippikirjat II—III vuosilta 1881—1895. Pohjois-Inkerissä sijainneen *Miikkulaisten* seurakunnasta ei ole muuta kuin syntyneiden ja kastettujen luettelot v. 1925—1934. Lisäksi on mainittu, että Miikkulaisten kuolleiden luettelo v. 1925—1934 on Toksovan arkistomateriaalin yhteydessä.

Edellä mainittujen asiakirjojen lisäksi Valtionarkistossamme on Inkerin suomalaisten seurakuntien niteistä erotettuja irrallisia asiakirjoja, joissa on jäljennöksiä Lempaalan, Rääpyvän ja Gubanitsan seurakuntien syntyneiden, kastettujen, vihittyjen ja kuolleiden luetteloista v. 1918. Inkerin suomalaisen evankelisluterilaisen Konsistorin asiakirjoja on vuosilta 1918—1935 ja Pietarin P. Marian seurakunnalle saapuneita kirjeitä ajalta 1794—1853.

Valtionarkistossa yllämainittuja kirkon- ym. asiakirjoja tutkittaessa on, kuten arkistoissa yleensä, tarvittava teos varattava arkistovirkailijalta. Varauskaavakkeita saa tutkijasalin etuhuoneesta. Varausaika on enintään yksi viikko.

Kylväjille

N. A. Nekrasov

suom. P. Steenari

Tiedon kylväjä, kansasi vainiolla!
Hedelmättömänkö sä löysit maan?
Huonojako oli siemenesi?
Sydänkö arka, loppuiko voimasi tähän?
— Työsi palkkana heikko oras,
laatuviljaa vähän.
— Missä te taitajat, rohkeine kasvoineen,
missä te täyden sadon saanehet;
heikkojen kylvöä murusina
työntäkää paikaltansa!
Kylväkää järkevää, hellää, ikuista,
kylväkää sydämen kanssa!
Teille kiitoksen sydämellisen
on lausuva Venäjän kansa.

LAHJOITKSIA VIESTIN TUKEMISEKSI

Gävlen Inkeri-kerho on lähettänyt äitienpäiväjuhlansa arpajaistulot Inkeriläisten Viestin tukemiseksi. Summa 260,87 mk. Viesti kiittää tuesta.

Tässä yhteydessä voidaan vielä todeta, että SNTL:n ulkoasiainministeriö on 24. 11. 1959 ilmoittanut virallisesti: »Suomalaisen P. Marian seurakunnan kirkonkirjat vuosilta 1897—1917 säilytetään Leningradin kaupungin siviilisäädyn rekisteritoimiston arkistossa. Asiasta kiinnostuneet henkilöt voivat anoa asiakirjoja säädetyssä järjestyksessä SNTL:n ulkoasiainministeriön konsulivirastolta SNTL:n Helsingin Suurlähetystön tai Suomen Moskovan suurlähetystön välityksellä.»

Ei-sanalla alkavia sananlaskuja Lempaalasta

Ei astia ääriänsä itke
Ei haukku loukkua tie
Ei huoli voimaa kun on ällyy
Ei hyvä hylyksi jouda
Ei hätä lue lakia
Ei hätäistä auta Jumalakaan
Ei juosten jauheta
Ei kaikki elä kalavesillä eikä kirkon naapurissa
Ei kaikki jauhot kelpaa talkkunaksi
Ei kaikki ole kultaa mikä kiiltää
Ei kissakaan kaikkea saa mitä naukuu
Ei koiraa ole karvoihin katsottua
Ei kasvoilta voita syödä
Ei kukko käskien laula
Ei kysyvä tieltä eksy
Ei lapsesta ole laulajaksi eikä pienen linnun syöttäjäksi
Ei luulo ole tiedon viält (väält)
Ei maatessa markat tule
Ei miestä nuttuunsa arvata
Ei niin huonoi housui ettei kaksii kalsui
Ei niin huonoa lintua ettei höyheniänsä kanna
Ei niin pientä piikalasta ettei mieli miehelään
Ei niin pitkää yötä ettei aamu koittais
Ei niin viisasta jota ei petetä eikä niin väkevää jota ei voiteta
Ei nälkäistä nukuta
Ei ole siivon voittanutta
Ei ole äidin poi'ista eikä isän tyttäristä
Ei panentamieli kestä päässä eikä kannantavesi kaivossa
Ei papiksi pakosta panna
Ei päivä paista ennenkos nousee
Ei savua ilman tulta
Ei se koira pure joka ärisee
Ei se tiedä syöttilässikа juoksevan sian vaivoja
Ei suuret sanat suuta halkaise
Ei vahinko tule kello kaulassa
Ei vanha viatta kuole
Ei variksesta ole vuuven merkkejä
Ei vartta vattiin panna eikä kauneutta kattilaan vaan tapoja tarvitaan
Ei yö ole päivän väält

Kesäjuhlaperinteemme

Kesäjuhliemme taas lähestyessä pyrkivät palaamaan mieleen aikaisempina vuosina käydyt vastaavat juhlat. Nyt tuleekin kuluneeksi tasan kuusikymmentä vuotta siitä, kun tämä »kesäjuhlintamme» sai alkunsa.

Ensimmäiset kesäjuhlamme pidettiin näet kesäkuun 27. päivänä 1920 Raudun kirkonkylän nuorisoseuran talossa — ja talolla. Tämän lehden lukijoiden keskuudessa on varmaankin vielä useita noissa juhlissa mukana olleita, joten sopinee nyt hieman muistella niitä. Ja saattaahan tällä muistelemisella olla laajempaakin mielenkiintoa. Minä olin siellä mukana 17-kesäisenä kenttäharmaana korpraalina, joten onhan minulla jonkilainen muistikuva tuosta tilaisuudesta. Varmuuden vuoksi otan kuitenkin avukseni valppaan lehdentekijän muistiinmerkintöjä.

Juhlia suosi, kuten useimpina myöhempinäkin vuosina, mitä ihanin sydänkesän sää, ja väkeä virtasi juhlapaikalle sankoin parvin — enimmäkseen tietysti omia inkeriläisiä, mutta runsaasti myöskin kantarautuliaisia ja naapuripitäjienkin paikallisasukkaita.

Ohjelma alkoi P. I. Rykmentin torvisoittokunnan puhaltamalla alkusoitolla ja yhteisesti lauletulla kansallishymnillämme »Nouse Inkeri». Toimittaja Antti Tiittanen piti tapansa mukaan kauniisti muotoillun tervehdyspuheen ja Lempaalan entinen »starssina» eli kunnanvanhin Matti Kähäri lausui sepittämänsä ajan oloja kuvailevan koruttoman, mutta vaikuttavan ehta inkeriläisen juhlarunon. Vielä toinenkin juhlaruno saatiin kuulla, lehtori Juho Koivistoisen kirjoittama kalevalaistyylinen runo. Sen lausui rouva Maija Tirranen. Voimakkaan ja innostavan juhlapuheen piti Kolppanan seminaarin entinen johtaja, maisteri Kaapre Tynni. Siinä hän kuvaili mieliinkäyvästi juhlapäivään liittyviä pakolaistunnelmia.

Lavalle nousi viisi maalaisukoksi tekeytynyttä miestä, jotka esittivät hupaisan ja vallattoman inkeriläisen vuorolaulelman »Maailman parantajat» eli »Viiden ukon tuumat». Nämä miehet olivat opettajat William Kokka, Juho Kokkonen ja Heikki Virolainen sekä ylioppilas Nikolai Tirranen ja maanviljelijä Matti Virolainen (nimim. Matti-setä). Inkeriläisiä nauruhermojahan tuo harmiton laulelma oli jo ennenkin kutkutellut, mutta vielä kovemmin se tuntui riemastuttaneen ensikertalaisia näkijöitä ja kuulijoita.

Kuorolaulua kaiuttelivat vuoroin opettajain Kokkosen ja Virolaisen kuorot, torvisoittoa alussa mainittu Rykmentin soittokunta. Arpajaisetkin olivat tuottaneet hyvän tuloksen.

Illalla siirryttiin sisätiloihin, missä saatiin kuulla jälleen kuorolaulua ja torvimusiikkia sekä maisteri Kaapre Tynnin puhe niistä mahdollisuuksista, joita voisi tarjota meille se rauha, josta Suomen ja Neuvosto-Venäjän kesken käytiin Tartossa paraikaa neuvotteluja. Noihin aikoihin iltajuhlien ohjelmaan melko välttämättömänä numerona kuulunut näytelmä oli Ruupert Kainulaisen kolminäytöksinen »Karjalan kannaksella».

Sekä henkisesti että aineellisesti erinomaisen onnistuneiksi mainittujen ensimmäisten kesäjuhliemme lopettajaissanat lausui kapteeni Jukka Tirranen.

Jussi Vesa

Savolaisten sukujuuret

Kun tässä vähitellen vanhenee (jo 50 v täytän minäkin) niin usein tulee mieleeni isoisän kertomus sukupuusta. Minä olin 12. sukupolvi siitä asti kun Etelä-Savosta Inkeriin muutettiin. Isoisä piirsi juuresta tyven ja oksat, pisti nimet ja vuosiluvut. Täytyy se paperi hakea veljeltäni Tallinnasta. Minä muistan vain isoisän isän Antti Savolaisen. Isoisäni Israel (Israil) syntyi Järvisaaren seurakunnan Mujan kylässä v. 1880. Oli kauppias ja urkuri, maanviljelijä, puutarhuri, mehiläishoitaja ja kylän lääkäri. Osasi juottaa samovaarin ja leikata ikkunan lasit, auttaa synnytyksessä ja joka taudissa.

Ensimmäisenä tavoitteenaan oli hänellä kylän Myllymäen koulun rakennus ja isäni seminaariin lähettäminen. Yrjö (isäni) olikin sitten opettajana Kolppanan seminaarin päätettyään, ensin Metsäpirtin koululla ja sitten Leningradissa, josta hänestä tuli myöhemmin suomenkielisten koulujen tarkastaja, kirjailija ja Vapaus-lehden toimittaja. Hän vastasi lehden kulttuuria koskevista kysymyksistä. Päätoimittajana oli Suomesta muuttanut Lepola ja toisena avustajana Takala. Isäni ja nämä toiset kaksi miestä kuolivat Siperiassa vankeina sen jälkeen kun Inkerin suomalaiset karkoitettiin, koulut ja kirkot suljettiin, Stalinin aikana.

Mutta isoisä oli joka alan mestari. Hänestä olin ihan lumoutunut. Hän kuoli Lohjalla 1943, äsken kävin taas haudalla.

Siitä sukupuustani. Suvun ainoaksi jatkajaksi kohtalon ivana jäin minä. Arnold veli lapsia ei saanut, sisko ei tule kysymykseen, kun sukunimi vaihtui. Ja minullakin on vain ainoa Yrjö-poika, joka on naimisissa venäläisen tytön kanssa. Vaikka sainkin jo tiedon olevani isoisä, pikkupojan Savolaisen etunimeä en vielä tiedä. Isoisänä olo hymyilyttää, mutta samalla muistuttaa siitä että olen jo kohta ukko. Mutta Inkerin ukothan olivat arvossapidettyjä mestareita. Täytyy kirjoittaa oikein runo Inkerin ukkojen taidosta. Tämä olkoon vaikka sitten oikeitten työmiesten mainosta.

Einari Savolainen

Inkerin ukot

Inkerin ukot ne käsityön teki
olkoon se kantele taikka reki
aina täydellä kunnolla
puhtaalla omallatunnolla.
Missä lie karttuneet tieto ja taito.
Mutta kun tulos on kaunis ja aito,
silloin saa tekijä kunniaa
ja esineen käyttäjä onnea.
Kirveet kun heilui, niin talot nousi —
koti, kirkko tai koulu.
Itse uunitkin muurattiin
ja kouluissa pulpetit laitettiin
ja paikalleen lasit ja taulut.
Oli aikoja nähty kovia
mitä on koulu, taikka reki?
Pietarin palatsin tammiovia
sekä lukkoja ukot teki.
Herrat nousi ylös mäkeä,
mutta ukot ne ruokki väkeä.
Sinne kelpasi liha ja voi.
Kaiken sen Inkerin ukot toi!

Järvisaaren Einari

KIITOS

Sydämellinen kiitos Seukkoseuran jäsenille, Inkeri-kuorolle sekä lukuisille ystävilleni, jotka muistivat minua merkkipäivänäni täyttäessäni 70 vuotta.

Ruth Hämeen-Anttila

Inkerinsuomalaisten

kesäjuhlat

Turussa 5.—6. heinäkuuta 1980

LAUANTAINA HEINÄKUUN 5. PÄIVÄNÄ

10.00 Juhlahuoneiston avaus Puolalan koulussa Kauppiaskatu 14

11.00 Urheilukilpailut Raunistulan urheilukentällä

15.00 Ruokailu Puolalan koulussa

17.00 Kansallinen juhla Puolalan koulussa

19.00 Iltatee

20.00 Nuorten järjestämä juhla Karjalaisten talolla Itäpellontie 2

SUNNUNTAINA HEINÄKUUN 6. PÄIVÄNÄ

7.30 Aamukahvi Puolalan koulussa

8.30 Kunnianosoitus inkerinsuomalaisten vainajien muistomerkillä Turun uudella hautausmaalla
— Virsi
— Puhe: teol.lis. Juhani Jääskeläinen
— Virsi

10.00 Juhlajumalanpalvelus ja H. P. Eht. Mikaelin kirkossa
— Mikaelin srk. tervehdys: kirkkoherra Eeli Vuola
— Saarna: rovasti Matti Vironmäki
— Liturgia: pastori Vilho Mustonen
— Urut: dir. cant. Veikko Viirtomaa
— Kanttori: dir. cant. Mikko Innilä

12.00 Ruokailu Puolalan koulussa

14.00 Päiväjuhla

Kansallisuus ja kansalaisuus

Nämä ovat kaksi eri asiaa, joita ei saa sotkea toisiinsa, kuten historian lehtori, Inkerin ystävä, Inkerläisten yhdistyksen kunniajäsen Anna-Liisa Heikinheimo toukokuun Viestissä sen selvästi osoitti. Inkerin suomalaiset ovat olleet sekä Ruotsin että Venäjän kansalaisina, mutta heidän esivanhempansa ovat lähtöisin Suomesta eivätkä Ruotsista, ja he ovat pysyneet kansallisuudeltaan suomalaisina, jopa nekin harvat, joilla oli Inkerissä ruotsalaiset nimet, jotka Ruotsi oli sotaväessä tai muuten pakottanut ottamaan. Siis esi-isien vanhana kotimaana on ollut Suomi eikä Ruotsi.

On muistettava se tosiasia, että suomessakin on ruotsalaisia, suomen ruotsalaisia. He ovat siis Suomen kansalaisia, mutta eivät kansallisuudeltaan suomalaisia. Samoin v. 1944 Ruotsiin muuttaneet Inkerin suomalaiset alkavat olla siellä Ruotsin kansalaisia, mutta eivät ruotsalaisia, vaan kansallisuudeltaan supisuomalaisia.

On paikallaan pitää ihanteenamme sitä, mikä oli ihanteena Inkerissä satoja vuosia: me olemme suomalaisia vereltämme, kieleltämme, nimeltämme ja mieleltämme. Samoin on suomalaisten elämää rakentava Arvidsonin lause: »Ruotsalaisia emme ole, venäläisiksi emme tahdo tulla, olkaamme siis suomalaisia», kuten lehtori Heikinheimo oikein kirjoitti.

Kun Amerikkaan menneet suomalaiset ovat polvesta polveen säilyttäneet suomalaisuutensa, suomen kielensä, jopa perustamansa suomenkieliset seurakuntansa ainakin toista sataa vuotta, niin olisi outoa, jos inkerinsuomalaiset Ruotsissa menettäisivät suomen kielensä vajaassa 40 vuodessa.

On tunnustettava kyllä ne vaikeudet, jotka vieraassa maassa ovat, mutta ne vaikeudet voidaan voittaa. Olkoon inkerinsuomalaisilla yhteys niihin Suomen suomalaisiin, jotka Ruotsissa ovat. Suomen kielen kursseihin on toki syytä osallistua. Suosittelemme vielä nuorille, että hankkisivat suomen kielen kieliopin, joko suomenkielisten koulujen käyttämän tai Suomen ruotsinkielisten koulujen käyttämän suomen kieliopin. Samoin voisi hankkia suomen kielen lauseopin, esim. A.-M. Stenbergin Finsk satslära. Näitä kirjoja voitte tilata mm. seuraavalta: Suomalainen kirjakauppa, Aleksanterink. 23, 00100 Helsinki 10.

Joko Ruotsissa olevien itsensä tai Suomessa olevien sukulaisten ja tuttavien olisi myös syytä tilata suomalaisillemme Ruotsiin hyviä suomenkielisiä lehtiä, kuten Kotiliesi, joku päivälehti ja hengellisiä lehtiä. — Hommat ja oleskelu Suomessa on myös paikallaan. **J. Jääskeläinen**

Rakkaamme
HELENA TUHKANEN
o. s. Kekkonen

s. 15. 4. 1889 Inkerissä, Venjoen seurakunnassa
k. 1. 4. 1980 Ruotsissa, Gävlen sairaalassa

Hyvä on väsyä viimeisen kerran,
nukkua syliin Armon Herran.

Kaipaamaan jäivät:
Lapset
Muut omaiset

Turun kesäjuhlien urheilu:

Kilpailupaikka on Raunistulan urheilukenttä. Kilpailut alkavat lauantaina 5. heinäkuuta 1980 klo 11.

Lajit:

Kyykkä, juhlaottelu Karjalaiset — Inkeriläiset sekä ottelut inkeriläisjoukkueille naisten ja miesten sarjoissa:

60 m juoksu naiset, tytöt alle 14 v, tytöt alle 12 v, tytöt alle 10 v, tytöt alle 8 v, tytöt alle 6 v.

3-ottelu, miehet (pituus, kuula, 100 m), 3-ottelu, ikämiehet (pituus, kuula, 100 m).

800 m juoksu, miehet, 100 m juoksu miehet, 60 m juoksu, pojat alle 14 v, pojat alle 12 v, pojat alle 10 v, pojat alle 8 v, pojat alle 6 v.

Köydenveto, 5-miehisin joukkuein. Johtokuntien välinen 4 x 100 m viestijuoksu.

Ennakkoilmoittautumisia ottavat vastaan: Yrjö Rautanen, puh. 921/331743 (kyykkä), Keijo Korkka, puh. 921/580201

Urheiluterveisin JUHLATOIMIKUNTA

Kotini muistojen muruja

Minä syksyllä synnyin maailmaan,
kun tuulet ja myrskyt ne pauhas.
Ja luontokin ihmetteli,
minne mennyt on kesäinen rauhas.
Oli maailmassa uudistusten aikaa,
sekä ihmiset kaipasi rauhaa.

Sain kodissa lapsuuden suojan ja ilot
vaikk' liikkeellä oli huoli ja mure.
Kuulin kesäiset lintujen laulut,
eihän lapset aikuisten suruja sure.
Rakennettiin rauhassa lehtimajaa silloin
eikä huolittu missä ja milloin.

Kotitarhassa elämä alkoi aina uus,
kun paimenet karjaansa laitumelle huus.
Kuului lehmien, lampaitten ääntä,
ennellen kesäistä säätä.
Kuului kiurujen laulu niin ihana.
Oli kaunis mun lapsuuteni maailma.

Muistan kotini jokaiset sopet,
sen pienet ja suuret pihapuut,
sen lattialankut ja hirret
ja harmaantuvat ikkunapuut.
Oli tuvassa uuni lämmin ja suuri.
Siellä ruokaa aina kylliksi juuri
vaikka kerjäläiselle antaa.

Muistan kun vanhempani kertoivat illoin
raamatunhistoriaa.
Oli sielläkin taistelu silloin
jo hyvän ja pahan välillä.
Vaan nuoruudessani opin mä lisää
tästä suuresta taistelusta.
Oli ihmisten keksimät kujeet
ja kaiken keskellä minä.

Taisi lankeemus saada paljonkin sijaa
kun aikoja seurattiin.
Vaan kääntyi asiat toisin
kun Luoja ohjaili vaan.
Ja vanhempani kehoittivat uskomaan
hyvällä esikuvallaan.

Emme tienneet me lapsena silloin
missä joskus vielä kuljetaan.
Ja muistot vie takaisin aina sinne
lapsuudenmaailmaan.
Loi Jumala kauniin maailman,
ja Inkerin vanhukset patriarkoiksi vaan.

Siellä käyn minä joenrantaa
kuulen kun kauniisti kiurun laulu soi.
Näen purossa veden solisevan,
siinä pulpukan kukkivan.
Kun kalat pohjalla uivat
ja nään niiden polskivan.

Käyn metsässä suuressa joskus,
nään puita yleviä suuria
ja niityllä mansikoita,
viljapeltoja uljaita.
Otan pellolta porkkanoita,
sekä lanttua, palkoja saan
ja kun minä niitä järsin,
tunnen mullan tuoksua taas.

Muistan kun eloa puitiin,
käsivoimilla raaoilla vaan
ja riiheen ne piti ahtaa,
kuumuuteen kuivamaan.
Myös muistan kun traktorit tuli
puitiin viljat pellolla vaan.

Kuinka syksyllä oli pimeää
ja hämäriköllä istuttiin,
ja kaikenlaiset kummitusjutut,
jotka silloin kerrottiin.
Oli talvella kirkkaat kuutamoyöt
sekä helmikuun lumipyryt,
elokuun ukkoset jyrisi
sekä huhtikuun rospuuttokelit.

Kolme kilometriä koululle matkaa,
jossa opintoja saatiin jatkaa.
Mentiin kävellen tai hiihtäen
ja kehitysoppia oppien.
Kun vanhemmat sanoivat,
että eipäs niin,
niin mekin jopa vastaan kinattiin.

Kaiken ristiriitaisuuden muistaen
mieleni seestyy vaan:
Se kaunis mi oli ennen
tulee vielä olemaan,
kun valtakunnassa kaikkivaltiaan Herran
saamme ylistää kirkkauttaan.
Ovat miekat vantaina silloin
eikä itkua ollenkaan.
On kaikki puhdasta uutta
kotikontuni kokonaan.

Arvo Meikäläinen, Thunder Bay, Canada

RUOTSIN PUOLELTA

Kevätjuhla Tukholmassa

Huhtikuun 26. pnä 1980 vietti Tukholman Inkerinsuomalaisten kerho jo perinteeksi käynyttä kevätjuhlaa Medborgar Husissa. Väkeä oli juhlaan saapunut ennätyksellinen määrä. Vieraitakin oli tullut Västeråsista, Gävlestä sekä Söderteljestä. Paikallisen kerhon puheenjohtaja insinööri Juho Kouru tervehdyspuheessaan mainitsi, että kerhon toiminta on olosuhteisiin nähden ollut viime aikoina hyvin vilkasta, ja etenkin tämä kevätjuhla huhtikuussa muodostunee tulevaisuudessa aivan kuin perinteelliseksi treffiksi Tukholmassa sekä sen ympäristössä asuville inkerinsuomalaisille. Me pitemmältä matkalta mukana olleet olimme kiitollisia etenkin siitä, että juhlan aikana oli erinomainen tarjoilu ja yömajoituskin mainiolla tavalla ratkaistu.

Illan ohjelmasta mainittakoon erikoisesti laulajattaren, Vuokko Säderinnan, lauluesitykset kanttori Aino Kourun säestyksellä. Me täällä Ruotsissa asuvat inkerinsuomalaiset alamme olla kohta ylpeitä siitä, että voimme nykyään jo esittää ja kuulla juhlissamme näin korkeatasoisia taidemusiikkiesityksiä suomen kielellä. Tämän lisäksi kuuluu juhlaohjelmaamme, niinkuin J. Kouru tervehdyspuheessaan mainitsi, seurusteluiltoja ystävien ja tuttavien parissa, jolloin muistellaan ja keskustellaan sekä kuullaan uutisia kaukaisista omaisistamme, sukulaisistamme ja myös omaan kansanryhmään kuuluvien, sinne rajan toiselle puolelle jääneitten oloista ja kohtalosta. Ainahan joku käväisee tervehtimässä omaisiaan vanhassa Inkerissämme, taikka missä maan osassa he asuvatkin. Uutiset ja tiedot sieltä tuotuina ovat meille kaikille mielenkiintoisia. Olemme tietoisia siitä, että suurin osa Inkerin kansasta vielä nytkin asuu siellä rajan toisella puolella. Luulen että heille on aivan käsittämätöntä se tunnelma, mikä meillä on eläessämme täällä vapaassa maassa länsimaailman kulttuurikansan keskuudessa. Meitä kiinnostavat ja tunteitamme lämmittävät ne vähäisetkin tiedot, joita kuulemme useinkin juuri näitten tämmöisten tapaamis- ja kokoontumistilaisuuksien aikana.

Seuraavana päivänä, siis sunnuntaina 27. 4. 80, oli juhlassa olevilla tilaisuus käydä suomalaisessa kevätkonsertissa Tumban kauniissa kirkossa. Konsertin järjestäjinä oli Botkyrka — Tumban Suomalainen kirkkokuoro. Kuoron johtajana toimii tarmokkaasti Tumban kirkon kanttori Aino Kouru, joka on kerhon puheenjohtajan Juho Kourun puoliso.

Konsertti aloitettiin virrellä 560 »Soi kunniaksi luojan nyt virsi kiitoksen», jonka jälkeen pastori Tuomo Valjas lausui alkusanat. Sitten seurasivat kirkkokuoron konserttiesitykset. Lapsiryhmällä vahvistettu kirkkokuoro Aino Kourun johdolla aloitti ohjelman. Se oli hyvin rikas ja monipuolinen: siihen kuului mm. Armas Maasalon, J. S. Bachin, F. Mendelssohnin, Oskar Merikannon ja monen muun tunnetun suursäveltäjän teoksia. Erikoisesti mieleemme jäi Taneli Kuusiston »Suomalainen rukous», jonka kuoro lauloi viimeisenä; se oli suuremmoinen esitys. Solistina toimineen Vuokko Säderinnan »Aave Marian» sävelet soivat vieläkin korvissamme. Varmasti kirkkoon suomalaista kevätkonserttia kuulemaan saapunut suuri yleisö tulee kiitollisuudella muistamaan kuoron ja solistien esityksiä.

Seurauksena näistä kahtena päivänä vietetyistä juhlista tukholmalaisten parissa on herännyt ajatus, että Tukholman Inkerinsuomalaisten kerhon toiminta on yhteydessä varsinaisten suomalaisten toiminnan kanssa ja että se suomalaista kansankulttuuria harjoittavien ryhmien ja järjestöjen tukemana voisi täällä Ruotsissa herättää suurempaa kiinnostusta meidänkin nuorisossamme jatkamaan tätä asiaa. Uskoisin että tällä tavalla voitaisiin nuorelta sukupolvelta kitkeä pois se tunne, että kuulumme vain siihen pieneen Inkerin suomalaiseen kansanryhmään, jolta on kaikki kehittymismahdollisuudet tulevaisuudesakin jo etukäteen

Seurakunnallista yhdistystoimintaa Boråsissa

Sana »Borås» on lähes jokaisessa Viestimme numerossa useimmille lukijoille tuttu. Suomen puolella asuva lukijakin tuntee sen ja tietää, että kysymyksessä on kaupunki, jossa meidän kulttuuriamme, henkisen ja hengellisen elämän aluettamme vaalitaan ja hoidetaan, ehkä eniten kuin missään muussa Ruotsin kaupungissa. Suomestakin käsin ovat hyvin monet käyneet Boråsissa juhlilla, jotkut jopa useita kertoja ja varmaan itsekin todenneet sen.

Me tiedämme, että Boråsissa on toiminut hyvin vireästi jo yli kolmekymmentä vuotta Inkerin Kerho, joka tekee arvokasta työtä, kun se vaalii kansallisia perinteitämme. Sellaiset ryhmät ja yksilöt jotka eivät arvosta tätä työtä — saattavat vieläpä halveksiakin sitä — halveksivat isiensä perintöä. Tällaiset ihmiset ovat juurettomia, ja ovat joko täysin materialismin orjia tai kaikenlaisten opintuulten heiteltävinä.

Samoin Boråsissa on toiminut yli kolmekymmentä vuotta Suomenkielinen seurakuntapiiri, jonka toiminta on ollut myös vilkasta ja monipuolista sen parhaina vuosina. Sekin on aikoinaan järjestänyt monia huomattavia juhlia. Nämä kaksi järjestöä ovat useimmille Viestin lukijoille tuttuja, koska niistä on ollut tämän tästä kirjoituksia. Mutta Boråsissa toimii vielä yksi järjestö, jonka toiminta on erittäin vilkasta mutta joka on jokseenkin tuntematon: siitä ei ole ollut kirjoituksia koskaan Viestissä. Tämä järjestö on Boråsin Luterilainen Evankeliumiyhdistys. Tämä tuntemattomana pysyminen johtunee kai siitä, että se on joutunut kokemaan voimakasta arvostelua, jopa vastustusta. Ja näin se on ikäänkuin pakotettu pysyttelemään sivussa kaikesta muusta toiminnasta.

Mutta sitä se on vain tässä suppeassa piirissä. Se tunnetaan melko laajalti mm. Suomen kirkollisissa piireissä. Eikä se ole mikään suljettu piiri. Päinvastoin, se toimii seurakunnassa ja rikastuttaa sen elämää. Jos Boråsin seurakuntaelämästä puuttuisi se panos, jonka yhdistys sille antaa, se olisi melko köyhää.

Monille sana »yhdistys» saattaa olla hieman häiritsevä, koska elämme aikaa jolloin yhdistyksiä tai seuroja perustetaan vaikka minkälaisia. Kun ei kyetä tulemaan toisten ihmisten kanssa toimeen, silloin otetaan ja perustetaan oma yhdistys tai seura. Mutta monien tällaisten seurojen elinikä jää yleensä lyhyeksi. Ne kuolevat pois hyvin nuorena. Tällaisia kuolemantapauksia on sattunut Boråsissakin.

Mutta mikä on tämä Boråsin Luterilainen Evankeliumiyhdistys? Siitä juuri yritänkin tässä lyhyesti kertoa. Ja ennenkuin lähdemme siitä mitään sanomaan, kuunnellaanpa mitä se itse sanoo itsestään. Sen sääntöjen ensimmäinen kohta kuuluu näin: »Suomenkielisen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen tarkoituksena on, luottaen Jumalan armolliseen apuun levittää ja elähyttävään käyttöön yleisemmäksi saattaa evankeliumin sanaa suomea puhuvien keskuudessa Ruotsin kirkon yhteydessä.» Tästä käy selvästi ilmi yhdistyksen tarkoitus, sen päämäärä ja tehtävä. Ja tämän on Ruotsin kirkko virallisesti hyväksynyt ja vahvistanut. Ja varmaan se hyväksyy edelleenkin sen toiminnan, koska piispa on silloin tällöin sille tunnustustakin antanut.

Nyt kun tämä yhdistys on toiminut jo kaksikymmentäkolme vuotta, on syytä kysyä: Onko se toiminnallaan aiheuttanut jonkinlaista kitkaa toisille järjestöille? Terveesti ajattelevan on vastattava: Ei. Jos yhdistyksen ja muiden järjestöjen välille syntyisi enemmän kanssakäymistä, merkitsisi se, että monet ennakkoluulot häviäisivät. Silloin yhteyksiä syntyisi, ja toiminta rikastuisi muuallakin kuin

---

häviöön tuomittu. Älkäämme toki koskaan unhoittako sitä yhteenkuuluvaisuutta Suomen kansaan ja heimoon, johon mekin olemme kautta aikojen kuuluneet, vaikkakin maantieteelliset rajat ovat meitä vuosikausia erottaneet. Ovathan Suomen kansa ja Suomen heimoon kuuluvat historiassa jo osoittaneet itsenäisyytensä pysyessään itsenäisenä kansakuntana huolimatta suurista vaikeuksista ja vastoinkäymisistä, joita sen historiassa on ollut.

Aappo Björn Västerås

Boråsissa. Mutta tämä edellyttää ensin oman itsensä tuntemista ja virheiden tunnustamista. En ole Boråsilainen, mutta tunnen kuitenkin tämän yhdistyksen toiminnan jo sen syntyvaiheista asti. Ja kun en ole sen varsinainen jäsen, niin katson voivani siitä näin kirjoittaa.

Tammikuun 26.—27. 1980 vietti yhdistys 23-vuotisjuhlaansa. Juhla alkoi Kustaa Aadolfin seurakuntakodilla huutokaupalla, jossa myytiin ahkerien käsien aikaansaannoksia, jotka vuoden varrella olivat valmistuneet. Tällainen huutokauppa on hauska tilaisuus, mutta tärkeintä siinä on kuitenkin, että siellä toteutetaan Vapahtajan käskyä, jotka hän antoi opetuslapsilleen, sekä myös meille, jotka kristityiksi tunnustaudumme. Vasaramiehenä tässä kaupassa toimi rov. Aatami Kuortti, ja hän on heilutellut vasaraa jokaisessa 23 huutokaupassa. Hänestä onkin kehittynyt taitava huutokauppamies; hän osaa käyttää huumoriakin siten, että saa ihmiset innostumaan, ja he huutavat kilpaa, jotkut jopa oman huutonsa päällekin.

Sunnuntaina juhla jatkui Kustaa Aadolfin kirkossa jumalanpalveluksella ja HPE:en vietolla; siellä saarnasi rov. Kuortti ja past. Kurujoki toimi liturgina. Kirkon jälkeen yhdistys tarjosi kaikille ilmaiset kahvit ja juhla jatkui. Ennen mainittujen lisäksi puhuivat pastorit Juhani Rantanen ja Jussi Jänis sekä lisäksi Juho Häkkinen. Eeli Huttula piti tervehdyspuheen ja toimi kuuluttajana.

Kun tässä nyt käsittelemme Boråsin Evankeliumiyhdistyksen toimintaa, on syytä mainita, että tällaisia suurjuhlia yhdistys järjestää kuusi kertaa vuodessa. Näissä kuudessa juhlassa on aina juhlapuhuja Suomesta ja usein vieraita eri puolilta Ruotsia. Joka toinen viikonloppu he kokoontuvat — nyt tosin pienemmässä piirissä — omalle seurakuntakodille, lähetyspiiriin tai johonkin muuhun vastaavanlaiseen tilaisuuteen. Heillä on myös oma kesämökki, jossa kesäisin on monenlaista toimintaa. Tähän meidän on vain sanottava: yhdistys toimii ja elää voimakkaasti ja on myös pysynyt uskollisena siinä tehtävässä, jonka se sääntöjensä mukaan on itsellensä ottanut.

jatkuu s. 15

Svenska spalten

Namnet Ingermanland

Namnet Ingermanland är troligen bortåt 1000 år gammalt och anses ha svenskt ursprung. Men så har också området kring Neva hört nära ihop med den svenska historien från ungefär år 800 till början av 1700-talet. Svearna besökte under vikingatiden flitigt området och hade en viktig handelsväg genom Finska viken och Neva till Ladoga och därifrån vidare inåt landet på de stora floderna. De grundade även flera bosättningar i området, bland dem Aldeigjuborg (nuvarande Staraja Ladoga) ej långt från Lava-ån, som 800 år senare kom att bilda gräns mellan Sverige och Ryssland.

Svear och andra nordbor i österled kallades ofta i Norden för väringar och av slaverna för varjagi och rus. En sveahövding vid namn Rurik anses ha bott i Aldeigjuborg kring år 860 och ha låtit bygga staden Holmgård, på slaviska Novgorod som betyder ny stad. Ordet gorod lär komma från det svenska gård. Rurik blev år 862 vald av slaviska stammar till deras hövding och anses tillsammans med sina rus ha grundat det ryska riket. De anses även vara ursprunget till namnet Ryssland och benämningen ryssar. Ruriks släkt regerade sedan i Ryssland under flera hundra år.

Svearna, som tycks ha levat på vänskaplig fot med slaverna, anses även ha bidragit till namnet Ingermanland. När Rurikättlingen storfurst Jaroslav av Novgorod år 1019 gifte sig med sveakonungen Olov Skötkonungs dotter Ingegerd så lär hon ha fått området kring Neva i morgongåva. Befolkningen där skulle då ha fått benämningen Ingegerds män eller ingrer och landet Ingegerds mäns land eller Ingermanland. På finska blev namnet Inkerinmaa (Ingegerds land, Ingegerd = Inkeri?) eller enbart Inkeri, på ryska Ingermanlandija eller Izorskaja zemlja (ingrernas land) och på latin

Ingria. De lärde är dock inte eniga om ursprunget till namnet Ingermanland och ej heller om man med Ingegerds män från början avsåg varjager i området eller den finska folkstam som vid den tiden anses ha flyttat från Karelen till området kring en å, senare känd som Ingere-ån. Dessa ingrer, på finska inkerikot eller inkeroiset, på ryska izory, utgjorde tillsammans med en annan finsk folkstam, senare känd som voter, på finska vatjalaiset, på ryska vod, och som bodde väster om ingrerna, den huvudsakliga befolkningen i området ända till 1470-talet.

Jaroslav, som blev hela Rysslands härskare 1036, dog 1054. Samma år splittrades kristenheten i en romersk-katolsk och en grekisk-ortodox kyrka. Varjagerna slaviserades, och ingrer och voter, som tidigt kom under Novgorods välde, omvändes med mycken möda så småningom från hedendom till grekisk-ortodox tro. Trots påvens försök att få över dem på sin sida och svenskarnas ihärdiga försök på 1600-talet att få över dem till lutherdomen förblev de i stort sett vid sin tro ända till vår tid. Det vänskapliga förhållandet mellan slaver och svear under varjagisk tid övergick i en 700-årig period av korståg, otaliga gränsfejder och många krig. Först vid freden i Fredrikshamn 1809 upphörde krigen mellan Sverige och Ryssland. Gränsen sattes då vid Torne älv där den är än idag, nu dock mot Finland, som blev självständigt 1918. Ännu en gång blossade dock fientligheterna upp, nämligen åren 1939—40 och under andra världskriget 1941—44, denna gång mellan Finland och Sovjetunionen.

Första gången namnet Ingermanland förekommer i något dokument lär vara år 1221 då den baltiske krönikören Henrik berättar om ett härjningståg till »Ingermanland, som hör till Novgorods rike». Voternas land nämns i ryska krönigor som Votskij volost (votisk grupp av byar) kring 1300, Votskaja zemlja (voternas land) kring 1470 och Votskaja Pätena (»vot-femman», Novgorod var då administrativt indelat i fem områden) något senare. Den svenske kungen Johan III antog 1581 bland annat titlarna »storfurste av Ingermanland och Votski Petin».

Voternas land samt områden norr och öster om ingernas land kom så småningom också att ingå i begreppet Ingermanland. Gränserna var dock länge diffusa och varierade från tid till annan. De gränser som blev mest kända fastställdes vid Stolbovafreden 1617, då Ingermanland blev svenskt. Ingermanland omfattade då ett område som var i nord-sydlig riktning cirka 6 mil på vardera sidan om Neva och i ost-västlig riktning från Narva i väster till Lava-ån i öster, en sträcka på cirka 20 mil. Svensktiden varade i Ingermanland ungefär från år 1610 till 1704, frederna slöts dock först 1617 i Stolbova respektive 1721 i Nystad. Svensktidens gränser, indelning i socknar, namnen på byar och mycket annat torde vara bäst dokumenterade på Anders Andersins berömda »General Charta Öfver Provincien Ingermanneland». Kartan är över en meter i fyrkant och mycket detaljrik. Den förvaras på Kungliga biblioteket. Efter svensktiden anger ryska kartor från 1700-talet endast området söder om Neva som Ingermanlandija medan området norr om floden räknas till Karelija.

När Novgorod och Ingermanland år 1471 kom under Moskvas välde befolkades Ingermanland till stor del av ryssar. När landet blev svenskt i början av 1600-talet var det dock glest befolkat på grund av långvariga krig, hungersnöd och flykt undan svenskarna. Under svensktiden befolkades landet av lutheraner, främst finnar från Sveriges dåvarande östra rikshalva Finland, men även av tyskar, svenskar, ester, holländare med flera. De som idag kallar sig ingermanländare, på finska inkeriläiset eller Inkerin suomalaiset, är i huvudsak efterkommande till dessa människor och till senare från Finland inflyttade finnar. När landet åter blev ryskt i början av 1700-talet började den ryska andelen av befolkningen att öka. I början av 1930-talet fanns i Ingermanland cirka 150 000 finnar, cirka 20 000 ingrer och cirka 500 voter. Ryssarna dominerade givetvis bilden då miljonstaden Leningrad låg mitt i området. På landbygden, där de flesta finnarna bodde, var dock finnar och ryssar ungefär lika många.

Namnet Ingermanland och den från svensktiden härstammande indelningen i socknar användas dock sedan länge endast av kyrkan och den finska befolkningen, som bevarade sin religion, sitt språk och sina seder ända till vår tid. Det första dråpslaget

Toimitussihteerin terveisiä

Svenska spalten on silloin tällöin herättänyt hienoista närkästystä suomalaisten lukijoidemme keskuudessa. On perusteltu närkästystä sillä, että Inkeriläisten Viesti ilmestyy Suomessa toimivan yhdistyksen kustantamana, että kaikki lukijamme eivät ymmärrä ruotsia, ja että Viestin tarkoitus on olla nimenomaan suomenkielisenä yhdyssiteenä ja suomen kielen säilyttäjänä vieraissa maissa asuvien inkeriläisten kesken. Mutta myös »spaltenin» ystävillä on perustelunsa: Ruotsissa asuvat inkerinsuomalaiset tahtoisivat kylvää tietoa Inkeristä ja inkeriläisestä perinteestä jälkeläisilleen, jotka ympäristön ja olosuhteiden vuoksi eivät ole oppineet lukemaan ja kirjoittamaan suomea, vaikka sitä jonkin verran puhuisivat ja ymmärtäisivätkin. Kun he kotiin tulevasta painetusta sanasta voivat ruotsiksi lukea jotakin »isiensä maasta», se ehkä innostaisi heitä tulemaan mukaan toimintaan. Kun he lisäksi voivat kirjoittaa ajatuksistaan lehtemme välityksellä sillä kielellä, jolla se heiltä luonnikkaimmin sujuu, se saattaa herättää heissä laajempaakin kiinnostusta tutkia juuriaan. Teemmekö siis oikein, jos epäämme heiltä tämän mahdollisuuden, ja toisaalta, teemmekö väärin suomenkielisiä lukijoitamme ja kirjoittajiamme kohtaan antamalla palstatilaa ruotsinkieliselle tekstille. Tällaiset kysymykset askarruttavat toimitusta jokaista numeroa tehdessä, ja varsinkin nyt, kun kesäjuhlamme Pohjanlahden molemmin puolin ovat taas ovella. Asiaa auttaisi ehkä se, että ainakin inkerinsuomalaisten historiaa käsittelevistä aiheista olisi lyhyt referaatti suomenkielisiäkin lukijoita varten. Vetoan siis Teihin hyvät suomenkielentaitoiset ruotsiksi kirjoittajat: tehkää lyhyt tiivistelmä ainakin silloin tällöin myös suomeksi, esim. sellaisista aiheista kuin tämänkertainen Svenska spaltenin kirjoitus, joka kuvailee sitä, miten Inkerinmaa mahdollisesti on aikoinaan saanut nimensä. Näissä mietteissä toivotan jälleen hyvää kesää ja iloisia tapaamisia kesäjuhlilla.

Toimitussihteeri

---

mot den finska kulturen i Ingermanland kom 1937 då kyrkorna sängdes och finskan förbjöds i skolorna. Det andra dråpslaget kom några år senare då andra världskriget drabbade Ingermanland och staden Leningrad med katastrof. Ännu en gång blev det stora förändringar i hela befolkningen. Den finska befolkningen skingrades vida omkring till olika delar av Sovjetunionen och till andra länder, däribland Sverige. Idag lever namnet Ingermanland kvar mest på historiens blad, där det är inskrivet för alltid, och bland ingermanländarna i förskingringen och deras ättlingar. Det är en stor och viktig uppgift för dem nu att hålla kontakt med varandra och hjälpa varandra att ta vara på, vårda och föra vidare det rika arvet från Ingermanland.

Toivo Folkesten

Seurakunnallista... jatk. s. 13.

Mainitsin, että olen saanut seurata yhdistyksen toimintaa sen syntyvaiheista asti ja myös, että se on saanut voimakasta kritiikkiä osakseen. En pyri tällä suinkaan osoittamaan, etteikö siinä olisi ollut kritiikin aihetta. Eihän meistä järjestöinä eikä yksityisinäkään kukaan ole täydellinen. Mutta virheet korjaantuisivat, jos vain kyettäisiin yhdessä keskustelemaan.

Mieleeni jäivät erään vanhuksen sanat niiltä ajoilta, jolloin tätä yhdistystä perustettiin ja jolloin tunteet olivat kuumimmillaan puolin ja toisin. Hän sanoi: »Jos tämän lapsen syntymä on Jumalasta, silloin se jää eloon, ja jos ei, niin se kuolee.» Nyt se on jo kahdenkymmenenkolmen vuoden ikäinen, eikä kuolemasta näytä olevan tietoakaan. Sen syntymä on siis ollut Jumalasta; Jumala sitä jatkuvasti siunatkoon.

A. Tervo

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

TURUN MATKA

Helsingin paikallisosasto järjestää bussimatkan Turun kesäjuhlille. Lähtö on lauantaina 5. 7. 80 klo 9.30 Helsingistä Aurorankatu 7:n edestä. Paluu tapahtuu sunnuntaina juhlien päätyttyä. Hinta pyritään saamaan niin halvaksi kuin mahdollista.

Ilmoittautumiset Ida Riipinen puh. 445 701 tai Yrjö Korkkinen puh. 835 857. Kaikki joukolla mukaan.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu jokaisen kuukauden toisena maanantaina.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1980 tilaisuudet pidetään Karjalaistentalossa Itäpellontie 2 alkaen klo 14: Mikkelinpäivänä 5. 10., Pyhäinpäivänä 1. 11., 2. joulupäivänä 26. 12. Ruissalon Birkassa alkaen klo 14: Kesäkuun tilaisuus 29. 6., heinäkuun tilaisuus 27. 7., elokuun tilaisuus 31. 8. Tervetuloa.

Johtokunta

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, torstaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osoite viimeksi saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 7–8 heinä–elokuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Yksityiskohta Karjalan Liiton 40-vuotisjuhlien historiallisesta kulkueesta. Karjalainen itku voisi vaikka olla nimenä tällä kuvaelmalla. Siinä ovat itkijänaiset karjalaisella kalmismaalla. Keskellä kiven päällä oleva itkijä esittää inkeriläisille niin tuttua ja rakasta Larin Paraskea, jonka Hesperian puistossa olevan patsaan kulkue on juuri sivuuttanut. — Juhlista enemmän s. 4—6.

Matti Vironmäki:

Nuoriso mukana juhlissa

Aurinkoisena sunnuntaina kesäkuun puolivälissä Helsingissä nähtiin sellaista, mikä ei helpolla unohdu läsnäolleiden mielistä. Tarkoitan Karjalan Liiton 40-vuotissuurjuhlien näkymiä. Varsinkin juhlakulkue Senaatintorilta pääjuhlaan Stadionille oli näky, jota tuskin koskaan on saatu katsella. Siinä oli alussa lähes kilometrin pituinen kavalkadi, jossa esiteltiin Karjalan historiallisia vaiheita. Eräässä kohdassa esiintyi myös Inkerin suuri nainen Larin Paraske itkuvirsineen.

Valtavassa kulkueessa, jossa oli n. viisituhatta henkeä, olivat marssimassa kaikki ikäpolvet. Mutta erityisesti herätti huomiota nuoren väen runsas läsnäolo. Nuoret olivat useimmat kansallispukuisia osoittaen silläkin tavalla tahtovansa kulkea esivanhempiensa teitä. Reitin varrella, jolloin kulkueen oli pysähdyttävä, nuoret monissa kohdissa pyrähtivät yhteen ja esittivät iloisina karjalaisia tanhuja ja lauluja, joihin myös katujen vierillä katsellut suuri yleisö yhtyi.

Tämän karjalaisväen suurjuhlan ohella myös muissa kuluneen kesän juhlatilaisuuksissa on ollut mukana paljon nousevaa polvea. Esim. herätysliikkeittemme kesäkokouksissa on sitä ollut harvinaisen runsaasti. Eräässäkin kesäjuhlassa sanotaan olleen puolet nuorisoa, vaikka läsnäolijoita oli ollut lähes satatuhatta henkeä.

Inkeriläisten kesäisissä katselmuksissa myös nuorta polvea on ollut mukana, mutta ei läheskään siinä määrin kuin voisi olla mahdollista. Inkerissä syntyneiden jälkeläisiähän ja heidän omaisiaan on näet varsin paljon. Heissä on varmasti monenlaisilla lahjoilla varustettuja kykyjä, jotka voisivat rikastuttaa heimojuhliamme ei vain läsnäolollaan vaan myös ohjelman suorituksillaan ties miten paljon. Miksi heistä liian harvat ovat olleet mukana, kyselin mielessäni Turun juhlistakin palatessani. Mitä olisi tehtävä, että luonnonmukaisesti harvenevien riviemme aukot saataisiin täytetyksi nuorella väellä?

Turun juhlissa ja myös inkerinsuomalaisten juhlissa Ruotsissa mukanaolleista nuorista monet antoivat oman panoksensa ohjelmanumeroihinkin. Kiitos heille siitä! Heidän musiikki- ja kansantanhuesityksensä sekä urheilukilpailujen suorituksensa olivat kaunista katseltavaa ja mieluisaa kuultavaa. Niitä seuratessa vanhemman väen mieli lämpeni. Moni varmaan jäi toivomaan »enemmän sellaista». Tämän kirjoittaja on jopa rohjennut ajatella näinkin, että inkeriläiskotien nuoret olisivat valmiit ja pystyisivät, »kun toimeen tartutaan», antamaan palveluksiaan yhteiselle asialle samalla tavalla kuin karjalaiskotien nuoretkin. Vai mitä? Kenties jo ensi kesänä inkeriläisjuhlilla voitaisiin nähdä esim. näyttämöllä »kavalkadi», jonka aiheena olisivat häämenot Inkerissä. Sellaista näytelmää varten ainehistoahan meillä on varsin paljon.

KARJALAISTEN SUURJUHLAT

Neljä vuosikymmentä Karjalan heimon hyväksi

Karjalaisten oman kulttuurijärjestön Karjalan Liiton 40-vuotisen toimintansa kunniaksi järjestämät suurjuhlat keräsivät karjalaiset ympäri Suomea Helsinkiin suviseksi viikonlopuksi. Jo lauantaiaamusta alkaen kirkkaassa auringonpaisteessa kylpevän pääkaupungin kadut kuhisivat kansallispukuista nuorta ja vanhempaakin väkeä. Oli laulu- ja tanhuesityksiä eri puolilla kaupunkia. Urheilun harrastajat seurasivat pelikentillä kyykänlyöntiä ja yleisurheilua. Helähti kannel ja laulu raikui karjalaisten kuorojen kilpaillessa keskenään »laulun laajan kotimaan» parhaimman maineesta. Lauantaina oli myös arvokas avajaisjuhla ja juhlatanssiaiset Jäähallissa, jossa juhlapuheen piti Viipurilaisen osakunnan inspehtori prof. Lauri Saxén. Hän esitti puheessaan tutkijan ja tiedemiehen näkemyksen niin karjalaisen heimon kuin yleensäkin heimojen säilyvyydestä.

Suurjuhlien vaikuttavin osa oli n. kolme kilometriä pitkä kulkue, joka koostui kolmesta osasta (historiallinen kulkue, karjalaisia pitäjiä esittelevä kulkue ja eri puolilla Suomea asuvien karjalaisten piirien kulkue lippuineen). Ennen kulkueen liikkeelle lähtöä tuhansiin nouseva kansanjoukko oli kerääntynyt Senaatintorille ja Suurkirkon portaille, jossa sekä luterilainen että ortodoksinen piispa avustajiksi valittujen pappien kera — joukossa myös kaikille inkeriläisille tuttu »heimopäällikkö», rovasti Matti Vironmäki — pitivät kenttähartauden. Kansallispukuisten ryhdikkäät rivit, joissa siellä täällä vilahti upea Tuutarin pukukin, olivat todella vaikuttava näky. Laajamittainen, alusta loppuun asti hallittu kulkue oli näky, jonka ihmissilmä vain ani harvoin saa nähdä. Kadut olivat täyttyneet haltioituneesta yleisöstä kulkueen reitin varrella. Tuntui kuin koko Suomi olisi kerääntynyt juhlimaan karjalaisten kera. Tässä ainutlaatuisessa näytelmässä ilmeni voimakkaana karjalainen perinne, jonka tallentamisen, säilyttämisen ja elävöittämisen Karjalan Liitto on ottanut päämääräkseen. Suurjuhlat, joihin otti osaa kymmeniä tuhansia ihmisiä, huipentuivat Olympiastadionilla pidettyyn pääjuhlaan. Seuraavilla sivuilla muutamia kuvavälähdyksiä kulkueesta. — Valok. A. Luoma.

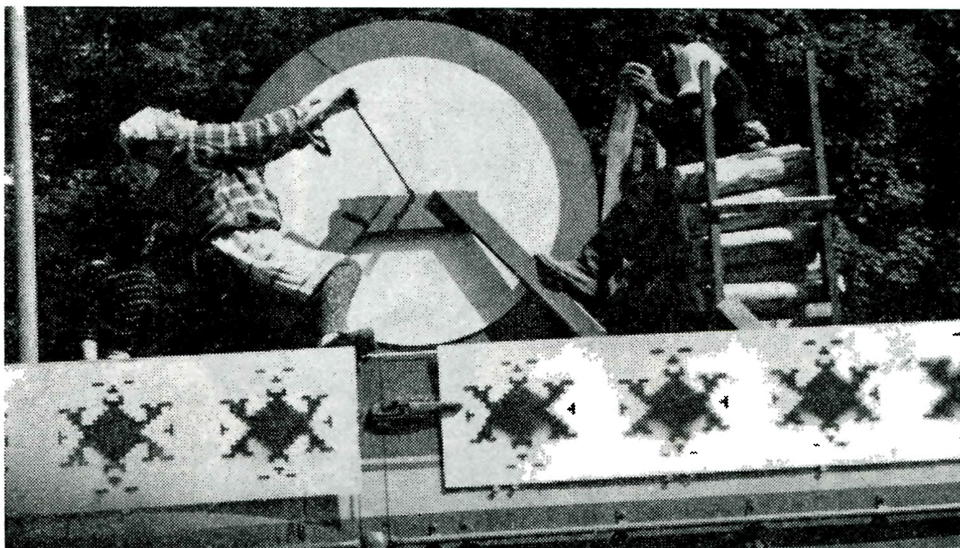
Tuomiokirkon kello on lyönyt kaksitoista; historiallinen kulkue lähtee liikkeelle etunenässä airuet valkeine ratsuineen. Karjalaisseurojen lippukulkueet odottavat vuoroaan oikealla, vasemmalla Tuomiokirkon portailla kansallispukuinen tuhatpäinen juhlakansa seuraa henkeään pidättäen suurenmoista näytelmää.

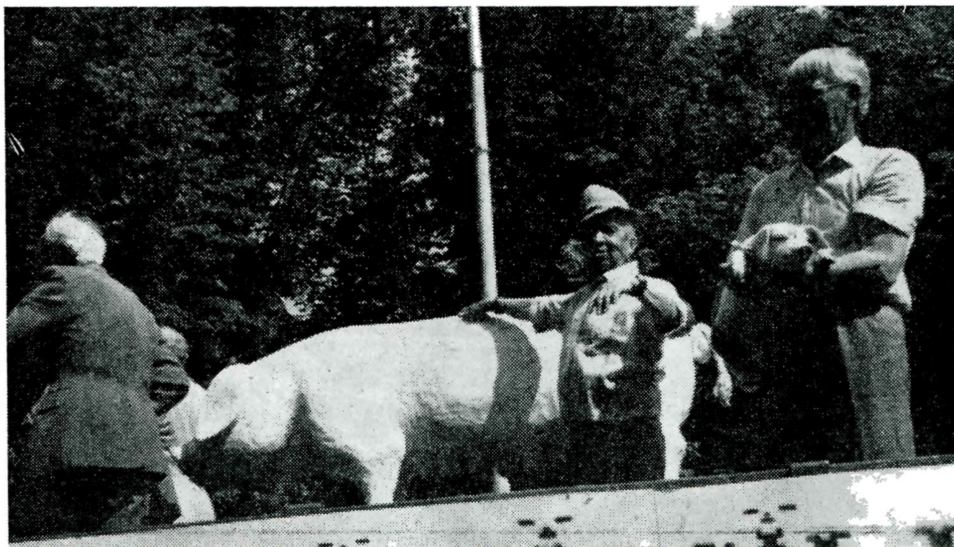
Käkisalmen linna, jonka perustaja oli Topeliuksen »Välskärin kertomuksista» tuttu Pontus de la Gardie. Samainen Pontus valloitti aikoinaan (1580-luvulla) koko Länsi-Inkerin ja osan Viroa (Narva, Iivananlinna) ja hukkui lopulta Narva-jokeen, ennen kuin rauhanneuvottelut oli saatu päätökseen.

Karjalaan jäi monia kuuluja kalastajapitäjiä. Tässä on auton kyljessä teksti: »Paapanlammen kalastaja. Maailman vanhin verkkolöytö Vuoksenrannan Korpilahdelta 10 000 vuotta sitten.»

»Puuhioketehdas» Vuokselassa. Hämmästyttävän sinnikkäästi ja eläytyen esitti »masinisti» osansa veivatessaan taukoamatta paahtavassa helteessä puuhiokemyllyä parituntisen matkan ajan Senaatintorilta Stadionille.

Sakkola oli kuuluisa porsaspitäjä. Kuvan isäntämies kaupittelee pikkuista elävää possua autonlavalta. Kuvaajan huomatessaan hän pyysi kuvaa muistoksi. Osoite vain jäi kuvanottajalta saamatta kulkueen lipuessa eteenpäin.

MARAKATTI JA SILMÄLASIT

I. A. Krylov
Suom. P. Steenari

Marakatin näkö iän myötä
alkoi yhä heikommaksi tulla,
mutta ihmisiltä sai hän kuulla,
että näön kunnon helposti voi nostaa,
kunhan silmälasit itsellensä ostaa.
Hankki niitä puolentusinan hän verran
pyöritteli niitä enemmän kuin kerran;
päälaki niistä osansa sai ja häntäpuoli
toisia hän haisteli ja muutamia nuoli,
mutta laseissa ei tehoa, ei voimaa
ja marakatti siitä ihmisiä soimaa:
— Lempo vieköön, sanoo hän,
jo pitää olla tollo,
kun juttuun ihmisten vain alkaa luottaa,
pelkkää harmia se kuulijalleen tuottaa,
ei hiuksen vertaa niissä totta lie.
Alakuloisena sekä harmissaan hän tarttuu
laseihinsa, kiveen heittää.
— Niin siinä kävi: kiven ympäristön
lasin sirpaleet nyt peittää.

Onnettomuudeksi myös näin on ihmisillä
esine voi arvokaskin olla,
mutta tuntematta arvoa sen
voi moukka älyllänsä paljastaa
sen arvon ainoon,
ja tästä kateellinen »järki-ihminen»
tätä moukkaa lakkaamatta vainoo.

EETU HÄVISJ KO ÄITJ OLJ LINNAS...

Se olj kesäl. Kyläs olliit jo eläjätkii. Äitj mänj linnaa ja ämmä jäi kotjmieheks mein kans. Mein suurempiin lapsiin pitj pittää huolta pienemmistään. Mie käin Hiltan kans heinäskii, ämmä käski. Ämmää pitj ain kuunnella, vaik ei ois kehantkaa...

Mie en ennää muista, kuka se ensmäiseks huomais, jot Eetuu ei kuulukaa. Myö kutsuimma häntä, mut hiä ei vastant. Sit myö aloimma etsimää: marjatarhast, liävän takant, Petrovan sarraimest ja kaivostkii nuapur katsoi. Ei olt poikaa missää. Kaik eläjätkii kävviit etsimää. Ämmä katsoi molempii kuoppii: siihen kuoppaa mis piettii talvel tarttuloi ja siihen, mikä olj jo vanha ja märänt. Hiä kutsui mont kertaa eikä suant vastausta. Vanhas kuopas olj nii pimmee, jot ei näht pohjaa ast. Uateltii jot hiä mänj järvel, hotj se oljkii nii ettääl.

Mänj jo mont tuntii ja Eetuu ei vua olt. Alkoi olla jo se aika ko äitj tulis linnast. Massina olj jo stantsal. Ämmä mänj tuasj kuopan reunal ja kutsui hätteissään. Sielt vanhast kuopast alkoikii kuuluu lapsen itkuu. Hiä, poika parka, poloinen, olj mänt kieltoo tottelematta, katsomaa millaista siel on. Märäntynneet lauvat vajosiit ja hiä putois kuopan pohjaa. Lie itkent itsens nukuksii ko ei kuult ämmän kutsuu alus. Eläjät ottiit hotkaa yllää ja kiäriit vaippaa ja juottiit mitä lie oltkii »karkijaa ninanattii». Siihen tulliit äitj ja isäkii, hätteissää molloot katsomaa poikajaan — eikä häntä oltkaa tuasj. Silt aikaa ko aikuist siunailiit, läks kuopast löyvetty jo uutee sottaa...

Ko Eetu sai pieneen jottain, nii hiä ain siästi nälkäajaks. Hiä taittoi leivänki ko söi ja sanoi: »Tiä nälkäajaks.» Hiä olj tekevinnääs sappassuu. Ko sit nälkä tulj — ei sitä sappassuu oltkaa... Mieki mont kertaa uattelin, miten se nälkä voip tulla ko meil olj lehmä ja maitoo myötii linnaa, olj tarttuloi kuopas ja sillan al ja happamii kualiloi potskas. Voijaaha myö syyvä nekkii kaik...
Ko nälkä tulj ei oltkaa mittää.

H-vi

Lahjoituksia Inkeriläisten Viestin tukemiseksi

Helsingin paikallisosasto	3 000 mk
»Inkerin vanha täti»	40 mk

Viesti kiittää tuesta.

INKERINSUOMALAISTEN 33. KESÄJUHLA MÖLNDALISSA

Anna Parkkisen »Juhlatervehdyksen» säkeet luonnehtivat osuvasti jo ohjelmalehtisen alkusivuilla sitä sydämellisyyttä, jolla Mölndalin juhlien järjestäjät ottivat vastaan vieraansa näille 33:sille Ruotsin inkerinsuomalaisten kesäjuhlille:

**»Oman kansan rakkahan, veljen, siskon armahan
ystävät ja sukulaiset, äidinkieltä puhuvaiset
täällä sitten tavataan, usein jopa halataan.
Ilot, huolet kerrotaan, yhdessäolost iloitaan.**

**Pyhän hengen virvoitusta, yhteismieltä, rakkautta,
kansallemme siunausta, elämämme uudistusta
juhlihimme pyydetään: Jeesus! Tule siunaamaan,
sanas meille kirkastamaan.»**

Monin lämpimin lausein ovat juhlissa mukana olleet kuvailleet niitä hehkuvia sydänsuven päiviä, jotka he saivat viettää kauniissa Mölndalissa ystäviä tapaamassa, nauttimassa juhlien monipuolisesta annista arvokkaine ohjelmineen, näyttelyineen ja lasten touhutupineen. Suomesta juhlille saapunut Aili Jukarainen kuvailee juhlamatkan hänessä herättämiä ajatuksia, tunteita ja tunnelmia.

KESÄJUHLILLE SUOMESTA MÖLNDALIIN

Torstaina illan suussa kerääntyi Villen auton luo Aurorankadulle lähtijöitä Mölndalin juhlille, jotka olivat järjestyksessä 33:nnet Ruotsin kesäjuhlat.

Tähänkin näin pitkään matkaan — Ruotsin länsirannikolle saakka — olivat uskaltautuneet ne samat, jotka niin monien vuosien ajan olivat uskollisesti olleet mukana. Olivat molemmat Eilat — Karkkilasta ja Kouvolasta — ja monen monet muut tutut. Mukana oli ensikertalaisia, joiden toivomme tästä lähtien aina olevan joukossamme. Oli nuorta ja pientä väkeä, joiden läsnäolo oli kuin lupaus jatkuvuudesta. Erityisen ilahduttavaa oli nähdä lähtijöiden joukossa herttainen Torikan täti, joka korkeasta iästään (86 v) huolimatta on väsymättä vuodesta toiseen jaksanut olla mukana lähes kaikissa inkeriläisten tilaisuuksissa ja näilläkin Ruotsin matkoilla. Hänen valoisa ja hymyilevä olemuksensa, hänen siunaava ja kaikessa hyvää näkevä elämänasenteensa hänen muistellessaan lapsuuden ja nuoruuden aikoja sai muutkin matkalaiset hyvälle mielelle. Oli myös mukavaa nähdä pieni piipertäjä, joka hauskoilla jutuillaan viihdytti matkalaisia; isä, joka ensi kertaa oli ottanut tyttärensä mukaan matkakumppanikseen. Tällainen lasten ja koko perheen mukanaolo on omiaan lujittamaan yhteenkuuluvuutta niin perheen kuin koko heimonkin kesken.

Monet sydämelliset tervehdykset vaihdettiin perillä ennen juhlan alkua. Jännittyneinä katseltiin, kuka vanhoista ystävistä oli tullut, kuka jäänyt tulematta. Toisten odotus päättyi iloiseen jälleennäkemiseen — monen myös katkeraan pettymykseen.

Fässbergin koulun juhlasalissa vierasta kohtasi sykähdyttävä näky: näyttämöllä oli viehättävä lavastus; siellä avautui ihana Inkerin maisema, kukkien ja koivujen koristama taulu, joka ikään kuin muistutti: tämän vuoksi me nytkin täällä olemme.

Juhlaohjelma sekä ensimmäisenä iltana että koko juhlien ajan oli erittäin runsas ja monipuolinen. Tervehdykset, puheet, runot ja laulut kertoivat rikkaasta henkisestä perinnöstä, jonka esivanhempamme Inkerissä olivat meille jättäneet ja jonka vaalimisessa meidän jokaisen tulisi yrittää parhaamme. Kauniina ja harrastunnelmaisena jäi mie-

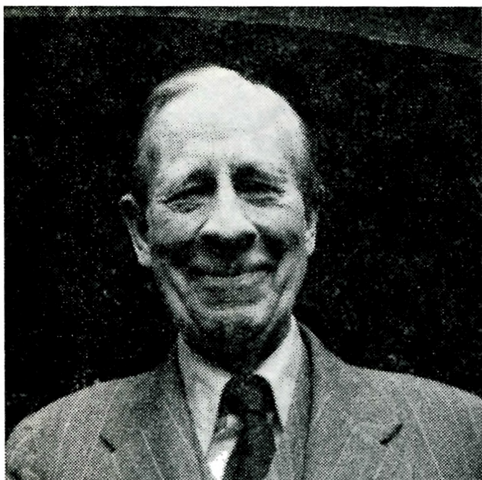
jatkuu s. 10

Helsingin paikallisosasto teki tänäkin vuonna jo perinteeksi muodostuneen retken Ruotsin juhannusjuhlille. Iloinen tuntuu olevan mieli kaikilla nyt niin kuin ennenkin. Ajokin edessä kuvassa oikealta tuttua väkeä: paikallisosaston puheenjohtaja Yrjö Korkkinen, Maria Paasonen, Liisa Makara, Sanni Kössi, jonka takana »äitee» Ida Riipinen, Anna Husu, Helena Kärkkänen sekä kuoronjohtaja Kerttu Hiltunen, joka oli jälleen saanut kootuksi laumansa juhlille laulamaan. Muu väki kuvassa on toimittajalle tuntematonta. Vunukoita kurkistelemassa sisällä ohjauspyörän takana. Juhlamatkan kuvat on näpännyt Aili Jukarainen.

Niin paljon olisi keskusteltavaa. Rovasti Aatami Kuortti on tavannut ystäviä Fässbergin kirkon holvien suojassa ennen jumalanpalveluksen alkua.

Uno Hammarström, ISK:n kunniajäsen, inkeriläisten korvaamaton ystävä ja auttaja vaikeina vuosina, »inkeriläisten isä», oli mukana Mölndalin suvijuhlassa yhtä pirteänä ja hymyilevänä kuin aina ennenkin.

Juhlien ja toistensa tapaamisen riemua on vielä saattajien silmissä, mutta taustalla väijyy jo alakuloisuus: juhlat ovat ohi ja auto odottelee Suomeen paluumatkalle lähtijöitä.

Inkerinsuomalaisten...

jatk. s. 8

liimme sunnuntaiaamun jumalanpalvelus Fässbergin kirkossa, joka unohtumattomana näkynä kohosi silmiemme eteen pyhäaamun kirkkaassa auringossa. Unohtumattomia olivat ne rakkauden ja kehotuksen sanat, jotka siellä kuulimme: »Puhukaa lempeästi, te sanansaattajat, toinen toisillenne.»

Kun kolmen päivän riemullinen yhdessäolo juhlien myötä loppui, ja alkoi paluu arkeen, totesimme taas kuten niin monesti ennenkin, miten tärkeitä tällaiset juhlat meille ovat. Miten me edelleen tarvitsemme toisiamme, haluamme vuodesta toiseen kokea samaa yhteenkuuluvuutta kansana, hei-

RUOTSIN JUHLAT

Jospa osaisin sanani oikein liittää,
niillä jokaista tahtoisin paljon kiittää.

Ruotsissa kun saatiin me käydä taas
omia juhliamme juhlimassa,
ja ystäviäkin tapaamassa.

Oli matka niin kiva, ettei vertaista,
eikä perhettä liene niin herttaista,
kuin oli Nässin Juho ja Sofi.
Heillä riitti meillekin ruoka ja kohvi.

He yläkerran huoneensa
meille kolmelle varasi.
Ei äyriäkään ottaneet
vaikka hyvyydestänsä heille miten tarjosi.

Meitä oli serkkunsa Helena
ja entinen naapurin Katri.
Minä taas isännän entisen
naapuriseurakunnan tyttö
nyt jo harmaahapsi.

Paljon oli yhteistä isännän —
Nässin Juhon kanssa meillä.
Olimmehan jo joutuneet vuodesta 1936
kulkemaan maailman teillä.

Nyt Jumalan kiitos
taas meillä on kodit,
ja kaikki on oikein hyvin.
Tässä nyt kiitos matkamme johtajille
ja niin myös kumppaneille,
mutta erikoisesti Sofille ja Juholle:
Siunattu kiitokseni Teille
olkoon minulta syvin.

Liisa Makara

TIEDOKSI VIESTIN LUKIJOILLE

Toukokuun kansikuva Viestissä on ajalta 1949, eikä 1950, kuten kuvan taakse oli kirjoitettu. Se on otettu Boråsin juhannusjuhlilla, jotka olivat järjestyksessä toiset inkeriläisten kesäjuhlat Ruotsissa. Tähän juhlaan oli saapunut Ruotsin piispainkokouksen nimittämä Kirkkokomitean puheenjohtaja piispa Benkt Jonzon Luulajasta, jonka näemme kuvassa risti kaulassa. Muita edustavia henkilöitä oli juhlassa mukana: pastori Hugo Grape, kirkkoherra Folke Dahlbäck, tohtori Folke Dahlbäck (veljekset) ja kirkkoherra Nils Tofft. Suomesta olivat saapuneet: pastori Reino Ylönen, rovasti Juhani Jääskeläinen sekä yliopiston professori Lauri Haikola.

Tämä oli erittäin antoisa kesäjuhla. Jumalanpalveluksien lisäksi oli järjestetty rikas taidenäyttely, jossa esiteltiin inkeriläisten vapaa-ajan harrastuksia monipuolisen taiteen keinoin.

Urheilukentälle oli kokoontunut kokonaista viisi jalkapallojoukkuetta eri puolilta Ruotsin maata, ja kentällä laskettiin olevan noin 1 200 henkilöä.

Piispa Jonzonille lahjoitettiin muistoksi taidenäyttelystä kaunistekoinen inkeriläisten vaakuna.

Henkilökohtaisen muistin ohella allekirjoittanut on lainannut osan tekstiä opettaja Aleksanteri Parkkisen kirjoituksesta Isien Uskon juhlajulkaisusta.

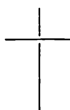
Ystävyydellä
Oskar Himiläinen

---

mona. Sen olivat nämä Mölndalinkin juhlat selvästi osoittaneet. Tänne oli saapunut väkeä ympäri Eurooppaa. Isäntämme iloitsivat juhlavieraista; ilman juhlavieraitahan ei ole juhlaakaan. Vieraat totesivat kiitollisina, miten hyvä oli tulla valmiille. Sekä isäntäväki että vieraat yhdessä tekivät juhlista jokaiselle todella nautittavan elämyksen.

Haikein mielin mutta virkistyneinä Suomen vieraat jättivät jäähyväiset kesti-isännilleen, jotka niin suurenmoisesti olivat ottaneet siipiensä suojaan myös Suomesta saapuneen Inkeri-kuoron. Kotimaahan palattiin terveinä ja iloisina, josta kaunis kiitos monivuotiselle matkanjohtajallemme Ida Riipiselle, matkalaisten ikiomalle »äiteelle», joka koko pitkän matkan ajan avuliaana ja rauhallisena huolehti meistä, toisinaan »kaiken maailman marisijoista». Kiitos myös oivalliselle kuljettajallemme Villelle, joka jälleen kerran toi meidät turvallisesti kotiin.

Kiitollisin ajatuksin
Aili Jukarainen

Rakkaamme

Matti Iho

Syntynyt 20. 2. 1885 Inkerissä Hietamäen srk:n Heimosin kylässä

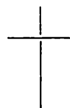
Kuoli 23. 3. 1980 Turun kaupunginsairaalassa

Siunattu 12. 4. 1980 Turun Kaarinan srk:n kalmistoon.

Lämmin kiitos kaikille, jotka kunnioittivat vainajaa kukin ja sähkein.

Kaipauksella:

lapset, sisar, lastenlapset ja sukulaiset

Rakkaamme

Anna Telkkinen

s. 6. 11. 1890 Venjoella
k. 21. 5. 1980 Kaarinassa

kaipaamaan jäivät

puoliso

lapset ja lastenlapset

Siel kaunis kannel soi
he veisaa virttä uutta.

MATTI IHON MUISTOLLE

Tämän lehden huhtikuun numerossa kerrottiin Matti Ihon 95-vuotispäivästä, jolloin hän oli verrattain virkeä henkisesti. Hän toipui keuhkokuumeesta. Kotiuttamista valmistellessa hänen vähäiset voimansa kuitenkin ehtyivät. Hän nukahti pois oltuaan sairaalassa runsaan kuukauden.

Matti jätti tervehdyksen, jonka seurakuntasisar oli sairaalassa käydessään ottanut nauhalle. Se on n:o 345 kirjasta Hengellisiä lauluja ja virsiä:

»Yhtehenkö tulla saamme
tuolla puolen Jordanin,
pelastettuin suureen joukkoon
ikirauhan majoihin?
Yhtehen, yhtehen
pääsemmekö vielä kerran
tuolla puolen Jordan-virran,
joss' on rauha iäinen?»

Saimme kuulla kirkossa tämän nauhoituksen. Tämä laulu ilmentää kauniisti poislähtijän toiveet ja toivomukset. Poislähtijä oli, tässä tapauksessa, koko ikänsä hartaasti palvellut Herraansa ja rukoellen yrittänyt myös vaikuttaa omiinsa.

Haluaisin lopettaa laulun 151 sanoihin:

»Niin turvaisasti,
niin luottavasti
sä armot Kirstuksen omistit.
Ja lapsen lailla
niin huolta vailla
sä pääsi lepohon kallistit.
Siis rauhan maassa
tuoll' autuaassa
nyt nauti lepoa suloisaa!
Me muistelemme
ja siunailemme
sydäntäs hellää, rakastavaa.»

H. Iho-Iivonen

RUOTSIN PUOLELTA

IISAKKI PAAKKOSEN MUISTOLLE

Iisakki Paakkonen oli syntynyt Skuoritsan seurakunnan Peräjärven kylässä 21. 1. 1898. Hän kuoli Ruotsissa Mölndalin keskussairaalassa 9. 4. 1980. Siunaustilaisuus pidettiin Fässbergin kappelissa 17. 4. 1980. Sinne oli kokoontunut lukuisa joukko omaisia, ystäviä ja naapureita tekemään viimeistä palvelusta Iisakki Paakkoselle. Siunauksen toimitti pastori Juhani Rantanen, ja Mölnlycken suomalainen kuoro lauloi. Tilaisuus oli vakavan puhutteleva, mutta samalla myös juhlallinen. Se oli kaksikielinen, koska Paakkosilla on ruotsalaisia sukulaisia ja ystäviä.

Iisakki Paakkonen kuului sen ikäryhmän ihmisiin, joita täällä meidän keskuudessamme alkaa olla enää ani harvoja. Kun tässä yritän saada kokoon jonkinlaista kuvaa ystävämme elämän vaiheista, joihin olin päässyt tutustumaan henkilökohtaisestikin, mutta myös hänen Armas poikansa antamien tietojen välityksellä, voin vain lyhyesti sanoa: Iisakki Paakkosen pitkään ja monivaiheiseen elämään mahtui paljon. Siihen mahtui iloa ja onnea kodin turvallisessa piirissä, siihen mahtui työtä ja uurastusta omilla pelloilla, siihen mahtui olemista ja elämistä monen hallitsijan alamaisena ja palvelemista monen hallitsijan armeijoissa.

Iisakki Paakkonen oli 19 vuoden ikäinen, kun joutui Venäjän keisarillisen armeijan soturiksi, ja siitä ne hänen monivaiheiset sotaretkensä alkoivatkin. Tässä lienee syytä erikoisesti alleviivata, että hän oli yksi niistä Inkerin miehistä, jotka taistelivat Inkerin vapauden puolesta. Mutta joukot, joissa hän oli mukana, tulivat lyödyiksi, ja vähällä oli, ettei hänkin joutunut vihollisen käsiin. Hänen kuitenkin onnistui muutamien tovereittensa kanssa uimalla ylittää rajajoki ja pelastua Suomen puolelle. Suomesta hän kuitenkin palasi vielä Viroon, joka oli silloin myös itsenäinen. Siellä hän liittyi virolaiseen armeijaan jatkaakseen taistelua rakkaan isänmaan puolesta. Mutta tämäkin sota päättyi tappioon, Inkerin vapaus jäi saavuttamatta. Siitäkin huolimatta me kunnioitamme Iisakki Paakkosta ja myös hänen taistelutovereitaan.

Rauhan tultua maahan hän palasi kotiin ja ryhtyi tarmolla hoitamaan kotitilaa. Solmittuaan avioliiton Maria Toikan kanssa saman seurakunnan Autio-Tukenitsan kylästä, he ehtivät elää noin kahdeksan onnellista vuotta, kun jälleen Inkerin taivaalle kohosivat mustat pilvet. Iisakin elämä — hänen omien sanojensa mukaan — nyt vasta oikein pimeni. Se tuli niin pimeäksi, että hän joutui vangituksi niinkuin monet muut Inkerin isät. Kolme vuotta vankilan pimeyttä ja sitten monet pakkotyöleirit kaukana kotimaasta. Vain salaa hän silloin tällöin käväisi kotona vaimonsa ja poikiensa luona.

Sitten tuli toinen maailmansota ja saksa-

laisten miehitys, mutta Iisakille se merkitsi vapautta; hänhän pääsi kotiin omiensa luo. Mutta vuonna 1943 tuli siirto Suomeen. Jälleen oli edessä tuntematon tulevaisuus. Eikä Iisakki sielläkään tuntenut oloaan turvalliseksi, vaan hän siirtyi v. 1947 perheineen Ruotsiin. Täällä hän sai omiensa kanssa elää 33 vuoden ajan rauhallista elämää. Täällä hän jälleen uurasti niin, että eläkeiän jälkeenkin vielä paiski töitä. Hän hankki omakotitalon, jossa hänellä ahkerana miehenä oli aina tekemistä.

Iisakki Paakkonen oli myös vakaumuksellinen kristitty. Hän tähyili uskossa sitä »mitä silmä ei ole nähnyt, mitä korva ei ole kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut ja minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat.»

A. Tervo

HÄN, JOKA...

Hän, joka omia kyyneleitään kuivaa,
huomaa toisenkin kärsimyksen kyyneleet.
Hän, joka oman tuskan kantaa,
voi auttaa toistakin tuskassa.
Hän, joka on kohtalon kolhima
ymmärtää toisenkin vaikeudet.
Hän, joka rukoilee ja vastauksen saa,
tietää, että rukous on kuultu.
Hän, joka sanaa »miksi» usein ajattelee,
osaa vastata, jos toinen jotain kysyy.
Hän, joka antaa kaiken Herran käteen,
uskaltaa myös kohdata vaikeudet pelotta,
sillä hän on jo syntyessään
saanut Herran siunauksen.

L. Sjöberg

**SE JOKA VAIHTOI
TURUN KESÄJUHLILLA 6. 7. 80**

mustan naisten popliinitakin vieraaseen, ottakoon pikaisesti yhteyden os. Lyydia Aadel, Gretankatu 3 B 50, 20340 Turku 34 tai puhelimitse 921-484 940.

AINO SÖRMVALLIN MUISTOLLE

Kaivaten ja kiittäen rakasta vaimoani.

Äkkiä hiljeni sydän kallis.
Lähtöäs vaikea uskoa on.
Jätit meille muiston niin rakkaan.
Emme vielä sua antaneet ois.
Hetkenä aamun hiljaisen
tuli luoksesi rauha ikuinen.
Sydän lämmin ei syki enää,
vaan muistosi kaunis elää.

Jo varhaisista vuosista käsi kädessä
ja uskollisesti kuljimme sinä ja minä.
Minun rakas Aino, en voi sua koskaan
unhoittaa.
Me jaoimme yhdessä sairaudet, surut ja
murheet.
Me jaoimme rakkauden, toivon ja ilon.

Julius Sörmvall

Toimitussihteerin terveisiä

Kirje valtameren takaa. Kevään tuloa odotellessa sain Ruotsista pastori Rantaselta kirjeen, ilmoituksen Viestiin pantavaksi. Ilmoituksessa USA:ssa asuva 82-vuotias Maria Mehiläinen etsi tuttavia ja ystäviä muinoisilta kotikonnuiltaan Inkerissä. Kirjeessään pastori Rantanen mainitsi, että MM varmaan ilahtuisi, jos joku tuntematonkin hänelle kirjoittaisi. Niinpä tartuin kynään ja tervehdin kuvapostikortilla vanhusta valtameren takana. Pian sain vastauksen, jossa hän, kiittäen sydämellisesti kortistani, pyysi toimittamaan itselleen kartan, jossa on »kaikki Inkerinmaan nurkat ja kolkat merkitty». Heinäkuun lopulla sain uuden, Ruotsin kautta toimitukselle lähetetyn kirjeen. Liikutuin syvästi sen sisällöstä ja jäljennän sen tähän kokonaisuudessaan:

»Otan tässä paperin eteeni ja kynän käteeni. Panen vähän paperille omia ajatuksiani. On sunnuntaiaamu, kello on 8. Näyttää siltä, että on odotettavissa kaunista ilmaa. Aurinko paistaa täydeltä terältä, ja on oikein lämmintä. Autot vain kulkevat mikä mihinkin. Tietysti suurempi osa meren rantaan aurinkoa ottamaan.

On niin kova ikävä kotia, kotimaata, omaisia, ystäviä. Tunnen nyt juuri tällä hetkellä, että olen niinkuin Patmoksen saarella, jossa oli muinoin halvattu. Kaikki laivat tulivat ja lähtivät. Vain hänen täytyi jäädä sinne.

On parhaillaan heleä heinäkuu, keskikesäiset pitkät päivät. Vaan tästedes alkavat päivät lyhetä. Niin meidänkin elämä vaan lyhenee lyhenemistään. Ei meidän maallisessa elämässä kevättä tule konsanaan. Meidän vanhojen aurinko on jo vierähtämässä ikuiseen mereen ja metsän taa. Nyt yhdymme virrentekijään ja laulelemme näin:

Suloinen ajatus,
jot usein mietin mä:
kas kotimaata lähestyn mä päivä päivältä.
Matkalla kotiin, matkalla vaan
lähempänä tänään olen nyt
kuin ennen milloinkaan.

Lähemmäs lähenen Isäni huonetta,
taivaan asuinsijoja,
Korkeimman istuinta.
Matkalla kotiin, matkalla vaan
lähempänä tänään olen nyt
kuin ennen milloinkaan.

Hellästi Isäni sylinsä avajaa,
valitus siellä vaikenee,
ja surut lopun saa.
Matkalla kotiin, matkalla vaan
lähempänä tänään olen nyt
kuin ennen milloinkaan.

Lähestyn hetkeä, kun Herran nähdä saan.
Ei synti, risti, ahdistus
rasita konsanaan.
Matkalla kotiin, matkalla vaan
lähempänä tänään olen nyt
kuin ennen milloinkaan.»

Kirje oli päivätty New Yorkissa 6. 7. 1980. Sen reunaan oli merkitty kirjoittajan nimi ja jälkikirjoituksena tiedoksi, ettei kirjoittaja suinkaan asunut vanhainkodissa, niin kuin Viestin ilmoituksessa oli mainittu, vaan omassa kodissaan. Ilmoituksessa kerrottiin myös, että häntä oli aiemmin kohdannut halvaus, johon tässäkin kirjeessä viitataan, mutta henkisiltä voimiltaan vanhus tuntuu yhä olevan mitä virein. Kirjeestä huokuvan koti-ikävän varmasti jokainen inkeriläinen ja kuka tahansa sellainen, joka on joutunut kauas pois rakkailta kotikonnuiltaan, hyvin ymmärtää.

Sydämellinen tervehdys Marialle Inkeriläisten Viestiltä ja uskallanpa sanoa kaikilta Viestin lukijoilta kautta maailman.

Toimitussihteeri

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Syyskuun kuukausitilaisuus 28. 9. 1980 klo 14.00. Tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu jokaisen kuukauden toisena maanantaina.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1980 tilaisuudet pidetään **Karjalaistentalossa Itäpellontie 2 alkaen klo 14:** Mikkelinpäivänä 5. 10., Pyhäinpäivänä 1. 11., 2. joulupäivänä 26. 12. Ruissalon Birkassa alkaen klo 14: Elokuun tilaisuus 31. 8. Tervetuloa.

Johtokunta

Tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta Levitä Inkeri-tietoutta

Sulo Haltsonen ym.
Inkerin suomal. historia **60 mk (70 kr)**
Saini Laurikkala
Rovasti S. J. Laurikkalan elämäkerta **21 mk (25 kr)**
Aapo Iho
Hietajyvä, valitut runot **15 mk (20 kr)**
Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta **5 mk (10 kr)**
Pertti Virtaranta
Inkeriläisiä sananlaskuja ja arvoituksia **20 mk (25 kr)**
Isien Usko, muistojulkaisu **10 kr**
Postikortti, Haaparannan muistolaatta **1 kr**
Postikortti, Örebron muistokivi **1 kr**
Kemppi: Fenno-Ingrian lauluja **5 kr**
Kemppi: Ristiltä ripille **10 kr**

Äänilevyjä
Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **11 mk (15 kr)**
Lauri Santtu
Murrejuttuja **11 mk (15 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk (35 kr)**

Inkerin karttoja **23 mk (30 kr)**
Inkerin lippuja **5 mk (10 kr)**
Inkerin postimerkkejä sarja **40 mk (50 kr)**
Adresseja **10 mk (15 kr)**
Inkeriläisten Viesti vuodeksi 1980 olisi syytä tilata. Hinta **30 mk (35 kr).**

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:

Päätoimittaja:
Matti Vironmäki, puh. 90-631 285
Toimitussihteeri:
Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iitaisin ja viikonioppuisin)
Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62
(toimituksen osoite)

KONTTORI:

Inkerikoti, Karjalataio, Käpyiänkuja 1,
00610 Heisinki 61
Puh. 90-793 796
Postisiirtotiii Hki 30636-4
Auki torstaisin kio 16.30—18.30

TILAUSHINTA:

30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.

ILMOITUSHINNAT:

1/1 sivu mk 200,—
1/2 » » 120,—
1/4 » » 70,—
Kuoiiniimoitukset 30,—
Kiitos- ym. iim. 20,—
Kuva ilmoituksessa 45,—
Osoitteenmuutos 5,—

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5

PÄÄASIAMIES SUOMESSA:

Hannu Vironmäki
PL 362 00121 Helsinki 12
Puh. 90-662 668
Postisiirtotili 416608-9
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:

INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Turun kesäjuhlilla 5. 7. 80 seppeleen Karjalaan jääneiden muistomerkille laskivat Inkeriläisten Yhdistyksen puheenjohtaja Matti Vironmäki ja pastori Vilho Mustonen. (Turun kesäjuhlat, ks. s. 6—12.)

Matti Vironmäki:

Inkerinmaan kansatiede kiinnostaa

Elokuun lopulla pidettiin arvovaltaisten tiedemiesten kokous, jossa oli esillä myös Inkerinmaata ja inkeriläisiä koskevia asioita. Tarkoitan kansainvälistä fennougristikongressia Turussa, jossa oli eri maista noin 800 kansanperinteen tutkijaa.

Kongressin avajaiset pidettiin — päivälehtien sanontaa käyttäen — inkeriläisen runolaulajan Larin Parasken katseen alla lyhtein koristetussa kongressikeskuksen salissa. Kanteleet soivat ja kokouksen presidentti, Turun yliopiston rehtori puhui kahdeksalla eri kielellä. Puhuja totesi, että tällaisella suurella kokouksella, jossa on tiedemiehiä erilaisiin poliittisiin leireihin kuuluvista maista, on oma tärkeä tehtävänsä kansainvälisen tieteen kentässä.

Viikon kestäneen yhdessäolon ohjelmassa kuultiin lähes neljäsataa esitelmää. Ne koskettelivat kielten tutkimusta, kansatiedettä, kansanrunouden tutkimusta, arkeologiaa ja kongressiin osallistuneiden maiden kirjallisuutta. Yhtenä esitelmöitsijänä oli eestiläinen akateemikko Paul Ariste. Hän puhui mm. vatjan kielen kehityksestä ja nykytilanteesta. Puhuja kertoi, että vatjan samoin kuin liivin, vepsän ja inkeroisten kielimurteiden tutkimuksella on nykyään varsin kiire, koska näitä kieliä puhuvia ihmisiä on elossa enää vähän. Vatjaa pääkielenään käyttäviä on kuulemma vain kolmisenkymmentä henkeä. Liivin kieltä taitavia elää Riianlahden rantamilla noin puolitoista sataa, ja inkeroisten kieltä osaavia on ehkä 300—400 henkeä.

Kongressissa todettiin myös, että eri puolilla ollaan nykyään erittäin kiinnostuneita folkloristiikasta eli kansanperinteentutkimuksesta. Aiheistoltaan tutkimus on sangen monitahoista. Turun yliopiston yhteydessä toimivassa Fennicumissa, jonka laitoksen työtä johtaa lehtemmekin lukijoille tuttu professori Lauri Honko, on tutkimus kehittynyt teoreettiselle pohjalle. Aineistoa haetaan inkeriläisten, Tverin karjalaisten ja saamelaisten parista.

Tässä laajamittaisessa kokouksessa kuultujen esitysten selostuksia lukiessa ei voi olla ilolla toteamatta, miten Inkerinmaa on ollut ja on yhä kansatieteen harrastajille ja etenkin kansanrunouden kerääjille todella valtava aarreaitta. Sieltähän on jo vuosikymmeniä sitten saatu talteen erittäin rikkaat kokoelmat. Voidaan liioittelematta sanoa, kuten Turun kongressinkin yhteydessä todettiin, että Suomessa on maailman suurin kansanrunousarkisto. Siinä on kaikista koko Suomen ja Karjalan kielten alueilta talteen saaduista vanhoista kertovaisista ja tunnelmarunoista runsas neljännes eli noin kaksitoistatuhatta toisintoa pienen Inkerinmaan alueelta. Tämän lisäksi lyyrillistä vanhaa runoutta, kuten tunnettua, on Inkeristä koottu muistiin runsaammin kuin koko muulta suomalaiselta alueelta.

Tässä yhteydessä ei ole mahdollisuutta pitemmälti puuttua edellä mainitun

Villasinjärvi —

Järvi sijaitsi kuin kattilan pohjukassa: pohjana oli Äijänmäki, reunoina Kaulahen harju ja Krasnoje Selon selänteet. Rautatie kiersi järven rantaa pohjoisesta itään. Kun nousi Äijänmäen korkeinta ja jyrkintä rinnettä, Variksiin mäkkee, ylös asti, avautui eteen koko järvi: eteläisessä päässä oli Villasin kylä, sotilasluakarit (leirit) ja asemanseutu. Pohjoispäässä näkyivät Krasnoje Selon järvet, »fuaprikkantkan» kaksi järveä. Niiden rannalla oli mylly ja paperitehdas mm.

Villasinjärven vesi oli meidän aikanamme puhdasta. Se lienee lähteistä syntynyt, sillä Luakarin ja osa Villasinkin rantaa olivat sulina koko vuoden ympäri. Kävin äidin kanssa pyykkiä huuhtelemassa joskus ja ihmettelin virtaavaa ja kylmää vettä. Aikuiset kertoivat ennen vanhaan järvellä olleen lotka- (vene) aseman, mistä pyhäisin sai vuokrata veneen ja mennä »liukumaa lotkil». Se oli entistä, se.

Me kävimme järvellä uimassa. Parhaina aikoina uijia ja auringonpalvojia oli niin paljon, että ei kirjaimellisesti löytänyt paikkaa mihin istahtaa. Uimaan tultiin pitkienkin matkojen takaa ja kaupunkilaisia oli ylivoimaisesti eniten. Yleisön viihtyvyyden hyväksi ei ollut tehty mitään: ei katoksia, ei laituria, ei mitään myyntiä. Ihmisillä oli omat eväät matkassa. Asemalta johti tie suoraan rantaan, ja siinä kahden puolen tietä ja tien päälläkin istuttiin ja nautittiin kesän riemuista. Stantsan (aseman) ranta oli suosituin. Ranta oli hiekkainen, pienillekin lapsille sopivan loiva ja syveni tasaisesti vaativillekin uimareille. Rannat kasvoivat rehevää kaislaa ja ruokoa.

Me menimme mieluimmin Aution rantaan. Sinne kuljettiin yksityisen heinäpellon vierää ja varsinkin alkukesästä heinän tekoon asti omistaja jahtasi uijia, he kun sotkivat heinää. Uimatila oli kapeampi kuin aseman ranta, mutta avartui kauempana. Ranta oli yhtenäisen nurmen peitossa. Meiltä järvelle lie ollut toista kilometriä. Matkalla ylitettiin kaksinkertainen rata. Radan varsi oli kosteaa ja kasvoi pajukkoa. Eräässä paikassa kasvoi kesäisin suuria nesaputkia (lemmikkejä). Puupulassa silloin tällöin käytiin hakkaamassa pajuja, miten ne lämmittivät tuoreina, ohuina varpuina, voi vain arvailla. Lemmikkejä noukin usein eläjille.

Syksyllä muuttui järvi, pakkasten alettua, luistinradaksi. Joskus urheiltiin notkuvalla jäällä ja seurattiin kirkkaan jään läpi elämää järven pohjalla. Olisipa ollut luistimet...

Sotilaat muuttivat kesäleireihinsä siinä vapun tienoissa, sen tiesi iltaisin kuuluvasta torvisoittomusiikista järven takaa. Samoihin aikoihin siivottiin kylässä talven jälkiä, iltaisin, kukin tarhassaan ja kujallaan. Olen vieläkin näkevinäni isän lakaisemassa menneen vuoden lehtien rippeitä, naapurin jo lakaistessa tietä. Jotkut kylän miehistä seisoivat ryhmässä palosarraimen edustalla juttelemassa. Oli rauhallista kesän odotusta.

Lie ollut helluntain aatto. Seisoimme äidin kanssa rappusilla, aikaisin aamulla, ja katselimme järvelle päin. Luonto oli vielä heräämisen vaiheessa, mutta etelään viettävän radan varsi loisti heleän vihreänä, aurinko paistoi ja järvi taustalla läikkyi. Muisto on kultajyvänä mielessäni...

...Sota riehui maailmassa ja lähestyi meitä. Istuin isän kanssa akopin (suojahaudan) reunalla. Ei uskallettu nukkua enää rakennuksissa. Ympärillä, uhkaavan lähellä, roihusivat kylät, rintama lähestyi. Edessämme, kennään takana näkymättömissä odotti miljoonakaupunki kohtaloaan. Turhan monet tutut ja tuntemattomat hakeutuivat sinne turvaan. Kaupungistahan sotaa käytiin... Meille asti näkyivät ilmatyynyjen varaan kaupungin ylle nostetut suojaverkot: kai vihollisen eksyttämiseksi. Ilmatorjunta oli ahkerassa toiminnassa, sateenkaaren väriset ammukset nousivat kohtisuorina viivoina

---

kongressin rikassisältöisiin esityksiin, mutta sanottakoon kuitenkin vielä, että me inkeriläiset iloitsemme, että Inkerin kansatiede yhä kiinnostaa. Varmaan jokainen meistä omalta osaltaan pyrkii vaalimaan perinteitä mahdollisimman uskollisesti.

ylös, satumaisen kauniisti välkehtien. Kaukaa kantautui lentokoneiden raskas jyrräys. Isä tuskaili, että ihmisten ei nyt siellä ollut hyvä olla. Seuraavana päivänä oli meidän vuoromme, isän viimeinen...

...Aamulla olisi lähtö edessä. Jälleen alkoivat ammukset yltää kylään, nyt kaupungista päin. Nukuttiin suojissa, lattian alla. Lähteä kotoa, jonnekin, ehkä ikuisiksi ajoiksi ja lattian alta... Pakenin luhtiin, siellä oli kuivia heiniä istua. Ikkuna oli järvelle päin. Katsoin kauan kammottavaa näkyä: taivas oli tumma ja värjäsi järvenkin synkäksi. Järven takana koko avaruus välkehti ja salamoi ilmatorjunnan toimiessa. Veteen kuvastuivat luotien värikkäät reitit. Lentokoneiden raskas aaltomainen vonkuna kuului kumeana. Tunnelma oli painajaismainen ja näky karmaisevan kaunis. Näytelmä ei valitettavasti ollut suurenmoinen lavastus, vaan ihmisen aikaansaamaa hirvittävää hävitystä. — Sinä yönä kylään ei ammuttu ja pääsimme lähtemään...

Näin järven jälleen vuosikymmenien kuluttua. Rannalle oli rakennettu laituri. Oli syyskuu ja ranta autio.

Helvi Othman

OMAISIA ETSITÄÄN

Helena, omaa sukua Kekkonen, syntynyt Inkerissä »Järviinkylässä», naimisiin mentyään asunut »Metsäperttin» kylässä. Jos tiedät hänen osoitteensa, ota yhteys:
Sofia Kekkonen
Alavus, 63370 Taipalus
Finland
tai Reino Kekkonen
Loftvägen 15, 14200 Trångsund
Sverige

Joukostamme poistuneita

Maria Kirppu, synt. 4. 3. 1900, kuoli 3. 6. 1980 Mölndalissa.

Antti Säkki, synt. 8. 5. 1908, kuoli 6. 6. 1980 Mölnlyckessä.

Paavo Karjalainen, synt. 13. 2. 1931, kuoli 9. 6. 1980 Göteborgissa.

Antti Rikkinen, synt. 2. 4. 1900, kuoli 29. 6. 1980 Boråsissa.

Ensio Hiiri, synt. 1. 6. 1928, kuoli 21. 8. 1980 Boråsissa.

Eeva-tädin muistolle

Inkerissä, Ihalaisten kylässä, vuoden 1899 syksyllä alkanut pitkä tie on nyt päättynyt. Eeva Klemettilä kuoli Riihimäen aluesairaalassa kesäkuun yhdeksäntenätoista päivänä 1980. Yllättäen ei Eeva-tädin poismeno tapahtunut, olihan hän joutunut pitämään sairaalaa kotinaan jo liki kahden vuoden ajan. Häntä jäivät kaipaamaan veli perheineen sekä sisaren ja veljen lapset ja lapsenlapset.

Kahdeksankymmentäyksi vuotta sitten, syyskuun kuudentena päivänä, syntyi Anni ja Eljas Klemettilälle tyttö, joka sai nimekseen Eeva. Perheessä oli kaikkiaan kymmenen lasta, joista yksi tosin kuoli jo pienenä. Sitten Eevan ollessa kahdenkymmenenyhden ikäinen, seurasi lavantaudin aiheuttama vanhempien kuolema ja Anttiveljen siirtyminen perheen pääksi. Myöhemmin, vanhempien siskojen avioiduttua, tuli Eevasta perheen emäntä, sillä hän itse ei milloinkaan solminut avioliittoa. Neljäkymmentäluvun kolmas vuosi oli menossa, kun syksyn myötä tuli eteen evakkoon lähtö. Saavuttuaan Suomeen Eeva vietti suurimman osan elämästään Hausjärven Otissa, aluksi sisaren perheen kanssa yhdessä asuen, myöhemmin toisen siskon kanssa kahden.

Sukulaiset ja ystävät muistavat Eeva Klemettilän hiljaisena ja luotettavana ihmisenä, joka ei puhunut paljoa, mutta kuunteli ja ymmärsi sitäkin enemmän.

I.P.

Inkerinsuomalaisten kesäjuhlat Turussa

Keskellä hehkeintä kesää — heinäkuun 5. ja 6. päivinä — kokoontuivat inkerinsuomalaiset jälleen Inkeriläisten Yhdistys ry:n järjestämille kesäjuhlille, tällä kertaa Suomen Turkuun. Juhlahuoneisto avattiin Puolalan kansakoulussa lauantaina 5. 7. klo 14.00. Sitä ennen oli pidetty perinteiset kesäjuhlien urheilukilpailut Raunistulan urheilukentällä, jossa inkeriläiset kyykät veivät kullan Turun karjalaisia vastaan käydyssä ottelussa. Kaksipäiväisten juhlien ohjelma oli arvokas ja monipuolinen. Sen anti oli useille unohtumaton. Nämä juhlat olivat keränneet jo etukäteen laajempaakin julkista huomiota. Mm. suuren paikallisen sanomalehden Turun Sanomien toimittaja ja kuvaaja olivat mukana lauantain kansallisessa illassa; jo sunnuntain lehdessä oli kuva ja selostus juhlista.

Kansallisessa juhlassa lauantaina Puolalan kansakoulun juhlasali oli täyttynyt viimeistä istuinpaikkaa myöten. Varsinaissuo-

Anja Luoma
Teksti ja kuvat:

Nuorta ja vanhempaa soittajapolvea: Huilusooloja Kansallisessa juhlassa lauantaina esitti herkästi ja kauniisti turkulainen Anna Korkka (yllä vas.). Ida Uimonen soitti sydämeenkäyvästi kannelta sekä lauantain kansallisessa illassa että sunnuntain päiväjuhlassa. Kuvassa alla oikealla: Turun Uuden Karjalaseuran nuoret esittivät vauhdikkaita tanhuja Milja Tervon ohjaamina.

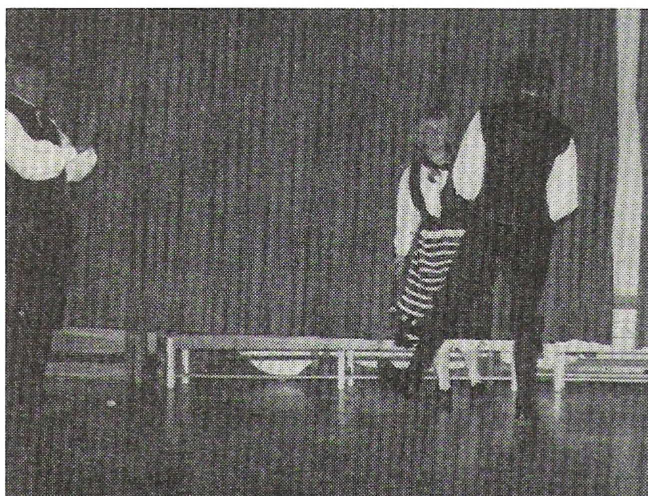
malaisten laulun kaikujen vaiettua Turun paikallisosaston puheenjohtaja pastori Vilho Mustonen toivotti kaikki vieraat sydämellisesti tervetulleiksi kesäisille Auran rantamille. »Kerran vuodessa tahdomme me paljon kärsineen ja rikki revityn Kullervon heimon rippeet kokoontua yhteen tapaamaan toisiamme, muistelemaan menneitä, ajattelemaan nykyisyyttä ja tähyilemään tulevaisuuteen», aloitti pastori Mustonen tervehdyspuheensa ja totesi, että näillä kesäjuhlilla on kansainvälistäkin merkitystä, sillä ne kokoavat yhteen inkerinsuomalaisia yli valtakunnan rajojen Ruotsista ja muualtakin, sekä idästä että lännestä.

Pastori Mustosen tervetulotoivotuksen jälkeen lauloi Helsingistä saapunut Inkerikuoro Kerttu Hiltusen johtamana. Sitten seurasivat eri paikallisosastojen ja ruotsalaisvieraiden ym. tervehdykset. Lahden Inkerin Kerhon tervehdyksen toi rovasti Juhani Jääskeläinen; Helsingin paikallisosaston tervehdyksen esitti sen puheenjohtaja Yrjö Korkkinen. Ruotsin tervehdykset esittivät lääket. lis. Aino Kekkonen-Koch ja Vilho Kurujoki; jälkimmäinen kertoi olevansa nyt ensi kertaa Suomessa kesäjuhlilla. Opettaja Airi Käki tai juhlaan Turun Karjalaiset ry:n tervehdyksen lausuen mm.: »Meillä on yhteiset juuret, yhteinen kieli, uskonto ja kulttuuri. Me vaalimme samalla tavoin perinteitä kuin tekin inkeriläiset. Toivotan teille parhainta onnea. Uskon, että nämä juhlat antavat teille jälleen uutta uskoa, uutta toivoa ja uutta voimaa.» Turun Uuden Karjalaseuran tervehdyksen esitti Pauli Jousinki vedoten erityisesti nuoreen polveen perinteiden vaalimisessa. Mieltä lämmittävää oli, että kesken kaiken juhlaan saapui tervehdyssähke Tampereen Kalevalaisten Naisten puheenjohtajalta maisteri Anna Liisa Heikinheimolta, Inkeriläisten yhdistyksen kunniajäseneltä ja suurelta heimoystävältä.

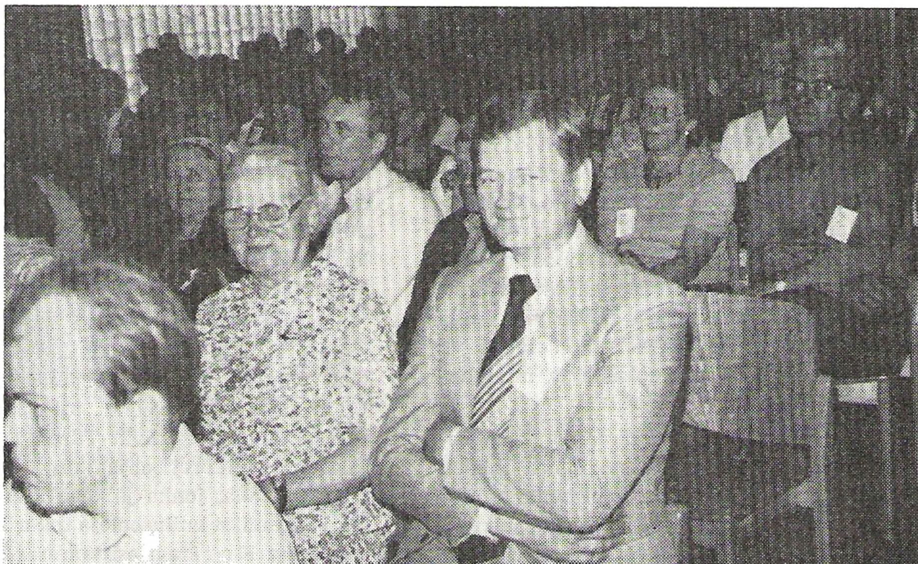
Juhlapuheen piti rovasti Matti Vironmäki rehtori Heikki Myllärin saatua esteen viime hetkellä. Sen jälkeen soitti Ida Uimonen kanteleella tuttuja sävelmiä. Kansantanhuja esittivät Turun Uuden Karjalaseuran nuoret ohjaajansa Milja Tervon johdolla, jonka jälkeen kuultiin herkkiä ja kauniita huilusooloja inkeriläisen nuoren Anna Korkan esittäminä. Kun urheilukilpailujen palkintojen jako oli suoritettu, päättyi Kansallinen juhla seisaaltaan laulettuun juhlalliseen Nouse Inkeri -hymniin.

Iltateen jälkeen vietettiin Turun paikallisosaston nuorten järjestämää *»Nuorten iltaa»* Karjalaisten talossa. Sinne oli järjestetty puhvetti sekä pirteää ohjelmaa, joka huipentui lopputanssiaisiin.

Sunnuntain ohjelma aloitettiin aamukahvilla Puolalan koulussa, jossa Turun osaston emännät pitivät koko kaksipäiväisten juhlien ajan erinomaista huolta juhlakansan ravinnosta. Aamukahvin jälkeen tehtiin

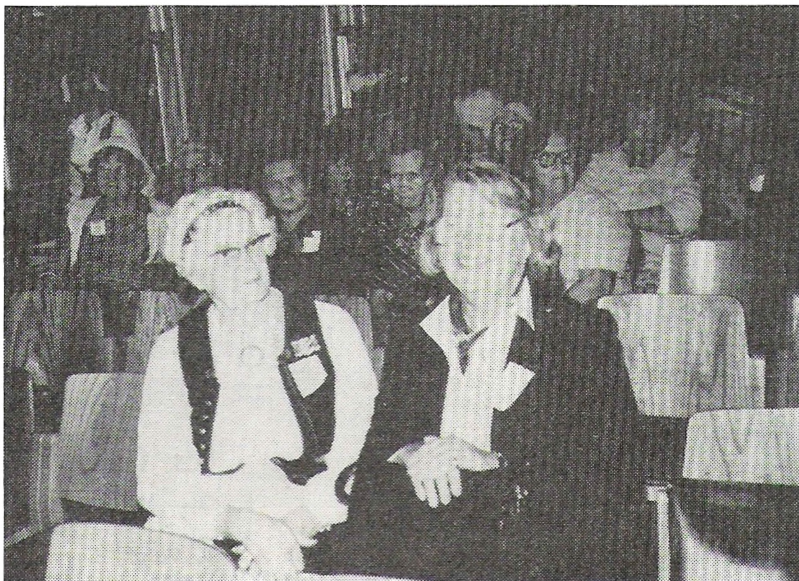

Iloista hymyä juhlassa ja juhlan väliajalla. Yllä: Liisa Makara Toivo poikansa (oik.) seurassa sunnuntain päiväjuhlassa. Kuvassa ylh. s. 9: Maija Liisa Pirhonen (oik.), jonka sukujuuret ovat Inkerin Lempaalassa, on saanut keskustelukumppanikseen inkeriläisten veteraanin ***Annikki Mansikan*** *juhlan väliajalla. Alakuvassa (s. 8) hymyilevät kuorolaiset Hilkka Kantanen (oik.) ja Liisa Mäki-Reinikka. Heidän keskellään vähän ujona ensi kertaa inkeriläisten juhlassa ollut »vunukka» Anne Harjuntausta. »Mustalaisten iltanuotio» (kuvassa oikealla s. 9) Karjalaisten talossa vietetyssä »Nuorten illassa». Haikeanhauskan näytelmän aihe sivusi kaikkia vähemmistöjä, joihin itse asiassa inkeriläisetkin kuuluvat.*

kunniakäynti Turun uudelle hautausmaalle, jossa laskettiin seppele Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille. Muistomerkillä piti puheen rovasti Juhani Jääskeläinen. Sen jälkeen seurasi juhlajumalanpalvelus ja Ehtoollinen St. Mikaelin kirkossa, jossa myös Inkeri-kuoro esiintyi laulaen Felix Mendelsohnin »Herran päivän». Erityisen

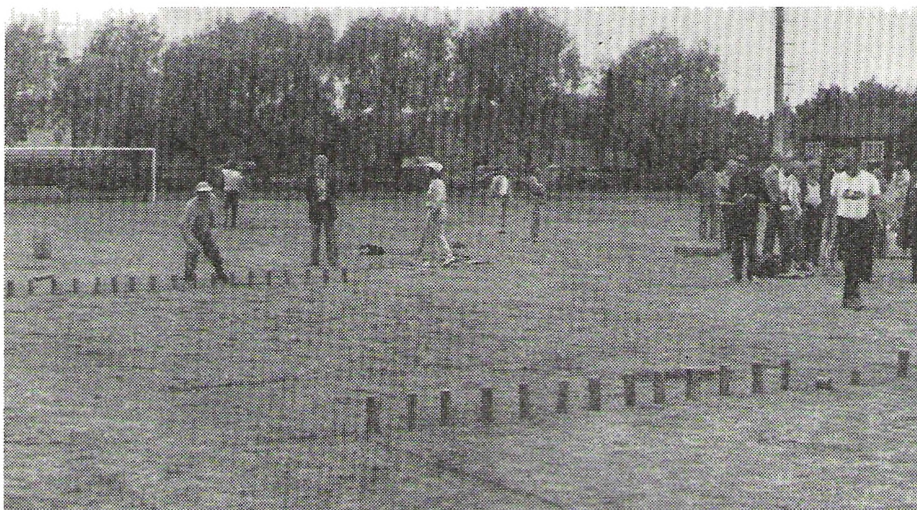

mieliin jäävä oli St. Mikaelin kirkkoherran Eeli Vuolan tervehdys juhliville inkeriläisille. Hänen puheestaan henki todellinen humanismi ja syvä ymmärtämys ja myötätunto inkeriläisiä kohtaan. Juhlasaarnan piti Inkeriläisten yhdistyksen puheenjohtaja rovasti Matti Vironmäki.

Päiväjuhla Puolalan kansakoulussa aloitettiin suvivirrellä, kuten niin monesti ennenkin. Tässä juhlassa puhuivat mm. pastori Vilho Mustonen sekä rovasti Juhani Jääskeläinen. Myös Helsingin Inkeri-kuoro esiintyi, ja sai sydämelliset kiitokset esiintymisestään monelta juhlavieraalta. Erityisen herkäksi sai juhlavieraiden mielet Ida Uimosen kannel: Ensin alkoi kuulua yleisön

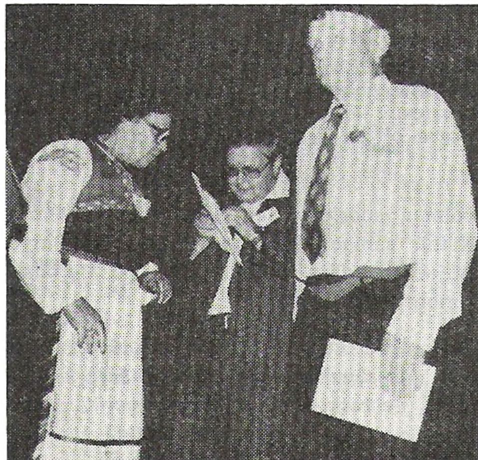
Yllä: Yleiskuva kyykkäkilpailusta Raunistulan urheilukentällä 5. 7. 80. Valok. Leevi Iivainen. Kuva alla: Inkeriläisten ja karjalaisten välisen kyykkäottelun mitalien jako. Henkilöt oikealta vasemmalle: Mitalien jakaja Yrjö Rautanen (Turusta); seuraavina kultaa saaneet inkeriläiset Leevi Iivainen, Erno Telkkinen, Oskari Toivokainen ja Paavo Koponen sekä hopeaa saaneet karjalaiset Laimi Hyytiäinen, Pauli Jousimo, Kalevi Tikkanen ja Sakari Someroja.

joukosta hiljaista hyminää. Tämän havaittuaan soittaja keskeytti ja rohkaisi ystävällisesti yleisöä jatkamaan. Monisatapäinen sali hyrisi hiljaa kanteleen säestämänä: »Kohta vaan joudutaan taivaan kuorissa veisailemaan. . .» Siinä yhteisesityksessä oli todella tunnetta. Hetken herkkyys ei ollut käsin kosketeltavaa, mutta sitä vaikuttavampaa se oli. Ikään kuin nämä »Kullervon heimon rippeet» olisivat lohduttaneet itseään ja toisiaan: Ehkä emme kauaa kokoonnu täällä kuulemaan toisiamme, mutta sil-

Hannu Vironmäki Helsingistä toi juhlaan Inkeriläisten Sivistyssäätiön tervehdyksen ja jakoi ansiomerkit kunniakirjoineen Ida Riipisen avustamana (kuvat yllä ja oikealla). Ansiomerkin saajat Erkki Mustonen (alh. oik.) ja Pekka Peuhkuri (ylh. vas.).

ti emme menetä toivoamme. Kerran voimme laulaa yhdessä jossakin, missä eivät erota inhimilliset rajat.

Uutta uskoa ja tulevaisuuden toivoa, luottamusta nuorisoon nousevaan toi Turun paikallisosaston sihteeri Lilja Stenvallin tervehdys juhlavieraille. Tämä usko tiivistyi hänen esittämässään Aappo Metiäisen runossa:

Polvi vanhempi väistyvi vuorollaan,
uusi astuvi auransa perään,
me luotamme nuorisoon nousevaan,
hengenvoimien terävään terään,
minkä varmentaa heimomme
menneisyys
ja kylvöjen kasvava rehevyys.

Inkeriläisten Sivistyssäätiön tervehdyksen päiväjuhlaan toi Säätiön sihteeri Hannu Vironmäki. Samalla hän ojensi Säätiön ansiomerkit kunniakirjoineen Erkki Mustoselle ja Pekka Peuhkurille Ida Riipisen avustamana. Aino Kekkonen-Koch välitti Inkerin Suomalaisten Keskusliiton (ISK) kunniakirjat; ne saivat professori Lauri Santtu ja merkonomi Anneli Tuohimäki Helsingistä inkeriläisten hyväksi tehdystä pitkäaikaisesta uhrautuvasta työstä.

Juhlien päätössanat lausui pastori Vilho Mustonen. Juhla päättyi perinteen mukaan Mooses Putron Nouse Inkerin jälkeen seisaaltaan laulettuun Maamme lauluun.

Kun virallinen juhla oli päättynyt, jatkui puheensorina huoneissa vielä pitkään. Rajojen takaa tulleet valmistautuivat taas pitkään ikävään; hyvästijättö omaisille ja ystäville oli jälleen yhtä vaikeaa. Päällimmäiseksi tunteeksi jäi kuitenkin se, minkä pastori Vilho Mustonen ja Karjalaseuran puheenjohtaja Airi Käki tervehdyksissään pukivat sanoiksi: Nämäkin juhlat koituvat varmaan meidän kaikkien virkistykseksi, antavat uutta uskoa, uutta toivoa ja uutta

Onnettaren suosikit sunnuntain päiväjuhlassa pidetyissä arpajaisissa. Vasemmalla Sanni Kössi ja Edla Karvanen, oikealla Inkeri-kuoron johtaja Kerttu Hiltunen. Keskellä suloinen neiti Fortuna nostamassa arpalippua Paavo Pesosen pitelemästä pussista. Voittoina olivat taiteilija Mustosen lahjoittamat kipsiveistokset, joita oli arviolta parisenkymmentä. Onnettaren suosiossa olivat lisäksi Hilkka Nikkola, Leevi Iivainen, Toivo Makara ja monet monet muut.

voimaa suoriutua arkisista tehtävistämme. Nämä samat ajatukset heijastuivat myös Lilja Stenvallin lukemissa Aappo Metiäisen runon säkeissä:

Aika uudet on antanut ystävät
ja sopuisat naapurit myötään,
ne ratkovat rastimme kiperät,
ne tekevät ylvästä työtään,
ja kärsitty menetys unhoon jää,
kun rakkaus sydämet yhdistää.

Me toimimme, työssä on voimamme,
sillä voitimme vaikeimmat ajat,
ei uskoa viedä voi meistä se,
jos muuttuivat valtiorajat.
On suurta ja ylevää todeta,
kun iloita, elää saa vapaana.

INKERI-AIHEINEN JUHLA

Inkeriläisten Sivistyssäätiö järjestää Inkeri-aiheisen kulttuurijuhlan sunnuntaina lokakuun 26. päivänä 1980 Helsingin Karjalatalolla Käpylänkuja 1. Ohjelmassa kuullaan mm. professori Pertti Virtarannan esitelmä inkerinsuomalaisten kansanperinteen keruutyön nykyvaiheista sekä nähdään inkeriläisille erittäin mielenkiintoinen filmi. Inkerikuoro esiintyy Kerttu Hiltusen johdolla. Lyhyitä puheita pitävät mm. pääjohtaja Erkki Tuuli ja rovasti Matti Vironmäki. Mahdollisimman monien inkerinsuomalaisten ja heidän ystäviensä läheltä ja kaukaa toivotaan saapuvan tähän tilaisuuteen. Ohjelmaan kuuluu myös perinteinen inkeriläinen kahvitarjoilu piirakoineen. Sen järjestämisestä ovat Helsingin paikallisosaston oivat emännät luvanneet huolehtia. Tämä kulttuurijuhla pidetään Helsingin paikallisosaston kuukausitilaisuuden yhteydessä, joten kuukausitilaisuus poikkeuksellisesti alkaa eri aikana kuin tavallisesti. Juhlan ajankohdasta tarkemmin tämän numeromme takasivulla Ajankohtaisia ilmoituksia -osastossa, Helsingin paikallisosaston ilmoituksessa.

Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallitus

RUOTSIN PUOLELTA

MIETTEITÄ

Vuodet menevät ja aika kuluu. Siis meidän aika. Ja kohta se on vain historiaa. Tulee taas uusi aika ja sen mukana uusi polvi. Kukapa meistä tänne muuttaneista 40-luvulla ei hautonut ajatuksia joskus päästä käymään kotikylässä, syntymäpaikalla. Ja niin onkin tapahtunut monen kohdalla. Kaikille kuitenkaan ei ole sitä suotu. Ehkä niin onkin parempi. Niin säilyy kauniimpi kuva syntymäseudulta. Sillä sen uudelleen näkeminen näin monen vuoden kuluttua voi olla suuri pettymys. Muutokset voivat olla niin suuret, että koko muistikuva rikkoutuu ainiaaksi.

Nyt kuitenkin olemme eläneet vuoden kauneimman ajan. On taas yksi kesäjuhla takanapäin. Tavattiin ystäviä ja tuttuja. Vahvistuttiin yhdessäolosta. Mutta kuitenkin on toisia, jotka vuodesta toiseen pysyvät ilman tätä yhteyttä kanssaihmisiin. Aikoinaan kuulin jonkun sanovan, että onhan minullakin sukulaisia Yhdysvalloissa, mutta ei ole ollut tietoja viimeiseen kymmeneen taikka kahteenkymmeneen vuoteen! En voinut käsittää semmoista silloin todeksi. Mutta nyt se on hyvinkin tuttua myös meikäläisille. Mistä tämä vieraantuminen johtuu hyvinvointimaailmassa?

Kesäjuhlilla Mölndalissa kohtasin yhden naishenkilön (asuinpaikka Göteborg), joka kertoi, että hän oli ensimmäistä kertaa mukana kesäjuhlilla. Kuulemma hän ei ole ollut asiasta ollenkaan tietoinen, että meikäläisillä on olemassa omaa toimintaa.

Tämmöisiä tapauksia tulee aina esille, ja siihen on olemassa monta erilaista syytä. Haluan tässä tuoda esille ainakin yhden — kaikkein tärkeimmän: informaation puutteen.

Inkeriläisten Viestin levittäminen keskuudessamme on jatkuvasti tärkein asia. Joskus kuulee arvostelua: se on niin pieni, se on niin mitätöin, siinä on vain muistoja menneisyydestä jne. Voisi ehkä myöntyä arvosteluun, jos ei ottaisi huomioon I. V:n tärkeintä päämäärää: se ainoa yhdysside meidän keskuudessamme, tiedonantaja meidän toiminnastamme kahdessa maassa ynnä muualla.

I. V:n laatu on taas sinänsä meidän oma asiamme, ja jos emme pysty suurempaan ja parempaan, niin on oltava iloinen vähästäkin.

Ajatellaanpa vain hetkinen toimintaa ilman tätä arvosteltua lehteä. Kuinka se olisi mahdollista?

Lehden olemassaolo on kokonaan riippuvainen muutaman henkilön uhrautuvasta työstä, josta heille kiitos ja kunnia! Mitä olisi tehtävä lehden ylläpitämistä ja edistämistä varten. Mielestäni on, ensi kädessä, yleisön tuki lehdelle välttämätön asia. Jokainen voi omasta puolestaan tehdä jotain: tilata lehden lahjana tutuille, joilla sitä ei vielä ole; voi tukea taloudellisesti; voi tukea kirjoituksin, niin että julkaisijalla olisi enemmän mahdollisuuksia materiaalin valintaan.

Jatketaan työtä, niin että ensi kesän juhannuksena taas tavataan Eskilstunassa I. V:n välityksellä.

Alfred Saklantti

INKERIN POIKA OLYMPIAKEHÄSSÄ

Täällä Ruotsissa saa nähdä ja kuulla televisiosta sekä radiosta ja lukea lehtien palstoilta Inkerissä syntyneitten vanhempien pojasta Leo Vainosesta. Leo on harrastanut nyrkkeilyä rauhallisesta ja sopuisasta luonteestaan huolimatta jo lapsuusvuosista lähtien.

Koulunsa päätettyään Leo toimi väliaikaisena puutyönopettajana. Työ ei Leoa kuitenkaan tyydyttänyt, ja niinpä hän kävi kaksivuotisen urheilualan koulun ja toimi sen jälkeen useita vuosia nuoriso-ohjaajana.

Viettäessämme leppoisaa kesälauantaita Leon vanhempien kodissa Leo kertoi urheiluharrastuksistaan. Kävi ilmi, että Leo on kuusinkertainen Ruotsin ja kaksinkertainen Pohjoismaiden nyrkkeilymestari. Poika kertoi matkustelevansa paljon ympäri maail-

Jatkuu s. 15

Museoviraston järjestämä 26. perinnekilpailu ratkaistu

Museoviraston kansatieteen toimisto julisti viime joulukuussa kansanperinteen keruukilpailun, jonka aiheet olivat seuraavat: pankit ja säästäminen ennen 1950-lukua, isäntien kokoukset, rakentajat ja rakentaminen sekä rakennusten maalaus, nykyajan mukavuuksia, leikkikalut, kesäjuhlat, huviretket, kesytetyt eläimet, sairasruoka, pataterva, vasenkätisyys ja adventti- eli joulukalenteri.

Kilpailuaika päättyi 15. 2. 1980. Vastauksia saatiin 962 tiedonantajalta yhteensä 28 236 liuskaa, 530 valokuvaa sekä lisäksi mm. pankkitoimintaan liittyviä asiapapereita, piirroksia, leikkikaluja ja lehtileikkeitä.

Vastausten määrä ylitti edellisten vuosien tulokset. Varsinkin pankkien alkuaikoja ja säästämistä koskevaan kyselyyn tuli runsaasti vastauksia, mutta myös muut aiheet näyttivät kiinnostaneen. Uusia vastaajia saatiin tiedonantajien joukkoon 154 henkilöä, joista ruotsinkielisiä oli 9.

Kiitämme lämpimästi kilpailun osanottajia.

Palkinnot jakaantuivat seuraavasti (suluissa vastauspitäjä):

Suurkerääjien sarja

I palkinto: Juho Leskinen (Pälkjärvi); II palkinto: Seidi Ylimäki (Töysä); III palkinto: Veera Lohi (Oulun ymp.); IV palkinto: Paavo Kytökorpi (Liminka); V palkinto: Antti Rinta-Paavola (Kurikka); VI palkinto: Matti Hyvönen (Sotkamo); VII palkinto: Aino Hanhisalo (Alajärvi).

Yleinen sarja

I palkinto: Eeva-Riitta Backman (Helsinki), Kyllikki Tiainen (Sysmä); II palkinto: Väinö Korkeila (Padasjoki), Väinö Tapanila (Vampula); III palkinto: Terttu Guttorm (Utsjoki), Alli Hujala (Suomenniemi), Hellen Välimäki (Ylistaro); IV palkinto: Eino Aho (Virrat), Alli Jänesniemi (Kokemäki), Vihtori Kareinen (Ilomantsi), Senja Puukkoniemi (Virrat); V palkinto: Börje Backholm (Sulva), Sanna Mattila (Kuhmoinen), Katri Ojala (Kaustinen), Aune Pennanen (Kuusjärvi), Helka-Helena Talvitieva (Sysmä); VI palkinto: Yrjö Ala (Kittilä), Olga Kivistö (Vihti), Irja Riiho (Töysä), Urho Rytkölä (Seiskari), Helka Seppä (Huittinen), Risto Virtanen (Jämsä); VII palkinto: Lahja Kananen (Suistamo), Arvi Korte (Kaukola), Helmi Laiho (Kiikala), Jaakko Männistö (Alajärvi), Antti Nummi (Kiikka), Mauno Peippo (Kauhajoki), Eila Vahteristo (Sysmä).

Ansiomerkit

Palkintolautakunta on myöntänyt *hopeisen ansiomerkin* seuraaville kansanperinteen tallentajille:

Aho, Eino (Virrat), Arpiainen, Laila (Virolahti), Asp, Arne (Viiala), Avikko, Aino (Kalanti), Eronen, Tahvo (Polvijärvi), Granfelt, Linda (Rautjärvi), Hakonen, Elsa (Laukaa), Heikkilä, Hannes (Tarvasjoki), Helenius, Astrid (Kirkkonummi), Hellemaa, Lyyli (Sulkava), Hiltunen, Valter (Ilomantsi), Huikuri, Ohto (Kittilä), Hänninen, Helvi (Vesanto), Idström, Bertta (Sonkajärvi), Ilkamo, Anna-Leena (Vahto), Ikävalko, Väinö (Antrea), Immonen, Veijo (Rantasalmi), Johansson, Elli (Kuru), Jukkara, Eino (Vähäkyrö), Kaarnametsä, V. J. (Ahlainen), Kalervo, Jenny (Rautjärvi), Kallio, Terttu (Pornainen), Kares, Kaija (Pielisjärvi), Karppinen, Helmi (Puolanka), Karttunen, Taimi (Tohmajärvi), Kaukinen, Ester (Muolaa), Kervinen, Iida (Keitele), Kesiö, Iida (Kiuruvesi), Keski-Mattila, Jaakko (Kauhajoki), Keskinen, Pentti (Tampere), Kettunen, Elina (Kuusjärvi), Kinnunen, Irja (Kivijärvi), Kokko, August (Sortavala), Korhonen, Annikki (Nurmes), Korjonen, Bertta (Lumivaara), Korpela, Frans E. (Somero), Korpiniemi, Tauno (Pyhäntä), Korpioksa, Hilja (Kokemäki), Kortelainen, Lyyli (Loppi), Koskimies, Sylvi (Kerimäki), Koskinen, Helvi (Asikkala), Kosonen, Martti (Parikkala), Kälviäinen, Hilda (Ylämaa), Kärppälä, Anna-Liisa (Vesilahti), Laine, Toivo (Punkalaidun), Lamminperä, Yrjö (Nokia), Lauk-

Toimitussihteerin terveisiä

Inkeriläisten Sivistyssäätiön kulttuurijuhla. Tänä vuonna on kulunut 15 vuotta Inkeriläisten Sivistyssäätiön perustamisesta. Merkkivuottaan juhlistaakseen Sivistyssäätiön hallitus päätti viime keväisessä kokouksessaan Inkeri-aiheisen kulttuurijuhlan järjestämisestä syksyllä. Kesän ja alkaneen syksyn aikana onkin saatu kootuksi arvokas ja kiinnostava ohjelma, ja juhlasta on tullut tosi. Tilaisuudessa kuullaan mm. esitelmä inkerinsuomalaisen kansanperinteen keruutyön nykyvaiheista (prof. Pertti Virtaranta), sekä nähdään erityisesti kaikkia inkeriläisiä kiinnostava filmi. Myös kuulun inkeriläisen lauluperinteen jatkajana kunnostautunut Inkeri-kuoro esiintyy jne. Sivistyssäätiön tarkoituksenahan on tukea Inkerissä syntyneitä ja heidän jälkeläisiään taloudellisesti paitsi opinnoissa myös kaikissa pyrkimyksissä, jotka tähtäävät inkeriläisen perinteen tutkimiseen ja tallentamiseen, säilyttämiseen ja tunnetuksi tekemiseen. Juhlasta sekä sen ohjelmasta on tarkempi selostus sivulla 12 sekä takakannessa Helsingin paikallisosaston ilmoituksessa. Tässä juhlassa toivomme kohtaavamme mahdollisimman monta sekä kulttuurin että inkeriläisten ystävää.

Toimitussihteeri

---

kanen, Anna-Liisa (Pielavesi), Lehtinen, Mandi (Sysmä), Leino, Väinö (Loppi), Leinonen, Erkki (Säräisniemi), Luukkonen, Marjatta (Nokia), Lännenpää-Seppälä, Eeva (Valkeala), Maja, Mauri (Hämeenkyrö). Marjoniemi, Ester (Nivala), Markkanen, Kalevi (Virtasalmi), Mattilainen, Sirkka (Nastola), Miettinen, Anna (Mäntyharju), Mikkilä, Sulo (Pyhäjoki), Mäkinen, Senja (Koivisto), Mäkitalo, Matti (Merikarvia), Nevalainen, Onni (Pielisjärvi), Nykänen, Kerttu (Sodankylä), Nykänen, Väinö (Sakkola), Ounas, Irma (Ruovesi), Parikka, Arvi (Jaakkima), Patrakka, Arvi (Antrea), Perttula, Aili (Metsäpirtti), Pietilä, Eeva (Keuruu), Pukkila, Olavi (Mikkelin mlk.), Rautajoki, Eero (Tampere), Rissanen, Veikko (Muuruvesi), Ruohonen, Arvo (Teisko), Räsänen, Liisa (Kirvu), Salminen, Toivo (Huittnen), Sandberg, Tyra (Teerijärvi), Sarpola, Marjatta (Pyhäjoki), Seppänen, Pirjo (Kangasniemi), Smolander, Vieno (Nilsiä), Suolahti, Aili (Karinainen), Suonlaita, Sirkka (Viitasaari), Taanila, Eino (Nivala), Taponen, Eini (Heinjoki), Teppo, Artturi (Kortesjärvi), Tolvanen, Leo (Nurmes), Tuimala, Juho Kustaa (Kangasala), Tuominen, Lempi (Paimio), Tuomola, Eero (Koski Tl.), Uusitalo, Väinö (Lappi Tl.), Vainikainen, Lyyli (Siilinjärvi), Virtanen, Pentti (Sammatti), Ylikojola, Maija (Lapua), Ylä-Poikelus, Anna-Liisa (Kuru), Åberg, Ernst (Nauvo).

Jatkoa s. 13

maa ja saavansa siten kaikenlaista kokemusta. Viimeksi Israelissa tuli nyrkkeilykehässä jälleen mitali.

Ennen Moskovan olympialaisia, joihin Leokin osallistui, hän teki matkan Yhdysvaltoihin nyrkkeilyn kaksinkertaisen maailmanmestarin Floyd Pattersonin luo. Se matka oli Leolle erittäin antoisa.

Leo kertoi Moskovan olympialaisten jäävän hänen viimeisikseen — huolimatta nyrkkeilykehässä saavutetuista voitoista. Ennen matkalle lähtöään hän oli saanut tietää pääsevänsä korkeakouluun jatkamaan yleisurheilun opintojaan, joten nyrkkeily jää muistoksi vain.

Moskovan olympialaiset olivat Leolle jo toiset. Ensimmäisen kerran hän oli olympiakehässä Montrealissa v. 1976.

Kilpailuun lähtiessään useimmat toivovat mitalia, niin varmaan Leokin. Mutta on jo suurenmoista pienen Inkerinmaan vanhempien pojalle saada osallistua olympiakisoihin. Leo osallistui niihin koti- ja synnyinmaansa Ruotsin edustajana.

Onnea ja menestystä edelleen Leolle urheiluopintojen parissa toivottaa

Gävleläinen täti

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Lokakuun kuukausitilaisuus 26. 10. 80 alkaa **poikkeuksellisesti vasta klo 18.00** kahvitilaisuudella Inkerikodissa ja jatkuu klo 19.00 Karjalatalon suuressa juhlasalissa Inkeriläisten Sivistyssäätiön järjestämänä *Inkeri-aiheisena »kulttuurijuhlana»* (ks. s. 12 ja 15), joka on samalla säätiön toiminnan 15-vuotisjuhla. Kaikki Inkeriläiset ja inkeriläisten ystävät: sydämellisesti tervetuloa. Marraskuun tilaisuus 23. 11. 80 klo 14.00 tavalliseen tapaan.

SEUKKOSEURA

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu syksyllä v. 1980 Lahden diakoniasäätiön talossa, Sibeliuksenk. 6, luokkahuoneessa kuukauden 2. maanantaina klo 18.30 (lokakuussa ei kokoonnuta), marrask. 10. pnä ja jouluk. 8. pnä.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Vuoden 1980 tilaisuudet pidetään Karjalaistentalossa Itäpellontie 2 alkaen klo 14: Mikkelinpäivänä 5. 10., Pyhäinpäivänä 1. 11., 2. joulupäivänä 26. 12.

Johtokunta

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, torstaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osoite viimeksi saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

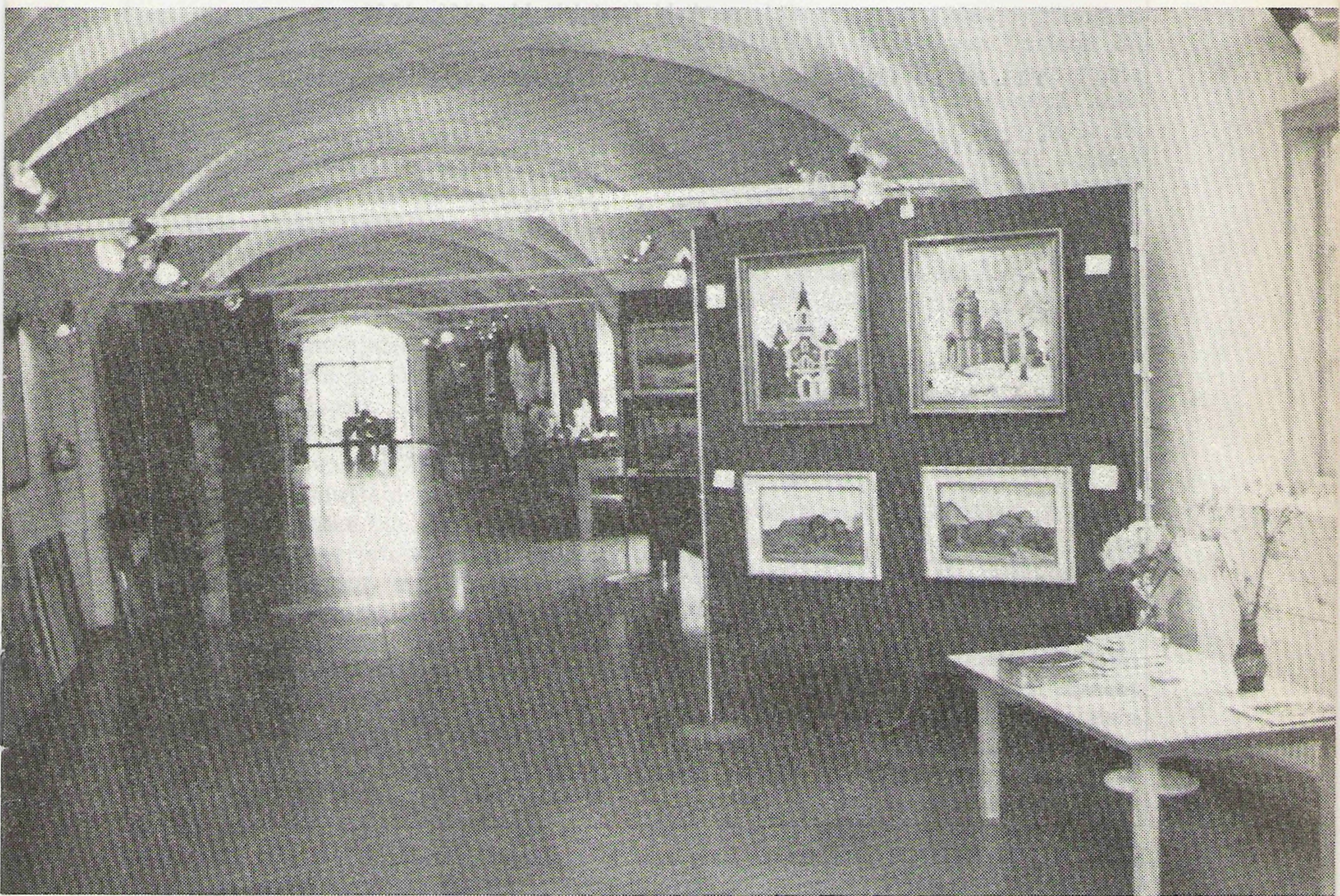
NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 10 lokakuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-562 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa Kustantaja ja julkaisija INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Yleiskuva Mölndalin kesäjuhlien yhteydessä pidetystä näyttelystä »Inkeriläiset näyttävät». Taiteilijoista mainittakoon mm. [illegible] Kekkonen, Juhani Suni, Robert i Rannsätt Jäppinen, Henrik Kotsalainen, [illegible]-Kotsalainen, Raija Olofsson (o.s. Raikkerus), Alexander Parkkinen, Aleksander [illegible], A. Husu, Toivo Folkesten ja Viktor Pajunen. Näyttelystä tarkemmin tämän numeron s. 11—14

Pertti Virtaranta

Katri Peräläinen, inkeriläinen kielenoppaani

(Katkelma prof. Virtarannan samannimisestä kirjasta.)

Inkerinmaalla asuvista (t. asuneista) suomenheimoisista on eniten tutkittu vatjalaisia ja inkeroisia. Koska kumpikin kielimuoto nyt on sammumaisillaan, saamme olla tyytyväisiä siitä, että ainesta on ajoissa saatu runsaanlaisesti talteen ja että sitä on julkaistukin. Työssä on ollut sekä suomalaisia että virolaisia tutkijoita. On kiintoisaa havaita, että kielentutkijat vatjalaisten ja inkeroisten parissa ahkeroidessaan eivät ole rajoittaneet aineksen tallennusta vain omaan alaansa, vaan ovat avartaneet sitä muuhun perinteeseen päin. Arvokasta perinnettä ovat sana- ja tekstimuistiinpanoihinsa tallentaneet vatjan kielen tutkijat August Ahlqvist, E. N. Setälä, Lauri Kettunen, Lauri Posti, Julius Mägiste ja Paul Ariste, viimeksi mainittu enemmän kuin kukaan toinen. Inkeroismurteiden mainio tutkija Volmari Porkka kunnostautui myös inkeroisten runoperinteen tarkkana ja tehokkaana muistiin merkitsijänä (v. 1882—83), ja toisen maailmansodan jälkeen inkeroismurteiden parissa ahertanut R. E. Nirvi on Inkeroismurteiden sanakirjaansa ottanut mukaan paljon asiatietoja inkeroisten kansankulttuurista.

Melko vähälle huomiolle on jäänyt Inkerinmaan suomalaisten perinne. Kielimiehelle Inkerin suomalaisten kieli, joka välittömästi liittyy suomenpuoleisiin murteisiin, ei ole ollut siinä määrin kiinnostava kuin vieraammat kielimuodot inkeroinen ja vatja. Ja esim. kansanrunoudentutkijalle on Inkerin kreikkalaiskatolisten — siis inkeroisten ja vatjalaisten — lauluperinne ollut paljon antoisampaa kuin Inkerin suomalaisten. Inkerin suomalaisten jääminen inkeroisten ja vatjalaisten varjoon on siis hyvin ymmärrettävää. Harrastusta Inkerin suomalaisten perinnettä kohtaan on tietenkin laimentanut myös se, ettei meikäläisillä tutkijoilla ole 1. maailmansodan jälkeen ollut tilaisuutta tehdä tutkimuksia itse paikalla Inkerissä, vaan ainoastaan sieltä lähteneiden pakolaisten parissa (poikkeuksena maailmansotien välisenä aikana oli pikkuinen Viron Inkeri).

Tutkimusmahdollisuuksiin tuli suuri muutos v. 1943, kun paljon inkeriläisiä — käytettävissä olevien tietojen mukaan n. 55 000 henkeä — siirrettiin sodan jaloista Suomeen. Mutta vain muutama tutkija saattoi käyttää tätä ainutlaatuista tilaisuutta, ennen kuin suurin osa inkeriläisistä palasi Neuvostoliittoon. Pieni määrä, ehkä n. 8 000 henkeä jäi palaamatta ja asettui asumaan Suomeen tai muutti Ruotsiin. Melkein kaikki Suomeen ja Ruotsiin siirtyneet olivat Inkerin suomalaisia; vatjalaisia ja inkeroisia heidän joukossaan oli hyvin vähän, yhteensä vain muutama kymmen. Näiden Suomeen ja Ruotsiin muuttaneiden inkeriläisten parissa ovat ainesta tallentaneet eräät kielentutkijat, mm. Julius Mägiste (vatjaa), R. E. Nirvi (inkeroista) ja tämän kirjoittaja (Inkerin suomalaismurteita ja inkeroista), myös nauhoittaen. Suomen

→

kielen nauhoitearkistossa on tätä nykyä inkeroismurteita 48 t 25 min ja Inkerin suomalaismurteita 182 tuntia.

Kun kielentutkijana olen tavannut inkeriläisiä Suomessa (v:sta 1945) ja Ruotsissa (v:sta 1950), olen pysähtynyt niiden luo, jotka ovat kutakuinkin pystyneet säilyttämään inkeriläisen äidinkielensä ympäristön suomen vaikutuksilta. Mielenkiintoni kohdistui jo varhaisessa vaiheessa Inkerin suomalaismurteiden keskinäisiin eroihin havaittuani, että enimmissä entisissä äyrämöiskylissä (rannikon kyliä lukuun ottamatta) ei äyrämöismurteiden vanhoja tuntomerkkejä paljon tavata ja että savakkomurteet eivät suinkaan ole niin yhtenäinen murteisto kuin olin kuvitellut. Arvelin, että kuva Inkerin kielisuhteista selkenisi parhaiten kartoittamalla eräät äänne- ja muoto-opilliset piirteet ja muutamat sanastoseikat. Lauri Kettusen Suomen murrekartastossa (1940) tosin Inkerinmaan alue on mukana, mutta sieltä on tietoja epätasaisesti, eräissä kartoissa hyvin vähän.

Kartastosuunnitelmaani edistääkseni tein Turun seudulle v. 1965 senkin matkan, jolla tutustuin Katri Peräläiseen, vuosien mittaan minulle tutuimmaksi tulleeseen inkeriläiseen. Tuon pikamatkan oiva organisoija oli ent. kansakouluntarkastaja Antti Hämäläinen, syntyisin Skuoritsan seurakunnan Tynilän kylästä. Siirryttyään v. 1964 eläkkeelle hän oli omistautunut inkeriläisen perinteen tallennukseen Suomessa ja Ruotsissa sekä eräiden häntä kiinnostaneiden asioiden tutkimiseen. Niiksi kahdeksi päiväksi (17.—18. 10.), jotka vain olivat käytettävissäni, Antti Hämäläinen oli laatinut tiukan ohjelman: seitsemän haastateltavaa kummaksikin päiväksi! Kyselylistan selvittäminen on kuitenkin hitaanlaista puuhaa — välillä on juteltava muistakin asioista —, niin että suunnitelmaa oli kovasti supistettava, 14:stä »valitusta» neljään — ja sittenkin jäivät työt kaikissa kohteissa kesken; nauhoitukseen oli aikaa vain hietamäkeläisen Ihon Annan luona. Tämän Turun-matkan ensimmäisen päivän iltapuolella tulimme Pahaanniemeen (ent. Raisiota) tapaamaan Katri Peräläistä, jonka Antti Hämäläinen hyvin tunsi ja jolta hän oli tehnyt muistiinpanojakin. Heti ensi tapaamisessa selvisi, että tässä oli nyt henkilö, joka osasi ja halusi olla apuna äidinkielensä talteen saannissa. Muistiinpanojeni loppuun olen kirjoittanut lyhyen ja velvoittavan luonnehdinnan: »Peräläisen Katrina oikein hyvä kertoja, paljon tietoja, älykäs; hyvä murre. Katrinaa pitää välttämättä nauhoittaa.»

Tätä lähes 20-sivuista kirjasta on saatavana Inkeriläisten Sivistyssäätiön asiamieheltä Hannu Vironmäeltä. Osoite lehtemme etukannen sisäsivulla. Hinta 10 mk.

UNOHTUMATON KIRKKOMATKA

Elokuun lopulla ryhmä suomalaisia teki jälleen retken Viipuriin ja Leningradiin. Mukana oli monia, jotka viime vuosina ovat käyneet turistimatkoilla »itämailla», mutta oli myös eräitä ensikertalaisia. Heistä yksi oli tämän kirjoittaja.

Lyhyen kiertoajelun aikana Viipurissa saatoin todeta, että koti- ja koulukaupunkini oli paljon muuttunut siitä, millaiseksi se oli jäänyt talvisodan alkaessa. Niissä kaupunginosissa, joissa poikasena juoksentelin, ei näyttänyt olevan jäljellä entisestä paljoakaan. Patterinmäki Talikkalan laidassa oli paikallaan, mutta sekin tuntui olevan huomattavasti matalampi kuin silloin, kun koulupojan piti sen yli taapertaa Torkkelinkadulle ja edelleen Luostarinkadun koululle. Uusia rakennuksia näkyi paljon varsinkin Viipurin itäisissä kaupunginosissa, mutta myöskin muualla.

Maantie Viipurista halki Kannaksen kulkee suuressa määrin metsäisiä seutuja. Siellä täällä kuitenkin huomasin paikkoja, joissa olin ennenkin käynyt. Eräälläkin kohdalla teki mieleni sanoa ääneen: »Tässä meitä kerran enkelit aivan erityisesti varjelivat.» Terijoelta lähdettyämme ja tien varrella olleita vanhoja huviloita katsellessa muistin, että jossakin niistä olin pikkupoikana ollut vanhempieni kanssa erään ystävällisen perheen vieraana.

Jo tuloiltana ja sitten seuraavina päivinä kävimme katsomassa laajan Leningradin elämää ja nähtävyyksiä. Iisakin kirkko, joku tavaratalo, teatteri balettiesityksineen ja sirkus sekä yliopiston alue ym. kuuluivat ohjelmaan. Oli onni, että meillä oli oma linja-auto käytettävissä, sillä matkat majapaikastamme »Pribaltiskajasta» tuntuivat varsin pitkiltä. »Pribaltiskaja» on uusi 15-kerroksinen hotellirakennus, jonka rakentamisessa kuulemma ovat mm. ruotsalaiset

Puškinin kirkossa jumalanpalveluksen suorittivat kirkkoherra Harri Metsnik ja Ruotsista saapunut vieras, pastori Jussi Jänis.

olleet mukana. Huoneet olivat erittäin siistit ja uudenaikaiset. Useimmista huoneista oli kaunis näköala Nevalle ja Suomenlahdelle.

Erittäin vaikuttava kokemus oli osallistuminen jumalanpalvelukseen Leningradin luterilaisessa kirkossa, joka sijaitsee Puški-

→

Puškinin kirkon komea portaali. Suomalaisvieraita ja »omaa väkeä» saapumassa sunnuntain aamujumalanpalvelukseen.

Kolmen valtakunnan papit vaihtamassa ajatuksia jumalanpalveluksen jälkeen kirkon pihamaalla. Kuvassa vas. Matti Vironmäki, Harri Metsnik ja Jussi Jänis (Ruotsista). Oikealla kirkon esimies Lankinen.

nissa eli keisarinvallan ajan Tsarskoje Selossa. Kirkko, joka oli aikoinaan ollut saksalaisten luterilaisten käytössä, on saatu siistiin kuntoon. Kirkonmenoissa oli paljon väkeä ja tilaisuus virrenveisuineen, kuorolauluineen ja muine hartauksineen varmaan jokaiselle unohtumaton. Saarnan piti suomen kielellä mukanamme ollut ruotsalainen pappi. Paikallinen luterilainen pappi toimitti liturgian ym. menot myös suomeksi. Alttaritaulun kuva, joka esittää Ylösnoussutta Vapahtajaa, ja sanat »Jumala on rakkaus» puhuttelivat varsinkin jokaista ensikertalaista. Kuoron laulama »Taivaassa ratki taivaassa» tuntui myös painuvan kaikkien sydämiin aivan erityisesti.

Paluumatka sujui mukavasti. Oltiin iloisella ja tyytyväisellä mielellä, että jälleen oli rikastuttu yhdellä unohtumattomalla kokemuksella. Oli hyvä mieli myös siitä, että tällaisten yhteisten retkien tekeminen nykyisin on mahdollista Karjalan ja Inkerin maille, jossa monet ovat syntyneet ja varhaisimman lapsuutensa viettäneet, ja jossa on vielä elossa ystäviä ja tuttavia.

MaVi

INKERILÄINEN HALTIJAUSKO

Miten kokemukset syntyivät?

WSOY:n kustantamana on vastikään ilmestynyt Outi Lehtipuron toimittama teos Perinteentutkimuksen perusteita. Inkeriläistä haltijauskoa käsitellään yhdessä artikkeleista otsikolla Miten luoda terminologia haltijaperinteen tutkimukselle? Kirjoittaja on Turun yliopiston uskontotieteen professori Lauri Honko. Kyseinen artikkeli on hänen vuonna 1962 ilmestyneen tutkimuksensa Geisterglaube in Ingermanland (Haltijausko Inkerissä) johdantoluku, joka on lähinnä tutkimusmenetelmän ja terminologian esittelyä. Se tarjoaa kuitenkin nyt ensi kertaa mahdollisuuden tutustua tutkimukseen myös suomen kielellä, vaikka kokonaiskuva näin luonnollisesti jääkin suppeahkoksi.

Havaintopsykologinen tulkinta

Tutkimuksen lähtökohtana on tosiasiallinen haltijaelämys. Haltijoista ei vain kerrottu, vaan ne olivat elettyä ja koettua todellisuutta. Näin siis keskeiseksi ongelmaksi nousee, miten ihmiset kokivat sellaista, mitä sanan täsmällisessä merkityksessä ei ole olemassa. Miten haltijaelämykset, jotka juuri olivat tuon uskon kulmakivi, ovat tieteellisesti selitettävissä?

Ensiksi Honko vetoaa havaintopsykologian tutkimustuloksiin. Aistiessamme jotakin, tapahtuu samalla myös havaitun tulkintaa ja täydennystä, näin etenkin kun olemme kiihtyneessä tilassa, pelkojen tai toiveiden vallassa, tai kun olosuhteet estävät kunnollisten havaintojen teon. Asiaa on otettu selventämään seuraava esimerkki.

Varsin yleinen käsitys haltijaperinteessä oli, ettei kodinhaltija sietänyt juopottelua ja meluamista talossa. Olettakaamme nyt, että jossakin on tupa täynnä juhlivaa miesväkeä, ja naiset tarkkailevat menoa sivusta, kenties paheksuvasti. Illan kuluessa emäntä lähtee sitten ulkosalle jotakin toimittamaan ja kuulee pienen rasahduksen talon nurkalla. Hän säikähtää täysin luonnollista ääntä, sillä hän on jonkin verran huolissaan siitä, millaisen lopun reuhaaminen talossa saa. Mieleen välähtää ensimmäiseksi mahdollisuus haltijan ilmestymisestä, koska se on perinteen mukainen tapa, jolla haltija ilmaisee tyytymättömyytensä. Emäntä katsahtaa äänen suuntaan ja näkee harmaapartaisen miehen, joka sitten äkkiä katoaa. Haltija!

Emäntä aavisteli pahaa, hän tunsi talon menestyksen, onnen tai lykyn olevan vaarassa. Miesten juopottelu, joka tämän mielentilan oli saanut aikaan, toimi siten — kuten Honko asian ilmaisee — *primaarina* (ensisijaisena, perustavana) ärsykkeenä haltijaelämyksen synnylle. Rasahdus ja jonkin seinää vasten nojallaan olleen esineen hahmo toimivat *laukaisevina* ärsykkeinä. Näin alitajuisesta aavistelusta syntyi lopulta näköhavainto haltijasta, perinteen tarjotessa sopivan tulkintamahdollisuuden hämärässä häilähtäneelle hahmolle.

Tässä tapauksessa emäntä kykeni heti tulkitsemaan kokemansa haltijan näyttäytymiseksi. Usein kuitenkin tällaisen yliluonnollisen tuntuisen, oudon kokemuksen tulkinta voi tapahtua vasta jälkeenpäin ja selittäjänä voi olla joku toinen henkilö tai ryhmä. Moni elämys myöskin jää kokonaan ilman selitystä, ihminen tietää kokeneensa jonkin yliluonnollisen (supranormaalin) olennon läsnäolon, muttei osaa selittää minkä. Tällaisesta tunnistamattomasta supranormaalista olennosta käytetään latinalaisperäistä nimitystä *numen*.

Emännän tapauksessa oli kyse *illuusiosta*, vääristyneestä havainnosta. Lähellä illuusiota on *hallusinaation* käsite, mutta siinä elämys syntyy sisäisesti, ilman ulkomaailmasta tulevaa ärsykettä. Hallusinaation syntyyn voivat vaikuttaa väsymys, sairaus tai huumaavien aineiden käyttö. Kolmas mahdollisuus haltijan kokemiseen ovat *unielämykset* ja neljänneksi tulee tärkeä ryhmä, unen ja valveen rajatilassa nähtävät nukahtamiseli *hypnagogiset kuvat*.

Rooliteoria

Edellä on ollut puhe haltijoiden havaitsemisesta, mutta haltijan kohtaaminen on myös käyttäytymistilanne. Asian tämän puolen tarkasteluun Honko on saanut avun sosiaalipsykologiasta soveltaessaan ns. rooliteoriaa. Haltijalla on oma roolinsa (voisimme karkeasti määritellä roolin tietyn yhteiskunnallisen aseman toiminnalliseksi puoleksi), sen odotetaan käyttäytyvän tietyllä tavalla, sillä on oikeutensa ja velvollisuutensa. Kun sitten jokin tilanne koetaan yliluonnolliseksi, tulevat haltijaan kohdistetut rooliodotukset ajankohtaisiksi ja toteutuvat aistihavaintona, haltijan *roolisuorituksena*.

Roolin mukaista käyttäytymistä säätelevia ohjeita ja sääntöjä nimitetään *normeiksi*. Normeja vahvistavat *sanktiot*, jotka voivat olla rangaistuksia, uhkauksia tai palkintoja. Kun esimerkiksi on tiedossa, ettei haltija pidä siitä, että saunassa kylvetään myöhään, ja joku tästä huolimatta uskaltautuu iltamyöhällä saunaan, toimii hän vastoin normia. Kyseistä normia sanktioimassa on haltijan uhka: »jos menet myöhään yöllä saunaan kylpemään, haltija voi käydä kimppuusi.» Jos henkilö tuntee perinteen ja tiedostaa uhan olemassaolon, on hän todennäköisesti peloissaan tai ainakin varuillaan. Nyt voi pienikin epäilyttävä ääni saada hänet uskomaan, että haltija on saunassa, ja pakenemaan suin päin. Tuvassa hän kertoo muille kokemastaan ja sattumus tulkitaan, kenties yhteistuumin, haltijaelämykseksi. Uhka on siis tavallaan luonut yliluonnollisen kokemuksen. Tähän tapaan haltijat toimivat yhteiselämän ja sääntöjen mukaisen käyttäytymisen valvojina. Haltijausko voi myös itse luoda normeja, kuten tämän kylpemisesimerkin laita todennäköisesti on. Mutta jos ajattelemme esimerkkiä talossa juopottelemisesta, niin huomaamme mikä myönteinen arvo haltijanuhan olemassaololla on. Sen tarkoituksena on elämänmenon rauhallisissa ja terveissä uomissa säilyttäminen.

Toimittajan lisäyksenä on artikkelissa varsinaisesta tutkimuksesta poimittu huomio, että kodinhaltijaperinteessä vain kolmea käsitystä voidaan pitää täysin yleisinkeriläisenä yhteisön perinteenä: 1) Joka talolla on haltija, 2) kodinhaltijan ilmestyminen on huono merkki ja 3) tulipalon edellä haltijan nähdään itkevän ja/tai poistuvan talosta. Suhteellisen yleisiä ovat seuraavat käsitykset: 4) Haltija näyttäytyy (itkee, poistuu) kun talo on jätettävä, 5) haltija ei suvaitse juopottelua ja metelöintiä talossa, 6) haltija ei anna nukkua sille kuuluvalla paikalla.

Perinteentutkimuksen perusteet -teokseen sisältyvät lisäksi seuraavat kolme artikkelia: prof. Matti Kuusi, Suomalainen tutkimusmenetelmä; prof. Leea Virtanen, Perinteen yhteisöllisyys; prof. Juha Pentikäinen, Yksilö perinteentutkimuksen kohteena. Outi Lehtipuro on kirjoittanut johdantoesseen Perinteentutkimus tienhaarassa.

Ilkka Pyysiäinen

LAHJOITUKSIA INKERILÄISTEN VIESTIN TUKEMISEKSI

Edla Karvanen	250 mk
Ruth Hämeen-Anttila	250 mk

PUAVALJAN JUNNIN KOIRA

Päivän lehdessä kerrottiin, että isot miehet leikkivät pienii poikii tehdessään terroritekoja: haluavat nähdä mitä mikin sisällään pitää... Tästä miul muistui mielee mein kylän lapset ennen vanhaan...

Ei meil niin paljon lellosii siihen aikaa olt ko nyt lapsil. Kun joku sai uuden leikkikalun, sitä ihmeteltii ja ihailtii kylän voimalla: moni pieni napero toivoi saavansa edes pitää hetken kädessään aarretta. Kesäasukkailla oli tavallisesti erikoisuuksia ja niillä saatiin leikkiäkin seuraa pitäen.

Omalta kohdaltani muistan erikoisesti, kun äiti osti meille ison, puhallettavan, kangaspäällisen pallon. Sitä oli hauska pompotella sisälläkin keveytensä takia. Se vain kesti niin vähän aikaa — heikkorakenteinen kun oli. Ihmettelin kauan itsekseni, miten äiti raskitsi ostaa sen, kun tarpeita oli niin monenlaisia muitakin... Ikuinen kiitos äidille! Monenlaisia pelejä tehtiin itse ja pelattiin joukolla sisällä tai ulkona. Kerran joku sai dominot ja silloin pelattiin koko kesä ulkona, kun vain aikaa liikeni.

Eräänä päivänä levisi tieto, että Puavaljan Junni sai syntymäpäiväkseen suuren istuvan koiran. Hyö elliit mein vastapiätä, ja sitä ihmettä mäntii siin paikas katsomaa. Oli siinä ihmettelemistä: pienen koiran kokoinen, mustavalkoinen, kiltinnäköinen hauva. Sitä sai silittää ja pittääkii.

Kuin monta päivää lie leikittykää koira keskeisenä sankarina... Sitten päivänä muutamana sanoi Junnin sisar Juuli, jot se koira kuolj. Kuolj? Nii, ko Junni iski kirveel sen kahtaa, tahtoi katsoo mitä sen sisäs olj.

Näin ne puolikkaat, ja minnuu itketti kauvan: tyhjän takkii, tieshä sen, hiä tappoi koiransa. Kyl mie häntä ymmärsinkii, vua itketti se... Se olj jo melkein elävä, ko siit niin piettii.

Helvi

INKERILÄISIÄ PUHUTTELUTAPOJA JA ETUNIMIÄ

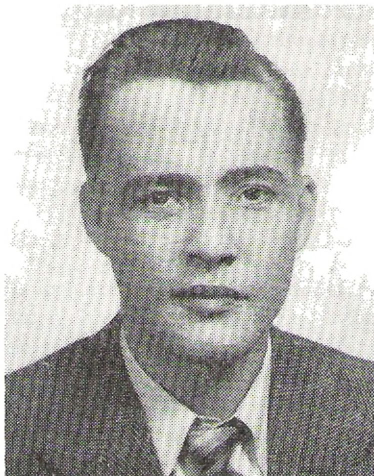
Mieleeni tulvahti kotikylä, kesä ja aurinko. Näin elävästi mennyttä elämää ja muistin entisiä kylän asukkaita... Montakohan meitä lienee jäljellä ja missä?... Kuvaelmana kulkivat pienet ja suuret tapahtumat sisäisten silmien edessä, ja ajatus pysähtyi nimiin.

Yleisenä tapana meillä oli, että aikuisia puhuteltiin aina liittämällä joku puhuttelusana. Vieraat aikuiset keskenään puhuttelivat toisiaan etu- ja isännimellä: Puavalj Andreits (Paulanreits), Mari Petrovna (Marpetrovna), sulkeissa oleva on käytännön lyhentymä. Sukulaisuus ilmaistiin yleensä: Sohvi källyin, Mari-kyttyin, Uappo-lankoin, Tuomas-eno, Katri-täti, Juhana seukko. Joissakin taloissa, perheissä, vieläkin puhuttelivat sisaret ja veljet toisiaan, vanhempien toivomuksesta ja tahdosta: Lempi-sisko, Arvo-veikkoin jne. Tapa tuntui lämpimältä ja läheiseltä.

Harvoin aikuiset puhuttelivat toisiaankaan tuttavina pelkällä etunimellä, vaan liitteitä oli monia: Ieva-kuomain, Katri-kaimain, Olga-seukkoin. Joskus koko kyläkin käytti jotakin sukulaisuusnimeä jostakin, vaikkei sukua oltukaan. Samannimisiä kylässä oli useampia ja erotukseksi ja selvyydeksi vakaantui ajan mittaan joku nimi. Vieraita mieshenkilöitä lapset puhuttelivat sedäksi ilman etunimeä: Setä, mihin tiä tie männöö, piäsenks mie sitä myötä Kotsalaa? Naisia puhuteltiin tädeiksi. Sukulaislapset puhuttelivat aina Mari-täti, Aino-täti. Kummitäti oli kunnianimi ja se riitti puhutteluksi.

Sama etunimi esiintyi monen muotoisena samalla paikkakunnallakin. Sohvi oli lapsena Sonja, Mari oli Maikki, nuorena Marusja, Maiju. Katri oli Katju, Kaisu, Kati, Katja, Katrina, aikuisena puhuteltiin kunnioittaen: Ekaterina Ivanovna. Vastaavasti miehistä Nikolai: Kolja, Koljkka, Paavo, Puavo, Paavali, Puavalj, Juho: Juhana,

Rakkaamme

JUHO JUSSI PÖLLÄ

S. 24. 8. 1934 Inkerissä
Poistui äkkiä luotamme
22. 7. 1980 Karebyssä

Syvästi kaivaten

Maija
Göran, Marita, Marja
Isä, äiti
Sisko ja veli perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

On poissa hän kun ennen keskellämme
tuon tyynen katseen läheisiinsä loi
On tyhjyys kaiho nyt vain
seuranamme
ja suru jonka lähtös meille toi

Rakkaamme

ENSIO HIIRI

Syntynyt 1. 6. 1928 Inkerissä Markkovan seurakunnassa Pieni Aution kylässä.
Kuoli 21. 8. 1980 sairaalassa Boråsissa.
Siunattiin 29. 9. 1980.

Lämmin kiitos kaikille, jotka kunnioittivat vainajaa seppelein, kukin ja sähkein.

Vaimo, lapset, lapsenlapset, isä, äiti, siskot perheineen, veli perheinen.

Junni (äännettynä pehmeästi ja leveästi muodostui kaksi eri muunnosta), Jussi.

Eri sukupolvilla erottuivat etunimet selvästi. Minun aikanani vanhemmasta päästä alkaen oli: Eeva (Ieva), Katri, Mari, Justiina, nuorempaa polvea Hanna, Olga, Anni, Emma. Kaikkia nimiä esiintyi jatkuvasti, mutta uusia tuli lisää Juuli, Lyydia, Linda, Hilda, Hilma, Sylvi, Helvi, Lilja, Irja, Elviira, Lempi, Elvi, Aili... Miesten nimistä vakioon kuuluvia olivat: Antti, Juho, Mikko, Paavo, Aatami. Uusia tulokkaita Armas, Adolf, Ilmari, Robert, Albert, Edvard, Urho...

Aikuisten puhuttelutapa heijastui lastenkin puhuttelussa keskenään: pien Lyyti, Puavaljan Lyyti, ämmän Aalja, Kostjan Aalja, Petrovan Toivo, Riitalan Jussi, Hilman eno...

Jälleen vähän muinaisii muistelt

Helvi Pavlovna

TURUN URHEILUKILPAILUJEN TULOKSET

Raunistulan urheilukentällä 5. päivä heinäkuuta pidettyjen Turun kesäjuhlien urheilukilpailujen tulokset:

Kyykkä:

Naiset

1. Tikkurilan Karjalaiset
2. Turun Uusi Karjalaseura

Miesten kyykän juhlaottelu Karjalaiset — Inkeriläiset

1. Inkeriläiset
2. Karjalaiset

Miesten kyykän turnaus

1. Turun Inkeriläiset
2. Tikkurilan Karjalaiset
3. Turun Uusi Karjalaseura
4. Helsingin Inkeriläiset
5. Karjalan Sivistysseura

Yleisurheilu:

Naisten 60 m juoksu

1. Anna Korkka	aika 9,9
2. Esteri Taskinen	» 10,3
3. Hilkka Nikkola	» 12,6
4. Ulla Denisov	» 13,7

100 m yleinen

1. Viktor Tilkku	aika 13,5
2. Arto Adel	» 14,9
3. Vilho Mustonen	» 15,0
4. Yrjö Kojonen	» 15,7
5. Kai Taskinen	» 17,0
6. Vilho Kurujoki	» 18,0

800 m yleinen

1. Viktor Tilkku	aika 2.20,0
2. Arto Adel	» 2.46,0
3. Kai Taskinen	» 2.47,0
4. Yrjö Kojonen	» 3.06,0
5. Petteri Kojonen	» 3.30,0

3-ottelu yleinen (100 m, pituushyppy ja kuulantyöntö)

1. Viktor Tilkku	1166 pistettä
2. Arto Adel	673 »
3. Yrjö Kojonen	573 »
4. Vilho Kurujoki	324 »
5. Kai Taskinen	139 »

3-ottelu ikämiehet (100 m, pituushyppy ja kuulantyöntö)

1. Pauli Jousimo	723 pistettä

Köydenveto 5-miehisin joukkuein

1. Turun joukkue: Paavo Adel, Toivo Jämsä, Ilo Siippalainen, Yrjö Kojonen ja Keijo Korkka.
2. Yhdistetty joukkue: Vilho Kurujoki, Vilho Mustonen, Yrjö Korkkinen, Jussi Ihokas ja Arto Adel.

Johtokuntien välinen viestijuoksu (vesiämpäri viestikapulana)

1. Turun joukkue: Vilho Mustonen, Paavo Pesonen, Ilo Siippalainen ja Keijo Korkka.
2. Yhdistetty joukkue: Vilho Kurujoki, Yrjö Korkkinen, Esteri Taskinen ja Heikki Ahonen.

60 m juoksu tytöt alle 14 v

1. Kirsti Korkka	aika 9,3

60 m juoksu tytöt alle 12 v

1. Päivi Jämsä	aika 12,0

60 m juoksu tytöt alle 10 v

1. Riikka Kojonen	aika 12,4

60 m juoksu pojat alle 14 v

1. Jukka Jousimo	aika 9,6
2. Ari Hyytiäinen	» 10,2

60 m juoksu pojat alle 12 v

1. Petteri Kojonen	aika 10,8
2. Martti Mustonen	» 12,9

60 m juoksu pojat alle 10 v

1. Matti Nuija	aika 11,0

60 m juoksu pojat alle 8 v

1. Henrik Ahonen	aika 13,8

Kaikkia urheilijoita, urheilukilpailujen järjestelytyöhön osallistuneita ja innokasta yleisöä kiittäen sekä innostusta heimotyöhön edelleen toivoen!

Keijo Korkka

RUOTSIN PUOLELTA

MÖLNDALIN KESÄJUHLIEN TAIDENÄYTTELY

Aili Jukarainen Suomesta on jo heinä-elokuun numerossa niin mukavasti kuvaillut inkeriläisten 33. kesäjuhlia Mölndalissa, että Göteborgin seudun Inkeri-kerhon puolesta vain haluaisimme sen lisäksi kertoa inkeriläisten näyttelystä Göteborgissa, joka kesäkuun aikana oli avoinna suuremmalle yleisölle. Yhteensä 1121 henkilöä kävi katsomassa näyttelyä, mikä erikoisesti ilahdutti näyttelyn pääjärjestäjiä ja -vastuullisia, Alina ja Arvo Kekkosta.

Göteborgin kulttuurilautakunta oli antanut meille mahdollisuuden pitää näyttelyn kaupungintalon näyttelyhallissa — ilmaiseksi. Näyttelyn avajaisiin kesäkuun 2. päivänä oli kutsuttu paikallisten sanomalehtien

Näyttelyn avajaiset ovat ohi, ja siksi tunnelma on näin hilpeä. Keskellä istuvat päävastuun näyttelystä kantaneet Alina ja Arvo Kekkonen. Kuvassa vasemmalla Siv ja Viktor Suomalainen.

edustajia, joille ensin esitettiin Inkerin historiallista taustaa prof. Jamalaisen diakuvasarjan avulla. Samovaari-tee hillon ja piirakkojen kanssa sai sitten edustaa inkeriläistä ruokakulttuuria.

Näyttelyn taideosa oli hyvin monipuolinen, hienoimmista satutunnelmista vaikuttavien ihmiskuvauksien kautta aina emaljinkovaan protestiin. Käsitöiden ja vanhojen esineiden ohella näytteillä myös oli runsaasti sekä vanhoja että uusia kiinnostavia valokuvia, jotka esittivät inkeriläisiä eri puolilla maailmaa. Tämän näyttelyn erikoisena — ja uutena — osana oli Inkerin historian selostus. Toivo Folkesten esitti menneisyyttä 800-luvulta alkaen meidän päiviimme saakka karttojen avulla. Tästä tuli 6 m pitkä selostustaulu!

Juhannuspäivänä ohjelmassa oli juhlaväelle jätetty aikaa käydä katsomassa näyttelyä. Tässä yhteydessä Toivo Folkesten teki selkoa edellä mainitusta työstään varjokuvien avulla.

Inkerin kansan kohtaloa tällä vuosisadalla kuvasi Viktor Pajusen kartta, josta sai järkyttäviä tietoja heimomme hajoittamisesta. Viktor Pajusen työtä oli myös ohjelmalehtinen, joka tänä vuonna sisälsi sekä suomenettä ruotsinkielistä tekstiä, mm. historiallisen selostuksen ruotsin kielellä; sitä ruotsalaiset sanomalehtimiehet käyttivät kirjoittaessaan näyttelystä. Toisena uutuutena oli suurikokoinen Inkerin kartta juhlasalin ulkopuolella, johon kaikki juhlavieraat nuppineuloilla saivat merkitä inkeriläisen syntymäkylänsä. Kartan viereiseen »postilaatikkoon» laitettiin myös lappunen, jossa oli tietoja syntymäkylästä ja -seurakunnasta. Näistä tiedoista on aikomus tehdä tilasto, josta ilmenee mistäpäin Inkeriä juhlaväki oli kotoisin.

Meidän on nyt kaikin tavoin koitettava koota tietoja historiastamme, kun kerhotyö jo alkaa joutua toisen polven — siis **ei** Inkerissä syntyneiden — käsiin. Tämä aate tuli ilmi monessa juhlapuheessa ja tervehdyksessä, joissa selostettiin eri paikallisten kerhojen »juurien» perkomista. Niin, Boråsissa on jatkettu käsityöperinnettä ompelemalla inkeriläisiä kansallispukuja; joillakin paikkakunnilla on aloitettu inkeriläistä toimintaa ruotsinkielistä nuorisoa varten ja Göteborgin seudulla käännetään »Inkerin suomalaisten historiaa» ruotsin kielelle kerhomuodossa.

Taidenäyttelyn värikkäin hahmo oli epäilemättä Robert i Rannsätt Jäppinen (oik.), joka tässä keskustelee leppoisasti Voktor Suomalaisen kanssa. Näyttelyn valokuvat Viktor Tilkun.

Kaikille juhlien osanottajille suuret kiitokset, ja Eskilstunan juhlakomitealle hyvää työnintoa ensi vuoden juhlien järjestämisessä!

Juhlakomitean puolesta

Toini Jönsson ja Inkeri Peterson

SVENSKA SPALTEN

INGERMANLÄNDARNAS UTSTÄLLNING I GÖTEBORG

Aili Jukarainen från Finland har redan i juli-augusti-numret mycket positivt skildrat ingermanländarnas 33:e sommarfest i Mölndal, varför vi å Göteborgsdistriktets ingermanländska förenings vägnar endast skulle vilja berätta något om ingermanländarnas utställning i Göteborg, som under juni månad var öppen för en större publik. Totalt besöktes utställningen av 1121 personer, vilket särskilt torde ha glatt utställningens »primus motorer», Alina och Arvo Kekkonen.

Göteborgs kulturnämnd erbjöd oss att använda stadens utställningshall i Börsen — gratis. Till utställningens vernissage den 2 juni hade den lokala pressen inbjudits, som genom prof. Jamalainens diabildsserie först fick en historisk bakgrund. Samovar-te med sylt och piroger fick sedan representera den ingermanländska matkulturen.

Utställningens konstdel var mycket mångsidig, från de mest finstämda sagostämningar via uttrycksfulla personskildringar till emaljhård protest.

Förutom handarbeten och gamla föremål kunde man även bese ett rikhaltigt urval av såväl gamla som nya intressanta foton, som visade ingermanländare världen över.

En speciell — och ny — del i denna utställning var en historik över Ingermanland. Toivo Folkesten visade med kartor Ingermanlands historia från 800-talet fram till våra dagar — det blev en redovisning på 6 m!

I midsommardagens program fanns tid anslagen för utställningsbesök, varvid Toivo Folkesten föreläste med diabilder i anslutning till sin historik.

Ingermanländarnas öden under detta århundrade visade Viktor Pajunens karta, där man kunde utläsa skakande uppgifter om hur vårt folk skingrats.

Viktor Pajunen hade även redigerat programhäftet, som i år innehöll såväl finsk- som svenskspråkig text, bl.a. en historik på svenska, som de svenska journalisterna hade nytta av, när den skrev om utställningen.

En annan nyhet i år var den stora kartan över Ingermanland utanför festsalan, där alla festdeltagare med knappnålar kunde markera sin ingermanländska födelseby. I den lilla »postlådan» bredvid kartan lades också en lapp med uppgifter om födelseby och -församling. På dessa uppgifter kommer det att göras en statistik, som visar varifrån i Ingermanland festdeltagarna härstammade.

Vi måste nu på alla sätt försöka samla kunskap om vår historia, då föreningsarbetet redan glider över i händerna på nästa generation — som alltså **ej** är född i Ingermanland. Denna idè kom också fram i många av talen och hälsningsanförandena under festen, varvid även hänvisades till de lokala föreningarnas arbete med »rötterna». Således har man i Borås fortsatt handarbetstraditionen med att sy ingermanländska folkdräkter; på några håll har det kommit igång ingermanländsk verksamhet på svenska för ungdomarna, och i Göteborgs-trakten översätter vi »Inkerin suomalaisten historia» till svenska i studiecirkelform.

Ett stort tack till alla festdeltagare och »Lycka till» med nästa års fest till festkommittèn i Eskilstuna!

Å festkommittèns vägnar

Toini Jönsson och Inkeri Peterson

ÖREBRO

Pyhäinmiesten päivänä 1. 11. 1980 klo 14.00 Mikaelin kirkossa muistojumalanpalvelus ja ehtoollinen. Jumalanpalveluksen suorittavat rov. K. Åberg ja past. J. Jänis. Ohjelmassa myös seppeleen lasku muistokivelle. Kahvitarjoilua. Seurat: Hjärta Gård, kirkon vieressä. Monien toivomuksesta on pyydetty saada pitää seurat perjantai-iltana Hjärta Gårdissa, jolloin saamme kuulla terveisiä Puškinin kirkosta Jussi Jäniksen tuomana. Boråsin Ev. yhd. kuoro sekä nuorten lauluryhmä ilahduttavat meitä esityksillään.

Tervetuloa mukaan läheltä ja kaukaa, kiittäen ja rukoillen, että juhlasta tulisi antoisa ja siunauksellinen.

Paikallisen toimikunnan puolesta
A. H.

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Marraskuun tilaisuus 23. 11. 80 klo 14.00 tavalliseen tapaan.

SEUKKOSEURA

kokoontuu marraskuussa 6. ja 20. päivänä. Joulukuussa kokoonnutaan 4. päivänä pikkujoulun merkeissä. Tervetuloa.

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu syksyllä v. 1980 Lahden diakoniasäätiön talossa, Sibeliuksenk. 6, luokkahuoneessa kuukauden 2. maanantaina klo 18.30 (lokakuussa ei kokoonnuta), marrask. 10. pnä ja jouluk. 8. pnä.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Pyhäinpäivänä 1. 11. klo 12 kunniakäynti Inkerin suomalaisten ja karjalaisten muistomerkeillä. Sen jälkeen yhteinen juhla Karjalaisten talossa. Joulukuun tilaisuus 2. joulupäivänä 26. 12. klo 14.

Johtokunta

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, torstaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osoite viimeksi saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 11 marraskuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	30 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 35 kr.
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 200,— 1/2 » » 120,— 1/4 » » 70,— Kuolinilmoitukset 30,— Kiitos- ym. ilm. 20,— Kuva ilmoituksessa 45,— Osoitteenmuutos 5,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija: INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Kalevalaiset Naiset muistivat kauniilla tavalla 15-vuotisjuhlaansa viettävää Inkeriläisten Sivistyssäätiötä. Puheenjohtaja Elsa Vuorjoki (kuvassa toinen vasemmalta) lahjoitti Inkerikodin seinälle vuosikymmeniä hallussaan olleen Larin Parasken reliefin. Sivistyssäätiön puolesta lahjan otti vastaan säätiön puheenjohtaja Matti Vironmäki. Juhlista lisää seuraavassa numerossamme. — Juhlat valokuvannut Leevi Luoma.

Matti Vironmäki

Inkeriläisten Sivistyssäätiö 15-vuotias

Vuosina 1964—65 »Inkerin miehet» Antti ja Väinö Kekki sekä allekirjoittanut istuivat usein yhdessä ja pohtivat inkeriläisten toiminnan elävöittämistä. »Mitä voisimme tehdä, että saisimme Inkeri-kodin ja voisimme jättää tuleville polville tietoja siitä, millaista on ollut elämä Inkerissä», miehet tuumivat. Tuloksena oli yksimielinen ajatus, että olisi perustettava säätiö, joka kätevämmin kuin yhdistys voisi kehitellä asiaa.

Säätiön perustamissuunnitelmiin tuli mukaan myös inkeriläisten jalo ystävä Harry Brotherus, joka oli lakimies. Hänen avullaan saatiin pian laadituksi asianmukaiset säännöt ja lähdettiin toimimaan läheisessä yhteistyössä Inkeriläisten yhdistyksen kanssa. Säädekirja allekirjoitettiin tämän kirjoittajan kodissa Helsingissä kauniina kesäiltana 29. 6. 65 ja Oikeusministeriö vahvisti säännöt vajaan kuukauden kuluttua eli 27. 7. 1965.

Sääntöjen edellyttämään säätiön hallintoneuvostoon pyydettiin ja lupautui laamanni Brotheruksen lisäksi myös muita heimotyötä lähellä olevia arvovaltaisia »suomenmaakkoisia». He olivat: akateemikko Martti Haavio, professori Pentti Kaitera, hovioikeudenneuvos Robert Rainio, kauppaneuvos Oskar Rokkanen, arkkipiispa Martti Simojoki, pääjohtaja Erkki Tuuli ja kaupunginjohtaja Arno Tuurna. Näiden lisäksi hallintoneuvostoon tulivat kuulumaan ja kuuluvat edelleenkin Inkeriläisten yhdistyksen johtokunnan jäsenet. Hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajakseen Erkki Tuulen, joka siitä lähtien on jalosti palvellut inkeriläisiäkin, kuten muutakin heimoväkeä. Varapuheenjohtajana toimi manallemenoonsa asti rehtori Antti Kekki. Viimemainitun veli, toimitusjohtaja Väinö Kekki toimi erittäin aktiivisesti säätiön hallituksen puheenjohtajana kymmenkunta vuotta, kunnes sairauden tähden oli pakotettu jättämään tehtävät professori Leo Yllölle. Nyt he molemmat, kuten monet muutkin hallintoneuvoston jäsenet, ovat jo »tuonpuoleisissa». Kiitokset heille työstään heimokansan hyväksi!

Liikkeelle lähdettäessä säätiön kukkaro oli tyhjä. Senvuoksi aluksi oli ryhdyttävä ripeästi hankkimaan varoja. Siinä työssä kuluivat ensimmäiset vuodet. Pian todettiin, että inkerinsuomalaiset sekä Suomessa että Ruotsissa halusivat uhrimielin tukea säätiön toimintaa. Tässä omassa lehdessämme julkaistut ilmoitukset ja kehotukset, jotka koskivat lahjoituksia, testamentteja ym.

tukea säätiön hyväksi, tuottivat hiljalleen tuloksia. Lisäksi on kiitollisuudella mainittava, että maamme kauppa ja teollisuus sekä muut laajat kansalaispiirit suhtautuivat varojen keräämiseen erittäin myötämielisesti. Myöskin Sisäasiainministeriö myönsi v. 1967 säätiölle luvan toimeenpanna suurarpajaiset yhdessä eräiden muiden järjestöjen kanssa. Tämä kaikki tietenkin merkitsi paljon säätiölle ensiaskeleiden ottamisessa.

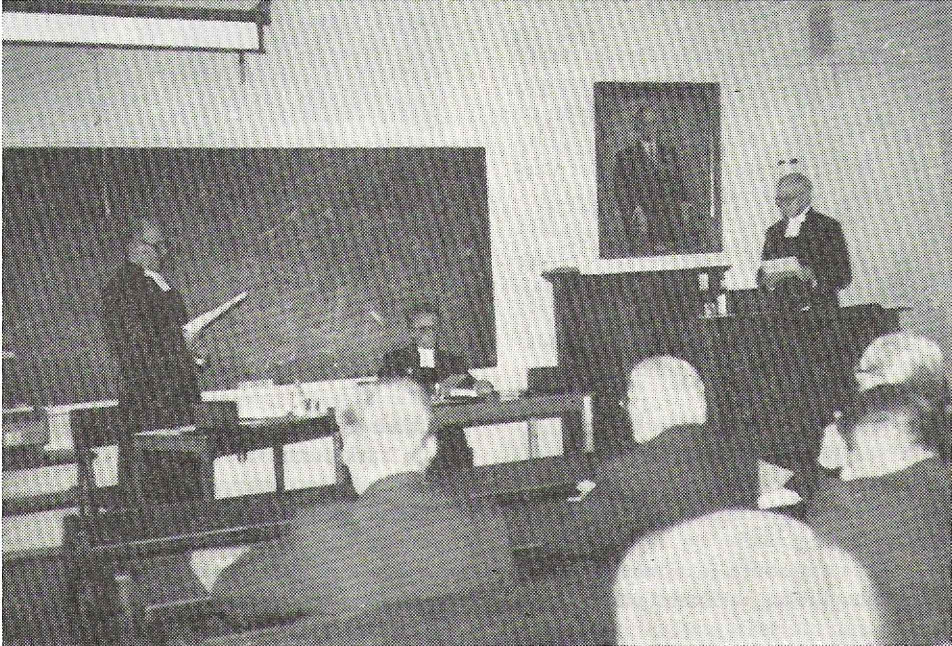
Nyt puolentoista vuosikymmenen toimintaamme ajatellessa voimme todeta, että olemme jo saavuttaneet ne kaksi tavoitetta, jotka alussa eniten askarruttivat mieliämme. Inkeri-koti Karjalatalolla on ollut jo yli viisi vuotta. »Oma tupa» ei ole, kuten tiedämme, suuren suuri, mutta kuitenkin sellainen, että siellä voidaan säännöllisesti kokoontua tapaamaan toisiamme ja virkistymään yhteisissä tilaisuuksissa. Sinne myös on mahdollista arkistoida sellaista materiaalia, josta on hyötyä tutkijoille, jotka ovat kiinnostuneita inkerinsuomalaisten menneisyydestä.

Toinen tavoite, jonka saavuttamisesta myös olemme kiitollisia, on Inkerin suomalaisten historia, joka ilmestyi v. 1968. Tämän varsin laajan teoksen toimituskunta, jonka puheenjohtaja oli professori Sulo Haltsonen, koostui alan ammattimiehistä, joten kirjan teksti on luotettavaa. Siitä luonnollisesti puuttuu paljon sellaista, mikä inkerinsuomalaisten elämästä jälkipolvien olisi hyvä tietää, mutta eletään toivossa, että teokseen saadaan ajallaan täydennysosa.

Sivistyssäätiömme muusta toiminnasta voidaan mainita, että Inkeri-aiheisten julkaisujen painattaminen ja levittäminen on tietenkin ollut ohjelmassa koko ajan. Varsin paljon kustannuksia vaativa julkaisu, jota olemme tukeneet, on tämä lehtemme Inkeriläisten Viesti. Sellaiseen laajamittaiseen inkeriläisten jälkeläisten opintojen avustamiseen, jota aikoinaan ennen toista maailmansotaa inkeriläisjärjestöt suorittivat, emme ole vielä pystyneet, mutta toivottavasti tämäkin asia voidaan hoitaa. Luotamme siihen, että toimintaa varten saadaan jatkuvasti tukea testamentti- y.m. varojen avulla, että voidaan suunnitelmia toteuttaa. Tehtäviä säätiöllä on paljon, kuten 15-vuotisjuhlassa 26. 10. 80 Karjalatalolla todettiin.

Pyydän tässä yhteydessä vielä kiittää kaikkia inkeriläisiä lähellä ja kaukana sekä »suomenmaakkoisia» siitä, mitä itsekukin on tehnyt Inkeriläisten Sivistyssäätiön hyväksi. Toteutukoot sanat, joilla Helsingin Kalevalaiset Naiset meitä tervehtivät 15-vuotisjuhlassamme. He toivottivat: »Olkoon onni ohjaksissa ja Jumala reen perässä.»

Juhani Jääskeläisen juhla

Kuva väitöstilaisuudesta. Vasemmalla vastaväittäjä, kustos keskellä. Väittelijän pään yläpuolella oleva muotokuva Edwin Linkomiehen.

Helsingin yliopistossa oli lauantaina lokakuun 18 päivänä 1980 historiallinen hetki. Silloin yksi yliopiston iäkkäimmistä väittelijöistä kautta aikojen, teol.lis. Juhani Jääskeläinen puolusti väitöskirjaansa. Sen aiheena on »Inkerin suomalainen evankelisluterilainen kirkko neuvosto-järjestelmän ensimmäisenä vuosikymmenenä 1917—1927».

Väitöskirja jakautuu kolmeen osaan. Johdanto-osassa viitataan ensin Inkerissä elettyyn Ruotsin vallan aikaan 1600-luvulla ja sitten n. vuodesta 1700 Venäjän vallan aikaan. Tämän historiallisen katsauksen jälkeen seuraavat varsinaiseen tutkimukseen liittyvät osat, joista kakkososa käsittelee vallankumousten ja sotakommunismin vuosia 1917—1920 ja kolmas osa NEP-järjestelmän aikaa eli taloudellisten ja kulttuuripoliittisten myönnytysten vuosia 1921—1927.

Tarkastellessaan helmi- ja lokakuun vallankumousten tuomia mullistuksia Jääskeläinen kajoaa myös sotatoimiin Inkerissä ja Tarton rauhansopimukseen Inkerin osalta sekä kirkon ja uskonnon muuttuneeseen asemaan Venäjällä ja Inkerissä. Varsin laajasti tekijä selostaa myös suomalaisten seurakuntien omaa keskushallintoa, konsistoria ja suomalaista kirkolliskokousta, Inkerin pappispulaa ja seurakunnanhoitaja-järjestelmän muodostumista papiston tilalle. Seurakuntien hallinnassa olleen omaisuuden omistussuhteen muuttuminen on myös tarkastelun kohteena.

Teoksen lopussa on viittaus koko Neuvostoliiton evankelis-luterilaiseen kirkkoon, jonka osana Inkerin suomalaiset seurakun-

nat olivat, kirkon kahteen kirkolliskokoukseen, synodaalipiireihin ja ylikirkkoneuvostoon.

Jääskeläisen väitöstilaisuutta, jossa vastaväittäjänä oli professori Martti Parvio, selostaessaan nimimerkki S. P. kirjoitti seuraavana päivänä sanomalehti »Etelä-Saimaassa» mm. seuraavaa:

»On vaikea kuvata tuon elämässään paljon kokeneen ja nähneen väittelijän tuntemuksia tuolla hetkellä, mutta tietäen taustan on kiitollisuus varmaan ollut mielessä päällimmäisenä. Tähän tilaisuuteen huipentui vuosikausia, jopa vuosikymmeniä kestänyt tutkijan työ. Samalla se oli korkein pääte sille uralle, josta toivomus esitettiin jo väittelijän kastetilaisuudessa vuosikymmeniä sitten Inkerinmaalla. Silloin näet Juhani Jääskeläisen isä oli antanut Jumalalle lupauksen, että hän tahtoi antaa poikansa Jumalalle palvelijaksi.

»Isäni lausuma toivomus on tullut kuulluksi ja se on ollut elämääni vaikuttava voima», on Jääskeläinen kertonut. »Olen kokenut Jumalan johdatuksen kirkkaana läpi elämäni. Jokainen vaihe ja tapahtuma on edeltä käsin valmistettu ja minut on siihen ohjattu», sanoi Jääskeläinen väittäjäisten edellä.

Hänen henkilöhistoriansa on tavattoman värikäs ja olisi kansiin kirjattavaa asiaa. Siihen kuuluvat monivaiheiset koulu- ja opiskeluvuodet ensin Inkerinmaalla ja Pietarissa sekä sittemmin Suomessa ilman omaisia, sukulaisia tai tuttavia rahattomana, kodittomana. Ihmeellisesti aina auttajia löytyi ja niinpä nuorukainen pääsi ylioppilaaksi Käkisalmen yhteiskoulusta v. 1928 ja vihittiin papiksi v. 1933. Tästä oli tieto mennyt isälle Siperiaan, jonne koko 12 henkeä käsittävä kotiväki oli kaksi vuotta aikaisemmin karkoitettu.

Rovasti Matti Vironmäki onnitteli lämpimästi virkaveljeään väitöstilaisuuden jälkeen yliopistolla pidetyssä kahvitilaisuudessa. Keskellä vastavalmistunut tohtori, vasemmalla rouva Jääskeläinen.

Toimittuaan pappina eri seurakunnissa Jääskeläinen tuli v. 1952 Luumäen seurakunnan kirkkoherraksi toimien tässä virassa vuoteen 1974, jolloin siirtyi eläkkeelle. Tutkimustyönsä väitöskirjaa varten Jääskeläinen sanoi aloittaneensa jo virassa ollessaan ja eläkkeelle jäätyä alkoi yhä selvemmin kirkastua, että väitöskirjakin saattaisi olla mahdollinen.»

Juhani Jääskeläisen suuresta saavutuksesta iloitsevat varmaan kaikki Inkeriläisten Viestin lukijatkin. Olkoon hyvän Jumalan siunaus jatkuvasti hänen ja hänen kotinsa yllä!

Matti Vironmäki

INKERILÄISTEN YHDISTYKSEN JÄSENMAKSU 1980

Aikaisemmasta käytännöstä poiketen ei tänä vuonna lähetetä erillistä jäsenmaksun tilillepanokorttia, mutta ellet ole maksanut jäsenmaksuasi paikallisosastosi asiamiehen kautta voit suorittaa sen Inkeriläisten Yhdistyksen ps-tilille 306 36-4. Jäsenmaksu on 10 mk. Tilillepanokorttiin pyydämme nimen ja osoitteen lisäksi merkitsemään myös syntymäajan ja -paikan.

SKAPARJ KULJUGAN

Kaksosoil tietettii tuttaval saposniekal suappaat, ihan nahast. Niist tulj koht vua liikaa pienet. Oljkii työ ko sai ne heil jalkaa! Potrat ne olliit ko lelloset, pienet ja storovat. Pojat olliit ko kapittannoi...

Kerran äitj sattui näkemää liävän ikkunast Eetun istumas suurel kivel, tien vieres. Sen kiven olj isä kaivant kons lie tarttumuast. Eetu tais uotella siin Rooperttii Antrevantsan. Mist lie tultkii pienj skaparin poika, mänj pruutal päin. Skaparloi tulj talvel mont perettä kyllää, mist lie Skapskoin kupernist, sannoit lähteneen nälkää pakkoo. Hyö luatiit vennäiks erilaisest ko myö. Skaparj olj haukkumanimi. Eetu nyhtäis, vaikijast jalkaan suatavan suappaan, jalastaa ja potsatti sil pientä skaparii piähän ja hihkais: »Skaparj kuljgan!» Poika pillahti itkemää ja läks juoksemaa mäkkee alas. Eetu vetj suappaan jalkaa, ko ei mittää vaivaa konsaa olis oltkaa...

Ko hiä kuulj äitin iänen, nii jo vietii rosponiekkaa Antrevantsan kuijaa pakkoo, niin ko se olis auttant...

H-vi

LOMAT

Olenko Turussa, olenko Vaasassa,
olenko lapissa saakka
mutta terveys onpi vaa'assa
loppuvi talvinen taakka
Kesäloma se aina virkistää
antaa vuodeksi innon
Pilvien välistä aurinko pilkistää
lepäänkin silloin täysin rinnoin.
Urheilen, jossakin aina uin
minä Suomeen jo vakiinnuin.
Ei ole jutussa mitään ivaa,
Täällä matkustella on kivaa.
Suomi on kaikesta vapaa maa,
täällä parhaiten asua saa.

Järvisaaren Einari

RAKKAUS EI KOSKAAN KUOLE

Onko joku, joka ei olisi kuullut tuota vanhaa kulunutta fraasia — ja kuitenkin aina uutta.

»Rakkaus ei koskaan kuole, mutta se saattaa muuttaa majaansa.» Näin sanoi tyttäreni, kun oli pieni. Ja jatkoi: »Luuletko äiti, että se osaa aina valita oikean majan?»

Häkellyin. Lasten ja imeväisten suusta kuulee totuuden. Ja ehdottoman totuuden edessä on vastassa ehdoton totuus. Jäin mietteliääksi. Ajattelin, miten ehdoton rakkaus on: Kaikki se antaa, kaikki se uskoo, kaikki se toivoo, kaikki se peittää, kaikki se kärsii. Näitä vanhoja fraaseja ja kuitenkin — joka hetki ehdottomia. Ajankohtaisia. Ikuisia.

»Äiti sinä et vastannut, pakeneeko rakkaus, jos joutuu väärään majaan?»

— Lapseni, en osaa sanoa. Mutta luulen, että jos maja on rakennettu tiiviiksi, jos sitä on rakennettu rakkaudella, on siinä majassa hyvä olla. Mutta, jos ovet on jätetty auki, väärä rakkaus on voinut päästä sisälle; jos ikkunat on liattu; jos läpiveto on liian suuri, se voi puhaltaa oikean rakkauden pois. Ja silloin siitä majasta tulee autio maja, vaikka siellä olisi asukkaitakin. Siellä saattaa palella, vaikka takkatuli loimuaisi yötä päivää. Ja varsinkin, jos takka ei vedä, jos puita on pantu pesään liikaa, jos muuri on rakennettu kiireellä, huolimattomasti ja tuli sytytetty väärin. Ovet ja ikkunat on silloin aukaistava, että seinät eivät savustuisi, eikä lämmitys silloin auta. Rakkauskin voi kadota kylmästä majasta. Mutta, jos aurinko paistaa kirkkaista majan ikkunoista sisään, jos majan ihmiset osaavat antaa toinen toisilleen anteeksi, jos he pimeinä öinä lämmittävät vuoteessa toinen toistaan. Jos he aamulla herättyään palvelevat toinen toistaan ja uskollisesti kiilloittavat ikkunoita, että kaukainenkin auringonsäde pääsee paistamaan pitkin päivää, silloin rakkauden on hyvä olla, ja siinä majassa se viihtyy.

»Mutta mistä tietää, että se rakkaus on oikeaa rakkautta? Äiti, sinun rakkaudellasi oli niin paljon ehtoja, jossitteluja. Miksi aina 'jos'? Miksi ei 'kun'? Kun tehdään heti hyvä maja, oikeaan ympäristöön, ja kun on hyvät rakennustarpeet. Pannaan heti iloinen tak-

AIKA RIENTÄÄ

Jamilahden kansanopisto 60 vuotta

Joulukuun 1. päivänä täyttää Jamilahden kansanopisto 60 vuotta. Vuonna 1920 saivat Inkerinmaan pakolaistytöt lämpöisen kodin Sortavalan Jamilahdessa. Nyt ovat rivit harvenneet. En tiedä montakaan elossa olevaa. Opettajista ei ole ketään. Opistossa oli silloin 28 inkeriläistä, 2 Sortavalan tyttöä, 1 aunukselainen ja 3 salmilaista. Kaihomielin muistelen heitä kaikkia. Tytöt opettajineen kuvassa s. 9.

Ja vaikka viikot vierii
ja vuodet vaihtuis pois
on mieles mennyt aika
kuin eilen ollut ois.

Ja vanhat rakkaat muistot
ne elää uudelleen
ja tunne lämmin, herkkä
mun hiipii sydämeen.

Oi, armas kevätaika
niin tuhattoiveinen.
Se hohdettansa vielä
luo päiviin vanhuuden.

Ja kirkkahina säilyy
joukossa muistojen
tää ahjo innon, lämmön,
tää koti nuoruuden.

Aino Pönniö

katuli uuniin. Suljetaan ovet ja ikkunat, eikä päästetä rakkautta koskaan pois, ettei sen aina tarvitse muuttaa majaa.»

— Niin lapseni, vain viisaat osaavat tehdä niin. Useimmat aikuiset rakentavat kuin hölmöläiset. Päästävät rakkauden majasta pois. Aukaisevat vieläpä veräjät ja portit.

»Niin, äiti, lapset ovat viisaita. Vanhat ovat tyhmiä ja jo puoliksi sokeita, siksi heidän on aina vain kiilloitettava lasejaan, milloin millaisiakin laseja, että rakkaus ei kuolisi, vaan eläisi ikuisesti.»

Ella Ojala

Tytöt kuvassa eturivistä vasemmalta: Maria Karhu, Anna-Liisa Pessi, Anna Savinen, Anna Lavonen, Hilda Elina Behm, Aune Lopperi. 2. rivi vasemmalta: Anna Inkinen, opettajat Alma Lindeblom, Ilma Simola, Mikael ja Ester Nyberg sekä pikkupoika Kai Nyberg, Maria Kettinen, Maria Jääskeläinen, salmilainen Maria Jonninen ja Eeva Läärä. 3. rivi vasemmalta: Aino Pönniö, Hilma Kaulio, Maria Kähäri, Sofia Laitinen, Anna-Liisa Paukku, Maria Lipiäinen, Hilda Karhu, Alina Karhu, Ida Väätänen, Maria Kuparinen. 4. rivi vasemmalta: Anna Nikkanen, Matja Käsnänen (Salmi), Natalia Klementjewa, Olga Koivumäki (Salmi), Olga Jaatinen (Sortavala), Ida Lodmark, Aino Karhu, Olga Ivanoff (Aunus), Aune Pönniö, Anna Kähäri, Anna Maria Väätänen ja Helena Väisänen (Sortavala).

Omakehu alkaa siitä, mihin toisten arvostus loppuu.

Suuri ihminen osoittaa suuruutensa sillä, miten hän kohtelee pieniä.

Thomas Carlyle

KATRI SAVOLAINEN POISSA

Kaikille inkeriläisille tutun kirjailijan Yrjö Savolaisen vaimo Katri Savolainen (o.s. Hirvonen) kuoli Tallinnassa 30. 09. 80.

Hän on syntynyt 23. 04. 1901 Karhulassa, Hietamäen seurakunnassa Inkerissä. Hän oli kolmen lapsen hyvä kasvattaja. Aviomies oli vangittu vuonna 37. Katri kävi kaikki sodan kauhut läpi ja oli itsekin vankilassa, vaikka myöhemmin heidät tunnustettiin syyttömiksi. Sota-aikana äiti oli lasten kanssa Kytäjän kartanossa ja Hyvinkäällä. Lapset kävivät koulua, ja äiti ompeli asiakkaille leninkejä. He palasivat Neuvostoliittoon, mutta eivät enää tavanneetkaan isää ja aviomiestä. Mutta he kestivät kaiken. He asuivat Eestissä, Tallinnassa suurimman ajan.

Nyt nukahti tuttu Katri-täti ja monien sukulaisten paras serkku äkillisen aivoverenvuotokohtauksen murtamana. »Jyrkinä» hän olisi täyttänyt 80 vuotta. Hän oli jo kutsunut sukulaiset juhlimaan, mutta sitä päivää ei nähty.

Minä, hänen poikansa, suren eniten, mutta toisetkin yhtyvät tähän suruun.

Ei äitiä kukaan korvata saa
hän oli niin rakas ja pyhä.
Nyt tuntuu niin tyhjältä koko tää maa
Ja suruni painavi yhä.
Nyt heimokansamme multahan vaan
mie äitikultani sijoittaa saan.
Hyvä kun tapasin äsken
mun äitini, iloisen lesken.
Hän kaikesta minulle puhella vois
hän minulle oppia elämään tois.
Mutta kun taival on loppu
loppuu myös riita ja hoppu.
Rauhaisaa lepoa Sinulle vaan
täytithän laululla Inkerin maan.
Esiinnyit kuorossa aina
eikä sua multakaan paina.

Sureva poikasi Einari Turussa

Katri Savolainen haudattiin 4. lokakuuta Pärnamäen kalmistoon suomenkielisen saarnan ja siunauksen saattamana. Eestiläinen pappi puhui suomea ja tunsi suomalaiset virretkin. Saattajia oli paljon. Muistotilaisuus oli Sakkalan ruokalan isossa salissa. Vainajaa jäivät suremaan lapset, lapsenlapset sekä lukuisat serkut Inkerissä ja Eestissä sekä Suomessa poikansa Einari.

KALMISTON PORTTI

Ei narahda sen kalmiston portti,
eikä polku kummuilleen johda,
eikä marmoriset hautakivet
kummuiltaan vastaamme hohda.
Monet, niin monet rakkaimpamme
lepäävät kaukana meistä.
Eikä edes pieni lintunenkaan
tuonut viestiä heistä.

He päässeet ovat jo aikoja sitten
raskaista vaivoistansa.
Maatuneet ovat risukasatkin
siellä jossain heidän kummuiltansa.
Ehkä rakkaani nukkuu jäämeren saarilla,
jääkivi haudat peittää.
Emme voineet me heidän arkuillensa
kukkia, multia heittää.

Veisin seppeleen kukkineen kummuilleen
jos minä lintunen oisin.
Sekin jo niin suuren lohdutuksen
minun kaipaukseeni toisi.
Minä itse sidonkin seppeleitä
mutta toisille, toisille vaan.
Näin laulaa pikku »midinettikin»
vihkipukuja ommellessaan.

Aina vainajain päivänä herkistyy
kaiho rakkaitain muistaissa kovin.
Toivon ja uskon, on Jumalan armosta
heille auennut taivahan ovi.
Kerran pasuunoitten pauhatessa
hekin heräävät päivään uuteen.
Suothan Herramme silloin että
me pääsemme
yhtehen luoksesi taivaan kirkkauteen.

Liisa Makara

Inkeri-nimi

Tämä kirjoitus on toimituksen pyynnöstä tekemäni tiivistelmä ruotsinkielisestä kirjoituksestani »Namnet Ingermanland», joka oli Viestin kesäkuun numerossa (6/1980). Ruotsinkielinen kirjoitus on tarkoitettu lähinnä Ruotsissa oleville inkeriläisten jälkeläisille ja muille omaisille, jotka eivät osaa lukea suomea. Toivon että myös suomea taitavien lukijoitten keskuudessa löytyy niitä, joille tässä kirjoituksessa on jotain uutta ja mielenkiintoista.

Nimi Inkerinmaa tai vain Inkeri on ruotsiksi, saksaksi jne. Ingermanland, venäjäksi Ingermanlandija tai Izorskaja zemlja ja latinaksi Ingria. Nimi on todennäköisesti ruotsalaista alkuperää ja lähes 1000 vuotta vanha. Inkerin historia onkin tiiviisti sidottu Ruotsin historiaan aina 800-luvulta 1700-luvun alkuvuosiin saakka, vaikka Inkeri kuuluikin Ruotsin valtakuntaan vain noin 100 vuotta. Tässä yhteydessä muistettakoon että Suomen valtakunnan alue kuului Ruotsin valtakuntaan suurimman osan Pohjolan historiallisesta ajasta.

Jo viikinkiaikana (800—1050) asettuivat ruotsalaiset viikingit ryöstö- ja kaupparetkien yhteydessä asumaan mm. Suomen rannikkoseuduille ja Inkeriin Laatokan etelrärannikolle. Itäänpäin meneviä viikinkejä nimimitettiin Pohjolassa väringar. Slaavit nimittivät heitä nimillä varjagi ja rus. Vuoden 860 tienoilla rakensivat nämä rusit Laatokan lähelle Olhavan varrelle Aldeigjuborgin kaupungin (myöhempi nimi on Staraja Ladoga). Heidän päällikkönään oli silloin käytettävissä olevien tietojen mukaan Rurik-niminen mies. Koska hän oli toimelias mies, valitsivat myös slaavilaiset naapuriheimot hänet päällikökseen. Rurik ja hänen rusinsa perustivat silloin Holmgårdin kaupungin (myöhempi nimi on Novgorod), ja siitä sai myös Venäjän valtakunta alkunsa ja nimensä (Ryssland). Rurikin suku hallitsi sitten Venäjällä muutamin väliajoin aina vuoteen 1598 saakka.

Kristinusko levisi samanaikaisesti Ruotsiin ja Inkeriin, Ruotsiin Roomasta päin Saksan ja Englannin kautta ja Inkeriin Kreikasta päin Venäjän ja lähinnä Novgorodin kautta. Ruotsalaisilla oli siihen aikaan vilkkaat ja hyvät suhteet ja myös monet sukulaissuhteet novgorodilaisten kanssa. Vuonna 1019 meni Ruotsin kuninkaan Olavi Sylikuninkaan tytär Ingegerd naimisiin Novgorodin suuriruhtinaan ja Rurikin jälkeläisen Jaroslavin kanssa. Monien tutkijoiden mukaan hän sai silloin huomenlahjaksi maa-alueita tulevasta Inkeristä ja nimi Ingermanland sai alkunsa hänestä. Oletetaan että ruvettiin nimittämään kansaa tietyllä alueella Ingegerds män (Ingegerdin kansa) ja maata »Ingegerds mäns land» tai »Ingermanland» (Ingegerdin kansan maa). Tämän alueen arvellaan olleen Inkere-joen tienoilla ja joen saaneen myös niin nimensä. Toiset tutkijat arvelevat joen antaneen nimen kansalle, mutta eivät selitä joen nimen alkuperää. Tätä kansaa nimitetään myöhemmin ingrer (inkeroiset tai inkerikot), ja heidän arvellaan muuttaneen alueelleen Karjalasta päin. Toiset tutkijat arvelevat heidän tulleen idästä päin. Lieneekö heidän seassaan ollut jopa suomalaistuneita varjagien jälkeläisiä? Inkerikkojen ohella asui tulevan Inkerin länsipuolella toinen suomalainen kansanheimo — vatjalaiset. Vatjalaiset ja inkerikot muodostivatkin pääasiallisesti Inkerin väestön aina 1470-luvulle saakka.

Jaroslav kuoli vuonna 1054. Samaan aikaan hajaantui kristikunta kahteen osaan; roomalaiskatoliseen ja kreikkalaiskatoliseen (ortodoksiseen) kirkkoon. Ystävälliset suhteet Ruotsin ja Venäjän välillä vaihtuivat vähitellen yli 700 vuotta kestäväksi lukemattomien sotien ja ryöstöretkien ajaksi. Vasta vuonna 1809 päättyivät vihollisuudet Ruotsin ja Venäjän välillä. Valtakuntien rajaksi pantiin silloin Tornionjoki, ja siellä se on vielä tänäänkin, nyt kuitenkin Suomea vastassa, josta tuli itsenäinen valtakunta 1918. Varjagit Olhavan varrella sulautuivat slaa-

veihin ja suomalaisiin. Inkerikot ja vatjalaiset, jotka jo varhain joutuivat Novgorodin alaisiksi, käännytettiin vähitellen suurin vaivoin pakanuudesta ortodoksiseen uskoon. Siinä he sitten pysyivätkin aina meidän päiviimme saakka huolimatta paavin, ruotsalaisten ja muiden suurista käännytysyrityksistä roomalaiskatolisuuteen ja myöhemmin luterilaisuuteen.

Inkeri-nimi esiintyy asiakirjoissa ensi kertaa todennäköisesti vuonna 1221, jolloin Lätin Henrikki kertoo hävitysretkestä Inkeriin. Vatjalaisten maa mainitaan venäläisissä kronikoissa 1300-tienoilla nimellä Votskij Volost (vatjalainen kyläryhmä) ja 1470-tienoilla nimellä Votskaja zemlja (vatjaisten maa) ja Votskaja pjätena (vatjan viidennes, Novgorod oli silloin jaettu viiteen hallinnolliseen osaan). Ruotsin Kuningas Johan III liitti vuonna 1581 arvonimiinsä »Storfurste av Ingermanland och Votskij Petin».

Vatjalaisten maa ja alueet inkerikkojen maan pohjois- ja itäpuolella alkoivat myös vähitellen kuulua käsitykseen Inkeri. Inkerin rajat olivat kuitenkin hyvin epämääräiset ja vaihtelivat ajasta aikaan. Eniten tunnetut rajat vahvistettiin Stolbovan rauhassa, jolloin suurin osa Inkeriä joutui Ruotsille ja vain Olhavan puoli jäi Venäjälle. Ruotsin valta kesti Inkerissä noin 100 vuotta (noin vuodesta 1610 vuoteen 1704, rauhat solmittiin vasta 1617 ja 1721). Ruotsinvallanaikaiset rajat, jako pitäjiin, kylien nimet ja paljon muuta käy selvästi ilmi Anders Andersinin kuuluisasta kartasta »General Charta Öfver Provincien Ingermanneland». Kartan koko on noin yksi neliömetri ja sitä voi tutkia Ruotsin kuninkaallisessa kirjastossa Tukholmassa.

Novgorod ja siten myös Inkeri joutui vuonna 1471 Moskovan alaisuuteen. Silloin alkoi venäläisen väestön muutto Inkeriin. Kun Inkeri joutui Ruotsille 1600-luvun alussa, oli Inkerin väestö monien sotien, nälkävuosien ja ruotsalaisia pakoon lähteneitten takia hyvin vähälukuinen. Ruotsinvallan aikana asutettiin Inkeri luterilaisella väestöllä, etupäässä suomalaisilla lähinnä Karjalasta ja Savosta, mutta myös varsinaisesta Ruotsista, Saksasta, Hollannista ja muista maista. *Ei* suomea puhuvat sulautuivat vähitellen suomalaisiin tai palasivat omiin maihinsa. Ne, jotka tänään nimittävät itseään inkeriläisiksi tai Inkerin suomalaisiksi, ovat näiden ihmisten ja myöhemmin Suomesta muuttaneiden suomalaisten jälkeläisiä. Kun Inkeri 1700-luvun alussa taas joutui Venäjälle, alkoi uudelleen venäläisten muutto Inkeriin. Vuoden 1930 tienoilla oli Inkerissä noin 150 000 suomalaista, 20 000 inkerikkoa ja 500 vatjalaista. Venäläiset vallitsivat tietysti kuvaa, kun miljoonakaupunki Leningrad oli keskellä Inkeriä. Maaseudulla, missä useimmat suomalaiset asuivat, oli kuitenkin suomalaisten ja venäläisten lukumäärä samanvertainen.

Inkeri-nimi jäi hallinnollisesti pois jo 1700-luvulla. Luterilainen kirkko ja inkeriläiset itse säilyttivät kuitenkin Inkeri-nimen, seurakuntien nimet, suomen kielen ja omat tapansa aina nykyaikaan saakka. Ensimmäinen surmanisku suomalaista kulttuuria kohtaan Inkerissä tapahtui 1937, jolloin kirkot ja suomalaiset koulut suljettiin. Toinen isku tuli muutama vuosi myöhemmin kun toinen maailmansota kohtasi Inkeriä ja Leningradia tuholla. Vielä kerran vaihtui väestö Inkerissä, ja sen suomalaiset asukkaat hajotettiin laajalti ympäri Venäjää, Suomeen, Ruotsiin ja moniin muihin maihin. Tänään elää Inkeri-nimi vain historian sivuilla, minne se on kirjoitettu ikuisesti, ja hajallaan olevien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä keskuudessa. Tärkeä tehtävä jäljellä olevilla inkeriläisillä ja heidän jälkeläisillään on ottaa talteen, hoitaa ja viedä edelleen rikasta perintöä Inkeristä.

Toivo Folkesten

ÖREBRO

Lauantaina 13. 12. klo 17.00 koko perheen joulujuhla Olaus Petrin seurakuntakodissa. Tervetuloa mukaan kaikki, vanhat, nuoret, sekä lapset, joululauluja laulamaan, lasten leikkejä seuraamaan. Past. J. Jänis on juhlassa mukana.

Sunnuntaina 14. 12. klo 14.00 Eht.jumalanp. Mikaelin kirkossa, mukana Jussi Jänis.

A.H.

VALTAMEREN TAKAA

MUISTELMIA INKERINSUOMALAISTEN KESÄJUHLILTA MÖLNDALISSA

Matkani näille juhlille alkoi Vancouverista, Länsi-Kanadasta. Matka tuntui pitkältä mutta oli siinä omat ilonsakin. Kun lentokone alkoi laskeutua, koneeni ikkunasta huomasin maahan katsoessani että siellä on jotakin uutta: se oli uusi lentokenttä kauniine rakennuksineen. Siellä odottivat Arvo ja Alina. Oli ilo tavata sukulaisia vuosien takaa. Matkaa jatkettiin autolla moottoritietä Olofstorpiin. Siellä jaettiin ilontunteita. Siinä alkoi juhlien odotus eri touhuissa. Käytiin katsomassa näyttelyä. Katsellessani käsitöitä, maalauksia, historiallisia kuvia, tunsin ylpeyttä: meidän heimokansa menee eteenpäin tässä uudessa elämässä. Juhlien avajaistilaisuudessa oli yllätys se joukko ihmisiä, joka oli koolla. Ajattelin: nämä ovat niitä, jotka vielä rakastavat inkerinsuomalaisuutta ja heimoaan. Ohjelma oli hyvä, ja kannatti olla mukana juhlakansan joukossa. Ehtoollisjumalanpalvelus on unhoittumaton hetki. Kyynel vierähti ajatellessani, että meidän omat poikamme palvelivat meitä.

Inkeri-ilta oli mitä parhain, ja se antoi uutta intoa elää inkerinsuomalaisena missä tahansa.

Juhlien jälkeen matkustelin tervehtimässä, sanoisinko: tosi ystäviä, joita en voinut jättää unholaan. Dalsjoforsin Pekka rouvansa keralla, ja Niklas, nuorimies, joka palveli herrasmiehen tavoin, oli erikoinen. Gävlessä Sonja, Juho, Lempi, Elina, Antti, Maria, Vieno ja Kalervo. Karlstadin Maria Juho, Bertta, Matti. Kiitos Teille Ystävät.

Aika jäi lyhyeksi. Täytyi alkaa valmistautua matkustamaan takaisin Vancouveriin. Halusin ostaa jonkin muistoesineen. Ostin paidan. Siinä oli Ruotsin värit ja siihen oli kirjoitettu: I love you Sweden.

Antti Pettinen

ARVOISAT TILAAJAMME

Tämän numeron välissä on jälleen tilauskortti, jolla pyydämme Teitä **uudistamaan ensi vuoden Viestin tilauksenne** mahdollisimman ajoissa, viimeistään ensi tammikuun loppuun mennessä. Jos ette enää halua Viestiä ensi vuonna, toisin sanoen, jätätte tilauksenne uudistamatta, lehti lakkaa ilman muuta tulemasta helmikuun jälkeen. Sekaannusten ja väärinkäsitysten välttämiseksi pyydämmekin Teitä siis uudistamaan tilauksenne mieluummin jo tämän vuoden puolella. Erittäin tärkeää on, että muistatte maksukorttiin merkitä myös nimenne ja osoitteenne. Joiltakin se on joskus sattunut unohtumaan, ja seurauksena on ollut, että lehti on lakannut tulemasta tai tilaaja on saanut karhukirjeen, vaikka on varmasti tiennyt lehden maksaneensa. Tietenkin on myös konttorinhoitajallemme voinut joskus sattua inhimillinen erehdys, niin että hän on lähettänyt muistutuskirjeen sellaisellekin, jonka nimi on korttiin ollut täysin asianmukaisesti merkittynä. Erehdyksiä sattuu silloin tällöin itse kullekin, valitettavasti, mutta pyydämme Teitä, hyvät ystävät, suhtautumaan niihin kärsivällisesti ja ymmärtävästi.

Lehtitilaustanne koskevan

sekaannuksen sattuessa pyydämme Teitä ottamaan yhteyden Inkerikotiin, puhelimitse konttorin aukioloaikana (torstaisin klo 16.30—18.30), jotta virhe voitaisiin välittömästi korjata.

Lehden sisältöä koskevissa asioissa

on paras kääntyä toimituksen puoleen (puhelimitse iltaisin tai viikonloppuisin).

Toimituksen ja konttorin osoitteen ja puhelinnumeron löydätte lehtemme etukannen sisäsivulta.

Lehden hinta Suomessa v. 1981 on 40 mk.

TILAUKSET 1981 RUOTSISSA

Marraskuun numeron mukana on maksukortti, jonka avulla voit uusia tilauksesi ensi vuodelle. Huomaa että hinta on 45 kr. Säästät paljon vaivaa asiamieheltä jos menet välittömästi postitoimistoon ja uusit tilauksesi. Muista täyttää nimi ja osoite maksukorttiin ja säästä kuitti.

Muistathan että Inkeriläisten Viesti on sopiva joululahja sukulaisille ja ystäville. Vanhempia kehotan tilaamaan Viestin lapsilleen. Näytä aina ruotsinkielinen teksti lapsille Ruotsissa. Tämä on kulttuuriperinteen siirtämistä sukupolvesta toiseen.

ARVOISAT LUKIJAMME

Kuten Inkeriläisten Yhdistyksen vuosikokousselostuksessa toukokuun numerossamme mainittiin, on lehtemme ensi vuoden tilaushinta 10 mk kalliimpi; siis vuoden 1981 Viestin vuosikerta maksaa 40 mk. Myös muiden painotuotteittemme ja myyntiartikkeliemme hinnat ovat nousseet 1. 11. 1980 lähtien. Uudet hinnat alla olevassa luettelossa, josta ilmenevät myös saatavissa olevat artikkelit sekä vanhat hinnat (suluissa hinta Ruotsin kruunuissa).

Tuote	**Vanha hinta**	**Uusi hinta**
Inkerin suomal.historia	60 mk (70)	100 mk (115)
Rov. S. J. Laurikkalan elämäkerta	21 mk (25)	25 mk (30)
A. Iho Hietajyvä	15 mk (20)	18 mk (25)
Mooses Putron elämäkerta	5 mk (10)	10 mk (15)
Inkeril. sananlaskuja ja arvoituksia	20 mk ei kor.	20 mk (25)
Äänilevyt		
Inkeri kuoro	11 mk (15)	15 mk (20)
L. Santun murrejutut	11 mk (15)	15 mk (20)
Gävlen kuoro	30 mk ei kor.	30 mk
Inkerin kartta (23 mk, 30 kr) painos lopussa, uutta valmistellaan		
Inkerin lippu	5 mk (10)	10 mk (15)
Inkerin postimerkkisarja	40 mk (50)	50 mk (60)
Adressit	10 mk (15)	15 mk (20)

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Marraskuun kuukausitilaisuus pidetään Inkerikodissa 23. 11. 80 klo 14.00

JOULUJUHLA

14. 12. 80 vietetään koko perheen joulujuhlaa Karjalatalon Laatokka-salissa. Tilaisuus alkaa perinteelliseen tapaan joulumyyjäisillä klo 13.00 Inkerisalissa ja jatkuu klo 14.00 joulujuhlatilaisuutena Laatokkasalissa.

Tammikuun kuukausitilaisuus Inkerikodissa 25. 1. 81 klo 14.00. Kaikki joukolla, tervetuloa.

SEUKKOSEURA

Joulukuussa kokoonnutaan 4. päivänä klo 13 pikkujoulun merkeissä. Tervetuloa.

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

LAHDEN SEUDUN INKERI-KERHO

kokoontuu Lahden diakoniasäätiön talossa Sibeliuksenkatu 6 luokkahuoneessa joulukuun 8 pnä klo 18.30.

TURUN PAIKALLISOSASTO

Joulukuun tilaisuus 2. joulupäivänä 26. 12. klo 14.

Johtokunta

---

inkeriläisten viesti

Osoiteosasto, Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61. Puh. 793 796, torstaisin klo 16.30—18.30. Osoitteenmuutos 5 mk.

MUUTATTEKO?

Kiinnittäkää tähän osoite viimeksi saamastanne Inkeriläisten Viestistä. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

NIMI

UUSI LÄHIOSOITE

UUSI POSTITOIMIPAIKKA

MUISTAKAA

testamenteilla ja lahjoituksilla Inkeriläisten Sivistyssäätiötä. Testamenttiasioissa voi kysyä neuvoja päätoimittajalta, rovasti Matti Vironmäeltä, puh. 631 285.

Vammala 1980, Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 12 joulukuu 1980

inkeriläisten viesti

TOIMITUS:	Päätoimittaja: Matti Vironmäki, puh. 90-631 285 Toimitussihteeri: Anja Luoma, puh. 90-892 460 (iltaisin ja viikonloppuisin) Koivikkotie 6, 01620 Vantaa 62 (toimituksen osoite)
KONTTORI:	Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki 61 Puh. 90-793 796 Postisiirtotili Hki 30636-4 Auki torstaisin klo 16.30—18.30
TILAUSHINTA:	40 mk/vsk. kotimaassa, Ruotsissa 45 kr
ILMOITUSHINNAT:	1/1 sivu mk 400,— 1/2 » » 250,— 1/4 » » 150,— Kuolinilmoitukset 50,— Kiitos- ym. ilm. 40,— Kuva ilmoituksessa 70,—
PÄÄASIAMIES RUOTSISSA:	Armas Paakkonen Tingsgatan 35 50253 Borås. Puh. 033/101 850 Postisiirtotili 626047-5
PÄÄASIAMIES SUOMESSA:	Hannu Vironmäki PL 362, 00121 Helsinki 12 Puh. 90-662 668 Postisiirtotili 416608-9 Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
	Kustantaja ja julkaisija:
	INKERILÄISTEN YHDISTYS R.Y.

KANSIKUVA KERTOO: Eräs Inkeriläisten Sivistyssäätiön 15-vuotisjuhlien kohokohtia oli kuvamme tapahtuma. Inkeriläisten suuresti rakastaman säveltäjän Mooses Putron pojantyttäret lahjoittivat säveltäjän lähes sata vuotta vanhat tahtipuikot sekä hänen muotokuvansa säätiölle, jonka puolesta lahjat otti vastaan hallituksen puheenjohtaja Matti Vironmäki. Kuvassa vasemmalla Hilkka Putro, kuvaa pitelevä Maija Blomberg sekä Eeva Siiriäinen. — Valok. A. Luoma.

Matti Vironmäki:

Mitä ajattelet joulusta?

Vuosi sitten sain joulutervehdyksen, jota olen säilyttänyt mieluisana muistona. Se on punaisella langalla kauniisti yhteen sidottu nippu seurakuntani päiväkerholaisten piirtämiä kuvia joulusta.

Lasten piirrokset ovat tietenkin erilaisia. Monista ymmärrän heti, mitä pikkutaiteilijat ovat joulusta ajatelleet. Kuusi kynttilöineen ja toivottujen lahjapakettien kuvat ovat näet etualalla. Mutta lisäksi on joukossa myös eräitä sellaisiakin piirroksia, joiden tarkoitusta on vaikea ymmärtää. Niissä on viivoja ja merkkejä, ympyröitä ja väritäpliä, joita en osaa sijoittaa jouluun, vaikka miten miettisin.

Nämä yli ymmärryksen menevät pikkukäsien piirrelmät kuitenkin tuntuvat myös miellyttäviltä. Niitä hetkisen tarkasteltuani huomaan, että ne juuri opettavat, mitä minunkin tulisi muistaa joulusta. Ne ikäänkuin sanovat, että jos on vaikea ymmärtää lasten piirroksia joulusta, niin monin verroin vaikeampaa, jopa mahdotonta on ymmärtää itse koko joulun tapahtumaa. Sitähän ei kukaan voi käsittää ollenkaan järjellänsä, vaikka kuinka tutkisi. Se on kaiken kaikkiaan irrationaalinen eli ymmärrykselle käsittämätön asia. Se on Jumalamme teko, joka on siinä määrin suuri ihme, että lukemattomien mieli tekee tänäkin jouluna pitää asiaa kokonaan taruna ja satuna. Mutta se ei ole satu — ei suinkaan — vaan varma tosiasia. On toden totta, että Jumalamme niin rakasti maailmaa, että antoi Poikansa meidän Pelastajaksemme. Tämän totuuden syvyyttä ajatuksemme ei pysty selvittämään, vaan ihme on vain yksinkertaisesti uskottava. Missä asia uskotaan, siellä voidaan myös todeta, kuten muuan viisas on sanonut: »Uskon, että ymmärtäisin.»

»Yli ymmärryksemme
todella on armo se,
jonka Herra osoitti,
langenneille lahjoitti.
Kiitos olkoon Jumalan
Poikans' antoi ainoan
Vapahtajaksi maailman» (Vk. 30:3)

Eino Jamalainen

Lyhyt katsaus Inkerin suomalaisten historiaan

Inkerin suomalaiset olivat siirtyneet Suomesta Inkeriin 1600-luvulla, pääasiallisesti Suomen Karjalasta (äyrämöiset) ja Savosta (savakot). He olivat pystyneet säilyttämään vankan suomalaisen identtisyytensä luterilaisine uskontoineen ja luomaan omin voimin suomalaisen kulttuurin koululaitoksineen vieraissa olosuhteissa. Inkerin muinaisrunojen laulajat ovat antaneet suuren panoksen suomalaiselle kansankulttuurille; kolmas osa kaikista painetuista kansanrunoista on saatu Inkeristä.

Inkeriläiset säilyttivät suomalaisen identtisyytensä vuosisatojen ajan Inkerissä

Ruotsin kuningas Kustaa II Adolf oli 1600-luvun alkuvuosikymmenillä valloittanut lähes koko Inkerinmaan, mikä vahvistettiin Stolbovan rauhassa 1617. Silloin kehotettiin suomalaisia siirtymään Suomesta Inkeriin, jonka maan sanottiin olevan hedelmällistä ja joka tarjosi mahdollisuuksia hyvinvoinnille. Inkeriin siirtyikin Suomen Karjalasta ja Savosta runsain määrin asukkaita, joiden jälkeläisiä me inkeriläiset olemme. Tämän kirjoittajan käsityksen mukaan ei voida puhua erikoisesta Inkerin heimosta. Inkerissä puhuttiin kyllä omasta heimosta, mutta sillä tarkoitettiin suomalaisia erotukseksi venäläisistä. Suomensukuisia heimoja Inkerissä olivat vähemmistönä asuvat inkeroiset ja vatjalaiset.

On kysytty, eikä aiheetta, kuinka Inkeri on pysynyt suomalaisena yli 350 vuotta vieraan kansan keskuudessa. Suomesta on mennyt aikoinaan runsaasti siirtolaisia Amerikkaan ja viime vuosikymmeninä Ruotsiin. Amerikassa eivät usein edes suomalaisten ensimmäisen sukupolven lapset osaa suomea, ja Ruotsissakin uusien sukupolvien suomen kielen taito häviää. Tärkeimpänä syynä suomalaisuuden säilymiselle Inkerissä on ollut se, että siellä asuttiin kyläkunnittain yhtenäisinä suomalaisina alueina ja kuuluttiin luterilaiseen kirkkoon. Venäjänvallan aikana Pietari Suuren valloitettua Inkerin 1703 ja perustettua Pietarin Venäjän pääkaupungiksi ei painostettu uskontoa, vaan sitä jopa suosittiin, mikä johtui suurelta osalta saksalaisten vaikutusvallasta, joka oli Venäjällä hallitsevissa piireissä. Luterilaiset papit suorittivat suuren työn Inkerin hyväksi. He olivat valmistuneet tehtäviinsä Helsingin yliopistossa. Inkerillä oli onni saada hengelliset johtajansa Suomen papiston parhaimmistosta, sillä pappien palkat olivat Inkerissä huomattavasti paremmat kuin vastaavasti Suomessa. Jo Ruotsi-Suomen aikana Inkerissä piispana toiminut Juhana Gezelius nuorempi oli saanut aikaan Inkerissä kylänlukuset eli kinkerit, joiden ansiosta kansa tuli lukutaitoiseksi, silloin kun muunkielinen väestö oli lähes kokonaan lukutaidotonta. Kirkko ja seurakuntaelämä oli suomalaiselle väestölle ainutlaatuisen tärkeä.

Kansanrunous

Kuten tunnettua on kolmas osa kaikesta painetusta kansanrunoudesta kerätty Inkeristä, mm. dramaattisen kauniit Kullervorunot Kalevalassa ja runsaat häärunokokoelmat. Ymmärtääksemme kansanrunouden merkityksen vieraan kansan keskuudessa eläville suomalaisille on otettava huomioon, ettei silloin ollut kirjallisuutta eikä sanomalehtiä, puhumattakaan nykyajan tiedotusvälineistä radiosta ja televisiosta. Laulajanaiset — Inkerissä olivat runonlaulajat melkein yksinomaan naisia — toimivat viihdyttäjinä, kuten nykyisin ajanvietelaulajat

ja -soittajat. Runonlaulajat kertoivat myös ajan tapahtumista sekä kansan elämästä iloineen ja suruineen. Inkeristä kerätyt kansanrunot olivat herkkiä, voimakkaasti tunnepitoisia; ne kuvasivat äidin ja tyttärien välisiä suhteita, ja niissä äidit antoivat neuvoja nuoremmilleen. Viisaat runonlaulajanaiset Inkerissä jakoivat kansalle sen tarvitsemaa henkistä vaihtelua.

Inkeriläiset olivat luoneet omin voimin suomalaisen kulttuurin koululaitoksineen vieraissa olosuhteissa

Ensimmäiset suomalaiset kansakoulut alkoivat toimintansa Inkerissä 1800-luvun puolivälissä, jolloin siellä oli kymmenkunta kansakoulua. Vuonna 1863, eli samana vuonna kun Suomi sai ensimmäisen opettajaseminaarinsa Jyväskylään, perustettiin Inkerissä Kolppanaan seminaari. Inkerin suomalaiset eivät ole syyttä tuoneet tätä esille, kun puhe on kääntynyt Inkerin oloihin, sillä voidaan pitää suoranaisena ihmeenä, että 120 vuoden takaisissa oloissa pystyttiin samaan aikaan suomenkielinen opinahjo opettajien valmistamista varten kaksi vuotta sen jälkeen, kun maaorjuus oli lakkautettu Venäjällä. Yhteensä valmistui seminaarista n. 200 opettajaa. Vuonna 1913 oli kansakouluissa n. 8000 suomalaista lasta, 229:ssä koulussa. Opettajista oli 85 Kolppanan seminaarin käyneitä, muita suomalaisia opettajia oli 36, virolaisia opettajia 17 ja venäläisiä opettajia 112. Kouluissa tapahtui opetus suomeksi, eivätkä lapset olisi ymmärtäneetkään venäjää. Kouluissa, joissa oli venäläinen opettaja, annettiin uskonnonopetus suomeksi. Tilanne oli siis huolestuttava sellaisten kansakoulujen kohdalla, joissa oli venäjänkielinen opettaja. Näissä kouluissa opetettiin uskontotunneilla lukemaan ja kirjoittamaan suomeksi. Lasten vanhemmat täydensivät uskontotunneilla saatua opetusta. Käytännössä kaikki lapset Inkerissä saivat opituksi lukemaan ja kirjoittamaan sekä muut tiedon alkeet suomen kielellä. Useimmat Kolppanan seminaarin johtajista ja opettajista olivat Kolppanan seminaarin käyneitä ja Suomessa opintonsa täydentäneitä inkeriläisiä.

Pietarissa perustettiin 1905 suomalainen yhteiskoulu kaupungissa asuvia suomalaisia varten. Siellä oli runsaasti oppilaita myös Inkerin maaseudulta. Jo ennen yhteiskoulun perustamista Pietariin olivat valistuneet talonpojat panneet lapsiaan opiskelemaan Suomen oppikouluissa. Suomen korkeakouluissa, lähinnä Helsingin yliopistossa olivat monet inkeriläiset suorittaneet loppututkinnon palaten Inkeriin toimimaan kansansa parissa. Inkerissä oli toiminnassa kansanopistoja, Venjoella oli kuuromykkäinkoulu ja Sunkuralla kutomakoulu. 1920-luvulla oli perustettu myös suomalaisia maatalouskouluja.

Erilaiset kulttuuriharrastukset olivat Inkerissä vilkkaat. Kolppanan seminaari oli myös lukkari- ja urkuriseminaari, jossa useimmat oppilaat saivat lukkarin pätevyyden. Laulukuorojen johtajina toimivatkin Kolppanan seminaarin kasvatit. Yhteensä oli Inkerissä 1910-luvulla viitisenkymmentä laulukuoroa ja parikymmentä torvisoittokuntaa. Huomattavia kulttuuritilaisuuksia olivat yleisinkeriläiset laulujuhlat, joita pidettiin kesäisin eri puolilla Inkeriä ja joihin kerääntyi yleisöä tuhatmäärin kuulemaan musiikkia, puheita sekä katsomaan näytelmäkappaleita. Inkerissä oltiinkin innokkaita näyttelemään. Erilaisissa juhlatilaisuuksissa näyteltiin pitkiä, monta tuntia kestäviä näytelmäkappaleita suomalaisesta teatterikirjallisuudesta. Tärkeitä kansanvalistuksen kohteita oli juoppouden vastustaminen, jota varsinkin opettajat suorittivat menestyksellä paikkakunnillaan. Pietarissa ilmestyi suomalaisia sanomalehtiä, jotka levisivät myös maaseudulle. Inkeriläisillä oli myös omat lehtensä, niistä mainittavimmat Inkeri- ja Neva -lehti. Inkerissä ilmestyvässä kirjallisuudessa olivat merkittävimmät jokavuotiset kansankalenterit, joissa oli kirjoituksia elämän eri aloilta.

Suomen mallin mukaan ryhdyttiin Inkerissä harjoittamaan osuustoimintaa, joka kehittyi hyvin palvelemaan maaseutuväestön tarpeita. Yhteensä oli osuuskauppoja 1910-luvulla 170. Osuuskauppojen tukkuliikkeeksi oli perustettu keskusliitto Aitta 1918. Vuonna 1912 toimi Inkerissä 15 osuuskassaa. Myös maamiesseuratoimintaa oli saatu aikaan: maamiesseuroja oli parikymmentä eri tahoilla Inkeriä. Yhteisiä volostien (kuntien) asioita hoitivat omat suomalaiset miehet, starssinat (kunnanvanhimmat) ja staarostat (kylänvanhimmat).

INKERILÄINEN KULTTUURIJUHLA

Lokakuun 26. tänä vuonna oli inkeriläisille merkittävä päivä. Inkeriläisten Sivistyssäätiö (ks. Inkeriläisten Viesti 11/80) vietti silloin 15-vuotisjuhliaan. Viisitoista vuotta jonkin yhdistyksen tai säätiön elämässä ei aina ole kovinkaan merkittävä ajanjakso, mutta pienen kansansirpaleen kulttuuripyrkimysten kannustajana ja perinteen säilyttäjänä tällä säätiöllä on ollut merkittävä tehtävä, kuten säätiön hallituksen puheenjohtajan Matti Vironmäen kirjoituksesta viime kuun Viestissä käy ilmi.

Inkerikodissa nautitun inkeriläisen piirakkakahvin jälkeen juhla jatkui Karjalatalon ns. suuressa juhlasalissa. Esiripun avautuessa lavalla valmiina ollut kansallispukuinen Inkeri-kuoro lauloi Heikki Klemetin vaikuttavan »Kaunis olet synnyinmaa». Inkeriläisten kohtaloihin monella tavoin vaikuttanut suuri heimoystävä ja Sivistyssäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Erkki Tuuli lausui alkajaispuheessaan vieraat sydämellisesti tervetulleiksi. Vaikka sää juuri tuona sunnuntaina oli pahin mahdollinen (ankara syksyn ensimmäinen lumipyry oli yllättäen tukkinut kaikki tiet) juhlaan oli saapunut hämmästyttävän suuri joukko inkeriläisiä ja heidän ystäviään (arviolta 250 henkeä). Ohjelma oli kauttaaltaan Inkeri-aiheinen. Lausuntataiteilija, logonomi Aune-Mari Kairinen kertoi Larin Paraskesta, Inkerin suuresta tyttärestä, tietäjänä ja taitajana. Professori Pertti Virtaranta, Inkerin murteiden ja perinteen tunnettu tutkija, esitelmöi Inkerin kansatieteen tutkimuksen nykyvaiheista ja kertoi samalla kielenoppaastaan, merkittävästä inkerin murteen taitajasta ja älykkäästä kansannaisesta Katri Peräläisestä tehostaen esitystään muutamin nauhoittaminsa ääninäytteein.

Mielenkiintoinen ja ainutlaatuinen yksi-

Varatuomari Erkki Tuuli (vas.) ja professori Pertti Virtaranta puhuivat inkeriläisten kulttuuritilaisuudessa Karjalatalossa 26. lokakuuta 1980.

tyiskohta juhlassa oli filmi, joka kuvasi inkeriläisten siirtoa Viron kautta Suomeen vuonna 1943. Filmi herätti vilkasta keskustelua yleisön joukossa. Mm. eräs juhlavieraana ollut sairaanhoitaja, joka tuolloin osallistui näiden »siirtolaisten» terveystarkastuksiin, tunnisti filmistä itsensä lähes neljän vuosikymmenen takaa. Erittäin valaiseva ja mielenkiintoinen oli Erkki Tuulen selostus filmin tapahtumien vaiheista, joissa hän itsekin, inkeriläisten siirron organisaattorina, oli ollut mukana.

Kokonaisuudessaan tämä inkeriläisten toiminnan tähtihetkiin kuuluva tilaisuus oli täynnä lämmintä heimohenkeä. Kalevalaisten Naisten järjestöt toivat onnitteluterveh-dyksensä sympaattisella tavalla. Heidän puheenjohtajansa, maisteri Elsa Vuorjoki, onnitteli juhlivaa säätiötä lahjoittamalla hänelle niin rakkaan ja muistoista rikkaan Larin Parasken reliefin koristamaan Inkerikodin seinää, kuten viime numeromme kansikuva kertoi. Kalevalaiset Naiset muistivat säätiötä myös kukkasin ja kirjalahjoin. Erittäin arvokkaalla tavalla juhlivaa säätiötä muistivat myös suuren inkeriläisen säveltäjän Mooses Putron jälkeläiset. He lahjoittivat säveltäjän lähes sata vuotta vanhat kauniit ja arvokkaat tahtipuikot rasioineen, joissa oli nimi ja vuosiluku, sekä Mooses Putron öljyvärein maalatun muotokuvan Inkerikodin seinälle ripustettavaksi. »Ajattelimme, että Inkerikodin seinä olisi arvokkain mahdollinen seinä isoisämme muotokuvalle ja Inkerikoti hänen tahtipuikkojensa oikea säilytyspaikka.» Näillä kauniilla sanoilla Hilkka Putro luopui näistä arvokkaista perintöesineistään. Sekä säätiön hallituksen puheenjohtaja Matti Vironmäki että hallituksen jäsenet, jotka oli kutsuttu näyttämölle tervehdysten ajaksi, totesivat liikuttuneina lahjoitusten suuren merkityksen inkeriläiselle kulttuurille. Inkeri-kuoro lauloi kiitokseksi täysin sydämin Mooses Putron tunnetuimpiin sävellyksiin kuuluvan »Rukouksen».

Tuo Karjalatalossa vietetty sunnuntainen ilta oli kaunis ja mieliinpainuva. Se kesti kaikkiaan Inkerikodissa vietetyn kahvitilaisuuden kanssa runsaat kolme tuntia, eikä kenelläkään tuntunut olevan tuota tavanmukaista kiirettä, joka aina leimaa sunnun-

jatkuu sivulla 10

Taiteilija Aune-Mari Kairinen on itse kuin elävää runoa kertoessaan Larin Paraskesta (yllä). Alla Matti Vironmäki ottaa vastaan Elsa Vuorjoen lahjoittaman reliefin. Taustalla Sivistyssäätiön hallituksen jäseniä (Jussi Vesa (vas.), Toivo Marttinen, Anja Luoma ja Seppo Kekki).

Inkerin Ukkojen vieraana Suomalaisella Klubilla

Yli satavuotias Suomalainen Klubi on ainakin helsinkiläisten hyvin tuntema »herrainklubi», jonne useat varsin kuuluisat suomalaiset miehet ovat aikojen kuluessa kokoontuneet. Monet ovat varmaan kuulleet ja lukeneet mm. arkkiatri Arvo Ylpön skruuvi-illoista Suomalaisella Klubilla. Useimmille inkeriläisille lienee tuttu herraseurue nimeltä »Inkerin Ukot», joka kokoontuu sinne n. kerran kuussa keskustelemaan, pohtimaan maailman menoa ja muistelemaan entistä Inkeriä. Klubi on myös tunnettu siitä, että sinne on vuosikymmenten ajan ollut naisilla »porttikielto», ja kaiketi sen vieraat enimmäkseen ovat nykyäänkin miehiä. Niinpä tunsin itseni paitsi tietysti uteliaaksi myös imarrelluksi saadessani kutsun »ainoana akkana» erääseen »Ukkojen» syysiltaiseen istuntoon.

Minut johdatettiin kolmanteen kerrokseen ns. Johtokunnan kabinettiin, jossa jyhkeän mahtava pöytä täytti melkein koko huoneen. Pöydän päähän, puheenjohtajan paikalle, asettui yksi »ukoista», Inkeriläisten Viestin päätoimittaja Matti Vironmäki, ja sen ympärille istuutui toistakymmentä yhtä arvokkaannäköistä herraa, joista useimmat tunsin ennestään. Jussi Vesa, joka toimii »Ukkojen» kokoonkutsujana, toivotti minut lämpimästi tervetulleeksi, ja kuvaili muutamin lausein tämän herraseuran kokoontumisen taustaa ja motiiveja. Sillä oli perinteitä jo 20-luvulta saakka. Tuolloin ottivat muutamat Helsingissä asuvat inkeriläissyntyiset miehet tavakseen kokoontua yhteen muistelemaan entisiä kotiseutujaan, pohtimaan syntyjä syviä, »paahkuroimaan» (poahkuroimaan), kuten Inkerissä oli tapana sanoa. Alussa kokoonnuttiin vuorotellen kunkin »ukon» kodissa, sittemmin kahviloissa ja viime vuosikymmenet Suomalaisella Klubilla, joka tuntui erittäin hyvin soveltuvan tällaisen herraseuran luonteeseen.

Tervetuliaispuheen jälkeen Matti Vironmäki pyysi herroja esittäytymään. Kävi ilmi, että Inkerin Ukkoihin oli kautta aikojen kuulunut jäseniä mitä erilaisimmilta elämän aloilta; oli tieteen, maatalousalan, tekniikan ja taiteen edustajia, opettajia, lääkäreitä, pappeja, biologeja, lainoppineita jne. Yksi selvä yhteinen nimittäjä heillä kaikilla kuitenkin oli ollut, ja on edelleen: he ovat kaikki syntyisin Inkeristä, inkerinsuomalaisia (ks. Inkeriläisten Viesti 12/78, s. 10—11). Mikään poikasten kerho ei tämä Inkerin Ukot myöskään ole. Klubin jäsenyyden ehtona näet on ollut, että jäsen on saavuttanut »miehen iän»: täyttänyt 50 vuotta.

Illan kuluessa nautittiin Suomalaisen Klubin kuuluisan ravintolan antimista. Paahkuroimista riitti tuntikausiksi, ja keskustelun aiheet vaihtelivat päivän politiikasta inkeriläiseen kulttuuriperinteeseen. Professori Eino Jamalainen korosti nyt kuten puheissaan niin monesti ennenkin suomalaiskansallisen identiteetin ja kulttuurin voimakkuutta Inkerissä. Inkeriläiset kulttuuriharrastukset, koululaitos ja uskonto olivat tärkeitä keskustelun aiheita. Oli mie-

Eino (Vironseppä, vas.) ja Jussi (Vesa) »poahkuroivat».

»Inkerin ukot» Suomalaisella Kauppaklubilla. Kuvassa vasemmalta: Antti Makara, Heikki Mylläri, Eino Vironseppä, Pekka Kiijärvi, Matti Vironmäki, Jussi Vesa, Reino Raski, Eino Jamalainen, Uljas Marttinen. Lisäksi olivat läsnä: Fredrik Vesterinen, Yrjö Luukkonen, Caius Kajanti, Toivo Marttinen ja Einari Luukkonen.

lenkiintoista todeta, miten näiden »ukkojen» tiedon ja kiinnostuksen piiriin kuuluivat sotamuisteloiden ja muiden ns. miehisten aiheiden lisäksi myös sellaiset naiselliset asiat kuin Inkerin kansallispukujen mallit ja nimitykset.

Kun pitkämatkaisimmat alkoivat jouduttautua junilleen ja linja-autoilleen, tuntui siltä, että ilta oli loppunut kertakaikkiaan kesken. Hädin tuskin ehdin näpätä muutaman kuvan tilaisuudesta, kun se jo oli ohi.

Tässä yhteydessä haluan kiittää kaikkia Inkerin Ukkoja tästä ainutlaatuisesta ja mielenkiintoisesta illasta, mutta erityisesti kiitän Jussi Vesaa, joka oli minut kädestä pitäen kutsunut.

Anja Luoma

ÄYRÄMÖISPUKU — EI TUUTARINPUKU

Inkerin sivistyssäätiön juhlassa lokakuussa esiintyi kauniita lauluja laulava naiskuoromme, jonka useimmat esiintyjät olivat äyrämöispuvuissa. Tämä kansallispuku on nykyisin Suomessa hyvin suosittu upean koristeellisuutensa vuoksi. Erityisesti se sopii kookkaille, solakoille naisille, jollaisia laulajien joukossa oli kaksi tyttöä. Mutta hyvin se puki myös muita kuoron laulajia.

Tämän kirjoittaja, joka on äyrämöistä sukujuurta, muistaa kuinka ollessani isoisäni Tyrön lukkarin Abram Tiisniekan luona Tyrössä sunnuntaiaamuisin tuli tien täydeltä naisväkeä äyrämöispuvuissa. Se oli komeata katseltavaa; olisipa silloin ollut värikuvakamera käytettävänä.

Täällä Suomessa on äyrämöispuvusta ruvettu käyttämään nimitystä »tuutarinpuku». Kuka älypää lienee ottanut tämän nimen käyttöön. Ei Inkerissä tuutarinpukua tunnettu. Siellä oli äyrämöisillä ja savakoilla omat kansallispukunsa. Äyrämöiset olivat Suomen Karjalan sukujuurta ja savakot peräisin Savosta. Eihän esim. Hietamäellä, josta olen kotoisin, käytetty äyrämöispuvusta nimitystä tuutarinpuku, kuten ei vastaavasti Tyrössäkään tehty.

Eino Jamalainen

INKERILÄINEN KULTTUURIKASKU

Ne entisajan papit siellä koto-Inkerissämme saattoivat joskus olla nokkelia ja käytännöllisiä »huumormiehiä». Kerrotaanpa eräs esimerkki.

Lempaalan Mustilan kylässä otti ja syntyi karkausvuonna 1872 Simo Kähärin perheeseen potra poikalapsi. Kun ristvanhemmat veivät hänet pappilaan kasteelle, kysyi kirkherra (Fredrik Peronius), että mikäs miehelle nimeksi.

— Matti, ehätti ristemo vastaamaan.

Mikäpä siinä, hyvä nimihän se, tuumi kirkherra. Onhan niitä Matteja seurakunnassa ennestäänkin vaikka kuinka paljon ja Matti Kähärejäkin aika monta, mutta yksi lisää ei silti pahaa tee. Entä mikä on syntymäpäivä?

— Kakskymmenäisyheksäis päivä helmikuuta, virkkoi ristisä.

Ei käy, murahti kirkkoherra. Eihän se mitenkään käy, että miehellä olisi kaksi nimipäivää vuodessa — kevät-Matti ja syys-Matti — mutta syntymäpäivä vain joka neljäs vuosi. Merkitään tähän kirkonkirjaan, että maaliskuun ensimmäinen päivä.

Sanoi pappi ja merkitsi myös.

Pojasta tuli vartuttuaan mm. starssina eli kunnanvanhin, nasevasanainen runoseppo ja kaikin puolin miellyttävä mies. Varmaan moni lukijammekin muistaa vielä tuon kelpo ystäväni ja toverini.

Jussi Vesa

jatkoa sivulta 7

tain tilaisuuksia: kaikilla ovat ajatukset jo huomispäivän töissä. Tilaisuuden jälkeen oli monella vielä aikaa pistäytyä Inkerikotiin, jossa emännät olivat pitäneet kahvin kuumana ja piiraat lämpöisinä. Siellä tapasivat monet ystävät, jotka juhlan kestäessä eivät olleet ehtineet toisiaan tervehtää. Tuo ainutlaatuisen lämminhenkinen kulttuuritilaisuus antoi jälleen uutta uskoa suomalaiskansallisten juuriemme sitkeyteen ja kansallisen identiteettimme säilymisen mahdollisuuksiin. — AL.

Seimen lasta odotellessa

Ken onnensa toisten raunioille rakentaa,
häntä tuskin siunaus odottaa.
Näillä sanoilla voisin runoni aloittaa.

Kuka tietää ken mistäkin on onneton,
vaik' tilassa siunatussakin on.
Joku meistä Seimenlasta odottaa.
Joku jotain muuta.

Mut' lailla Marian, neitsyen puhtahan
ken lasta odottaa, hän siunauksen saa, ja hedelmää sen kantaa.
Vaan kuinka moni hedelmä syntyy tänne maailmaan tahdosta Jumalan
Ja kuinka moni miehen vietin voiman?

Lapsen kyllä äiti moni saa,
vaan ymmärtääkö äiti tää, ken lapsen tänne synnyttää,
miten häntä kasvattaa, ojentaa ja hellii.
Onko kieli ensimmäinen äidin? Äidin oma kieli,
vai onko mieli äidinkin, jo vieraan maan kieli.

Onko maja puhdas tää, minne syntyy lapset nää,
toivotut, tai syntymästään kirotut.
Sodan varjon, uhatut, atomiaikakauden.
Mielipuolet, kielipuolet johtajat, maailmoita järjestää,
rihkamaa vain tarjoo.

Kuusetkin he koristaa, kynttilöitä sytyttää.
Vaan kysyä sopii, miksi?
Miksi palaa kynttilä? Lepattavainen liekki.
Miten kuuluu laulu? Onko siinä teema tää:

»Enkeli taivaan lausui näin: miks hämmästyitte säikähtäin?
Mä suuren ilon ilmoitan Maan kansoille nyt tulevan.»
Vai onko laulun sanat muut, mik' mykistää ja tukkii suut,
silmät sekä korvat.

Uhreina on usein nää, pienet puoliorvot.
Kuitenkin nyt toivoisin, kun sytytämme kynttilän,
et muistaisimme heitä, joille kättä ojentaa ei saa,
rajan toisen puolen taa,
kiittää viime joulusta.

Tuikkikoot nyt valot nää, pienet kynttiläiset, liekit sammuvaiset,
että hetkeks unhoittuis, maailman kovuus, kataluus.
Ja kuuluis laulun sanat nää:
»Nyt Jumalalle kunnia, kun antoi ainoan poikansa.
Siit enkelitkin riemuiten veisaavat hälle kiitoksen.»

Piilon piika

RUOTSIN PUOLELTA

TOIMINTAA GÄVLESSÄ

Me gävleläiset aloitamme aina uuden vuoden pitämällä juhlat, joissa voimme tavata toisiamme. Juhlissamme vallitsee leppoisa ja miellyttävä tunnelma. Vuoden vaihtuessa toivotamme toisillemme hyvää uutta vuotta. Kahvitilaisuudessa keskustelemme useimmiten ruotsin kielellä, koska sitä kaikki ymmärtävät. Näihin vanhan vuoden päättäjäisiin kokoonnumme St. Ansgar -husiin.

Nyt elämme jälleen vuoden viimeistä kuukautta. Olemme ehtineet viettää monta yhteistä hetkeä tänäkin vuonna. Parhaita niistä oli Inkerin historia -aiheinen ilta Hemgårdenissa. Sinne oli saapunut n. 80 henkeä. Tilaisuus oli tarkoitettu lähinnä nuorille. Monet nuorista eivät tunteneet toisiaan, mutta pianpa he tutustuivat, ja kahvitarjoilun aikana rupattelu sujui jo vaivatta. Mikko Silvasti luennoi ruotsiksi, koska useimmat nuoret ymmärsivät sitä paremmin kuin suomea. Hän näytti myös diakuvia Inkeristä. Esitelmä oli erittäin mielenkiintoinen ja valaiseva meille kaikille. Nuoret, joita tilaisuudessa oli kuutisenkymmentä, olivat järjestäneet hyvää ohjelmaa. Rickhard Nironen mm. lauloi kitaransa säestyksellä omia säveltämiään ja sanoittamiaan lauluja. Laura Susi esitti ystävänsä Erikin kanssa useita huilusooloja. Kansallispukuinen kuoromme esiintyi Kertun johdolla laulaen kolmella eri kielellä. Kansantanhuryhmä esiintyi Ainon ohjaamana upeissa kansallispuvuissaan, jotka saivat nuorten erityisen ihailun osakseen. Ilta päättyi iloisesti seurustellen tanssin pyörteissä.

Kaikkina vuosina olemme viettäneet yhteisesti äitienpäiviä. Tänä vuonna vietimme niitä Thomasin kirkossa 10. 5. 80. Vieraanamme oli pastori Martti Halming sekä monivuotinen ystävämme komminster Voldemar Takkel, joka lauloi kristillisiä lauluja säestäen itseään pianolla. Hilma ja Kerttu sekä Aino ja Lempi lauloivat duettoja. Kahvitarjoilun lomassa saimme kuulla myös runonlausuntaa.

Täällä Gävlessä pidetään suomenkielisiä jumalanpalveluksia joka kuukauden viimeisenä sunnuntaina. Lähetyspäivää vietimme 7. 9. 80 Buregårdenilla kotileivonnaisten ja kahvitarjoilun virkistäessä juhlia. Hemgårdenissa vietimme tavan mukaan Mikaelin päivää. Tätä juhlaa, joka on Inkerin kansan elonkorjuun lopettajaisjuhla, vietämme joka vuosi. Illan ohjelma oli monipuolinen. Tavattiin ystäviä ja rupateltiin kotoisesti kahvipöydän ääressä.

Muusta toiminnastamme voisi mainita esim. kuoron, joka harjoittelee joka maanantai Kertun opastuksella ja tarpeen tullen Hilman avustamana. Tanhuryhmä harjoittelee tiistaisin Ainon ja Ninan ohjauksella. Torstaisin on käsityökerho, jota ohjaa Lempi Toivonen. Tällainen luova työ on kiintoisaa, ja olemme Lempin ohjauksessa oppineet tekemään revinnäistöitä sekä virkkaamaan ja kutomaan. Kaikenlaiset huoltoasiat näissä harrastustoiminnoissa hoitaa tarmokkaasti Lina Å.

Kesäkuun Inkeriläisten Viestistä luin Järvisaaren Einarin runon »Inkerin ukot». Meillä on täällä Gävlessäkin oikein kultakätinen »Inkerin Ukko», 84:n ikäinen Antti Toivonen. Hän viettää päivänsä kellarissa olevassa puutyöverstaassaan. Hän on erittäin nuorekas ikäisekseen. Sujuvasti hän suunnittelee malleja erilaisille töilleen. Hänen tekemänsä työt kertovat Inkerin »ukkojen» kätevyydestä. Hän on tehnyt laivojen pienoismalleja, nurkkakaappeja, kapiokirstuja ym. aarrearkkuja. Gävlen Lääninpankin ikkunalla on sedän tekemä purjelaivan pienoismalli, jota ohikulkijat usein pysähtyvät ihailemaan ja saavat siitä sa-

TALVIJUHLA BORÅSISSA 3—4. 1. 1981

Boråsin Inkerin Kerhossa järjestellään parhaillaan perinteellistä talvijuhlaa. Juhla alkaa Gustav Adolfin seurakuntatalolla lauantaina tammikuun 3. päivänä klo 15.00. Tämän kansallisen illan monipuolisesta ohjelmasta mainittakoon vain, että rovasti Matti Vironmäki Helsingistä pitää siinä Inkeri-aiheisen esitelmän ja näyttää erittäin mielenkiintoisen filmin heimomme menneistä kohtalokkaista vaiheista.

Ystävämme Vironmäki saarnaa myöskin sunn. 4. 1. klo 13.30 Gustav Adolfin kirkossa pidettävässä juhlajumalanpalveluksessa. Liturgeina paikalliset papit. Ev.yhdistyksen kuoro laulaa. Jumalanpalveluksen jälkeen odottavatkin jo kirkkokahvit juhlavieraita viereisellä seur.talolla. Juhlaseuroissa puhuvat Vironmäki, Rantanen, Kurujoki ja Jänis. Ev.yhdistyksen laulukuoro ja soitinyhtye rikastuttavat juhlaa lauluillaan.

Ystävät! Käykäämme yhteisillä juhlillamme niin kauan kuin siihen on vielä tilaisuus, niin kauan kuin itse vielä jaksamme ja juhlia vielä järjestetään. Tervetuloa menneitä yhdessä muistelemaan, niiden äärellä virkistymään ja Sanasta rohkaistumaan!

Pyydämme myöskin saada toivottaa kaikille maanmiehillemme ja Viestimme lukijoille oikein hyvää ja siunausrikasta Joulua, onnellista ja armorikasta Uutta Vuotta.

Inkeri Kerhon johtokunnan
toimeksiannosta

Jussi Jänis

ISK:N TERVEHDYS

Joulun juhla — rauhan juhla. Vanha vuosi päättyy rauhan merkeissä. Rauha on vallinnut meidän seuduilla menneen vuoden aikana. Olemme saaneet olla yhdessä sukulaisten ja ystävien kera. Olemme saaneet olla yhdessä toisten inkeriläisten kanssa vaikka asummekin nykyään monessa eri maassa. Inkeriläiset ovat viettäneet juhlia Suomessa, Ruotsissa ja myös entisillä kotiseuduilla Inkerissä. Jokainen tällainen juhla omien keskuudessa on sitä elämän maustetta. Inkerin Suomalaisten Keskusliitto Ruotsissa tervehtii kaikkia inkeriläisiä ympäri maailmaa toivomalla Hyvää Siunausrikasta Joulua ja Onnellista Rauhaisaa Uutta Vuotta!

Armas Paakkonen
Puheenjohtaja

JOUKOSTAMME POISTUNEITA

Anna Parri, synt. 3. 3. 1897, kuoli 23. 9. 1980 Boråsissa.

Pietari Ruotsalainen, synt. 17. 9. 1898, kuoli 16. 10. 1980 Mölnlyckessä.

Sonja Närhi, synt. 24. 3. 1907, kuoli 24. 10. 1980 Boråsissa.

Paavo Kiiroinen, synt. 3. 2. 1901, kuoli 30. 10.1980 Mölndalissa.

malla lukea tekijän nimen ja kotipaikan. Sedällä on kotonaan arvokas aarre: sen laivan pienoismalli, jolla hän on nuorena purjehtinut Laukaan vesillä. Poikamme kotona parhaimmalla paikalla koreilee hänen isoisänsä kalastusveneestä sedän tekemä purjeilla varustettu kalastusveneen pienoismalli. Sedän töitä on myyty kerhomme tukemiseksi arvoilla eri tilaisuuksissa. Viimeksi myytiin Mikaelin päivänä aarrearkku juhlassamme, jossa setä itse oli kunniavieraana. Kiitokseksi Gävlen Inkerin kerho luovutti »Inkerin Ukolle» kunniakirjan 20. 8. 80.

Toivomme sedälle edelleen hyvää terveyttä ja rauhaisaa ehtoota harrastustensa parissa.

Helmi Lehtonen
Gävle

PUHEENJOHTAJAN SANA:

TÄRKEÄ ASIA!

Elämisen kustannusten kohoaminen on kaikilla aloilla tunnettu tosiasia. Ilmoitukset hintojen ja maksujen korotuksista ovat valitettavasti jokapäiväistä kuultavaa.

Näin on laita myös tämän oman lehtemme Inkeriläisten Viestin painatus- ym. kustannusten kohdalla. Ne ovat nousseet huomattavasti varsinkin kuluvan vuoden loppupuolella. Esim. kirjapainolasku, joka tämän vuoden tammikuun numerosta oli n. 2700 mk, nousee joulukuun osalta n. 4000 markkaan.

Kun lehtemme tilaushinta kuluvana vuonna on ollut 30 mk/vsk., ja kun tilaajamäärä ei ole noussut odotusten mukaisesti, on vuoden kuluessa jouduttu lehden taloudessa melkoisesti miinuspuolelle. Varsinkin nyt loppuvuoden laskujen maksamisessa on lievästi sanoen vaikeuksia. Rahaa tarvitaan kipeästi. Mikäli lainaa saadaan, se on luonnollisesti maksettava takaisin.

Näinollen asioiden hoidosta vastuuta kantavana pyydän, että jokainen, jolle Inkeriläisten Viestin ilmestyminen on rakas asia, tekisi parhaansa vuoden 1981 tilauksen nopeassa uusimisessa. Samalla toivon, että itsekukin hankkisi vaikkapa 1—2 uutta tilaajaa, että tilaajamäärämme lisääntyisi. Uusia tilaajia ajatellessanne muistakaa sukulaisenne, karjalaiset tuttavanne, ulkomailla asuvat ystävänne ym. Tilaukset voi kätevimmin tehdä tilausmaksukortilla, joka oli lehtemme viime numeron yhteydessä. Vuosikokouksen yksimielisen päätöksen mukaisesti tilaushinta v. 1981 on 40 mk/vsk., millä summalla nipin napin toivomme selviytyvämme.

Mikäli tilausmaksuja vuodelle 1981 emme saa aivan ensi tilassa, joudumme lehden painattamisessa suureen pulaan. Toimikaa siis, hyvät ystävät, asian hyväksi heti tänään eikä vasta myöhemmin! Lähettäkää kiireellisesti omat tilauksenne ja esitelkää lehteä tuttavillenne. Näin teette yhteiselle asialle suuren palveluksen. Ottakaa asia puheeksi myös joulujuhlissa ym. tilaisuuksissa, joissa meikäläisiä on koolla! Uskon, että yhdessä yrittäen voimme jälleen selvitä vuoden vaihteen ongelmallisesta tilanteesta.

Kiittäen kaikkia lehtemme tilaajia ja ystäviä tähän asti osoittamastanne tuesta toivotan jokaiselle parhainta menestystä uudelle vuodelle!

Matti Vironmäki

INKERILÄISTEN YHDISTYKSEN JÄSENMAKSU 1980

Aikaisemmasta käytännöstä poiketen ei tänä vuonna lähetetä erillistä jäsenmaksun tilillepanokorttia, mutta ellet ole maksanut jäsenmaksuasi paikallisosastosi asiamiehen kautta voit suorittaa sen Inkeriläisten Yhdistyksen ps-tilille 306 36-4. Jäsenmaksu on 10 mk. Tilillepanokorttiin pyydämme nimen ja osoitteen lisäksi merkitsemään myös syntymäajan ja -paikan.

Toimitussihteerin terveisiä

Nöyryys ja vaatimattomuus ovat suuren ihmisen tuntomerkit. Näihin mietteisiin jäin kuunnellessani aivan äskettäin erään naislääkärin pitämää kiitospuhetta saamansa arvokkaan tunnustuspalkinnon johdosta. Hän kuvaili puheessaan tutkijan ja tieteenharjoittajan työtä, sen asettamia haasteita, rehellisyyden vaatimuksia. Hän luonnehti mielialojaan ja sanoi tuntevansa vain »suurta nöyryyttä» saamansa tunnustuksen sekä työnsä toteuttamisen mahdollisuuden johdosta, nöyrää kiitollisuutta työn tuottamasta siunauksesta. »Hän on omistanut koko elämänsä lasten sydämille», sanoi palkinnon luovuttaja kauniisti luovutuspuheessaan. Tuo naislääkäri oli omistanut elämänsä lasten sydämille monessakin mielessä. Hän oli tehnyt vuosikymmenten elämäntyönsä lasten sydänsairauksien tutkimusten parissa. Samalla hän oli kasvattanut yksinhuoltajana kaksi ottolasta hoitaen, ruokkien ja rakastaen heitä.

Eräänä päivänä sain kirjeen, jonka lähettäjä oli hyvä tuttuni Inkeriläisten Viestin toimittamisen ajalta. Hiukan surumielisenä hän kertoi, ettei kirjoittelu ole viime aikoina oikein sujunut. Oli ollut matalapainetta. Hän kertoi myös, että yksi hänen kuudesta lapsestaan, 25-vuotias poika, oli vammainen, pyörätuolissa. »Elämässä on niin monta vaikeaa hetkeä, mutta elämä on ihanaakin, kun sen oikein oivaltaa», hän kirjoitti. »Ihminen on vain ihminen, eikä aina tahdo jaksaa oivaltaa sitä. Mutta milloin osaa, silloin kaikki tuntuu rikkaudelta, vastoinkäymisetkin. Ilman niitä elämä olisikin tyhjää.» Jäin miettimään, mitä kaikkea kirjeen rivien välit sisälsivät. Noissa sanoissa kuulin pienen ja nöyrän — ja samalla suuren — ihmisen äänen. Ihmisenä olemisen tuskan kokeneen mutta tuskan myötä suuren humaanisuuden omaksuneen, henkisesti rikkaan ihmisen äänen.

Viime aikoina olemme monin tavoin saaneet kuulla Larin Paraskesta, vaatimatontakin vaatimattomammasta inkeriläisestä kansannaisesta, jonka ulkoinen elämä oli pelkkää kärsimystä. Hänen yhdeksästä lapsestaan kuusi kuoli pienenä sairauksiin ja puutteeseen. Hänen ainoa eloon jäänyt poikansa ei mitenkään onnistunut elämässään: oli avuton ja surkea, alkoholiin sortunut, »normaalista» ihmisestä epäonnistunut yksilö. Mutta Larin Paraskesta tietävä ihminen ei voisi parhaalla tahdollaankaan väittää, etteikö Parasken elämä olisi ollut henkisesti äärettömän suurta ja rikasta. Anu Kaipainen kuvaa tuota rikkautta kirjassaan »Poimisin heliät hiekat» voimallisella tavalla; Parasken kuvan ovat Albert Edelfelt, Gallén-Kallela ja monet muut taiteilijat syövyttäneet ikuisiksi ajoiksi Suomen kansan silmiin ja sydämiin. Nöyränä ja vaatimattomana — mutta kuitenkin pää muita korkeammalla — hän istuu Hesperian puistossa Helsingissä Alpo Sailon ikuistamana patsaana.

Näitä nöyriä ja suuria meillä on aina ollut ja tulee aina olemaan keskuudessamme. Eikä se nöyryys ja vaatimattomuus ole »turhaa» vaatimattomuutta. Se on suurta ja syvää elämän viisautta, kuitenkin kaikitenkin meille ihmisille tutkimattoman maailmankaikkeuden syvimmän olemuksen edessä.

Näille pienille naisille — ja suurille ihmisille — tahtoisin lähettää erityiset jouluterveiset tänä erityisenä naisten vuosikymmenenä, ja toivon, että heidän kaltaistensa voimalla lasten ja naisten vuosikymmenestä voi aikaa myöten kehittyä ei vain erilaisia vuosikymmeniä, vaan ikuisesti kestävä *ihmisen vuosi* ja rauhan vuosituhat. — Rauhaisaa joulua meille kaikille.

Toimitussihteeri

Ajankohtaisia ilmoituksia

HELSINGIN PAIKALLISOSASTO

Tammikuun kuukausitilaisuus Inkerikodissa 25. 1. 81 klo 14.00. Kaikki joukolla, tervetuloa.

Susanna Kössi, puh. 335 058, vastaa Seukkoseuran toimintaa koskeviin tiedusteluihin.

SEUKKOSEURA

Tammikuussa kokoonnumme 22. päivänä, helmikuussa 5. ja 19., maaliskuussa samoin 5. ja 19. päivänä. Tervetuloa.

TURUN PAIKALLISOSASTO

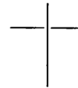
Joulukuun tilaisuus 2. joulupäivänä 26. 12. klo 14.

Johtokunta

ARVOISAT TILAAJAMME

Jälleen on ehtinyt tulla nimettömiä Viestin tilauskortteja, ja mikä ikävintä, maksusuoritus on tapahtunut joissakin tapauksissa viime vuoden korttia käyttäen, jossa tilaushintana on vielä 30 mk. Muistakaa, hyvät ystävät, panna nimenne maksukorttiin ja käyttää tämän vuoden marraskuun numeromme välissä olevaa tilauskorttia. Uusi tilaushinta on siis 40 mk, kuten viime numerossamme ilmoitimme.

Inkeriläisten Yhdistys

Rakkaamme

MARIA KRISTERSSON
(o.s. Valjakka)

Syntynyt 1. 7. 1901 Inkerissä Liissilän seurakunnassa Kontsan kylässä.

Kuoli 16. 7. 80 Örebron sairaalassa.

Siunattiin 29. 7. 80.

Lämmin kiitos kaikille, jotka kunnioittivat vainajaa seppelin, kukin ja sähkein.

Lapset, lapsenlapset,
siskot ja veli perheineen Neuvosto-Karjalassa sekä
muut sukulaiset ja ystävät.

Vammala 1980. Vammalan Kirjapaino Oy